

L E G E
Codul civil al Republicii Moldova

Cartea a treia
OBLIGAȚIILE

nr. 1107-XV din 06.06.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.82-86/661 din 22.06.2002

* * *

C U P R I N S

[Articolele 1 - 283.](#) CARTEA ÎNȚÎI – Dispoziții generale
[Articolele 284 - 511.](#) CARTEA A DOUA – Drepturile reale

Cartea a treia

TITLUL I
DESPRE OBLIGAȚII ÎN GENERAL

Capitolul I
DISPOZIȚII COMUNE PRIVIND OBLIGAȚIILE

[Articolul 512.](#) Dispoziții generale cu privire la obligație
[Articolul 513.](#) Buna-credință și diligența
[Articolul 514.](#) Temeiurile nașterii obligațiilor
[Articolul 515.](#) Nașterea obligației la negocierea contractului
[Articolul 516.](#) Dreptul la informare
[Articolul 517.](#) Obligația naturală

Capitolul II
PLURALITATEA DE SUBIECTE ȘI OBIECTE ÎN CADRUL UNEI OBLIGAȚII

Secțiunea 1
Obligațiile divizibile și indivizibile

[Articolul 518.](#) Obligația divizibilă cu pluralitate de debitori
[Articolul 519.](#) Obligația divizibilă cu pluralitate de creditori
[Articolul 520.](#) Prezumția divizibilității
[Articolul 521.](#) Efectul indivizibilității

Secțiunea a 2-a
Solidaritatea creditorilor

[Articolul 522.](#) Creanțele solidare
[Articolul 523.](#) Temeiul apariției creanței solidare
[Articolul 524.](#) Executarea obligației față de oricare dintre creditori
[Articolul 525.](#) Efectele executării obligației față de unul dintre creditori
[Articolul 526.](#) Remiterea datoriei de către un creditor solidar
[Articolul 527.](#) Inadmisibilitatea invocării unor excepții ce țin de alt creditor
[Articolul 528.](#) Obligația față de ceilalți creditori solidari a creditorului care a primit prestație
[Articolul 529.](#) Reprezentarea creditorilor solidari

Secțiunea a 3-a **Solidaritatea debitorilor**

- [Articolul 530.](#) Obligațiile solidare
- [Articolul 531.](#) Temeiurile apariției obligațiilor solidare
- [Articolul 532.](#) Obligații solidare afectate de modalități
- [Articolul 533.](#) Dreptul creditorului de a cere executarea obligației de la oricare dintre debitorii solidari
- [Articolul 534.](#) Excepțiile opuse creditorului de către debitorul solidar
- [Articolul 535.](#) Obligația debitorilor solidari la repararea prejudiciului
- [Articolul 536.](#) Efectele executării sau compensării obligației solidare
- [Articolul 537.](#) Diminuarea obligației solidare
- [Articolul 538.](#) Efectele primirii unei prestații parțiale
- [Articolul 539.](#) Inadmisibilitatea invocării unor excepții față de debitorii solidari
- [Articolul 540.](#) Renunțarea la solidaritate față de unul din debitori
- [Articolul 541.](#) Urmărirea unui debitor solidar
- [Articolul 542.](#) Efectele întârzierii creditorului sau debitorului solidar
- [Articolul 543.](#) Obligațiile succesorilor debitorilor solidari
- [Articolul 544.](#) Acțiunea în regres în cazul executării obligației de către unul din debitorii solidari
- [Articolul 545.](#) Compensarea debitorului solidar
- [Articolul 546.](#) Efectele incapacității de plată a unuia dintre debitorii solidari
- [Articolul 547.](#) Excepțiile opuse codebitorului
- [Articolul 548.](#) Suspendarea, întreruperea sau expirarea prescripției față de un debitor solidar
- [Articolul 549.](#) Reprezentarea codebitorilor solidari

Secțiunea a 4-a **Obligațiile de alternativă și obligațiile facultative**

- [Articolul 550.](#) Obligația de alternativă
- [Articolul 551.](#) Dreptul de alegere a prestației
- [Articolul 552.](#) Interdicția prestațiilor parțiale
- [Articolul 553.](#) Efectul imposibilității efectuării unor prestații în cazul în care alegerea aparține debitorului
- [Articolul 554.](#) Efectul imposibilității executării prestației în cazul în care alegerea aparține creditorului
- [Articolul 555.](#) Obligația facultativă

Capitolul III **CESIUNEA DE CREANȚĂ ȘI PRELUAREA DATORIEI**

Secțiunea 1 **Cesiunea de creanță**

- [Articolul 556.](#) Dispoziții generale cu privire la cesiunea de creanță
- [Articolul 557.](#) Consimțământul debitorului
- [Articolul 558.](#) Volumul drepturilor transmise cesionarului
- [Articolul 559.](#) Garantarea valabilității creanței
- [Articolul 560.](#) Excepțiile opuse de debitor cesionarului
- [Articolul 561.](#) Opozabilitatea prestațiilor
- [Articolul 562.](#) Prioritatea în cazul cesiunii repetate
- [Articolul 563.](#) Înscrișul privind debitul
- [Articolul 564.](#) Notificarea despre cesiune
- [Articolul 565.](#) Cesiunea altor drepturi
- [Articolul 566.](#) Transmiterea creanțelor altfel decât prin voința părților

Secțiunea a 2-a

Preluarea datoriei

- [Articolul 567.](#) Preluarea datoriei de la creditor
- [Articolul 568.](#) Preluarea datoriei de la debitor
- [Articolul 569.](#) Forma preluării datoriei
- [Articolul 570.](#) Excepțiile opuse de noul debitor
- [Articolul 571.](#) Stingerea drepturilor de garanție

Capitolul IV

EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la executarea obligațiilor

- [Articolul 572.](#) Condițiile generale de executare a obligațiilor
- [Articolul 573.](#) Locul executării obligației
- [Articolul 574.](#) Schimbarea domiciliului, sediului, locului de activitate al creditorului sau debitorului
- [Articolul 575.](#) Termenul executării obligației
- [Articolul 576.](#) Dreptul creditorului de a cere executarea obligației înainte de termen
- [Articolul 577.](#) Dreptul debitorului de a amâna executarea obligației
- [Articolul 578.](#) Executarea obligațiilor condiționate
- [Articolul 579.](#) Persoanele îndreptățite de a primi executarea obligației
- [Articolul 580.](#) Plata făcută unui creditor incapabil
- [Articolul 581.](#) Executarea obligației de către un terț
- [Articolul 582.](#) Satisfacerea creanțelor creditorului de către un terț
- [Articolul 583.](#) Executarea obligației pecuniare
- [Articolul 584.](#) Prestația în cazul modificării cursului valutar
- [Articolul 585.](#) Rata dobânzii
- [Articolul 586.](#) Prioritatea plăților efectuate de debitor
- [Articolul 587.](#) Executarea obligației în rate
- [Articolul 588.](#) Refuzul unei alte prestații
- [Articolul 589.](#) Standardul calității
- [Articolul 590.](#) Prestația în cazul bunurilor determinate generic
- [Articolul 591.](#) Contractul de creditare a consumatorului
- [Articolul 592.](#) Costurile executării obligației

Secțiunea a 2-a

Întârzierea creditorului

- [Articolul 593.](#) Dispoziții generale cu privire la întârzierea creditorului
- [Articolul 594.](#) Imposibilitatea temporară de a primi executarea
- [Articolul 595.](#) Obligația creditorului la despăgubire
- [Articolul 596.](#) Răspunderea debitorului în caz de întârziere a creditorului
- [Articolul 597.](#) Efectele întârzierii creditorului

Secțiunea a 3-a

Protecția dreptului la executarea obligației

- [Articolul 598.](#) Dreptul creditorului de a-și conserva creanța
- [Articolul 599.](#) Acțiunea oblică
- [Articolul 600.](#) Excepțiile opuse creditorului care a intentat acțiune oblică
- [Articolul 601.](#) Efectele acțiunii oblice

Capitolul V

EFECTELE NEEEXECUTĂRII OBLIGAȚIEI

[Articolul 602.](#) Răspunderea pentru neexecutarea obligației
[Articolul 603.](#) Vinovăția debitorului
[Articolul 604.](#) Răspunderea pentru fapta reprezentantului legal și a prepusului
[Articolul 605.](#) Răspunderea pentru imposibilitatea procurării obiectului
[Articolul 606.](#) Forța majoră
[Articolul 607.](#) Restabilirea situației preexistente
[Articolul 608.](#) Imposibilitatea executării în natură
[Articolul 609.](#) Despăgubiri în locul prestației
[Articolul 610.](#) Întinderea despăgubirii
[Articolul 611.](#) Determinarea întinderii prejudiciului
[Articolul 612.](#) Vinovăția îndreptățitului la nașterea prejudiciului
[Articolul 613.](#) Restituirea celor economisite în cazul exonerării de răspundere
[Articolul 614.](#) Restituirea despăgubirii
[Articolul 615.](#) Cesiunea creanței privind repararea prejudiciului
[Articolul 616.](#) Despăgubirea prejudiciilor nepatrimoniale
[Articolul 617.](#) Punerea debitorului în întârziere
[Articolul 618.](#) Răspunderea pe durata întârzierii
[Articolul 619.](#) Dobînda de întârziere
[Articolul 620.](#) Neexecutarea obligației de a face
[Articolul 621.](#) Neexecutarea obligației de a nu face
[Articolul 622.](#) Neexecutarea obligației de a preda un bun
[Articolul 623.](#) Ajustarea contractului în cazul modificării împrejurărilor

Capitolul VI **MIJLOACELE DE GARANTARE A EXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR**

Secțiunea 1 **Clauza penală**

[Articolul 624.](#) Dispoziții generale cu privire la clauza penală
[Articolul 625.](#) Forma clauzei penale
[Articolul 626.](#) Dreptul de a pretinde alte despăgubiri
[Articolul 627.](#) Clauza penală în cazul obligației indivizibile
[Articolul 628.](#) Clauza penală în cazul obligației divizibile
[Articolul 629.](#) Clauza penală legală
[Articolul 630.](#) Reducerea clauzei penale

Secțiunea a 2-a **Arvuna**

[Articolul 631.](#) Dispoziții generale cu privire la arvună
[Articolul 632.](#) Includerea arvunei în contul prestației
[Articolul 633.](#) Reținerea sau restituirea arvunei

Secțiunea a 3-a **Garanția debitorului**

[Articolul 634.](#) Noțiunea de garanție a debitorului
[Articolul 635.](#) Validitatea garanției
[Articolul 636.](#) Forma garanției

Secțiunea a 4-a **Retenția**

[Articolul 637.](#) Dispoziții generale cu privire la retenție
[Articolul 638.](#) Excluderea dreptului de retenție

- [Articolul 639.](#) Opozabilitatea dreptului de retenție
[Articolul 640.](#) Obligația de conservare a bunului și de percepere a fructelor
[Articolul 641.](#) Stingerea dreptului de retenție

Capitolul VII STINGEREA OBLIGAȚIILOR

- [Articolul 642.](#) Efectele stingerii obligațiilor

Secțiunea 1 Stingerea obligației prin executare

- [Articolul 643.](#) Efectele executării
[Articolul 644.](#) Dreptul de a primi chitanță și titlu original

Secțiunea a 2-a Stingerea obligației prin consemnare

- [Articolul 645.](#) Dispoziții generale cu privire la consemnare
[Articolul 646.](#) Executarea simultană a obligațiilor
[Articolul 647.](#) Locul consemnării
[Articolul 648.](#) Dreptul debitorului la restituirea bunului consemnat
[Articolul 649.](#) Cheltuielile de consemnare
[Articolul 650.](#) Încetarea consemnării la expirarea termenului de prescripție

Secțiunea a 3-a Stingerea obligației prin compensare

- [Articolul 651.](#) Dispoziții generale cu privire la compensare
[Articolul 652.](#) Compensarea creanțelor neechivalente
[Articolul 653.](#) Compensarea creanțelor publice
[Articolul 654.](#) Compensarea creanțelor cu locuri de executare diferite
[Articolul 655.](#) Compensarea mai multor creanțe
[Articolul 656.](#) Compensarea în cazul cesiunii creanței sau preluării datoriei
[Articolul 657.](#) Compensarea în cazul obligațiilor solidare
[Articolul 658.](#) Compensarea în cazul fidejusiunii
[Articolul 659.](#) Inadmisibilitatea compensării

Secțiunea a 4-a Alte temeiuri de stingere a obligațiilor

- [Articolul 660.](#) Confuziunea
[Articolul 661.](#) Efectul confuziunii asupra fidejusiunii
[Articolul 662.](#) Remiterea de datorie
[Articolul 663.](#) Imposibilitatea fortuită de executare
[Articolul 664.](#) Decesul persoanei fizice sau lichidarea persoanei juridice
[Articolul 665.](#) Novația

TITLUL II DESPRE CONTRACTE ÎN GENERAL

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE CU PRIVIRE LA CONTRACT ȘI LA CONȚINUTUL CONTRACTULUI

- [Articolul 666.](#) Dispoziții generale cu privire la contract
[Articolul 667.](#) Libertatea contractului
[Articolul 668.](#) Forța obligatorie a contractului
[Articolul 669.](#) Obligația de a contracta

- [Articolul 670.](#) Prestația imposibilă
[Articolul 671.](#) Repararea prejudiciului în cazul prestației imposibile
[Articolul 672.](#) Imposibilitatea provizorie
[Articolul 673.](#) Contractul cu privire la patrimoniul prezent
[Articolul 674.](#) Contractul cu privire la patrimoniul viitor
[Articolul 675.](#) Contractul cu privire la moștenirea unui viu
[Articolul 676.](#) Determinarea prestației de către o parte sau un terț
[Articolul 677.](#) Determinarea contraprestației
[Articolul 678.](#) Aplicarea dispozițiilor privind contractele altor obligații

Capitolul II **ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI**

- [Articolul 679.](#) Acordul asupra clauzelor esențiale ale contractului
[Articolul 680.](#) Forma contractului
[Articolul 681.](#) Oferta
[Articolul 682.](#) Valabilitatea ofertei
[Articolul 683.](#) Revocarea ofertei
[Articolul 684.](#) Oferta irevocabilă
[Articolul 685.](#) Valabilitatea în caz de deces sau de pierdere a capacității de exercițiu
[Articolul 686.](#) Caducitatea ofertei
[Articolul 687.](#) Acceptarea
[Articolul 688.](#) Acceptarea ofertei fără termen
[Articolul 689.](#) Acceptarea ofertei cu termen
[Articolul 690.](#) Începutul curgerii termenului pentru acceptarea ofertei
[Articolul 691.](#) Acceptarea tardivă sau cu modificări
[Articolul 692.](#) Valabilitatea acceptării tardive
[Articolul 693.](#) Acceptarea cu modificări în relațiile comerciale
[Articolul 694.](#) Acceptarea tacită
[Articolul 695.](#) Revocarea acceptării
[Articolul 696.](#) Înscrișul care confirmă încheierea contractului
[Articolul 697.](#) Comis-voiajorii
[Articolul 698.](#) Încheierea contractului la licitație
[Articolul 699.](#) Momentul și locul încheierii contractului
[Articolul 700.](#) Recunoașterea obligației
[Articolul 701.](#) Obligația de confidențialitate
[Articolul 702.](#) Clauza de integritate și clauza privind modificarea scrisă
[Articolul 703.](#) Neexecutarea promisiunii de a contracta

Capitolul III **CONTRACTUL SINALAGMATIC**

- [Articolul 704.](#) Dispoziții generale cu privire la contractul sinalagmatic
[Articolul 705.](#) Suspendarea executării obligației rezultate dintr-un contract sinalagmatic
[Articolul 706.](#) Dreptul de a refuza prestația rezultată dintr-un contract sinalagmatic
[Articolul 707.](#) Imposibilitatea executării pentru care părțile nu poartă răspundere
[Articolul 708.](#) Imposibilitatea executării din vina creditorului
[Articolul 709.](#) Neexecutarea obligațiilor rezultate dintr-un contract sinalagmatic
[Articolul 710.](#) Neobligativitatea stabilirii unui termen de grație
[Articolul 711.](#) Excluderea rezoluțiunii contractului sinalagmatic

Capitolul IV **CLAUZELE CONTRACTUALE STANDARD**

- [Articolul 712.](#) Dispoziții generale cu privire la clauzele contractuale standard
[Articolul 713.](#) Includerea clauzelor contractuale standard în cazuri deosebite
[Articolul 714.](#) Prioritatea clauzelor contractuale negociate
[Articolul 715.](#) Dispozițiile surprinzătoare ale clauzelor contractuale standard
[Articolul 716.](#) Caracterul neobligatoriu al clauzelor contractuale standard inechitabile
[Articolul 717.](#) Efectele neinclunderii sau nulității clauzelor contractuale standard
[Articolul 718.](#) Interdicția clauzelor contractuale standard cu posibilitate de evaluare
[Articolul 719.](#) Interdicția clauzelor contractuale standard fără posibilități de evaluare
[Articolul 720.](#) Dispoziții speciale cu privire la aplicarea normelor prezentului capitol

Capitolul V CONTRACTUL ÎN FOLOSUL UNUI TERȚ

- [Articolul 721.](#) Contractul în folosul unui terț
[Articolul 722.](#) Solicitarea executării
[Articolul 723.](#) Executarea în favoarea stipulantului
[Articolul 724.](#) Excepțiile opozabile beneficiarului

Capitolul VI INTERPRETAREA CONTRACTULUI

- [Articolul 725.](#) Principiile interpretării contractului
[Articolul 726.](#) Factorii care influențează interpretarea contractului
[Articolul 727.](#) Efectele nestipulate ale contractului
[Articolul 728.](#) Interpretarea coordonată a clauzelor
[Articolul 729.](#) Interpretarea clauzelor și termenilor polisemantici
[Articolul 730.](#) Clauzele contractului și exemplul inserat pentru definirea acestora
[Articolul 731.](#) Limitarea interpretării clauzelor contractului
[Articolul 732.](#) Interpretarea contractului în folosul părții defavorizate

Capitolul VII REZOLUȚIUNEA, REZILIEREA ȘI REVOCAREA CONTRACTULUI

Secțiunea 1 Dispoziții comune cu privire la rezoluțiunea, rezilierea și revocarea contractului

- [Articolul 733.](#) Temeiurile rezoluțiunii, rezilierii și revocării
[Articolul 734.](#) Clauza de rezoluțiune
[Articolul 735.](#) Rezoluțiunea în cazul neexecutării esențiale
[Articolul 736.](#) Garantarea executării corespunzătoare
[Articolul 737.](#) Operarea rezoluțiunii
[Articolul 738.](#) Efectele rezoluțiunii
[Articolul 739.](#) Neobținerea beneficiului și repararea pagubelor
[Articolul 740.](#) Executarea obligațiilor născute din rezoluțiune
[Articolul 741.](#) Termenul pentru rezoluțiunea contractului
[Articolul 742.](#) Rezoluțiunea în cazul pluralității de părți
[Articolul 743.](#) Rezoluțiunea fără efecte
[Articolul 744.](#) Clauza privind pierderea drepturilor de către debitor
[Articolul 745.](#) Rezoluțiunea sub condiția de a se plăti penalitatea
[Articolul 746.](#) Dreptul creditorului la reducerea obligației corelative
[Articolul 747.](#) Rezilierea contractului
[Articolul 748.](#) Rezilierea contractelor cu executare succesivă pentru motive temeinice

Secțiunea a 2-a

Dreptul de revocare și de restituire în contractele cu consumatorii

[Articolul 749.](#) Dreptul de revocare în contractele cu consumatorii

[Articolul 750.](#) Dreptul de restituire în contractele cu consumatorii

[Articolul 751.](#) Consecințele juridice ale revocării și restituirii

[Articolul 752.](#) Transmiterea informațiilor și a declarațiilor

Secțiunea a 3-a

Dreptul de revocare a contractelor privind unele produse de vacanță și a contractelor de intermediere a lor

[Articolul 752¹.](#) Dreptul de revocare a contractelor privind unele produse de vacanță și a contractelor de intermediere a lor

[Articolul 752².](#) Termenul de revocare

[Articolul 752³.](#) Exercițarea dreptului de revocare

[Articolul 752⁴.](#) Efectele revocării

TITLUL III

CATEGORIILE DE OBLIGAȚII

Capitolul I

VÎNZAREA-CUMPĂRAREA

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la vânzare-cumpărare

[Articolul 753.](#) Contractul de vânzare-cumpărare

[Articolul 754.](#) Cheltuielile de vânzare a unui bun mobil

[Articolul 755.](#) Cheltuielile de vânzare a unui bun imobil

[Articolul 756.](#) Prețul

[Articolul 757.](#) Termenul predării bunului

[Articolul 758.](#) Obligațiile vânzătorului de expediere a bunului

[Articolul 759.](#) Riscul pieririi sau deteriorării fortuite a bunului

[Articolul 760.](#) Momentul executării obligației de predare a bunului

[Articolul 761.](#) Recepționarea bunului

[Articolul 762.](#) Vinderea bunului către mai multe persoane

[Articolul 763.](#) Viciile materiale ale bunului

[Articolul 764.](#) Viciile de natură juridică

[Articolul 765.](#) Obligația de verificare a calității bunului și primirea bunului viciat

[Articolul 766.](#) Obligația vânzătorului în cazul evicțiunii

[Articolul 767.](#) Răspunderea vânzătorului în cazul evicțiunii cumpărătorului

[Articolul 768.](#) Remedierea

[Articolul 769.](#) Dispoziții speciale privind rezoluțiunea și repararea prejudiciului

[Articolul 770.](#) Efectele imposibilității de restituire a bunului

[Articolul 771.](#) Cererea de reducere a prețului

[Articolul 772.](#) Garanția caracteristicilor bunului

[Articolul 773.](#) Termenul de valabilitate a bunului

[Articolul 774.](#) Cantitatea bunurilor

[Articolul 775.](#) Asortimentul bunurilor

[Articolul 776.](#) Efectele nerespectării clauzei de assortiment

[Articolul 777.](#) Completivitatea assortimentului de bunuri

[Articolul 778.](#) Garnitura de bunuri

[Articolul 779.](#) Ambalajul

[Articolul 780.](#) Obligația de conservare a bunului vândut

[Articolul 781.](#) Dreptul de înstrăinare a bunului

[Articolul 782.](#) Dreptul cumpărătorului de a cere executarea în natură a obligațiilor

- [Articolul 783.](#) Termenul de răspundere a vânzătorului pentru viciile bunului
[Articolul 784.](#) Termenul de înaintare a pretențiilor pentru viciile bunului cu termen de garanție
[Articolul 785.](#) Termenul de prescripție pentru acțiunile privind viciile bunului

Secțiunea a 2-a Răscumpărarea

- [Articolul 786.](#) Dispoziții generale cu privire la răscumpărare
[Articolul 787.](#) Soarta accesoriilor
[Articolul 788.](#) Prețul de răscumpărare
[Articolul 789.](#) Repararea prejudiciului cauzat pînă la răscumpărare
[Articolul 790.](#) Efectele dispunerii de bun pînă la răscumpărare
[Articolul 791.](#) Termenul de răscumpărare

Secțiunea a 3-a Opțiunea

- [Articolul 792.](#) Opțiunea

Secțiunea a 4-a Dreptul de preemțiune

- [Articolul 793.](#) Cumpărarea în baza dreptului de preemțiune
[Articolul 794.](#) Notificarea cu privire la intenția de vânzare
[Articolul 795.](#) Exercițarea dreptului de preemțiune
[Articolul 796.](#) Nulitatea acordului de neaplicare a dreptului de preemțiune
[Articolul 797.](#) Executarea obligațiilor suplimentare

Secțiunea a 5-a Cumpărarea de probă sau la vedere

- [Articolul 798.](#) Încheierea contractului de vânzare-cumpărare de probă sau la vedere
[Articolul 799.](#) Termenul de consimțire

Secțiunea a 6-a Vînzarea drepturilor litigioase

- [Articolul 800.](#) Dreptul litigios
[Articolul 801.](#) Interdicția de a dobîndi drepturi litigioase
[Articolul 802.](#) Dreptul debitorului de a se elibera

Secțiunea a 7-a Vînzarea-cumpărarea de bunuri pentru consum

- [Articolul 803.](#) Inversarea sarcinii probațiunii
[Articolul 804.](#) Prevederi speciale pentru garanții
[Articolul 805.](#) Oferta publică a bunurilor
[Articolul 806.](#) Vînzarea bunului cu utilizarea aparatelor automate
[Articolul 807.](#) Prețul bunului pentru consum
[Articolul 808.](#) Preschimbarea bunului cumpărat pentru consum

Secțiunea a 8-a Vînzarea la licitație

- [Articolul 809.](#) Modalitatea vînzării la licitație
[Articolul 810.](#) Stabilirea prețului sau altor condiții
[Articolul 811.](#) Dreptul de a nu denunța identitatea
[Articolul 812.](#) Interdicția privind retragerea ofertei
[Articolul 813.](#) Momentul vînzării
[Articolul 814.](#) Întocmirea contractului de vînzare a imobilului

[Articolul 815.](#) Consecințele neachitării prețului de către adjudecatar

[Articolul 816.](#) Dreptul adjudecatarului la despăgubiri

Secțiunea a 9-a

Vînzarea-cumpărarea întreprinderii ca un complex patrimonial

[Articolul 817.](#) Contractul de vînzare-cumpărare a întreprinderii

[Articolul 818.](#) Înregistrarea contractului de vînzare-cumpărare a întreprinderii

[Articolul 819.](#) Evaluarea patrimoniului întreprinderii

[Articolul 820.](#) Drepturile creditorilor

[Articolul 821.](#) Predarea întreprinderii

[Articolul 822.](#) Trecerea dreptului de proprietate

Capitolul II

SCHIMBUL

[Articolul 823.](#) Contractul de schimb

[Articolul 824.](#) Regulile aplicabile schimbului

[Articolul 825.](#) Compensarea diferenței de valoare

[Articolul 826.](#) Dreptul de a refuza predarea bunului

Capitolul III

DONAȚIA

[Articolul 827.](#) Contractul de donație

[Articolul 828.](#) Încheierea contractului de donație

[Articolul 829.](#) Forma contractului de donație

[Articolul 830.](#) Promisiunea de donație

[Articolul 831.](#) Contractul de donație sub formă de plăți periodice

[Articolul 832.](#) Inadmisibilitatea donației

[Articolul 833.](#) Donația în cazul maladiilor prezumate a fi letale

[Articolul 834.](#) Donația condiționată

[Articolul 835.](#) Revocarea donației pentru ingratitudine

[Articolul 836.](#) Rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie

[Articolul 837.](#) Lipsa obligației de a plăti dobîndă

[Articolul 838.](#) Răspunderea donatorului pentru viciul bunului donat

Capitolul IV

ÎNSTRĂINAREA BUNULUI CU CONDIȚIA ÎNȚEȚINERII PE VIAȚĂ

[Articolul 839.](#) Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția înțezinerii pe viață

[Articolul 840.](#) Forma contractului de înstrăinare a bunului cu condiția înțezinerii pe viață

[Articolul 841.](#) Modificarea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția înțezinerii pe viață

[Articolul 842.](#) Garanții pentru beneficiarul înțezinerii

[Articolul 843.](#) Riscul pieirii bunului

[Articolul 844.](#) Rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția înțezinerii pe viață

[Articolul 845.](#) Efectele rezoluțiunii contractului de înstrăinare a bunului cu condiția înțezinerii pe viață

[Articolul 846.](#) Efectele decesului dobînditorului

Capitolul V

RENTA

[Articolul 847.](#) Renta

[Articolul 848.](#) Termenul rentei

[Articolul 849.](#) Forma contractului de rentă

[Articolul 850.](#) Cuanțumul rentei

- [Articolul 851.](#) Plata rentei
- [Articolul 852.](#) Interdicția înstrăinării bunurilor primite de debirentier
- [Articolul 853.](#) Schimbarea formei de plată a rentei
- [Articolul 854.](#) Păstrarea obligației în cazul pieirii ori deteriorării fortuite a bunului
- [Articolul 855.](#) Contestarea contractului de rentă
- [Articolul 856.](#) Rezilierea contractului de rentă
- [Articolul 857.](#) Stipularea caracterului insesizabil al rentei
- [Articolul 858.](#) Consecințele decesului debirentierului

Capitolul VI COMODATUL

- [Articolul 859.](#) Contractul de comodat
- [Articolul 860.](#) Răspunderea comodantului
- [Articolul 861.](#) Uzura bunului
- [Articolul 862.](#) Obligațiile comodatarului
- [Articolul 863.](#) Răspunderea comodatarului
- [Articolul 864.](#) Obligația de restituire a bunului
- [Articolul 865.](#) Retenția bunului
- [Articolul 866.](#) Dreptul de reziliere a contractului de comodat

Capitolul VII ÎMPRUMUTUL

- [Articolul 867.](#) Contractul de împrumut
- [Articolul 868.](#) Neexecutarea obligației de a da cu împrumut
- [Articolul 869.](#) Dobânda în baza contractului de împrumut
- [Articolul 870.](#) Revocarea promisiunii de împrumut
- [Articolul 871.](#) Restituirea împrumutului
- [Articolul 872.](#) Efectele nerestituirii împrumutului
- [Articolul 873.](#) Efectele nerespectării obligațiilor de garantare a executării
- [Articolul 874.](#) Răspunderea împrumutătorului pentru viciile bunului

Capitolul VIII LOCAȚIUNEA

- [Articolul 875.](#) Contractul de locațiune
- [Articolul 876.](#) Forma contractului de locațiune
- [Articolul 877.](#) Termenul maxim al contractului de locațiune
- [Articolul 878.](#) Caracteristicile bunului închiriat
- [Articolul 879.](#) Reducerea chiriei din cauza viciului bunului închiriat
- [Articolul 880.](#) Repararea prejudiciului cauzat de viciile bunului închiriat
- [Articolul 881.](#) Efectele cunoașterii viciului de către locatar
- [Articolul 882.](#) Nulitatea acordului privind exonerarea de răspundere sau diminuarea ei
- [Articolul 883.](#) Răspunderea locatorului pentru fapta terțului
- [Articolul 884.](#) Efectele întârzierii sau ale refuzului predării bunului închiriat
- [Articolul 885.](#) Interdicția schimbării formei sau destinației bunului închiriat
- [Articolul 886.](#) Modul de plată a chiriei
- [Articolul 887.](#) Temeiurile și condițiile de modificare a chiriei
- [Articolul 888.](#) Obligațiile locatarului
- [Articolul 889.](#) Obligația locatarului în raport cu alți locatari
- [Articolul 890.](#) Dreptul locatarului în cazul deranjării folosinței sale de către un alt locatar
- [Articolul 891.](#) Dreptul locatorului de a verifica bunul închiriat și de a efectua lucrări asupra lui
- [Articolul 892.](#) Repararea prejudiciului suferit de locator

[Articolul 893.](#) Răspunderea pentru uzura bunului închiriat
[Articolul 894.](#) Sublocațiunea sau cesiunea locațiunii
[Articolul 895.](#) Repararea prejudiciului de către sublocatar
[Articolul 896.](#) Efectele neexecutării obligațiilor de către sublocatar
[Articolul 897.](#) Efectele neexecutării obligațiilor de către locator
[Articolul 898.](#) Obligația efectuării reparației capitale
[Articolul 899.](#) Obligația de informare a locatorului despre vicii
[Articolul 900.](#) Efectele schimbării proprietarului bunului închiriat
[Articolul 901.](#) Efectele exproprierii bunului închiriat
[Articolul 902.](#) Decesul locatarului sau al locatorului
[Articolul 903.](#) Încetarea locațiunii
[Articolul 904.](#) Prolungirea contractului de locațiune
[Articolul 905.](#) Rezilierea contractului de locațiune
[Articolul 906.](#) Rezilierea contractului din inițiativa locatorului
[Articolul 907.](#) Rezilierea contractului din inițiativa locatarului
[Articolul 908.](#) Restituirea bunului închiriat
[Articolul 909.](#) Soarta îmbunătățirilor bunului închiriat
[Articolul 910.](#) Consecințele nerestituirii la timp a bunului închiriat

Capitolul IX ARENDA

[Articolul 911.](#) Dispoziții generale cu privire la arendă
[Articolul 912.](#) Forma contractului de arendă
[Articolul 913.](#) Descrierea bunului arendat
[Articolul 914.](#) Particularitățile contractului de arendă a unui teren
[Articolul 915.](#) Termenul arendei
[Articolul 916.](#) Plata arendei
[Articolul 917.](#) Reducerea arendei
[Articolul 918.](#) Dreptul de gaj al arendatorului
[Articolul 919.](#) Schimbarea destinației terenului
[Articolul 920.](#) Repartizarea contractuală a riscurilor
[Articolul 921.](#) Încetarea arendei
[Articolul 922.](#) Consecințele rezilierii contractului de arendă a unui teren

Capitolul X LEASINGUL

[Articolul 923.](#) Contractul de leasing
[Articolul 924.](#) Forma și conținutul contractului de leasing
[Articolul 925.](#) Obiectul leasingului
[Articolul 926.](#) Informarea cu privire la contractul de leasing
[Articolul 927.](#) Răspunderea vânzătorului față de locatar
[Articolul 928.](#) Trecerea la locatar a riscurilor și costurilor
[Articolul 929.](#) Răspunderea locatarului și a locatorului
[Articolul 930.](#) Dispunerea de drepturile ce rezultă din contract

Capitolul XI ANTREPRIZA ȘI PRESTĂRILE DE SERVICII

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la antrepriză și la prestări servicii

[Articolul 931.](#) Libertatea alegerii modului de efectuare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor
[Articolul 932.](#) Retribuția

[Articolul 933.](#) Devizul estimativ
[Articolul 934.](#) Darea de seamă a antreprenorului sau a prestatorului
[Articolul 935.](#) Preț forfetar
[Articolul 936.](#) Prestația personală
[Articolul 937.](#) Obligația de informare a beneficiarului
[Articolul 938.](#) Furnizarea bunurilor de către antreprenor sau prestator
[Articolul 939.](#) Folosirea bunurilor beneficiarului
[Articolul 940.](#) Riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunurilor
[Articolul 941.](#) Drepturile antreprenorului sau ale prestatorului în cazul neacceptării lucrării sau prestației oferite
[Articolul 942.](#) Rezilierea contractului de către beneficiar
[Articolul 943.](#) Rezilierea contractului de către antreprenor sau prestator
[Articolul 944.](#) Decesul beneficiarului
[Articolul 945.](#) Decesul sau incapacitatea antreprenorului sau a prestatorului

Secțiunea a 2-a Antrepriza

[Articolul 946.](#) Contractul de antrepriză
[Articolul 947.](#) Transferarea dreptului de proprietate
[Articolul 948.](#) Garanție împotriva viciilor
[Articolul 949.](#) Depășirea esențială a devizului
[Articolul 950.](#) Obligațiile informaționale ale antreprenorului
[Articolul 951.](#) Dreptul antreprenorului de a rezilia contractul
[Articolul 952.](#) Dreptul de retenție și de gaj al antreprenorului
[Articolul 953.](#) Instituirea ipotecii asupra terenului de construcție
[Articolul 954.](#) Termenul de executare a contractului de antrepriză
[Articolul 955.](#) Efectele imposibilității terminării lucrării
[Articolul 956.](#) Riscul pieirii sau deteriorării fortuite a obiectului contractului
[Articolul 957.](#) Recepționarea
[Articolul 958.](#) Documentarea recepționării
[Articolul 959.](#) Reclamațiile
[Articolul 960.](#) Remedierea viciilor
[Articolul 961.](#) Dreptul antreprenorului în cazul realizării unei noi lucrări
[Articolul 962.](#) Dreptul clientului de a remedia viciul
[Articolul 963.](#) Rezilierea contractului din cauza viciilor
[Articolul 964.](#) Diminuarea valorii lucrării
[Articolul 965.](#) Efectele vicleniei
[Articolul 966.](#) Achitarea retribuției conform contractului de antrepriză
[Articolul 967.](#) Economia antreprenorului
[Articolul 968.](#) Prescripția în contractul de antrepriză
[Articolul 969.](#) Termenul de garanție

Secțiunea a 3-a Prestări servicii

[Articolul 970.](#) Contractul de prestări servicii
[Articolul 971.](#) Termenul de plată
[Articolul 972.](#) Întârzierea preluării serviciilor
[Articolul 973.](#) Asigurarea condițiilor de prestare a serviciilor
[Articolul 974.](#) Încetarea raporturilor din contractul de prestări servicii
[Articolul 975.](#) Termenele de reziliere a raporturilor din contractul de prestări servicii
[Articolul 976.](#) Contractele de prestări servicii pe termen lung

- [Articolul 977.](#) Prelungirea tacită a contractului de prestări servicii
[Articolul 978.](#) Rezilierea contractului de prestări servicii din motive întemeiate
[Articolul 979.](#) Adeverința despre munca depusă de prestator

Capitolul XII TRANSPORTUL

Secțiunea 1 Dispoziții generale cu privire la transport

- [Articolul 980.](#) Contractul de transport
[Articolul 981.](#) Obligația de a încheia contract de transport
[Articolul 982.](#) Transportul succesiv și transportul combinat
[Articolul 983.](#) Substituirea transportatorului
[Articolul 984.](#) Termenul transportării pasagerului sau a încărcăturii
[Articolul 985.](#) Taxa de transport

Secțiunea a 2-a Transportul de persoane

- [Articolul 986.](#) Biletul (titlul de călătorie)
[Articolul 987.](#) Întinderea obligației
[Articolul 988.](#) Răspunderea cărașului
[Articolul 989.](#) Răspunderea cărașului pentru bagaje
[Articolul 990.](#) Răspunderea cărașului în cazul transportului succesiv sau combinat de persoane
[Articolul 991.](#) Răspunderea pasagerului
[Articolul 992.](#) Rezilierea contractului

Secțiunea a 3-a Transportul de bunuri

- [Articolul 993.](#) Transportul cu câteva vehicule
[Articolul 994.](#) Forma contractului de transport
[Articolul 995.](#) Întocmirea scrisorii de trăsură
[Articolul 996.](#) Incorectitudinea datelor înscrise în scrisoarea de trăsură
[Articolul 997.](#) Obligațiile cărașului la preluarea încărcăturii
[Articolul 998.](#) Răspunderea clientului pentru ambalaj
[Articolul 999.](#) Anexele la scrisoarea de trăsură
[Articolul 1000.](#) Efectele semnării scrisorii de trăsură
[Articolul 1001.](#) Dreptul clientului de a dispune de încărcătură
[Articolul 1002.](#) Drepturile destinatarului la recepționarea încărcăturii
[Articolul 1003.](#) Imposibilitatea executării contractului
[Articolul 1004.](#) Circumstanțele care împiedică predarea încărcăturii
[Articolul 1005.](#) Dreptul cărașului la compensarea cheltuielilor de îndeplinire a indicațiilor clientului
[Articolul 1006.](#) Dreptul de retenție asupra încărcăturii
[Articolul 1007.](#) Temeiul răspunderii cărașului
[Articolul 1008.](#) Exonerarea de răspundere
[Articolul 1009.](#) Sarcina probațiunii
[Articolul 1010.](#) Încălcarea termenului de livrare a încărcăturii
[Articolul 1011.](#) Presumția pierderii încărcăturii
[Articolul 1012.](#) Livrarea încărcăturii fără preluarea rambursului
[Articolul 1013.](#) Regulile de expediere a încărcăturilor periculoase
[Articolul 1014.](#) Determinarea valorii încărcăturii la pierderea ei și plata despăgubirilor
[Articolul 1015.](#) Răspunderea pentru deteriorarea încărcăturii

[Articolul 1016.](#) Interesul special al clientului
[Articolul 1017.](#) Dreptul la dobânzi al celui îndreptățit să dispună
[Articolul 1018.](#) Dreptul cărauşului în cazul unor pretenţii extracontractuale
[Articolul 1019.](#) Interzicerea exonerării cărauşului de răspundere
[Articolul 1020.](#) Prezentarea reclamaţiilor
[Articolul 1021.](#) Termenul de prescripţie în contractul de transport
[Articolul 1022.](#) Răspunderea cărauşilor succesivi
[Articolul 1023.](#) Preluarea încărcăturii de la cărauşul anterior
[Articolul 1024.](#) Înaintarea pretenţiilor contra cărauşilor succesivi
[Articolul 1025.](#) Dreptul de regres
[Articolul 1026.](#) Incapacitatea de plată a unuia din cărauşi
[Articolul 1027.](#) Excepţiile opuse în cazul acţiunii în regres
[Articolul 1028.](#) Dreptul cărauşilor de a deroga de la dispoziţiile prezentului cod
[Articolul 1029.](#) Nulitatea convenţiilor

Capitolul XIII **MANDATUL**

[Articolul 1030.](#) Contractul de mandat
[Articolul 1031.](#) Acceptarea mandatului
[Articolul 1032.](#) Mandatul special şi mandatul general
[Articolul 1033.](#) Remunerarea mandatarului
[Articolul 1034.](#) Împuternicirile mandatarului
[Articolul 1035.](#) Prudenţa şi diligenţa mandatarului
[Articolul 1036.](#) Transmiterea executării mandatului către un terţ
[Articolul 1037.](#) Desemnarea mai multor mandatar
[Articolul 1038.](#) Dubla reprezentare
[Articolul 1039.](#) Încheierea unui act cu sine însuşi
[Articolul 1040.](#) Abaterea de la indicaţiile mandantului
[Articolul 1041.](#) Obligaţia prezentării informaţiilor şi a dării de seamă despre executarea mandatului
[Articolul 1042.](#) Confidenţialitatea informaţiei cunoscute de mandatar
[Articolul 1043.](#) Obligaţia mandatarului de a preda către mandant rezultatele executării
[Articolul 1044.](#) Interdicţia de a folosi informaţia sau bunurile în interes propriu
[Articolul 1045.](#) Protecţia drepturilor mandantului
[Articolul 1046.](#) Compensarea cheltuielilor efectuate de mandatar
[Articolul 1047.](#) Repararea prejudiciului cauzat mandatarului
[Articolul 1048.](#) Solidaritatea mandanţilor
[Articolul 1049.](#) Răspunderea mandatarului în cazul mandatului gratuit
[Articolul 1050.](#) Denunţarea mandatului
[Articolul 1051.](#) Decesul sau incapacitatea mandantului
[Articolul 1052.](#) Încetarea raporturilor contractuale prin decesul mandatarului

Capitolul XIV **ADMINISTRAREA FIDUCIARĂ**

[Articolul 1053.](#) Contractul de administrare fiduciară
[Articolul 1054.](#) Forma contractului de administrare fiduciară
[Articolul 1055.](#) Obiectul administrării fiduciare
[Articolul 1056.](#) Drepturile şi obligaţiile administratorului fiduciar
[Articolul 1057.](#) Remuneraţia, cheltuielile şi fructele
[Articolul 1058.](#) Răspunderea administratorului fiduciar
[Articolul 1059.](#) Indicarea calităţii de administrator fiduciar la încheierea actelor juridice

[Articolul 1060.](#) Aplicarea dispozițiilor referitoare la mandat

Capitolul XV COMISIONUL

- [Articolul 1061.](#) Contractul de comision
- [Articolul 1062.](#) Executarea obligațiilor de către comisionar
- [Articolul 1063.](#) Remunerația comisionarului
- [Articolul 1064.](#) Abaterea de la indicațiile comitentului
- [Articolul 1065.](#) Dreptul asupra bunului care este obiectul actului juridic
- [Articolul 1066.](#) Dreptul de retenție al comisionarului
- [Articolul 1067.](#) Executarea actului juridic încheiat de comisionar
- [Articolul 1068.](#) Obligația comisionarului de a asigura bunul comitentului
- [Articolul 1069.](#) Darea de seamă a comisionarului
- [Articolul 1070.](#) Recepționarea executării de către comitent
- [Articolul 1071.](#) Compensarea cheltuielilor comisionarului
- [Articolul 1072.](#) Rezilierea contractului din inițiativa comitentului
- [Articolul 1073.](#) Rezilierea contractului de către comisionar
- [Articolul 1074.](#) Dispoziția asupra bunurilor comitentului

Capitolul XVI EXPEDIȚIA

- [Articolul 1075.](#) Contractul de expediție
- [Articolul 1076.](#) Diligența expeditorului
- [Articolul 1077.](#) Obligațiile clientului
- [Articolul 1078.](#) Verificarea încărcăturii de către expeditor
- [Articolul 1079.](#) Obligația de asigurare a încărcăturii
- [Articolul 1080.](#) Determinarea stării bunului la destinație
- [Articolul 1081.](#) Aplicarea dispozițiilor cu privire la transport
- [Articolul 1082.](#) Dreptul expeditorului de a efectua transportul cu forțe proprii
- [Articolul 1083.](#) Răspunderea expeditorului
- [Articolul 1084.](#) Cauzarea prejudiciului de către un terț
- [Articolul 1085.](#) Plata remunerației

Capitolul XVII DEPOZITUL

- [Articolul 1086.](#) Contractul de depozit
- [Articolul 1087.](#) Refuzul de a preda sau de a primi bunul
- [Articolul 1088.](#) Remunerarea depozitarului
- [Articolul 1089.](#) Obligația de păstrare a bunului
- [Articolul 1090.](#) Interdicția solicitării probei calității de proprietar
- [Articolul 1091.](#) Inadmisibilitatea transmiterii bunului spre depozitare unui terț
- [Articolul 1092.](#) Inadmisibilitatea folosirii bunului depozitat
- [Articolul 1093.](#) Modificarea condițiilor de depozitare
- [Articolul 1094.](#) Reparația prejudiciului cauzat depozitarului prin caracteristicile bunului
- [Articolul 1095.](#) Obligațiunea de restituire
- [Articolul 1096.](#) Dreptul de a ridica bunul depozitat
- [Articolul 1097.](#) Obligațiunea de a-și ridica bunul depozitat
- [Articolul 1098.](#) Locul restituirii bunului depozitat
- [Articolul 1099.](#) Obligația de a remite fructele bunului depozitat
- [Articolul 1100.](#) Costurile restituirii
- [Articolul 1101.](#) Răspunderea depozitarului în cazul încălcării termenului de ridicare a bunului

[Articolul 1102.](#) Obligația de a plăti remunerație
[Articolul 1103.](#) Dreptul de retenție a bunurilor depozitate
[Articolul 1104.](#) Depozitarea bunurilor determinate prin caracteristici de gen
[Articolul 1105.](#) Particularitățile depozitului hotelier
[Articolul 1106.](#) Sechestrul
[Articolul 1107.](#) Alegerea depozitarului în cazul sechestrului
[Articolul 1108.](#) Drepturile depozitarului însărcinat cu sechestrul
[Articolul 1109.](#) Încheierea sechestrului
[Articolul 1110.](#) Darea de seamă
[Articolul 1111.](#) Sechestrul judiciar

Capitolul XVIII MAGAZINAJUL

[Articolul 1112.](#) Normele aplicabile raporturilor de magazinaj
[Articolul 1113.](#) Obligația de diligență a magazinerului
[Articolul 1114.](#) Constatarea cantității și felului bunurilor
[Articolul 1115.](#) Dreptul de inspectare a bunurilor
[Articolul 1116.](#) Obligația de informare
[Articolul 1117.](#) Răspunderea magazinerului
[Articolul 1118.](#) Înmagazinarea bunurilor determinate prin caracteristici de gen
[Articolul 1119.](#) Vânzarea, în cazul degradării, a bunului înmagazinat
[Articolul 1120.](#) Recipisa de magazinaj
[Articolul 1121.](#) Conținutul recipisei de magazinaj
[Articolul 1122.](#) Dreptul de grevare a bunului înmagazinat
[Articolul 1123.](#) Andosarea recipisei de magazinaj
[Articolul 1124.](#) Răspunderea magazinerului în cazul andosării
[Articolul 1125.](#) Livrarea bunurilor în cazul recipisei la ordin
[Articolul 1126.](#) Distrugerea sau pierderea recipisei de înmagazinare
[Articolul 1127.](#) Remiterea gajului asupra bunului înmagazinat
[Articolul 1128.](#) Dreptul de gaj al magazinerului
[Articolul 1129.](#) Dreptul magazinerului de a cere ridicarea bunului înmagazinat
[Articolul 1130.](#) Vânzarea bunului la licitație

Capitolul XIX CONTRACTUL DE SERVICII TURISTICE ȘI ALTE PRODUSE DE VACANȚĂ

Secțiunea 1 Contractul de servicii turistice

[Articolul 1131.](#) Contractul de servicii turistice
[Articolul 1132.](#) Informația preliminară
[Articolul 1133.](#) Informația obligatorie
[Articolul 1134.](#) Conținutul contractului de servicii turistice
[Articolul 1135.](#) Călătoria unui terț
[Articolul 1136.](#) Modificarea clauzelor esențiale ale contractului
[Articolul 1137.](#) Acordarea de garanții și înlăturarea neajunsurilor
[Articolul 1138.](#) Reducerea prețului pentru neajunsurile călătoriei
[Articolul 1139.](#) Rezilierea contractului din cauza neajunsurilor
[Articolul 1140.](#) Reparația prejudiciului cauzat prin neajuns
[Articolul 1140¹.](#) Garanția
[Articolul 1141.](#) Termenul de înaintare a pretențiilor și termenul de prescripție
[Articolul 1142.](#) Admiterea limitării răspunderii
[Articolul 1143.](#) Rezilierea contractului de către turist

[Articolul 1144.](#) Rezilierea contractului din cauza unei forțe majore

[Articolul 1145.](#) Excluderea derogărilor

Secțiunea a 2-a

Unele produse de vacanță și intermedierea lor

[Articolul 1145¹.](#) Contractul privind cazarea periodică

[Articolul 1145².](#) Alte contracte aferente produselor de vacanță și domeniul de aplicare

[Articolul 1145³.](#) Publicitatea

[Articolul 1145⁴.](#) Informațiile precontractuale

[Articolul 1145⁵.](#) Informarea despre dreptul de revocare și despre interzicerea plăților în avans, confirmarea informării

[Articolul 1145⁶.](#) Limba contractului și informațiilor furnizate

[Articolul 1145⁷.](#) Forma și clauzele contractului

[Articolul 1145⁸.](#) Interzicerea plăților în avans

[Articolul 1145⁹.](#) Dispoziții speciale aplicabile contractului privind cazarea periodică

[Articolul 1145¹⁰.](#) Contractele legate

Capitolul XX

FIDEJUSIUNEA

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la fidejusiune

[Articolul 1146.](#) Contractul de fidejusiune

[Articolul 1147.](#) Forma contractului de fidejusiune

[Articolul 1148.](#) Neobligativitatea acordului debitorului la constituirea fidejusiunii

[Articolul 1149.](#) Fidejusiunea multiplă

[Articolul 1150.](#) Temeiul apariției fidejusiunii

[Articolul 1151.](#) Dreptul înlocuirii garanției

[Articolul 1152.](#) Limitele fidejusiunii

[Articolul 1153.](#) Întinderea obligațiilor fidejutorului

[Articolul 1154.](#) Raporturile dintre mai mulți fidejutori

Secțiunea a 2-a

Raporturile dintre creditor și fidejutor

[Articolul 1155.](#) Obligația creditorului de a informa

[Articolul 1156.](#) Răspunderea fidejutorului

[Articolul 1157.](#) Excepțiile pe care le poate invoca fidejutorul

[Articolul 1158.](#) Micșorarea de către creditor a garanțiilor

[Articolul 1159.](#) Solidaritatea fidejutorilor

[Articolul 1160.](#) Informarea despre întârzierea executării obligațiilor

[Articolul 1161.](#) Subrogarea fidejutorului în drepturile creditorului

Secțiunea a 3-a

Raporturile dintre fidejutor și debitor

[Articolul 1162.](#) Introducerea în cauză a debitorului

[Articolul 1163.](#) Regresul contra debitorului

[Articolul 1164.](#) Cererea fidejutorului de a fi eliberat de fidejusiune

[Articolul 1165.](#) Înștiințarea fidejutorului despre executarea obligației de către debitor

Secțiunea a 4-a

Încetarea fidejusiunii

[Articolul 1166.](#) Dreptul de reziliere al fidejutorului

[Articolul 1167.](#) Stingerea sau modificarea obligației garantate

- [Articolul 1168.](#) Decesul fidejutorului
[Articolul 1169.](#) Imposibilitatea subrogării
[Articolul 1170.](#) Încetarea fidejusiunii prin expirarea termenului

Capitolul XXI FRANCHISINGUL

- [Articolul 1171.](#) Contractul de franchising
[Articolul 1172.](#) Forma și clauzele contractului de franchising
[Articolul 1173.](#) Obligațiile franchiserului
[Articolul 1174.](#) Obligațiile franchiseeului
[Articolul 1175.](#) Obligația de informare și confidențialitate
[Articolul 1176.](#) Termenul contractului
[Articolul 1177.](#) Obligația de concurență loială
[Articolul 1178.](#) Răspunderea franchiserului

Capitolul XXII INTERMEDIEREA

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la intermediere

- [Articolul 1179.](#) Contractul de intermediere
[Articolul 1180.](#) Plata remunerației pentru intermediere
[Articolul 1181.](#) Dreptul la alte remunerații
[Articolul 1182.](#) Contractul de intermediere exclusivă
[Articolul 1183.](#) Rezilierea contractului de intermediere
[Articolul 1184.](#) Excluderea remunerației și pretențiilor la despăgubire

Secțiunea a 2-a

Intermedierea închirierii de locuințe

- [Articolul 1185.](#) Reglementările aplicabile intermedierei închirierii de locuințe
[Articolul 1186.](#) Excluderea remunerației și pretențiilor de despăgubire ale intermediarului locativ

Secțiunea a 3-a

Intermedierea împrumutului

- [Articolul 1187.](#) Reglementările aplicabile intermedierei împrumutului
[Articolul 1188.](#) Forma și conținutul contractului de intermediere a împrumutului
[Articolul 1189.](#) Remunerația intermediarului împrumutului

Secțiunea a 4-a

Intermedierea comercială

- [Articolul 1190.](#) Dispoziții generale cu privire la intermedierea comercială
[Articolul 1191.](#) Textul final al contractului
[Articolul 1192.](#) Angajamentul specificat
[Articolul 1193.](#) Păstrarea mostrelor
[Articolul 1194.](#) Lipsa împuternicirilor de acceptare a plăților
[Articolul 1195.](#) Răspunderea intermediarului comercial
[Articolul 1196.](#) Dreptul de a pretinde ambelor părți remunerație
[Articolul 1197.](#) Registrul intermediarului comercial
[Articolul 1198.](#) Prezentarea extraselor din registrul intermediarului comercial

Capitolul XXIII AGENTUL COMERCIAL. COMISIONARUL PROFESIONIST

Secțiunea 1

Agentul comercial

- [Articolul 1199.](#) Dispoziții generale cu privire la agentul comercial
- [Articolul 1200.](#) Obligațiile agentului comercial
- [Articolul 1201.](#) Obligațiile principalului
- [Articolul 1202.](#) Remunerarea agentului comercial
- [Articolul 1203.](#) Plata remunerației
- [Articolul 1204.](#) Termenul de plată a comisionului
- [Articolul 1205.](#) Încetarea dreptului la comision
- [Articolul 1206.](#) Prezentarea informației cu privire la calculul remunerației
- [Articolul 1207.](#) Forma contractului de agenție
- [Articolul 1208.](#) Termenul contractului de agenție
- [Articolul 1209.](#) Încetarea contractului de agenție
- [Articolul 1210.](#) Clauza de concurență
- [Articolul 1211.](#) Compensarea și recuperarea pagubelor

Secțiunea a 2-a

Comisionarul profesionist

- [Articolul 1212.](#) Dispoziții generale cu privire la comisionarul profesionist
- [Articolul 1213.](#) Obligațiile comisionarului
- [Articolul 1214.](#) Efectele nerespectării indicațiilor comitentului
- [Articolul 1215.](#) Limitele prețului
- [Articolul 1216.](#) Încheierea convenției în condiții mai avantajoase
- [Articolul 1217.](#) Remunerarea comisionarului
- [Articolul 1218.](#) Marfa de comision deteriorată sau viciată
- [Articolul 1219.](#) Răspunderea comisionarului pentru marfă
- [Articolul 1220.](#) Avansul și creditul la executarea contractului de comision
- [Articolul 1221.](#) Contracte similare

Capitolul XXIV

CONTRACTELE ȘI OPERAȚIUNILE BANCARE

Secțiunea 1

Depozitul bancar

- [Articolul 1222.](#) Contractul de depozit bancar
- [Articolul 1223.](#) Forma contractului de depozit bancar
- [Articolul 1224.](#) Dobânda
- [Articolul 1225.](#) Ordinea calculării și plății dobânzii
- [Articolul 1226.](#) Secretul bancar
- [Articolul 1227.](#) Depozitul la termen și depozitul la vedere

Secțiunea a 2-a

Contul curent bancar

- [Articolul 1228.](#) Contractul de cont curent bancar
- [Articolul 1229.](#) Dispunerea de sume bănești aflate în cont
- [Articolul 1230.](#) Ordinele și indicațiile clientului
- [Articolul 1231.](#) Contabilitatea operațiunilor și extrasele din cont
- [Articolul 1232.](#) Creanțele reciproce ale băncii și ale clientului
- [Articolul 1233.](#) Rezilierea contractului
- [Articolul 1234.](#) Obligația de confidențialitate
- [Articolul 1235.](#) Încasarea și achitarea cecurilor

Secțiunea a 3-a **Creditul bancar**

- [Articolul 1236.](#) Contractul de credit bancar
- [Articolul 1237.](#) Dobînda la creditul bancar
- [Articolul 1238.](#) Comisionul
- [Articolul 1239.](#) Creditul în cont curent
- [Articolul 1240.](#) Garanțiile de rambursare a creditului
- [Articolul 1241.](#) Refuzul de executare a contractului
- [Articolul 1242.](#) Rezilierea contractului
- [Articolul 1243.](#) Răspunderea debitorului
- [Articolul 1244.](#) Răspunderea creditorului
- [Articolul 1245.](#) Repararea prejudiciului în cazul rambursării anticipate a creditului
- [Articolul 1245¹.](#) Cesiunea contractului de credit

Secțiunea a 4-a **Garanția bancară**

- [Articolul 1246.](#) Garanția bancară
- [Articolul 1247.](#) Irevocabilitatea garanției bancare
- [Articolul 1248.](#) Inadmisibilitatea transmiterii garanției bancare
- [Articolul 1249.](#) Momentul producerii efectelor garanției bancare
- [Articolul 1250.](#) Cererea de plată
- [Articolul 1251.](#) Obligațiile garantului
- [Articolul 1252.](#) Refuzul de a satisface cererea de plată
- [Articolul 1253.](#) Limitele obligației garantului
- [Articolul 1254.](#) Temeiurile stingerii obligației garantului
- [Articolul 1255.](#) Obligația ordonatorului față de garant

Secțiunea a 5-a **Ordinul de plată**

- [Articolul 1256.](#) Ordinul de plată
- [Articolul 1257.](#) Executarea ordinului de plată
- [Articolul 1258.](#) Conținutul ordinului de plată

Secțiunea a 6-a **Efectuarea plăților prin cec**

- [Articolul 1259.](#) Cecul
- [Articolul 1260.](#) Mențiunile cecului
- [Articolul 1261.](#) Suma cecului
- [Articolul 1262.](#) Semnăturile de pe cec
- [Articolul 1263.](#) Emiterea cecului
- [Articolul 1264.](#) Transmiterea cecului
- [Articolul 1265.](#) Girul
- [Articolul 1266.](#) Girul în alb
- [Articolul 1267.](#) Girul prin procură
- [Articolul 1268.](#) Girul posterior protestului sau scadenței
- [Articolul 1269.](#) Deposdarea
- [Articolul 1270.](#) Avalul
- [Articolul 1271.](#) Plata în baza cecului
- [Articolul 1272.](#) Revocarea cecului
- [Articolul 1273.](#) Drepturile trasului
- [Articolul 1274.](#) Drepturile titularului în cazul neplății cecului
- [Articolul 1275.](#) Obligațiile de notificare

[Articolul 1276.](#) Mențiunea “fără protest”

[Articolul 1277.](#) Răspunderea participanților la plățile prin cec

[Articolul 1278.](#) Forța majoră

Secțiunea a 7-a

Efectuarea plăților prin cambie și prin bilet la ordin

[Articolul 1279.](#) Cambia (trata) și biletul la ordin

Secțiunea a 8-a

Efectuarea plăților prin acreditiv documentar

[Articolul 1280.](#) Acreditivul documentar

[Articolul 1281.](#) Presumția irevocabilității acreditivului

[Articolul 1282.](#) Utilizarea acreditivului

[Articolul 1283.](#) Confirmarea acreditivului

[Articolul 1284.](#) Acreditivul transferabil și cesionat

Secțiunea a 9-a

Efectuarea plăților prin incasoul documentar

[Articolul 1285.](#) Incasoul documentar

[Articolul 1286.](#) Obligațiile și responsabilitatea băncilor

[Articolul 1287.](#) Executarea unui incaso documentar

[Articolul 1288.](#) Dobânzi, comisioane și cheltuieli

Secțiunea a 10-a

Efectuarea plăților prin card bancar

[Articolul 1289.](#) Cardul bancar

Capitolul XXV FACTORINGUL

[Articolul 1290.](#) Contractul de factoring

[Articolul 1291.](#) Obligația de informare

[Articolul 1292.](#) Creanțele cesionate

[Articolul 1293.](#) Nulitatea interdicției cesiunii

[Articolul 1294.](#) Răspunderea aderentului

[Articolul 1295.](#) Plata datorată factorului. Garanția

[Articolul 1296.](#) Drepturile de garanție față de debitor

[Articolul 1297.](#) Obiecțiile debitorului

[Articolul 1298.](#) Dreptul de regres al debitorului

[Articolul 1299.](#) Factoringul deschis sau acoperit

[Articolul 1300.](#) Alte cesiuni

Capitolul XXVI ASIGURAREA

[Articolul 1301.](#) Contractul de asigurare

[Articolul 1302.](#) Tipurile de asigurare

[Articolul 1303.](#) Asigurarea de persoane

[Articolul 1304.](#) Asigurarea contra daune

[Articolul 1305.](#) Reasigurarea

[Articolul 1306.](#) Încheierea contractelor în Republica Moldova

[Articolul 1307.](#) Riscul asigurat și cazul asigurat

[Articolul 1308.](#) Încheierea contractului de asigurare. Forma și clauzele obligatorii

[Articolul 1309.](#) Polița de asigurare

[Articolul 1310.](#) Obligația de remitere a înscrisurilor
[Articolul 1311.](#) Stabilirea drepturilor și obligațiilor în cazul asigurării mutuale
[Articolul 1312.](#) Opozabilitatea excepțiilor
[Articolul 1313.](#) Termenul de acțiune al contractului de asigurare
[Articolul 1314.](#) Majorarea primei de asigurare
[Articolul 1315.](#) Obligațiile asigurătorului
[Articolul 1316.](#) Obligațiile asiguratului
[Articolul 1317.](#) Informarea asigurătorului privind întinderea riscului
[Articolul 1318.](#) Rezilierea contractului datorită unor inexactități
[Articolul 1319.](#) Termenul rezilierii
[Articolul 1320.](#) Rezilierea contractului după survenirea cazului asigurat
[Articolul 1321.](#) Suspendarea garanției
[Articolul 1322.](#) Plata primei de asigurare
[Articolul 1323.](#) Efectul neachitării unei tranșe a primei de asigurare
[Articolul 1324.](#) Rezilierea contractului în cazul neachitării unei tranșe a primei de asigurare
[Articolul 1325.](#) Dreptul asiguratului de a refuza plata primei de asigurare
[Articolul 1326.](#) Informarea despre împrejurările periculoase
[Articolul 1327.](#) Informarea despre producerea cazului asigurat
[Articolul 1328.](#) Momentul datorării prestației de către asigurător
[Articolul 1329.](#) Preluarea de către asigurător a drepturilor asiguratului
[Articolul 1330.](#) Reglementările aplicabile

Capitolul XXVII TRANZACȚIA

[Articolul 1331.](#) Tranzacția
[Articolul 1332.](#) Interdicția tranzacției
[Articolul 1333.](#) Efectul tranzacției
[Articolul 1334.](#) Nulitatea tranzacției
[Articolul 1335.](#) Efectele nulității titlului
[Articolul 1336.](#) Nulitatea tranzacției în cazul existenței unei hotărâri definitive
[Articolul 1337.](#) Tranzacția privind toate afacerile
[Articolul 1338.](#) Greșelile de calcul

Capitolul XXVIII SOCIETATEA CIVILĂ

[Articolul 1339.](#) Contractul de societate civilă
[Articolul 1340.](#) Obiectul contractului de societate civilă
[Articolul 1341.](#) Forma și conținutul contractului de societate civilă
[Articolul 1342.](#) Contribuțiile participanților
[Articolul 1343.](#) Răspunderea pentru contribuții
[Articolul 1344.](#) Transmiterea cotelor către terți
[Articolul 1345.](#) Administrarea și reprezentarea
[Articolul 1346.](#) Participarea la venituri și pierderi
[Articolul 1347.](#) Concurența creanțelor
[Articolul 1348.](#) Imposibilitatea cesiunii drepturilor asociaților
[Articolul 1349.](#) Interzicerea compensării
[Articolul 1350.](#) Obligația de confidențialitate
[Articolul 1351.](#) Răspunderea solidară
[Articolul 1352.](#) Rezilierea contractului de societate civilă
[Articolul 1353.](#) Temeiurile dizolvării societății civile
[Articolul 1354.](#) Efectele dizolvării societății civile

Capitolul XXIX DREPTURILE COMUNE

- [Articolul 1355.](#) Reglementările aplicabile drepturilor comune
- [Articolul 1356.](#) Presumția egalității copărtașilor
- [Articolul 1357.](#) Repartizarea fructelor
- [Articolul 1358.](#) Dreptul de dispoziție asupra bunului comun
- [Articolul 1359.](#) Stabilirea modului de administrare și folosință
- [Articolul 1360.](#) Opozabilitatea modului de administrare și folosință față de succesorii copărtașilor
- [Articolul 1361.](#) Dreptul de dispoziție asupra unei cote-părți
- [Articolul 1362.](#) Suportarea sarcinilor
- [Articolul 1363.](#) Dreptul de a cere desființarea comunității
- [Articolul 1364.](#) Împărțirea în natură
- [Articolul 1365.](#) Vânzarea bunului comun
- [Articolul 1366.](#) Vânzarea creanțelor comune
- [Articolul 1367.](#) Acoperirea datoriilor din contul bunului comun
- [Articolul 1368.](#) Acoperirea datoriilor unei părți din contul bunurilor comune
- [Articolul 1369.](#) Garanția în cazul transmiterii bunului unui copărtaș
- [Articolul 1370.](#) Imprescriptibilitatea cererii de desființare a comunității

Capitolul XXX PROMISIUNEA PUBLICĂ DE RECOMPENSĂ

- [Articolul 1371.](#) Obligația de a acorda recompensă
- [Articolul 1372.](#) Distribuirea recompensei
- [Articolul 1373.](#) Concursul
- [Articolul 1374.](#) Revocarea promisiunii publice de recompensă

Capitolul XXXI JOCURI ȘI PARIURI

- [Articolul 1375.](#) Valabilitatea contractului privind jocul și pariul
- [Articolul 1376.](#) Contractul de loterie și alte contracte similare
- [Articolul 1377.](#) Convenția pe diferență

Capitolul XXXII GESTIUNEA DE AFACERI

- [Articolul 1378.](#) Obligațiile persoanei care gestionează fără mandat afaceri străine
- [Articolul 1379.](#) Obligația de a informa geratul
- [Articolul 1380.](#) Consecințele acceptării actelor săvârșite de gerant
- [Articolul 1381.](#) Consecințele neacceptării actelor săvârșite de gerant
- [Articolul 1382.](#) Compensarea cheltuielilor suportate de gerant
- [Articolul 1383.](#) Refuzul de a compensa cheltuielile gerantului
- [Articolul 1384.](#) Repararea prejudiciului cauzat gerantului
- [Articolul 1385.](#) Răspunderea gerantului
- [Articolul 1386.](#) Obligația de restituire a celor primite ca rezultat al gestiunii
- [Articolul 1387.](#) Drepturile și obligațiile izvorâte din actele fără mandat
- [Articolul 1388.](#) Neaplicarea dispozițiilor privind gestiunea de afaceri

Capitolul XXXIII ÎMBOGĂȚIREA FĂRĂ JUSTĂ CAUZĂ

- [Articolul 1389.](#) Dreptul de a cere restituirea prestației
- [Articolul 1390.](#) Restituirea prestației condiționate
- [Articolul 1391.](#) Restituirea prestației făcute în urma constrângerii sau amenințării

- [Articolul 1392.](#) Restituirea în natură a bunurilor obținute fără justă cauză
[Articolul 1393.](#) Restituirea valorii bunurilor obținute fără justă cauză
[Articolul 1394.](#) Efectele cesiunii fără justă cauză a unui drept
[Articolul 1395.](#) Fructele prestației
[Articolul 1396.](#) Compensarea cheltuielilor aferente bunurilor susceptibile de restituire
[Articolul 1397.](#) Dispozițiile persoanei neautorizate

Capitolul XXXIV **OBLIGAȚIILE CARE NASC DIN CAUZAREA DE DAUNE**

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la obligațiile care nasc din cauzarea de daune

- [Articolul 1398.](#) Temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale
[Articolul 1399.](#) Răspunderea între părțile contractante
[Articolul 1400.](#) Prevenirea prejudiciului
[Articolul 1401.](#) Prejudiciul cauzat în stare de legitimă apărare
[Articolul 1402.](#) Prejudiciul cauzat în caz de extremă necesitate
[Articolul 1403.](#) Răspunderea comitentului pentru fapta prepusului
[Articolul 1404.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o persoană cu funcție de răspundere
[Articolul 1405.](#) Răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată
[Articolul 1406.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un minor care nu a împlinit 14 ani
[Articolul 1407.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un minor între 14 și 18 ani
[Articolul 1408.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o persoană lipsită de capacitate de exercițiu
[Articolul 1409.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o persoană aflată în imposibilitatea de a conștientiza acțiunile sale ori de a le dirija
[Articolul 1410.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sporit
[Articolul 1411.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale
[Articolul 1412.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin surparea construcției
[Articolul 1413.](#) Răspunderea în cazul căderii sau scurgerii din construcție
[Articolul 1414.](#) Răspunderea pentru dauna cauzată în comun
[Articolul 1415.](#) Dreptul de regres față de persoana care a cauzat prejudiciul
[Articolul 1416.](#) Modul de reparare a prejudiciului
[Articolul 1417.](#) Luarea în considerare, la determinarea cuantumului despăgubirii, a vinovăției persoanei vătămate
[Articolul 1418.](#) Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății
[Articolul 1419.](#) Răspunderea în caz de deces al persoanei vătămate
[Articolul 1420.](#) Reparația prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces
[Articolul 1421.](#) Schimbarea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății sau prin deces
[Articolul 1422.](#) Reparația prejudiciului moral
[Articolul 1423.](#) Mărimea compensației pentru prejudiciu moral
[Articolul 1424.](#) Termenul de prescripție

Secțiunea a 2-a

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de produse cu viciu

- [Articolul 1425.](#) Temeiurile reparării prejudiciului cauzat de produse cu viciu
[Articolul 1426.](#) Produsul, producătorul și prejudiciul cauzat
[Articolul 1427.](#) Produsul cu viciu

[Articolul 1428.](#) Sarcina probațiunii

[Articolul 1429.](#) Răspunderea solidară

[Articolul 1430.](#) Termenele de reparare a prejudiciului

[Articolul 1431.](#) Interdicția de a exclude sau de a limita cu anticipație răspunderea

[Articolele 1432 - 1575.](#) **CARTEA A PATRA – Dreptul succesorial**

[Articolele 1576 - 1624.](#) **CARTEA A CINCEA – Dreptul internațional privat**

*Notă: În textul actelor normative adoptate de Parlament:
cuvintele „limba moldovenească”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare;
cuvintele „limba de stat”, „limba oficială” și „limba maternă”, la orice formă gramaticală, în cazul în care se are în vedere limba de stat a Republicii Moldova, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare, conform Legii nr.52 din 16.03.2023, în vigoare 24.03.2023*

Notă: În textul codului cuvintele ”titlu de valoare” se înlocuiesc cu cuvintele ”valoare mobilă” conform [Legii nr.250-XVI din 22.11.2007](#), în vigoare 01.01.2008

TITLUL I DESPRE OBLIGAȚII ÎN GENERAL

Capitolul I DISPOZIȚII COMUNE PRIVIND OBLIGAȚIILE

Articolul 512. Dispoziții generale cu privire la obligație

(1) În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

(2) Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități.

(3) Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Articolul 513. Buna-credință și diligența

(1) Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

(2) Este nulă clauza prin care se derogă de la prevederile alin.(1).

Articolul 514. Temeiurile nașterii obligațiilor

Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Articolul 515. Nașterea obligației la negocierea contractului

(1) O obligație se poate naște prin inițierea și desfășurarea negocierilor de încheiere a contractului.

(2) O parte negociatoare poate cere celeilalte părți compensarea cheltuielilor făcute în baza îndreptățitei încrederi în încheierea contractului dacă în urma vinovăției acesteia contractul nu a fost încheiat.

Articolul 516. Dreptul la informare

(1) Raportul obligațional poate da naștere unui drept la informare fără ca acesta să fie stipulat în mod expres. Punerea la dispoziție a informației presupune și obligația de eliberare a documentelor corespunzătoare.

(2) Dreptul la informare se naște îndeosebi atunci când informarea este semnificativă pentru determinarea conținutului obligației și poate fi făcută de cel căruia i se cere fără ca prin aceasta să-i fie afectate drepturile.

(3) Cel care solicită informarea trebuie să compenseze cheltuielile făcute pentru aceasta de cel obligat să informeze. Cel din urmă poate pretinde prestații asigurătorii.

Articolul 517. Obligația naturală

(1) Este naturală obligația în a cărei privință nu se poate cere executare silită.

(2) Există obligație naturală în cazul în care:

a) legea sau actul juridic nu prevede posibilitatea executării silit;

b) o persoană are față de o altă persoană o obligație morală de așa natură încât executarea ei, deși nu poate fi cerută silit, trebuie, în opinia comună, să fie considerată ca executare a unei prestații datorate unei alte persoane.

(3) Obligațiile naturale sînt reglementate de normele cu privire la obligații dacă din litera sau spiritul legii nu rezultă că anumite reguli nu sînt aplicabile obligațiilor pentru care nu se poate cere executare silită.

(4) Obligația naturală se transformă în obligație civilă perfectă în baza înțelegerii dintre debitor și creditor.

Capitolul II

PLURALITATEA DE SUBIECTE ȘI OBIECTE ÎN CADRUL UNEI OBLIGAȚII

Secțiunea 1

Obligațiile divizibile și indivizibile

Articolul 518. Obligația divizibilă cu pluralitate de debitori

(1) Obligația este divizibilă între mai mulți debitori în cazul în care aceștia sînt obligați la aceeași prestație față de creditor, dar fiecare debitor poate fi urmărit separat pînă la concurența părții sale din datorie.

(2) Debitorii sînt obligați în părți egale dacă din lege, contract sau din natura obligației nu rezultă altfel.

Articolul 519. Obligația divizibilă cu pluralitate de creditori

(1) Obligația este divizibilă între mai mulți creditori în cazul în care aceștia sînt îndreptățiți la aceeași prestație din partea debitorului, dar fiecare creditor poate pretinde numai la partea sa din creanță.

(2) Creditorii au dreptul la părți egale dacă din lege, contract sau din natura obligației nu rezultă altfel.

Articolul 520. Prezumția divizibilității

Obligația este divizibilă de drept dacă nu este stipulat expres că este indivizibilă sau dacă obiectul obligației nu este indivizibil prin natura sa.

Articolul 521. Efectul indivizibilității

(1) Obligația indivizibilă nu poate fi divizată nici între debitori sau între creditori, nici între succesorii lor.

(2) Fiecare debitor sau succesorii lui pot fi constrânși separat să execute obligația integral și fiecare creditor sau succesorii lui pot pretinde executarea integrală chiar dacă obligația nu este solidară.

(3) Obligația nu devine indivizibilă numai prin faptul că în contract este stipulat că este solidară.

(4) Obligația divizibilă care are doar un creditor și un debitor trebuie să fie executată între ei ca o obligație indivizibilă, dar ea rămâne divizibilă între moștenitorii acestora.

Secțiunea a 2-a

Solidaritatea creditorilor

Articolul 522. Creanțele solidare

Dacă doi sau mai mulți creditori au dreptul să pretindă la o prestație în așa fel încât fiecare să poată pretinde la întreaga prestație, iar prestația făcută unuia dintre creditori eliberează debitorul, atunci creanța lor este solidară.

Articolul 523. Temeiul apariției creanței solidare

Creanța solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic, prin lege sau atunci când prestația este indivizibilă.

Articolul 524. Executarea obligației față de oricare dintre creditori

Debitorul poate să execute obligația față de oricare dintre creditori după cum crede de cuviință, atâta timp însă cât nici unul dintre creditori nu a cerut executarea obligației.

Articolul 525. Efectele executării obligației față de unul dintre creditori

Executarea integrală a obligației față de unul din creditorii solidari exonerează debitorul de executarea obligației față de ceilalți creditori.

Articolul 526. Remiterea datoriei de către un creditor solidar

O remitere de datorie convenită între un creditor solidar cu debitorul produce efecte numai asupra părții care revine acelui creditor. Această regulă se aplică de asemenea în toate cazurile când obligația se stinge în alt temei decât executarea.

Articolul 527. Inadmisibilitatea invocării unor excepții ce țin de alt creditor

Debitorul nu are dreptul să opună unuia din creditorii solidari excepții bazate pe raporturile debitorului cu un alt creditor solidar, la care creditorul respectiv nu participă.

Articolul 528. Obligația față de ceilalți creditori solidari a creditorului care a primit prestație

(1) Creditorul solidar care a primit întreaga prestație este obligat să o împartă cu ceilalți cocreditori dacă nu demonstrează că obligația este contractată numai în interesul său.

(2) Creditorii solidari sînt îndreptățiți, în raporturile dintre ei, la părți egale dacă nu s-a convenit altfel.

Articolul 529. Reprezentarea creditorilor solidari

Creditorul solidar reprezintă pe toți cocreditorii în toate actele care au drept scop conservarea obligației.

Secțiunea a 3-a

Solidaritatea debitorilor

Articolul 530. Obligațiile solidare

Dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sînt legați solidar.

Articolul 531. Temeiurile apariției obligațiilor solidare

O obligație solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic, prin lege sau atunci cînd prestația este indivizibilă.

Articolul 532. Obligații solidare afectate de modalități

Debitorii solidari se pot obliga în mod diferit: unii pur, alții sub condiție, alții cu termen.

Articolul 533. Dreptul creditorului de a cere executarea obligației de la oricare dintre debitorii solidari

Creditorul poate pretinde executarea obligației, la latitudinea sa, de la oricare din debitori, în parte sau în întregime. Pînă la executarea întregii prestații, rămîn obligați toți debitorii.

Articolul 534. Excepțiile opuse creditorului de către debitorul solidar

Debitorul solidar căruia i s-a pretins executarea prestației are dreptul să opună creditorului toate excepțiile care îi sînt personale ori sînt comune tuturor debitorilor solidari.

Articolul 535. Obligația debitorilor solidari la repararea prejudiciului

(1) Dacă bunul datorat a pierit din vina unuia sau mai multor debitori solidari, ceilalți debitori nu sînt eliberați de obligația de a plăti prețul bunului, dar nu sînt răspunzători pentru alte prejudicii.

(2) Sînt obligați să repare prejudiciul cauzat prin întârziere numai debitorii care sînt în întârziere.

Articolul 536. Efectele executării sau compensării obligației solidare

Executarea obligației de către unul din debitorii solidari are efecte și față de ceilalți debitori solidari. De asemenea, compensarea creanței creditorului de către un debitor produce efecte față de ceilalți debitori.

Articolul 537. Diminuarea obligației solidare

Dacă aceeași persoană întrunește calitatea de creditor cu cea a unui debitor solidar, datoria celorlalți debitori scade cu partea din datorie a acelui debitor solidar.

Articolul 538. Efectele primirii unei prestații parțiale

(1) Creditorul care primește separat partea din prestație a unuia dintre debitori fără ca în chitanță să-și rezerve solidaritatea sau drepturile sale în genere nu renunță la solidaritate decît în privința acestui debitor.

(2) Nu se prezumă renunțarea creditorului la solidaritate în favoarea unui debitor cînd primește de la el o sumă egală cu partea cu care îi este dator dacă în chitanță nu este stipulat că această parte este primită pentru partea acestui debitor.

Articolul 539. Inadmisibilitatea invocării unor excepții față de debitorii solidari

Faptele care survin doar față de un debitor solidar au efect doar în privința lui dacă din conținutul obligației nu reiese altfel.

Articolul 540. Renunțarea la solidaritate față de unul din debitori

Creditorul care a renunțat la solidaritate față de unul din debitori menține acțiunea solidară în contra celorlalți debitori, scăzându-se partea debitorului pe care l-a eliberat de solidaritate.

Articolul 541. Urmărirea unui debitor solidar

(1) În cazul în care creditorul intențează o acțiune contra unuia din debitorii solidari pentru partea acestuia, nu se prezumă renunțarea la solidaritate în favoarea acelui debitor dacă acel debitor nu a recunoscut acțiunea sau dacă nu s-a pronunțat o hotărîre definitivă prin care este admisă acțiunea.

(2) Chemarea în judecată a unui debitor solidar nu exclude dreptul creditorului de a chema în judecată ceilalți debitori solidari.

Articolul 542. Efectele întârzierii creditorului sau debitorului solidar

(1) Întârzierea creditorului față de unul din debitorii solidari are efecte și față de ceilalți debitori solidari.

(2) Întârzierea unuia din debitorii solidari nu are efecte față de ceilalți debitori solidari.

Articolul 543. Obligațiile succesorilor debitorilor solidari

Dacă unul dintre debitorii solidari are mai mulți succesori, aceștia sînt obligați să execute prestația proporțional cotei lor succesorale. Prezenta regulă nu se aplică dacă obligația este indivizibilă.

Articolul 544. Acțiunea în regres în cazul executării obligației de către unul din debitorii solidari

(1) Debitorul solidar care a executat obligația are dreptul să intenteze o acțiune de regres împotriva celorlalți debitori solidari pentru părțile acestora din obligație.

(2) În cazul imposibilității stabilirii întinderii obligației debitorilor solidari, aceștia sînt obligați unii față de alții la părți egale.

Articolul 545. Compensarea debitorului solidar

Dacă unul din debitorii solidari a realizat un beneficiu dintr-o obligație solidară, codebitorul solidar care nu a realizat beneficii poate cere, în cazul în care execută obligația, restituirea a ceea ce a plătit fără a deduce partea sa de obligație.

Articolul 546. Efectele incapacității de plată a unuia dintre debitorii solidari

În cazul în care de la unul dintre debitorii solidari nu se poate obține, din cauza incapacității lui de plată, partea ce îi revine din prestație, acea parte trebuie suportată în părți egale de ceilalți debitori, inclusiv de cel față de care creditorul a renunțat la solidaritate, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Articolul 547. Excepțiile opuse codebitorului

Debitorul solidar urmărit de codebitorul care a executat obligația îi poate opune acestuia excepțiile comune pe care codebitorul care a executat obligația nu le-a opus creditorului.

Articolul 548. Suspendarea, întreruperea sau expirarea prescripției față de un debitor solidar

Suspendarea, întreruperea sau expirarea termenului de prescripție față de un debitor solidar nu are efecte față de codebitorii lui.

Articolul 549. Reprezentarea codebitorilor solidari

Debitorul solidar îi reprezintă pe codebitorii lui în toate actele îndreptate la stingerea sau reducerea obligației.

Secțiunea a 4-a

Obligațiile de alternativă și obligațiile facultative

Articolul 550. Obligația de alternativă

Obligația este de alternativă în cazul în care are drept obiect două sau mai multe prestații principale, dintre care executarea uneia eliberează integral debitorul.

Articolul 551. Dreptul de alegere a prestației

(1) Dreptul de a alege prestația aparține debitorului dacă nu a fost atribuit expres creditorului.

(2) Dacă partea căreia îi aparține dreptul de a alege prestația nu a făcut alegerea nici în termenul suplimentar acordat după punerea în întârziere, dreptul de a alege prestația revine celeilalte părți.

(3) Alegerea se face prin declarație față de cealaltă parte sau prin executarea propriu-zisă a prestației. Prestația aleasă este considerată ca datorată de la bun început.

Articolul 552. Interdicția prestațiilor parțiale

Debitorul nu este în drept și nici nu poate fi obligat să execute o parte dintr-o prestație și o parte din alta.

Articolul 553. Efectul imposibilității efectuării unor prestații în cazul în care alegerea aparține debitorului

(1) Debitorul care are dreptul de a alege prestația, în cazul în care una din prestații nu poate fi executată, trebuie să execute prestația rămasă.

(2) Dacă, în aceleași împrejurări, executarea ambelor prestații devine imposibilă, iar imposibilitatea executării fiecăreia se datorează vinovăției debitorului, acesta este ținut să despăgubească creditorul până la concurența valorii prestației care a rămas ultima.

Articolul 554. Efectul imposibilității executării prestației în cazul în care alegerea aparține creditorului

(1) Creditorul care are dreptul de a alege prestația trebuie, în cazul în care executarea uneia dintre prestații devine imposibilă, să accepte executarea prestației rămase, cu excepția cazului când imposibilitatea executării se datorează vinovăției debitorului.

(2) În cazul în care imposibilitatea executării prestației se datorează vinovăției debitorului, creditorul are dreptul să ceară fie executarea în natură a prestației rămase, fie repararea prejudiciului adus prin neexecutarea prestației a cărei executare a devenit imposibilă.

(3) Dacă executarea ambelor prestații devine imposibilă, iar imposibilitatea se datorează vinovăției debitorului, creditorul poate cere repararea prejudiciului adus prin neexecutarea unei prestații sau alteia.

Articolul 555. Obligația facultativă

(1) Obligația este facultativă în cazul în care are ca obiect o singură prestație principală al cărei debitor poate fi eliberat prin executarea unei alte prestații.

(2) Debitorul este eliberat în cazul în care executarea prestației principale devine imposibilă fără vina debitorului.

Capitolul III

CESIUNEA DE CREANȚĂ ȘI PRELUAREA DATORIEI

Secțiunea 1

Cesiunea de creanță

Articolul 556. Dispoziții generale cu privire la cesiunea de creanță

(1) O creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță.

(2) Cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

(3) Cedentul este obligat să remită cesionarului actele aferente creanței și să-i pună la dispoziție informația necesară realizării ei.

(4) Sînt incesibile creanțele privitoare la încasarea pensiei alimentare, la repararea prejudiciului cauzat vieții și sănătății persoanei, precum și la alte drepturi legate de persoana creditorului.

(5) Cesiunea de creanță trebuie să fie încheiată în forma cerută pentru actul juridic în al cărui temei s-a născut creanța cesionată.

Articolul 557. Consimțămîntul debitorului

Titularul unei creanțe o poate transmite, fără consimțămîntul debitorului, unui terț dacă aceasta nu contravine esenței obligației, înțelegerii dintre părți sau legii. Înțelegerea cu debitorul asupra inadmisibilității cesiunii produce efecte doar atunci cînd acesta are un interes legitim în acest sens.

Articolul 558. Volumul drepturilor transmise cesionarului

(1) Drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii.

(2) Odată cu cesiunea creanței, asupra cesionarului trec garanțiile și alte drepturi accesorii.

Articolul 559. Garantarea valabilității creanței

(1) Cedentul este responsabil în fața cesionarului de valabilitatea creanței și a mijloacelor de garantare a acesteia, dar nu răspunde pentru neexecutarea acestei creanțe de către debitor, cu excepția cazurilor cînd cedentul a garantat pentru debitor față de cesionar.

(2) În cazul cesiunii creanței care rezultă dintr-o valoare mobilă la ordin, cedentul este responsabil și de executarea obligației de către debitor.

Articolul 560. Excepțiile opuse de debitor cesionarului

Debitorul este îndreptățit să opună cesionarului toate excepțiile pe care a putut să le opună cedentului pînă în momentul comunicării cesiunii.

Articolul 561. Opozabilitatea prestațiilor

Cesonarului i se pot opune prestațiile efectuate de debitor, după cesiune, pentru cedent, ca și orice act juridic încheiat după cesiune între debitor și cedent cu privire la creanța transmisă dacă debitorul nu avea cunoștință, în momentul efectuării prestației sau al întocmirii actului, de existența cesiunii.

Articolul 562. Prioritatea în cazul cesiunii repetate

Dacă o creanță este cedată de același titular de mai multe ori, creditor al obligației este primul cesionar.

Articolul 563. Înscrișul privind debitul

Debitorului care a întocmit un înscriș asupra debitului i se poate opune conținutul înscrișului de către cesionar dacă acesta, la data cesiunii creanței, nu știa și nici nu trebuia să știe că înscrișul nu reflectă realitatea.

Articolul 564. Notificarea despre cesiune

(1) Dacă cedentul notifică debitorul că a cedat creanța sau îi prezintă un înscriș privitor la cesiune, cedentului i se poate opune de către debitor cesiunea și atunci când ea nu a mai avut loc sau când este lipsită de efect.

(2) Notificarea despre cesiune poate fi retrasă doar cu consimțământul celui desemnat ca nou creditor.

Articolul 565. Cesiunea altor drepturi

Regulile privind cesiunea creanței se aplică în modul corespunzător și în cazul cesiunii altor drepturi.

Articolul 566. Transmiterea creanțelor altfel decât prin voința părților

Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică în modul corespunzător în cazul în care o creanță este transmisă în baza legii, a unei hotărâri judecătorești sau a unei decizii a autorității publice.

Secțiunea a 2-a
Preluarea datoriei

Articolul 567. Preluarea datoriei de la creditor

(1) O datorie poate fi preluată de un terț în temeiul unui contract cu creditorul. În acest caz, locul debitorului este preluat de terț.

(2) Debitorul inițial are dreptul să se opună contractului și să execute el însuși obligația.

Articolul 568. Preluarea datoriei de la debitor

Dacă preluarea datoriei a fost convenită între terț și debitor printr-un acord, acesta produce efecte doar cu acceptarea din partea creditorului.

Articolul 569. Forma preluării datoriei

Preluarea datoriei trebuie să fie încheiată în forma cerută pentru actul juridic în al cărui temei s-a născut datoria.

Articolul 570. Excepțiile opuse de noul debitor

Noul debitor poate opune creditorului excepțiile care rezultă din raportul dintre creditor și debitorul precedent, dar nu poate prezenta spre compensare o creanță ce aparține debitorului inițial.

Articolul 571. Stingerea drepturilor de garanție

Ca urmare a preluării datoriei, drepturile de garanție stabilite asupra creanței se sting în măsura în care menținerea lor nu este încuviințată de cei care le-au constituit.

Capitolul IV
EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la executarea obligațiilor

Articolul 572. Condițiile generale de executare a obligațiilor

(1) Temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

(2) Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

(3) Valorile mobiliare nu pot fi transmise direct în contul achitării datoriei dintre două părți, dacă art.8 din [Legea nr.184 din 22 iulie 2016](#) cu privire la contractele de garanție financiară nu prevede altfel.

[Art.572 completat prin [Legea nr.185 din 22.07.2016](#), în vigoare 16.03.2017]

[Art.572 completat prin [Legea nr.31 din 07.03.2013](#), în vigoare 05.04.2013]

Articolul 573. Locul executării obligației

Dacă locul executării nu este determinat sau nu rezultă din natura obligației, executarea urmează a fi efectuată:

a) la domiciliul sau sediul creditorului la momentul nașterii obligației – în cazul obligației pecuniare;

b) la locul aflării bunului în momentul nașterii obligației – în cazul obligațiilor de predare a unui bun individual determinat;

c) la locul unde debitorul își desfășoară activitatea legată de obligație, iar în lipsa acestuia, la locul unde debitorul își are domiciliul sau sediul – în cazul unor alte obligații.

Articolul 574. Schimbarea domiciliului, sediului, locului de activitate al creditorului sau debitorului

(1) În cazul în care debitorul sau creditorul și-a schimbat domiciliul, sediul sau locul de activitate până la data executării obligației și a înștiințat despre aceasta cealaltă parte, obligația se va executa la noul domiciliu, sediu sau loc de activitate.

(2) Cheltuielile sau riscurile suplimentare datorate schimbării domiciliului, sediului sau locului de activitate sînt suportate de partea care le-a schimbat.

Articolul 575. Termenul executării obligației

(1) În cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricînd executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricînd. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

(2) Dacă termenul de executare a obligației este determinat, se consideră că creditorul nu poate cere executarea înainte de termen. Debitorul însă poate executa obligația înainte de termen dacă creditorul nu are nici un motiv temeinic pentru a refuza executarea. În cazul în care respinge executarea anticipată, creditorul este obligat să-l informeze imediat în acest sens pe debitor și să ia toate măsurile necesare pentru a evita prejudicierea lui.

Articolul 576. Dreptul creditorului de a cere executarea obligației înainte de termen

Chiar dacă, în favoarea debitorului, este stabilit un anumit termen de executare, creditorul poate pretinde executarea imediată a obligației în cazul în care debitorul se află în incapacitate de plată sau a redus garanțiile convenite anterior, sau în genere nu le-a putut prezenta, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 577. Dreptul debitorului de a amîna executarea obligației

Debitorul are dreptul să amâne executarea obligației atunci când și în măsura în care nu poate determina cu bună-credință cui trebuie să o execute.

Articolul 578. Executarea obligațiilor condiționate

Dacă efectele unui act juridic depind de îndeplinirea unei condiții, obligația devine scadentă în ziua survenirii acesteia.

Articolul 579. Persoanele îndreptățite de a primi executarea obligației

(1) Debitorul trebuie să execute obligația către creditor sau persoana împuternicită de acesta ori către persoana împuternicită prin lege sau hotărâre judecătorească.

(2) În cazul în care executarea a fost făcută față de o persoană neîmputernicită, obligația se consideră executată dacă creditorul o confirmă sau profită în vreun fel de aceasta.

Articolul 580. Plata făcută unui creditor incapabil

Dacă creditorul este incapabil, plata ce i se face personal nu este valabilă, cu excepția cazului când debitorul demonstrează că plata a profitat creditorului.

Articolul 581. Executarea obligației de către un terț

(1) Dacă din lege, contract sau din natura obligației nu reiese că debitorul urmează să execute obligația personal, aceasta poate fi executată și de un terț. În astfel de cazuri, creditorul este obligat să accepte executarea propusă de terț pentru debitor. Oferta de executare de către un terț trebuie făcută în interesul debitorului și nu doar în scopul de a schimba creditorul.

(2) Creditorul poate refuza executarea propusă de către terț dacă debitorul este împotriva unei astfel de executări.

Articolul 582. Satisfacerea creanțelor creditorului de către un terț

Dacă creditorul supune urmăririi un bun ce aparține debitorului, orice persoană care se află în riscul de a pierde anumite drepturi asupra bunului poate satisface creanțele creditorului fără acordul debitorului. Prin satisfacerea creanțelor menționate, terțul ia locul creditorului.

Articolul 583. Executarea obligației pecuniare

(1) Obligația pecuniară se exprimă în monedă națională. Părțile pot conveni asupra unor obligații pecuniare în valută străină în măsura în care acest lucru nu este interzis prin lege.

(2) Dacă obligația pecuniară exprimată în valută străină trebuie executată pe teritoriul țării, executarea se face în monedă națională, cu excepția cazurilor în care legea permite primirea/efectuarea pe teritoriul Republicii Moldova a plăților și a transferurilor în valută străină. Determinarea echivalentului în monedă națională al obligației pecuniare exprimate în valută străină și viceversa se efectuează cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, dacă legea sau contractul nu stabilește altfel.

(3) Dacă obligația pecuniară este exprimată într-o valută străină, iar executarea acesteia se face în altă valută străină (în cazurile în care legea permite primirea/efectuarea plăților și transferurilor în valută străină), determinarea echivalentului în altă valută străină al obligației pecuniare exprimate într-o valută străină se efectuează cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, dacă legea sau contractul nu stabilește altfel.

[Art.583 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 584. Prestația în cazul modificării cursului valutar

(1) Dacă înainte de scadența unei obligații pecuniare s-a modificat cursul valutar al monedei de plată față de moneda obligației pecuniare, debitorul este obligat să efectueze plata conform cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, dacă legea sau contractul nu stabilește altfel. În cazul unei reforme monetare, se va aplica cursul valutar existent la data reformei monetare.

(2) Partea care este în întârziere suportă riscul modificării cursului valutar al monedei de plată.

[Art.584 în redacția [Legii nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 585. Rata dobânzii

În cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

[Art.585 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 586. Prioritatea plăților efectuate de debitor

(1) În cazul în care debitorul datorează creditorului mai multe prestații similare, iar suma plătită nu este suficientă pentru stingerea tuturor datoriilor, se stinge datoria pe care o indică debitorul în momentul efectuării plății. Dacă debitorul nu face o astfel de precizare, se stinge datoria care a ajuns prima la scadență.

(2) În cazul în care creanțele au devenit scadente concomitent, se stinge în primul rând datoria a cărei executare este mai împovărătoare pentru debitor. Dacă creanțele sînt la fel de împovărătoare, se stinge mai întîi creanța care oferă creditorului garanția cea mai redusă.

(3) Dacă nici unul din criteriile propuse la alin.(1) și (2) nu pot fi aplicate, plata se impută tuturor obligațiilor proporțional.

(4) Cu sumele plătite de debitor, în cazul în care sînt insuficiente pentru acoperirea integrală a datoriei scadente, se acoperă în primul rînd cheltuielile de judecată, pe urmă dobînzile și alte obligații de plată și, la urmă, obligația principală (capitalul).

Articolul 587. Executarea obligației în rate

(1) Dacă din lege, contract sau din natura obligației nu reiese altfel, debitorul poate executa obligația în rate numai cu consimțămîntul creditorului.

(2) Dacă există vreun litigiu privind o parte din obligație, creditorul nu poate refuza partea care nu se află în litigiu propusă de debitor, cu excepția cazului în care, din cauza neexecutării sau executării necorespunzătoare a părții în litigiu a obligației, creditorul pierde interesul pentru întreaga prestație.

Articolul 588. Refuzul unei alte prestații

Creditorul nu este obligat să accepte o altă prestație decît cea datorată. Această regulă se aplică chiar și în cazul în care prestația propusă are o valoare mai mare.

Articolul 589. Standardul calității

În cazul în care calitatea prestației nu este expres determinată de contract, debitorul este obligat să execute prestație de cel puțin o calitate medie.

Articolul 590. Prestația în cazul bunurilor determinate generic

Dacă obiectul datorat este doar generic determinat, debitorul răspunde, atît cît este posibilă executarea din bunuri de același gen, pentru neexecutarea obligației, chiar dacă neexecutarea nu se datorează vinovăției sale.

Articolul 591. Contractul de creditare a consumatorului

(1) Contractul de vânzare-cumpărare și contractul de creditare constituie un act unit (interdependent) când creditul este destinat finanțării prețului de cumpărare și ambele contracte trebuie considerate ca o unitate economică. Există unitate economică mai ales atunci când cel care acordă creditul se folosește, la pregătirea sau la încheierea contractului de creditare, de colaborarea vânzătorului.

(2) Într-un contract de creditare a consumatorului, debitorul poate refuza rambursarea creditului în măsura în care excepțiile decurgând din contractul oneros legat de contractul de creditare l-ar îndreptăți la refuzul prestației față de vânzător.

Articolul 592. Costurile executării obligației

Costurile executării obligației le suportă debitorul dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Secțiunea a 2-a Întârzierea creditorului

Articolul 593. Dispoziții generale cu privire la întârzierea creditorului

(1) Creditorul este în întârziere atunci când nu acceptă fără un temei legal prestația scadentă ce i se oferă.

(2) În cazul în care pentru executarea prestației este necesară o acțiune din partea sa, creditorul este în întârziere dacă prestația îi este oferită, iar el nu efectuează acea acțiune.

(3) Debitorul nu poate fi în întârziere în măsura în care creditorul este în întârziere.

Articolul 594. Imposibilitatea temporară de a primi executarea

Dacă termenul de executare nu este stipulat sau dacă debitorul are dreptul să execute obligația înainte de termen, creditorul nu este în întârziere atunci când, timp de 7 zile, este lipsit de posibilitatea de a accepta prestația oferită, cu excepția cazului în care debitorul l-a informat din timp despre executare.

Articolul 595. Obligația creditorului la despăgubire

Creditorul este obligat să repare prejudiciul cauzat debitorului prin întârzierea acceptării prestației.

Articolul 596. Răspunderea debitorului în caz de întârziere a creditorului

Dacă creditorul este în întârziere, debitorul răspunde pentru neexecutarea obligației numai în cazul în care nu a prestat din intenție sau din culpă gravă.

Articolul 597. Efectele întârzierii creditorului

(1) Indiferent de vinovăția sa în întârziere, creditorul:

a) este obligat să compenseze debitorului cheltuielile suplimentare necesare păstrării obiectului de contract și oferirii executării;

b) suportă riscul deteriorării sau pieririi fortuite a bunului;

c) nu poate beneficia de dobânzi pentru datoria pecuniară față de el.

(2) Dacă debitorul este obligat să predea fructele bunului ori să compenseze valoarea lor, această obligație nu se răsfrânge asupra fructelor obținute în timpul întârzierii creditorului.

Secțiunea a 3-a

Protecția dreptului la executarea obligației

Articolul 598. Dreptul creditorului de a-și conserva creanța

Creditorul care are un interes serios și legitim poate să ia toate măsurile pentru conservarea drepturilor sale.

Articolul 599. Acțiunea oblică

(1) Creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite.

(2) Creditorul nu poate exercita drepturile și acțiunile care sînt exclusiv personale ale debitorului.

(3) Creanța trebuie să fie lichidă și exigibilă cel tîrziu la momentul examinării acțiunii.

Articolul 600. Excepțiile opuse creditorului care a intentat acțiune oblică

Cel împotriva căruia a fost intentată acțiune oblică poate opune creditorului toate excepțiile opozabile propriului creditor.

Articolul 601. Efectele acțiunii oblice

Toate bunurile obținute în baza acțiunii oblice intră în patrimoniul debitorului și beneficiază tuturor creditorilor acestuia.

Capitolul V

EFECTELE NEEEXECUTĂRII OBLIGAȚIEI

Articolul 602. Răspunderea pentru neexecutarea obligației

(1) În cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

(2) Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

(3) Repararea prejudiciului cauzat prin întîrziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor cînd, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare.

(4) Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întîrzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întîrzierea prevăzute la art.617. În cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art.737.

Articolul 603. Vinovăția debitorului

(1) Debitorul poartă răspundere numai pentru dol (intenție) sau culpă (imprudență sau neglijență) dacă legea sau contractul nu prevede altfel sau dacă din conținutul sau natura raportului nu reiese altfel.

(2) Este nulă orice stipulație care îl eliberează anticipat pe debitor de răspundere în caz de dol sau culpă gravă.

Articolul 604. Răspunderea pentru fapta reprezentantului legal și a prepusului

Debitorul răspunde pentru vina reprezentantului său și a persoanelor cărora le-a încredințat executarea contractului în aceeași măsură ca pentru propria vină dacă legea nu prevede că răspunde terțul. Prevederile art.603 alin.(2) nu se aplică.

Articolul 605. Răspunderea pentru imposibilitatea procurării obiectului

Dacă trebuie să procure obiectul datorat, debitorul răspunde pentru imposibilitatea procurării chiar și în cazul în care aceasta nu se datorează vinovăției lui dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Articolul 606. Forța majoră

(1) Neexecutarea obligației nu este imputabilă debitorului în cazul în care se datorează unei forțe majore, dacă survenirea sau efectele acesteia nu au putut fi cunoscute de către debitor la momentul nașterii obligației ori dacă debitorul nu a putut împiedica sau înlătura survenirea forței majore ori a consecințelor ei.

(2) Dacă este doar temporară, forța majoră poate fi invocată numai în perioada în care aceasta are efect asupra executării obligației.

(3) Dacă nu poate executa obligația din cauza unei forțe majore, debitorul trebuie să notifice creditorului aceste circumstanțe și efectele lor asupra executării. Dacă notificarea nu a ajuns la creditor într-un termen rezonabil de la data la care debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre forța majoră, acesta din urmă răspunde pentru prejudiciul cauzat prin lipsa notificării.

(4) Prevederile prezentului articol nu împiedică creditorul să ceară rezoluțiunea contractului, executarea obligației sau plata dobânzilor.

Articolul 607. Restabilirea situației preexistente

(1) Cel obligat la repararea prejudiciului trebuie să restabilească situația care ar fi existat în cazul în care împrejurarea cauzatoare de prejudiciu nu survenea.

(2) Dacă prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății capacitatea de muncă se pierde ori se reduce sau dacă prin vătămare apar necesități noi, cel vătămat este despăgubit printr-o rentă lunară în bani. Mărimea rentei se stabilește în funcție de evoluția previzibilă și conformă așteptărilor raționale a veniturilor celui vătămat.

(3) Cel vătămat are dreptul să ceară în avans costul tratamentului. Această dispoziție se aplică și atunci când este necesară reciclarea profesională.

(4) În locul rentei, cel vătămat poate cere o despăgubire în capital (globală) dacă există un motiv temeinic.

Articolul 608. Imposibilitatea executării în natură

Dacă restabilirea situației în conformitate cu prevederile art.607 alin.(1) nu este posibilă sau este posibilă doar cu cheltuieli disproporționate, creditorul este despăgubit în bani.

Articolul 609. Despăgubiri în locul prestației

(1) În loc de prestație, creditorul poate cere despăgubire doar atunci când a stabilit anterior fără succes debitorului un termen rezonabil pentru executarea prestației. În cazul în care nu a fost stabilit un termen sau termenul stabilit este nejustificat de scurt, se consideră ca stabilit un termen rezonabil.

(2) Nu este necesară somația dacă este evident că nu i se poate da curs, în special dacă a trecut termenul stabilit la art.617 alin.(4), iar obligația nu a fost executată sau dacă există împrejurări deosebite care îndreptățesc valorificarea imediată a dreptului de despăgubire, luându-se în considerare interesele ambelor părți.

(3) În cazul în care are dreptul la despăgubiri pentru neexecutarea integrală a obligației, creditorul poate cere despăgubiri în locul întregii prestații dacă nu are interes în prestația parțială. Pentru restituirea prestațiilor efectuate se aplică în modul corespunzător prevederile art.738.

(4) Dreptul la executarea obligației este exclus îndată ce creditorul cere despăgubire în locul executării obligației.

(5) Despăgubirile se acordă într-o sumă bănească globală. Pot fi acordate însă despăgubiri sub formă de plăți efectuate periodic în dependență de natura prejudiciului. Despăgubirile sub formă de plăți periodice se indexează în dependență de rata inflației.

Articolul 610. Întinderea despăgubirii

(1) Despăgubirea pe care o datorează debitorul pentru neexecutare cuprinde atât prejudiciul efectiv cauzat creditorului, cât și venitul ratat.

(2) Ratat se consideră venitul care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale.

(3) Este reparabil numai prejudiciul care reprezintă efectul nemijlocit (direct) al neexecutării.

(4) Despăgubirea nu se extinde asupra prejudiciului care, conform experienței debitorului, nu putea fi prevăzut în mod rațional în cazul unei aprecieri obiective.

(5) Dacă neexecutarea obligației este cauzată prin dol, debitorul răspunde și pentru prejudiciul imprevizibil.

Articolul 611. Determinarea întinderii prejudiciului

La determinarea întinderii prejudiciului se ține cont de interesul pe care creditorul îl avea în executarea corespunzătoare a obligației. Determinante pentru această estimare sînt locul și timpul prevăzute pentru executarea obligațiilor contractuale.

Articolul 612. Vinovăția îndreptățitului la nașterea prejudiciului

(1) Dacă la nașterea prejudiciului sau a unei alte obligații de compensare a concurat vinovăția celui îndreptățit la despăgubire sau la compensare, existența și întinderea obligației de despăgubire sau de compensare depind de împrejurări și, în special, de măsura în care prejudiciul este cauzat de o parte sau de cealaltă parte.

(2) Dispoziția alin.(1) se aplică și atunci cînd vinovăția celui prejudiciat se restrînge la faptul că el a omis să preîntîmpine sau să diminueze prejudiciul.

Articolul 613. Restituirea celor economisite în cazul exonerării de răspundere

Dacă dovedește că neexecutarea obligației nu îi este imputabilă, debitorul trebuie să restituie creditorului tot ceea ce a economisit ca urmare a neexecutării.

Articolul 614. Restituirea despăgubirii

(1) În cazul în care debitorul se folosește de dreptul de a refuza executarea obligației și obține o despăgubire sau are drept la despăgubire pentru obiectul datorat, creditorul, în urma apariției situației care justifică dreptul său de obiecție, poate cere restituirea celor date ca despăgubire sau cedarea dreptului la despăgubire.

(2) În cazul în care creditorul, în locul executării obligației, poate cere despăgubiri, acestea se reduc cu valoarea despăgubirilor deja obținute ori se reduc corespunzător dreptului la despăgubire dacă creditorul a făcut uz de dreptul prevăzut la alin.(1).

Articolul 615. Cesiunea creanței privind repararea prejudiciului

Persoana care trebuie să repare prejudiciul cauzat prin pierderea unui bun este obligată să repare numai în schimbul cesiunii creanței pe care partea vătămată, în calitatea de proprietar sau de alt posesor legitim al bunului, o are față de un terț.

Articolul 616. Despăgubirea prejudiciilor nepatrimoniale

(1) Pentru un prejudiciu nepatrimonial se pot cere despăgubiri în bani în cazurile prevăzute de lege.

(2) În cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Articolul 617. Punerea debitorului în întârziere

(1) Dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

(2) Nu este necesară somație în cazul în care:

a) este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației;
b) înaintea executării obligației trebuie să aibă loc un eveniment, iar perioada pentru executarea obligației este stabilită astfel încât poate fi calculată calendaristic de la producerea evenimentului;

c) părțile au convenit expres că debitorul este în întârziere la expirarea termenului la care trebuia să execute, fără îndeplinirea vreunei formalități;

d) obligația, prin natura sa, nu putea fi îndeplinită decât într-un termen determinat, pe care debitorul l-a lăsat să expire fără a executa;

e) debitorul obligației cu executare succesivă refuză sau omite în mod repetat să o execute;

f) obligația de a nu face nu se execută;

g) este evident că somația nu va avea nici un rezultat;

h) intrarea în întârziere se justifică din motive întemeiate, luându-se în considerare interesele ambelor părți;

i) debitorul a declarat în scris că nu dorește să execute obligația.

(3) În cazurile menționate la alin.(2) lit.a) și b), orice înțelegere asupra unui termen care ar afecta grav una din părți este nulă.

(4) Debitorul este în întârziere dacă nu execută obligația în termen de 30 de zile de la scadență și de la intrarea unei note de plată sau unei alte invitații de plată similare. Această dispoziție se aplică debitorului consumator numai dacă în nota de plată sau în invitația de plată similară este indicat în mod special efectele menționate.

(5) Debitorul nu este în întârziere atît timp cît prestația nu a avut loc din cauza unor împrejurări neimputabile debitorului.

Articolul 618. Răspunderea pe durata întârzierii

Pe durata întârzierii, debitorul răspunde, chiar și în cazul limitării legale sau contractuale a răspunderii, pentru orice imprudență sau neglijență. El răspunde și pentru cazul fortuit, însă nu și atunci cînd prejudiciul s-ar fi produs chiar dacă obligația era executată în termen.

Articolul 619. Dobînda de întârziere

(1) Obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întârzierii. Dobînda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

(2) În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

(3) În cazul în care creditorul poate cere în alt temei juridic dobînzii mai mari, ele vor trebui plătite. Nu se exclude invocarea dreptului privind repararea unui alt prejudiciu.

(4) Dobînzile de întârziere nu se aplică la dobînzii.

Articolul 620. Neexecutarea obligației de a face

În cazul neexecutării de către debitor a obligației de a face, creditorul este în drept să o execute el însuși ori să încredințeze unui terț executarea, cheltuielile urmînd să fie puse în sarcina debitorului sau acestuia să i se ceară despăgubiri dacă din lege, contract sau din natura obligației nu rezultă altfel.

Articolul 621. Neexecutarea obligației de a nu face

(1) În cazul neexecutării obligației de a nu face, debitorul este obligat să plătească despăgubire pentru simplul fapt al încălcării.

(2) Creditorul poate cere să fie distrus tot ceea ce este făcut cu încălcarea obligației de a nu face ori să fie autorizat să distrugă el însuși, cheltuielile urmînd să fie puse în sarcina debitorului.

Articolul 622. Neexecutarea obligației de a preda un bun

(1) În cazul neexecutării de către debitor a obligației de a preda un bun, creditorul are dreptul să ceară ca bunul să fie luat de la debitor și să-i fie predat sieși ori să ceară plata despăgubirii.

(2) Dreptul creditorului de a cere predarea bunului încetează dacă bunul a fost predat deja unui terț care are același drept. În cazul în care bunul nu a fost predat, dreptul de preferință îl are creditorul în al cărui folos a luat naștere obligația mai înainte, iar dacă nu se poate stabili în al cărui folos a luat naștere obligația, dreptul de preferință îl are cel care a intentat primul acțiunea.

Articolul 623. Ajustarea contractului în cazul modificării împrejurărilor

(1) Dacă împrejurările care au stat la baza încheierii contractului s-au schimbat în mod considerabil după încheierea acestuia, iar părțile, prevăzînd această schimbare, nu ar fi încheiat contractul sau l-ar fi încheiat în alte condiții, se poate cere ajustarea contractului în măsura în care nu se poate pretinde unei părți, luînd în considerare toate împrejurările acelui caz, în special repartizarea contractuală sau legală a riscurilor, menținerea neschimbată a contractului.

(2) Părțile vor încerca mai întîi să realizeze pe baza bunei înțelegeri ajustarea contractului la noile împrejurări.

(3) Partea îndreptățită va cere fără întîrziere ajustarea contractului, fiind obligată să indice temeiul ajustării. Cererea privind ajustarea este exclusă în cazul în care partea și-a asumat expres riscul modificării împrejurărilor.

(4) Depunerea cererii privind ajustarea contractului la noile împrejurări nu servește temei pentru refuzul executării obligației.

(5) Dacă ajustarea contractului la noile împrejurări este imposibilă sau nu se poate impune uneia din părți, partea dezavantajată poate cere rezoluțiunea lui. În cazul contractelor cu executare succesivă în timp, în locul rezoluțiunii se recurge, din motive temeinice, la rezilierea contractului conform art.748.

Capitolul VI

MIJLOACELE DE GARANTARE A EXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR

Secțiunea 1

Clauza penală

Articolul 624. Dispoziții generale cu privire la clauza penală

(1) Clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

(2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă.

(3) Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

(4) Părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decât prejudiciul.

(5) Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăției sale.

Articolul 625. Forma clauzei penale

(1) Clauza penală se face în scris.

(2) Nerespectarea formei scrise atrage nulitatea clauzei penale.

Articolul 626. Dreptul de a pretinde alte despăgubiri

(1) Creditorul nu poate cere concomitent executarea prestației și plata clauzei penale dacă nu sînt stipulate penalități și pentru cazul în care debitorul nu execută obligația în modul corespunzător, mai ales pentru cazul neexecutării la timp a obligației.

(2) Creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin clauza penală (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă).

(3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Articolul 627. Clauza penală în cazul obligației indivizibile

În cazul în care, prin clauză penală, este garantată o obligație indivizibilă și neexecutarea acesteia se datorează vinovăției unui debitor, penalitatea poate fi cerută fie integral de la debitorul vinovat, fie de la fiecare codebitor pentru partea acestuia. În ultimul caz, fiecare codebitor are dreptul de acțiune împotriva celui care a făcut să curgă penalitatea.

Articolul 628. Clauza penală în cazul obligației divizibile

(1) În cazul în care, prin clauză penală, este garantată o obligație divizibilă, penalitatea este de asemenea divizibilă și curge doar împotriva codebitorului care nu a executat obligația și doar pentru partea din obligație la care acesta este ținut.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică obligațiilor solidare. Ele nu se aplică nici în cazul în care clauza penală a fost stipulată pentru a preveni plata parțială, iar unul din codebitori a împiedicat executarea integrală a obligației. În acest caz, codebitorul este ținut pentru întreaga penalitate, iar ceilalți, corespunzător părții lor din obligație. În ultimul caz, fiecare codebitor are dreptul de acțiune împotriva celui care a făcut să curgă penalitatea.

Articolul 629. Clauza penală legală

Penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă și nici micșorată anticipat prin acordul părților.

Articolul 630. Reducerea clauzei penale

(1) În cazuri excepționale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei

penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

(2) Nu se admite reducerea penalității în cazul în care aceasta a fost plătită.

Secțiunea a 2-a

Arvuna

Articolul 631. Dispoziții generale cu privire la arvună

(1) Arvuna este o suma de bani sau un alt bun pe care o parte contractantă o dă celeilalte părți pentru a confirma încheierea contractului și a-i garanta executarea. În caz de dubii, suma plătită este considerată avans.

(2) Înțelegerea cu privire la arvună trebuie să fie întocmită în scris.

Articolul 632. Includerea arvunei în contul prestației

Arvuna se ia în calcul la executarea prestației, iar în cazul în care aceasta nu s-a făcut, se restituie.

Articolul 633. Reținerea sau restituirea arvunei

(1) Dacă, pentru neexecutarea contractului, răspunde partea care a dat arvuna, aceasta rămâne celeilalte părți. Dacă pentru neexecutarea contractului răspunde partea care a primit arvuna, ea este obligată să plătească celeilalte părți dublul arvunei.

(2) Pe lângă cele prevăzute la alin.(1), partea care răspunde pentru neexecutarea contractului este obligată să repare celeilalte părți prejudiciul neacoperit prin plata arvunei dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Secțiunea a 3-a

Garanția debitorului

Articolul 634. Noțiunea de garanție a debitorului

Garanția debitorului constă în obligația lui la o prestație necondiționată sau la o prestație depășind obiectul propriu-zis al contractului.

Articolul 635. Validitatea garanției

Acceptarea unei garanții produce efecte dacă nu contravine dispozițiilor legale și dacă debitorul nu se obligă în mod exagerat.

Articolul 636. Forma garanției

Garanția produce efecte doar atunci când este făcută în scris.

Secțiunea a 4-a

Retenția

Articolul 637. Dispoziții generale cu privire la retenție

(1) Cel care este dator să remită sau să restituie un bun poate să-l rețină, în cazul prevăzut de lege, atîta timp cît creditorul nu-l despăgubește pentru cheltuielile necesare și utile pe care le-a făcut pentru acel bun și pentru prejudiciile pe care bunul le-a cauzat.

(2) Prin retenție se poate garanta de asemenea o creanță care, deși nu este legată direct de bunul deținut, se bazează pe o obligație ale cărei părți sînt comercianți.

(3) Dreptul de retenție este înlăturat în cazul în care creditorul oferă o garanție reală, considerată suficientă de către instanță, sau consemnează suma pretinsă.

(4) Dispozițiile alin.(1) și (2) se aplică în măsura în care contractul nu prevede altfel.

Articolul 638. Excluderea dreptului de retenție

(1) Dreptul de retenție nu poate fi exercitat dacă posesiunea bunului provine dintr-o faptă ilicită, este abuzivă ori ilegală sau dacă bunul este insesizabil.

(2) Dreptul de retenție nu poate fi invocat de către posesorul de rea-credință, în afara cazurilor prevăzute de lege.

Articolul 639. Opozabilitatea dreptului de retenție

(1) Dreptul de retenție este opozabil terților fără îndeplinirea vreunei formalități de publicitate.

(2) În toate cazurile, dreptul de retenție nu poate fi opus creditorilor care au început executarea silită împotriva debitorului.

(3) Deposedaarea de bun contrar voinței nu stinge dreptul de retenție. Partea care exercită acest drept poate revendica bunul, ținând cont de regulile prescripției.

Articolul 640. Obligația de conservare a bunului și de percepere a fructelor

Retentorul trebuie să conserve bunul cu diligența unui bun proprietar. El va percepe fructele, fiind obligat să le impute asupra creanței sale.

Articolul 641. Stingerea dreptului de retenție

Dreptul de retenție se stinge în cazul în care bunul ajunge în posesiunea creditorului sau titularului dreptului, dacă retentorul nu dobândește din nou bunul în baza aceluiași temei juridic.

Capitolul VII STINGEREA OBLIGAȚIILOR

Articolul 642. Efectele stingerii obligațiilor

(1) Prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă.

(2) Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul.

Secțiunea 1 Stingerea obligației prin executare

Articolul 643. Efectele executării

(1) Executarea stinge obligația numai în cazul în care este efectuată în modul corespunzător.

(2) Obligația se stinge și în cazul în care creditorul acceptă o altă executare în locul celei datorate (darea în plată). În acest caz, debitorul răspunde pentru viciile prestației conform regulilor privind răspunderea vânzătorului.

(3) Dacă acceptă executarea obligației, sarcina de a demonstra neexecutarea revine creditorului.

(4) În cazul stingerii obligației principale, fidejusiunea, gajul și alte drepturi accesorii încetează în măsura în care nu subzistă interese justificate ale terților.

Articolul 644. Dreptul de a primi chitanță și titlu original

(1) Debitorul care execută obligația are dreptul de a primi chitanță și de a cere titlu original. În cazul imposibilității de a cere creditorului chitanță, debitorul poate face dovada plății cu orice mijloc de probă.

(2) În cazul imposibilității restituirii titlului original, debitorul este în drept să ceară creditorului o declarație autentificată notarial despre stingerea obligației. Toate cheltuielile, în acest caz, sînt suportate de creditor.

(3) Dacă creditorul refuză să elibereze chitanță sau să restituie titlul original, debitorul are dreptul să refuze executarea. În acest caz, creditorul este în întârziere.

(4) Dacă creditorul a eliberat chitanță privind plata datoriei de bază, se prezumă că au fost achitate și dobânzile, și cheltuielile.

Secțiunea a 2-a

Stingerea obligației prin consemnare

Articolul 645. Dispoziții generale cu privire la consemnare

(1) În cazul în care creditorul este în întârziere sau debitorul, din motive neimputabile lui, nu cunoaște identitatea sau domiciliul creditorului, debitorul poate depune banii, valorile mobiliare sau alte documente, precum și bijuteriile, la o bancă sau la notar. Valuta străină poate fi depusă în vederea stingerii obligației prin consemnare numai în cazul în care legea permite primirea/efectuarea plăților și transferurilor în valută străină pe teritoriul Republicii Moldova în privința obligației în cauză.

(2) Dacă bunurile care urmează să fie consemnate sînt depuse la oficiul poștal, ele se consideră consemnate din momentul depunerii.

(3) Consemnarea stinge obligația debitorului chiar și în cazurile în care bunurile sau echivalentul lor nu mai pot fi predate creditorului.

(4) Din momentul consemnării, riscurile trec asupra creditorului, debitorul nefiind obligat să plătească dobîndă și penalități ori să compenseze veniturile ratate.

[Art.645 completat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 646. Executarea simultană a obligațiilor

Dacă executarea obligației de către debitor este condiționată de executarea simultană a unei obligații de către creditor, debitorul este în drept să condiționeze eliberarea bunurilor consemnate cu executarea obligației de către creditor.

Articolul 647. Locul consemnării

(1) Debitorul este obligat să depună bunurile la locul executării obligației. Dacă a consemnat bunurile în alt loc, debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.

(2) Debitorul este obligat să-l informeze imediat pe creditor despre consemnare, cu excepția cazurilor cînd este în imposibilitatea de a executa această obligație. Debitorul trebuie să repare prejudiciul cauzat creditorului prin neinformare despre consemnare.

Articolul 648. Dreptul debitorului la restituirea bunului consemnat

(1) Debitorul are dreptul să ceară restituirea bunului consemnat.

(2) Nu se permite restituirea bunului consemnat dacă:

a) debitorul a renunțat expres, în momentul consemnării, la dreptul de restituire;
b) creditorul a declarat instituției la care sînt depuse bunurile că le primește;
c) la instituția la care sînt depuse bunurile este prezentată o hotărîre judecătorească definitivă prin care consemnarea este recunoscută legală;

d) împotriva debitorului a fost intentat un proces de insolabilitate.

(3) În cazul în care bunul consemnat se restituie debitorului, consemnarea se desființează cu efect retroactiv (se consideră că nu a existat).

Articolul 649. Cheltuielile de consemnare

Cheltuielile de consemnare sînt suportate de creditor, cu excepția cazurilor cînd debitorul a preluat bunul consemnat.

Articolul 650. Încetarea consemnării la expirarea termenului de prescripție

La expirarea unui termen de 3 ani din momentul în care a aflat sau trebuia să afle despre consemnare, creditorul pierde dreptul de a prelua bunul. În acest caz, debitorul are dreptul să ceară bunul chiar dacă a renunțat la dreptul respectiv.

Secțiunea a 3-a

Stingerea obligației prin compensare

Articolul 651. Dispoziții generale cu privire la compensare

(1) Compensarea este stingerea reciprocă a unei obligații și a unei creanțe opuse, certe, lichide, de aceeași natură și exigibile.

(2) Termenul de grație acordat pentru plata unei creanțe nu împiedică compensarea.

(3) Compensarea este posibilă și atunci când creanțele nu sînt scadente, dar titularii lor consimt.

(4) Compensarea se face prin declarație față de cealaltă parte. Declarația este nulă dacă este afectată de modalități.

Articolul 652. Compensarea creanțelor neechivalente

În cazul în care creanțele supuse compensării nu sînt echivalente, se stinge doar creanța acoperită integral.

Articolul 653. Compensarea creanțelor publice

Creanța statului sau a unităților administrativ-teritoriale, cu excepția creanței fiscale, poate fi stinsă prin compensare numai dacă obligația trebuie să fie executată față de bugetul care urmează să satisfacă creanța solicitantului compensării.

Articolul 654. Compensarea creanțelor cu locuri de executare diferite

Dacă creanțele supuse compensării au locuri de executare diferite, solicitantul compensării este obligat să repare prejudiciul cauzat celeilalte părți prin faptul că nu poate primi executarea sau nu poate executa obligația în locul stabilit.

Articolul 655. Compensarea mai multor creanțe

În cazul în care persoana are mai multe creanțe ce pot fi stinse prin compensare, solicitantul compensării poate stabili creanțele care se compensează. Dacă creanțele care se compensează nu sînt stipulate în cererea de compensare sau cealaltă parte obiectează fără întârziere, se aplică regulile privind prioritatea efectuării plăților.

Articolul 656. Compensarea în cazul cesiunii creanței sau preluării datoriei

(1) În cazul cesiunii creanței, debitorul are dreptul să opună noului creditor creanța sa față de vechiul creditor dacă scadența acestei creanțe are loc înainte de primirea înștiințării despre cesiune, dacă scadența nu este indicată sau dacă executarea poate fi cerută oricînd.

(2) În cazul preluării datoriei, noul debitor nu are dreptul să opună o creanță ce aparține vechiului debitor.

Articolul 657. Compensarea în cazul obligațiilor solidare

(1) Debitorul solidar nu poate compensa datoria creditorului față de alt codebitor, cu excepția părții ultimului în datoria solidară.

(2) Debitorul, inclusiv cel solidar, nu poate opune creditorului solidar compensarea datoriei unui codebitor față de sine, cu excepția părții ultimului în creanța solidară.

Articolul 658. Compensarea în cazul fidejusiunii

Fidejutorul poate opune compensarea a ceea ce creditorul datorează debitorului, dar debitorul nu poate opune creditorului compensarea datoriei acestuia față de fidejutor.

Articolul 659. Inadmisibilitatea compensării

(1) Nu este admisă compensarea creanțelor:

a) cu termenul de prescripție expirat; această regulă nu se aplică în cazul în care termenul de prescripție a expirat după data la care creanța al cărei termen de prescripție a expirat putea fi compensată;

b) privind repararea prejudiciului cauzat prin vătămarea sănătății sau prin cauzarea morții;

c) privind plata pensiei alimentare;

d) privind întreținerea pe viață;

e) dacă obiectul prestației este un bun insesizabil;

f) când obligația s-a născut dintr-o faptă ilicită intenționată;

g) în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) Nu se admite compensarea creanței exclusă prin contract.

Secțiunea a 4-a

Alte temeuri de stingere a obligațiilor

Articolul 660. Confuziunea

Obligația se stinge în cazul în care o singură persoană întrunește calitatea de creditor și cea de debitor (confuziunea). În unele cazuri, dacă confuziunea încetează să existe, efectele ei încetează de asemenea.

Articolul 661. Efectul confuziunii asupra fidejusiunii

Confuziunea care operează prin întrunirea de către aceeași persoană a calităților de creditor și debitor profită fidejutorului. Prin întrunirea de către aceeași persoană a calității de fidejutor și de creditor sau de fidejutor și de debitor, obligația principală nu se stinge.

Articolul 662. Remiterea de datorie

(1) Obligația se stinge dacă creditorul, în baza unei înțelegeri cu debitorul, îl eliberează pe acesta de executarea obligației (remiterea de datorie). Remiterea de datorie este totală dacă nu a fost stipulat expres că este parțială.

(2) Obligația se stinge, de asemenea, printr-un contract în care creditorul recunoaște că obligația nu există.

(3) Remiterea de datorie față de debitorul principal are efecte și față de garanți.

(4) Renunțarea de către creditor la un mijloc de garanție nu permite a se prezuma că a renunțat la creanța garantată.

(5) Remiterea de datorie față de un garant are efecte și față de ceilalți garanți.

(6) Este interzisă remiterea de datorie dacă remiterea încalcă drepturile de creanță ale terților față de creditor.

Articolul 663. Imposibilitatea fortuită de executare

(1) Obligația se stinge prin imposibilitatea executării dacă imposibilitatea se datorează unei împrejurări pentru care debitorul nu răspunde.

(2) Sarcina de a dovedi imposibilitatea executării obligației revine debitorului.

(3) Debitorul care este în imposibilitatea de a-și executa obligația nu poate pretinde executarea unei obligații corelative de către creditor, iar dacă aceasta este executată, trebuie să restituie tot ceea ce a primit, cu excepția cazului în care debitorul demonstrează că imposibilitatea executării a apărut din vina creditorului.

(4) Dacă debitorul a executat parțial obligația care a devenit imposibilă de executat, creditorul este ținut să execute o obligație corelativă pînă la concurența îmbogățirii sale.

Articolul 664. Decesul persoanei fizice sau lichidarea persoanei juridice

(1) Obligația se stinge prin decesul debitorului dacă executarea ei este imposibilă fără participarea personală a acestuia sau dacă este legată în alt mod de persoana debitorului.

(2) Obligația se stinge prin decesul creditorului dacă executarea îi este destinată personal sau dacă este legată în alt mod de persoana creditorului.

(3) Obligația se stinge prin lichidarea persoanei juridice (debitor sau creditor), cu excepția cazurilor în care obligația sau creanța persoanei juridice lichidate se transmite prin lege unor alte persoane.

Articolul 665. Novația

(1) Obligația se stinge în baza înțelegerii dintre părți de a o înlocui cu o altă obligație (novație), cu excepția valorilor mobiliare, dacă art.8 din [Legea nr.184 din 22 iulie 2016](#) cu privire la contractele de garanție financiară nu prevede altfel.

(2) Voința de a înlocui o obligație cu alta trebuie să fie stipulată expres.

(3) Stingerea obligației principale prin novație stinge și obligațiile accesorii dacă părțile nu au stipulat expres altfel.

[Art.665 completat prin [Legea nr.185 din 22.07.2016](#), în vigoare 16.03.2017]

[Art.665 completat prin [Legea nr.31 din 07.03.2013](#), în vigoare 05.04.2013]

TITLUL II DESPRE CONTRACTE ÎN GENERAL

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE CU PRIVIRE LA CONTRACT ȘI LA CONȚINUTUL CONTRACTULUI

Articolul 666. Dispoziții generale cu privire la contract

(1) Contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

(2) Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

(3) Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

Articolul 667. Libertatea contractului

(1) Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege.

(2) Obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepția cazurilor cînd obligația de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol.

(3) Părțile pot încheia contracte care nu sînt prevăzute de lege (contracte nenumite), precum și contracte care conțin elemente ale diferitelor contracte prevăzute de lege (contracte complexe).

Articolul 668. Forța obligatorie a contractului

(1) Contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

(2) Contractul produce efecte numai între părți dacă legea nu prevede altfel. Contractul produce efecte și pentru succesorii universali sau cu titlu universal dacă din lege, din contract sau din natura obligației nu rezultă altfel.

(3) Contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 669. Obligația de a contracta

(1) Dacă deține o poziție dominantă pe piață, una din părțile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu. Ea nu poate să impună fără motive temeinice celeilalte părți condiții contractuale disproporționate.

(2) Față de persoanele care obțin sau folosesc bunuri sau servicii în scopuri necomerciale, ca și față de cele care caută să-și satisfacă o necesitate existențială, nu se poate refuza fără motive temeinice încheierea unui contract dacă cealaltă parte acționează în vederea exercitării profesiei sau desfășoară activitate de întreprinzător.

Articolul 670. Prestația imposibilă

Este nul contractul al cărui obiect reprezintă o prestație imposibilă.

Articolul 671. Repararea prejudiciului în cazul prestației imposibile

(1) Cel care, la momentul încheierii contractului, știa sau trebuia să știe despre imposibilitatea executării lui este obligat la reparația prejudiciului suferit de cealaltă parte, care considera cu bună-credință contractul valabil, în mărimea care să nu depășească suma venitului pe care aceasta l-ar fi primit în cazul valabilității contractului.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică și în cazul în care prestația este imposibilă doar parțial, iar contractul este valabil în privința celeilalte părți sau în cazul în care una din mai multe prestații alternative este imposibilă.

Articolul 672. Imposibilitatea provizorie

(1) Imposibilitatea prestației nu atrage nulitatea contractului dacă imposibilitatea poate fi ridicată și contractul este încheiat pentru cazul când prestația devine posibilă.

(2) În cazul în care o prestație imposibilă este stipulată sub condiție sau sub termen suspensiv, contractul este valabil dacă imposibilitatea este înlăturată până la realizarea condiției sau împlinirea termenului.

Articolul 673. Contractul cu privire la patrimoniul prezent

Contractul prin care o parte se obligă să transmită integral sau parțial patrimoniul său prezent ori să-l greveze cu uzufruct necesită autentificare notarială.

Articolul 674. Contractul cu privire la patrimoniul viitor

Contractul prin care o parte se obligă să transmită patrimoniul său viitor ori o parte din acel patrimoniu sau să-l greveze cu uzufruct este nul.

Articolul 675. Contractul cu privire la moștenirea unui viu

(1) Contractul asupra moștenirii unui terț încă în viață este nul. Nul este și contractul asupra cotei-părți legale sau a legatului din succesiunea unui terț încă în viață.

(2) Dispozițiile alin.(1) nu se aplică în cazul contractului încheiat între viitorii succesori legali asupra cotei-părți legale. Un asemenea contract trebuie autentificat notarial.

Articolul 676. Determinarea prestației de către o parte sau un terț

(1) Dacă prestația trebuie determinată de o parte contractantă sau de un terț, în caz de dubiu se consideră că determinarea trebuie făcută în baza unei aprecieri echitabile.

(2) Determinarea prestației se face prin declarație față de cealaltă parte.

(3) Dacă determinarea prestației trebuie făcută de mai mulți terți, este necesar acordul lor unanim. Dacă trebuie să fie determinată o sumă dintre mai multe sume numite, se va avea în vedere suma medie.

(4) Dacă prestația nu corespunde principiului echității, determinarea se face prin hotărâre judecătorească. În caz de tergiversare sau de refuz, determinarea se face tot prin hotărâre judecătorească.

Articolul 677. Determinarea contraprestației

Dacă întinderea contraprestației nu este determinată, în caz de dubiu determinarea se face de partea care pretinde contraprestația. Dispoziția art.676 alin.(4) se aplică în modul corespunzător.

Articolul 678. Aplicarea dispozițiilor privind contractele altor obligații

Sub rezerva altor reglementări, dispozițiile privind obligațiile contractuale sînt aplicabile și altor obligații patrimoniale în măsura în care, ținîndu-se cont de natura obligației, acest lucru este posibil.

Capitolul II **ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI**

Articolul 679. Acordul asupra clauzelor esențiale ale contractului

(1) Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

(2) Sînt esențiale clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.

(3) Prin contract se poate naște obligația de a se încheia un contract. Forma stabilită pentru contract se aplică și pentru antecontract.

Articolul 680. Forma contractului

Dacă pentru valabilitatea contractului legea stabilește o anumită formă sau dacă părțile au prevăzut o anumită formă, contractul se consideră încheiat în momentul îndeplinirii condiției de formă.

Articolul 681. Oferta

(1) Ofertă de a contracta este propunerea, adresată unei sau mai multor persoane, care conține toate elementele esențiale ale viitorului contract și care reflectă voința ofertantului de a fi legat prin acceptarea ofertei.

(2) Oferta produce efecte numai dacă a ajuns la destinatar înainte de a fi revocată.

(3) O propunere adresată unui cerc nedeterminat de persoane (ofertă publică) este o chemare la ofertă dacă această propunere nu conține nici o manifestare expresă a voinței de a fi legat prin acceptare.

(4) Oferta trebuie să fie fermă, univocă, serioasă și completă.

Articolul 682. Valabilitatea ofertei

(1) Valabilitatea ofertei nu depinde de forma în care a fost făcută.

(2) Oferta este valabilă, nulă sau anulabilă conform prevederilor aplicabile actului juridic.

Articolul 683. Revocarea ofertei

(1) O ofertă poate fi revocată cu excepția cazului în care ea include un termen pentru acceptare sau a cazului în care este irevocabilă în alte temeiuri.

(2) Oferta, chiar și irevocabilă, poate fi revocată dacă revocarea ajunge la destinatarul ofertei cel târziu concomitent cu oferta.

(3) Oferta primită de destinatar nu poate fi revocată în termenul de acceptare stabilit în ofertă sau, dacă acest termen nu este stabilit sau este nejustificat de mic, în termenul necesar pentru ca destinatarul să poată exprima acceptarea și ca răspunsul să ajungă la ofertant conform circumstanțelor cazului, practicii stabilite între părți și uzanțelor.

Articolul 684. Oferta irevocabilă

O stipulare prin care o parte se obligă să intre într-un anumit contract cu o altă parte, la cererea acesteia, constituie ofertă irevocabilă.

Articolul 685. Valabilitatea în caz de deces sau de pierdere a capacității de exercițiu

Oferta nu își pierde valabilitatea prin decesul sau pierderea capacității de exercițiu a unei părți și nici dacă una din părți pierde dreptul de a încheia contracte ca rezultat al transmiterii patrimoniului ei în administrare unei alte persoane.

Articolul 686. Caducitatea ofertei

Oferta devine caducă dacă nu a fost acceptată în termen sau dacă este respinsă.

Articolul 687. Acceptarea

(1) Constituie acceptare declarația destinatarului ofertei sau o altă acțiune care atestă consimțirea ofertei. Acceptarea produce efecte din momentul în care este recepționată de ofertant.

(2) Dacă, în virtutea ofertei, a practicii stabilite între părți și a uzanțelor, acceptantul poate să-și manifeste consimțământul prin săvârșirea unor acțiuni fără notificarea ofertantului, acceptarea produce efecte din momentul săvârșirii acțiunilor.

Articolul 688. Acceptarea ofertei fără termen

(1) Oferta făcută unei persoane prezente poate fi acceptată doar pe loc. Această regulă se aplică și în cazul în care oferta este făcută de la om la om (instantaneu) prin mijloace de telecomunicație.

(2) Oferta făcută unei persoane absente poate fi acceptată doar pînă în momentul în care ofertantul se poate aștepta, în condiții normale, avînd în vedere mijloacele de comunicare folosite de ofertant, la parvenirea răspunsului.

Articolul 689. Acceptarea ofertei cu termen

Dacă ofertantul a stabilit un termen pentru acceptarea ofertei, acceptarea poate fi făcută doar în termen.

Articolul 690. Începutul curgerii termenului pentru acceptarea ofertei

Termenul pentru acceptarea ofertei stabilit de ofertant printr-o telegramă sau scrisoare începe să curgă de la data la care telegrama a fost înmînată spre expediere sau de la data menționată în scrisoare sau, dacă o astfel de dată lipsește, de la data de pe plic. Termenul

pentru acceptarea ofertei stabilit prin mijloace de comunicare instantanee începe să curgă de la data la care oferta parvine destinatarului.

Articolul 691. Acceptarea tardivă sau cu modificări

(1) Acceptarea tardivă a ofertei este considerată o nouă ofertă.

(2) Acceptarea făcută cu modificarea condițiilor ofertei este considerată o nouă ofertă și o respingere a ofertei originale.

(3) Răspunsul prin care se acceptă oferta și care prezintă condiții adiționale sau condiții diferite ce nu afectează material condițiile ofertei constituie o acceptare dacă ofertantul nu le respinge fără întârziere nejustificată. Dacă ofertantul nu obiectează, contractul se încheie în condițiile ofertei, cu modificările care se conțin în acceptare.

Articolul 692. Valabilitatea acceptării tardive

(1) Acceptarea tardivă produce efecte dacă ofertantul comunică neîntârziat acceptantului că el consideră acceptul parvenit în termen.

(2) Dacă acceptarea ofertei parvine cu întârziere ofertantului și dacă din acceptare reiese că a fost expediată la timp, aceasta este considerată tardivă numai dacă ofertantul comunică imediat celeilalte părți faptul întârzierii.

Articolul 693. Acceptarea cu modificări în relațiile comerciale

Dacă în relațiile comerciale acceptarea este făcută cu extinderi sau modificări, contractul se consideră încheiat atunci când acceptantul poate conta pe acordul ofertantului, iar acesta nu refuză neîntârziat.

Articolul 694. Acceptarea tacită

(1) Tăcerea și inacțiunea nu valorează acceptarea dacă din lege, din practica stabilită între părți și din uzanțe nu reiese altfel.

(2) Dacă un comerciant a cărui activitate constă în comercializarea anumitor bunuri primește o ofertă asupra unor astfel de bunuri din partea cuiva cu care se află în relații de afaceri, comerciantul este obligat să răspundă fără întârziere, tăcerea sa putând fi considerată acceptare a ofertei. Chiar și atunci când respinge oferta, comerciantul este obligat să protejeze temporar, pe contul ofertantului, bunurile trimise de acesta, în măsura în care poate suporta cheltuielile necesare și nu suferă prin aceasta vreun dezavantaj.

Articolul 695. Revocarea acceptării

Acceptarea ofertei se consideră revocată dacă înștiințarea despre revocare parvine ofertantului înaintea acceptării sau concomitent cu ea.

Articolul 696. Înscrișul care confirmă încheierea contractului

Condițiile adiționale sau condițiile modificate dintr-un înscriș expediat într-un termen rezonabil de la data încheierii contractului între comercianți care are drept scop confirmarea acestuia devin parte a contractului, cu excepția cazului când ele îl alterează material sau când partea care îl recepționează le respinge fără întârzieri nejustificate.

Articolul 697. Comis-voiajorii

(1) Contractul dintre un consumator și o persoană care acționează în exercitarea unei profesii, încheiat într-un cadru specific voiajorilor comerciali, produce efecte doar dacă, în decursul unei săptămâni, consumatorul nu îl revocă în scris, cu excepția situației în care contractul este executat pe loc de ambele părți.

(2) Dispozițiile de la alin.(1) se aplică și asupra contractelor de consumator încheiate pe credit, și asupra contractelor de asigurare.

(3) Termenul de revocare a contractelor prevăzute la alin.(1) și (2) curge doar din momentul în care consumatorul este înștiințat în scris asupra dreptului său de revocare.

Articolul 698. Încheierea contractului la licitație

La licitație, contractul se încheie prin adjudecare. O ofertă se stinge de îndată ce este emisă o supraofertă sau licitația se închide fără ca adjudecarea să fie atribuită.

Articolul 699. Momentul și locul încheierii contractului

(1) Contractul se consideră încheiat în momentul primirii acceptului de către ofertant.

(2) Dacă în contract nu este indicat locul încheierii, el se consideră încheiat la domiciliul sau la sediul ofertantului.

Articolul 700. Recunoașterea obligației

(1) Pentru valabilitatea unui contract prin care se recunoaște existența unei obligații este necesară o declarație scrisă de recunoaștere.

(2) Dacă pentru constituirea obligației a cărei existență este recunoscută se prescrie forma autentică, declarația de recunoaștere trebuie făcută în această formă.

(3) Dacă obligația se recunoaște pe baza unei decontări sau compensări, nu mai este necesară respectarea formei.

Articolul 701. Obligația de confidențialitate

(1) Dacă în timpul negocierilor o parte comunică informații celeilalte părți, aceasta are obligația să nu o divulge sau să nu o folosească inadecvat în scopuri proprii, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contractul.

(2) Cel care încalcă obligația de confidențialitate trebuie să repare prejudiciul cauzat. Despăgubirea pentru neexecutarea obligației de confidențialitate poate consta în compensații din beneficiul obținut de cealaltă parte.

Articolul 702. Clauza de integritate și clauza privind modificarea scrisă

(1) Contractul scris, completat cu o clauză care stipulează că înscrisul conține toate condițiile asupra cărora au convenit părțile nu poate fi contestat sau completat prin proba declarațiilor sau acordurilor anterioare. Aceste declarații sau acorduri pot fi folosite totuși pentru interpretarea înscrisului.

(2) Contractul scris conținând o clauză prin care se stipulează că toate modificările sau rezoluțiunea contractului se fac în scris nu poate fi modificat sau rezolvit altfel. Comportamentul unei părți o poate priva totuși de dreptul invocării acestei clauze dacă cealaltă parte a acționat în conformitate cu acest comportament.

Articolul 703. Neexecutarea promisiunii de a contracta

Contractul încheiat cu încălcarea promisiunii de a contracta date unei alte persoane este opozabil beneficiarului promisiunii fără a-l priva pe acesta de dreptul de a cere promitentului și terțului de rea-credință care a contractat cu ultimul repararea prejudiciilor suferite.

Capitolul III

CONTRACTUL SINALAGMATIC

Articolul 704. Dispoziții generale cu privire la contractul sinalagmatic

(1) Un contract este sinalagmatic dacă fiecare dintre părți se obligă reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte.

(2) Dispozițiile prezentului capitol se aplică și asupra altor raporturi juridice în scopul executării reciproce a obligațiilor, în măsura în care nu sînt incompatibile cu natura acestor raporturi juridice.

Articolul 705. Suspendarea executării obligației rezultate dintr-un contract sinalagmatic

(1) Persoana obligată în baza unui contract sinalagmatic este în drept să refuze executarea propriei obligații în măsura în care cealaltă parte nu-și execută obligația corelativă dacă nu s-a obligat să execute prima sau dacă această obligație nu rezultă din lege sau din natura obligației. Dacă obligația trebuie executată față de mai multe persoane, se poate refuza executarea părții datorate uneia din aceste persoane pînă la executarea integrală a obligației corelative.

(2) Dacă una din părți a executat parțial obligația sa, nu se admite neexecutarea obligației corelative în măsura în care, în conformitate cu circumstanțele cazului, în special dacă partea neexecutată este nesemnificativă, aceasta ar fi inechitabil.

Articolul 706. Dreptul de a refuza prestația rezultată dintr-un contract sinalagmatic

(1) Partea obligată să presteze prima poate refuza executarea obligației dacă, după încheierea contractului, apar indicii că dreptul său la contraprestație este periclitat de imposibilitatea executării obligației de către cealaltă parte. Executarea obligației nu poate fi refuzată dacă a fost executată contraprestația sau au fost prezentate garanții privind executarea obligației.

(2) Partea obligată să presteze prima poate stabili un termen rezonabil, în care cealaltă parte să execute treptat contraprestația sau să ofere garanții privind executarea obligației. Dacă termenul expiră fără ca să fie executată obligația sau fără ca să fie prezentate garanții, persoana obligată să presteze prima poate rezilia contractul.

Articolul 707. Imposibilitatea executării pentru care părțile nu poartă răspundere

(1) Dacă o prestație din contractul sinalagmatic devine imposibilă din motive independente de părți, cea care trebuie să execute prestația devenită imposibilă pierde dreptul de a cere executarea obligației corelative. În cazul în care imposibilitatea este parțială, obligația corelativă se reduce corespunzător.

(2) În cazul în care cealaltă parte cere transmiterea compensației primite pentru obiectul contractului sau cesiunea dreptului la compensație, ea nu este eliberată de executarea obligației sale, care se reduce în măsura în care compensația sau dreptul la compensație sînt mai mici decît prestația datorată.

(3) Dacă este executată obligația corelativă, care nu este obligatorie, în conformitate cu prevederile alin.(1) și (2), restituirea a ceea ce este prestat se poate cere în conformitate cu regulile privind îmbogățirea fără justă cauză.

Articolul 708. Imposibilitatea executării din vina creditorului

În cazul în care executarea prestației uneia din părțile contractului sinalagmatic devine imposibilă din vina celeilalte părți, ultima este obligată să execute prestația sa. Din contra-prestație se deduce tot de ce partea eliberată pentru cauză de imposibilitate beneficiază din faptul eliberării sau ce omite cu rea-credință să beneficieze.

Articolul 709. Neexecutarea obligațiilor rezultate dintr-un contract sinalagmatic

(1) Dacă una din părți nu execută sau execută în mod necorespunzător o prestație scadentă decurgînd dintr-un contract sinalagmatic, cealaltă parte poate, după expirarea fără rezultat a unui termen rezonabil pe care l-a stabilit pentru prestație sau remediere, să

rezoluționeze contractul dacă debitorul trebuia să-și dea seama, în baza termenului de grație, de iminența rezoluțiunii. În cazul în care nu a fost stabilit un termen sau termenul este necorespunzător de scurt, se consideră ca stabilit un termen rezonabil.

(2) Dacă în raport cu felul neexecutării obligației nu se poate stabili un termen, se face o somație.

(3) Dacă neexecutarea obligației se limitează la o parte din prestație, creditorul poate rezolvi contractul integral doar în cazul în care nu are nici un interes în executarea parțială a prestației.

(4) Creditorul este îndreptățit să rezoluționeze contractul chiar și înainte de scadență dacă este evident că premisele dreptului de rezoluțiune se vor realiza.

Articolul 710. Neobligativitatea stabilirii unui termen de grație

(1) Prin derogare de la art.709, nu este necesară stabilirea unui termen de grație sau somare dacă:

- a) debitorul a respins în mod cert și definitiv executarea;
- b) încălcarea obligației constă în faptul că prestația nu a avut loc într-un anumit termen stabilit prin contract și creditorul a legat prin contract interesul său pentru prestație de executarea ei în termen;
- c) datorită unor împrejurări speciale, luându-se în considerare interesele ambelor părți, rezilierea imediată este justificată;
- d) termenul prevăzut la art.617 alin.(4) a expirat fără ca obligația să fie executată.

(2) Dacă nu este necesară somarea sau dacă este evidentă inutilitatea prelungirii termenului de executare, creditorul poate rezolvi contractul imediat.

Articolul 711. Excluderea rezoluțiunii contractului sinalagmatic

Rezoluțiunea contractului sinalagmatic este exclusă dacă:

- a) încălcarea obligației este neînsemnată;
- b) nu este executată o obligație în sensul art.512, iar creditorului i se poate pune în seamă, în condițiile încălcării, menținerea contractului;
- c) creditorul răspunde în totalitate sau în mod apreciabil pentru neexecutarea obligației, ori neexecutarea obligației pentru care nu trebuie să răspundă debitorul a intervenit într-un moment în care creditorul este în întârziere de primire;
- d) pretenției i se opune o excepție pe care debitorul a ridicat-o deja sau o va ridica după rezoluțiune.

Capitolul IV

CLAUZELE CONTRACTUALE STANDARD

Articolul 712. Dispoziții generale cu privire la clauzele contractuale standard

(1) Clauze contractuale standard sînt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sînt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu importă numărul condițiilor și forma contractului.

(2) Nu există clauze contractuale standard în măsura în care condițiile contractului au fost negociate în particular între părți.

(3) Condițiile contractuale standard devin numai atunci parte a contractului cînd partea care le propune le aduce, în momentul încheierii contractului, în mod expres la cunoștința celeilalte părți sau îi asigură în alt mod posibilitatea, luînd în considerare și handicapul acesteia, să ia cunoștință de conținutul lor și, cînd cealaltă parte este de acord, să le accepte.

(4) Se poate dispune prin lege includerea clauzelor contractuale standard în unele tipuri de contracte chiar și fără respectarea condițiilor de la alin.(3).

(5) Părțile contractante pot, pentru un anumit fel de contracte, să convină asupra validității unor clauze contractuale standard determinate, luînd în considerare exigențele prevăzute la alin.(3).

Articolul 713. Includerea clauzelor contractuale standard în cazuri deosebite

Chiar și fără respectarea condițiilor prevăzute la art.712 alin.(3), se consideră incluse în contract clauzele contractuale standard stabilite de lege pentru anumite tipuri de contracte.

Articolul 714. Prioritatea clauzelor contractuale negociate

Clauzele contractuale negociate au prioritate față de clauzele contractuale standard.

Articolul 715. Dispozițiile surprinzătoare ale clauzelor contractuale standard

Dispozițiile din clauzele contractuale standard care, în raport de împrejurări, în special în raport cu aspectul sau aparența exterioară a contractului, sînt atît de neobișnuite încît partea care contractează nu trebuie să presupună existența lor, nu devin clauze în contract.

Articolul 716. Caracterul neobligatoriu al clauzelor contractuale standard inechitabile

(1) O clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări.

(2) Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevede:

a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă;

b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitează scopul contractului;

c) nu este clară.

(3) Aprecierea caracterului inechitabil al clauzelor contractuale standard nu trebuie să se refere la determinarea obiectului contractului sau la proporționalitatea prețului ori a remunerației, pe de o parte, și nici la bunurile sau serviciile furnizate, pe de altă parte, în măsura în care clauzele contractuale sînt formulate în mod clar și precis.

Articolul 717. Efectele neinclusiunii sau nulității clauzelor contractuale standard

(1) În cazul în care clauzele contractuale standard nu au devenit parte integrantă a contractului ori sînt, total sau parțial, nule, contractul este valabil în partea rămasă.

(2) În măsura în care clauzele contractului standard nu au devenit parte integrantă a contractului sau sînt nule, conținutul contractului se reglementează de prevederile legale.

(3) Contractul este nul dacă respectarea lui, chiar avîndu-se în vedere dispozițiile alin.(2), ar constitui o rigoare nerezonabilă pentru una din părțile contractante.

Articolul 718. Interdicția clauzelor contractuale standard cu posibilitate de evaluare

În cadrul clauzelor contractuale standard, este nulă îndeosebi:

a) clauza prin care utilizatorul își rezervă dreptul la termene nejustificat de lungi sau stabilite insuficient pentru acceptarea sau refuzarea unei oferte ori pentru executarea unei obligații. Excepție face clauza prin care utilizatorul își rezervă dreptul de a executa obligația abia după expirarea termenului de revocare sau de restituire;

b) clauza prin care utilizatorul, prin derogare de la prevederile legale, își rezervă dreptul la prelungirea nejustificată a termenului stabilit pentru o obligație pe care trebuie să o execute;

c) clauza privind dreptul utilizatorului de a se elibera de obligația sa fără un motiv obiectiv justificat și nemenționat în contract. Această prevedere nu se aplică pentru obligațiile cu executare succesivă;

d) clauza privind dreptul utilizatorului de a modifica prestația promisă ori de a se abate de la executarea ei dacă modificarea sau abaterea nu se poate pretinde celeilalte părți, ținându-se cont de interesele utilizatorului;

e) clauza conform căreia o declarație a partenerului de contract al utilizatorului se consideră dată sau nedată atunci când face sau omite să facă o acțiune, cu excepția cazului în care partenerului de contract i se acordă un termen corespunzător pentru a putea emite o declarație în mod expres și utilizatorul se obligă să informeze, la începutul termenului, expres partenerul de contract cu privire la înțelesul previzibil al comportamentului său;

f) clauza prin care o declarație de importanță deosebită a utilizatorului se consideră intrată la cealaltă parte contractantă;

g) clauza prin care, în cazul revocării contractului sau al rezoluțiunii contractului de către o parte, utilizatorul poate cere o plată necorespunzător de mare pentru utilizarea sau folosirea unui lucru ori a unui drept sau pentru obligații executate ori o compensare nejustificat de mare a cheltuielilor;

h) clauza prevăzută în calitate de excepție la lit.c), conform căreia utilizatorul își poate rezerva dreptul de a se degreva de obligația executării contractului în cazul indisponibilității prestației, dacă utilizatorul nu se obligă să îl informeze imediat pe partenerul de contract despre indisponibilitate și să îi restituie contraprestațiile.

Articolul 719. Interdicția clauzelor contractuale standard fără posibilități de evaluare

În cadrul condițiilor contractuale standard, fără a prejudicia dispozițiile care exclud posibilitatea derogării de la dispozițiile legale în defavoarea consumatorului, este nulă:

a) clauza referitoare la creșterea prețului la bunurile sau serviciile care urmează să fie livrate sau prestate în termen de 4 luni de la încheierea contractului. Clauza aceasta nu se aplică la bunurile sau serviciile care se livrează sau se prestează ca obligații succesive;

b) clauza prin care este exclus sau limitat dreptul, pe care îl are partenerul de contract al utilizatorului, de a refuza executarea obligației în conformitate cu art.705 sau prin care este exclus sau limitat un drept de retenție al partenerului de contract al utilizatorului, în măsura în care se bazează pe același raport contractual, în special dacă dreptul de retenție este făcut dependent de recunoașterea unor vicii de către utilizator;

c) clauza prin care partenerului de contract al utilizatorului nu i se permite efectuarea compensării cu o creanță stabilită indubitabil și scadentă;

d) clauza prin care utilizatorul este degrevat de obligația legală de a soma sau de a stabili partenerului său de contract un termen pentru executarea obligației;

e) clauza privind evaluarea globală a dreptului utilizatorului la despăgubiri pentru prejudicii sau la despăgubiri pentru diminuarea valorii dacă în cazurile reglementate valoarea globală depășește prejudiciile sau diminuarea valorii, care erau de așteptat în condiții obișnuite, sau dacă partenerului său de contract nu i se permite să dovedească că nu s-a produs nici un prejudiciu sau nici o diminuare a valorii ori că acestea sînt substanțial mai reduse decît valoarea globală;

f) clauza prin care utilizatorului i se promite plata unei penalități dacă obligația nu este executată sau este executată cu întârziere, dacă întârzie plata sau dacă partenerul lui de contract reziliază contractul;

g) clauza prin care se exclude răspunderea în cazul vătămării integrității corporale, al altei vătămări a sănătății și al vinovăției grave;

h) clauza prin care, în cazul răspunderii pentru neexecutarea obligației principale a utilizatorului:

- este exclus sau limitat dreptul partenerului de contract la rezilierea contractului;
- este exclus sau limitat în contradicție cu lit.g) dreptul partenerului de contract la despăgubiri în loc de prestație.

Prevederile prezentei litere nu se aplică pentru mijloacele de transport și condițiile tarifare menționate la lit.g) dacă nu se dezavantajează pasagerul;

i) clauza prin care în contractele de livrare a noilor bunuri și de antrepriză:

- în cazul viciului unui bun, sînt excluse, în întregime sau în ceea ce privește unele componente ale bunului, drepturile față de utilizator, sînt limitate drepturile la revendicare față de terți sau exercitarea drepturilor este făcută dependentă de chemarea anterioară în instanță a terților;

- drepturile față de utilizator sînt limitate doar la un drept în cazul neexecutării totale sau parțiale, dacă partenerului de contract nu i se garantează în mod expres dreptul de a cere reducerea plății sau de a rezilia contractul în cazul unei remedieri nereușite (dacă o altă lucrare decît cea de construcție constituie obiectul răspunderii pentru viciu);

- este exclusă sau limitată obligația utilizatorului de a suporta cheltuielile de remediere, îndeosebi costurile transportului, drumului, lucrului și materialului;

- utilizatorul condiționează remedierea de plata în avans a întregii sume sau a unei părți substanțiale, nejustificat de mari în condițiile existenței viciului;

- utilizatorul stabilește partenerului său de contract un termen de excludere în ceea ce privește notificarea despre viciile ascunse ale bunului și termenul este mai scurt decît cel admis conform următoarei liniiuțe;

- termenul de prescripție este redus la mai puțin de un an pentru drepturi rezultînd dintr-un viciu al bunului ori sînt reduse termenele de prescripție de la art.269, ori se stabilesc termene mai scurte decît cele menționate pentru drepturile la reziliere fără reducerea termenului;

j) clauza, în cazul unui raport contractual ce are ca obiect livrarea periodică de bunuri sau prestarea periodică de servicii de către utilizator, prin care:

- partenerul de contract al utilizatorului este obligat pentru o perioadă mai mare de 2 ani;

- contractul se prelungește în mod tacit pe un termen mai mare de un an;

- se stabilește pentru partenerul de contract al utilizatorului un termen de reziliere mai mare de 3 luni, înainte de expirarea contractului.

Prevederile prezentei litere nu se aplică în cazul contractelor de livrare a bunurilor cumpărate, de asigurare și nici în cazul contractelor dintre titularii drepturilor de autor și societățile comerciale utilizatoare;

k) clauza din contractele de vânzare-cumpărare, de prestări servicii sau de antrepriză, prin care un terț se subrogă sau se poate subroga în drepturile și obligațiile contractuale ale utilizatorului, cu excepția situației în care prevederea:

- conține numele terțului;

- stipulează dreptul partenerului său de contract la rezilierea contractului;

l) clauza prin care utilizatorul impune reprezentantului care încheie contractul pentru partenerul de contract:

- răspundere proprie sau obligație de garantare fără să existe o declarație expresă și autonomă în acest sens;

- răspundere care, în cazul reprezentării fără împuternicire, depășește cadrul stabilit la art.250;

m) clauza prin care utilizatorul modifică obligația producerii de dovezi în defavoarea partenerului său de contract, îndeosebi atunci când utilizatorul:

- atribuie partenerului obligația de a produce dovezi care țin de răspunderea sa;
- lasă partenerul să confirme anumite fapte. Această prevedere nu se aplică pentru confirmări de primire semnate separat sau semnate prin înregistrare electronică;

n) clauza prin care notificarea utilizatorului sau a terțului, precum și declarațiile față de utilizator sau terț, sînt condiționate de o formă mai strictă decît cea scrisă sau sînt dependente de condiții speciale de acces.

Articolul 720. Dispoziții speciale cu privire la aplicarea normelor prezentului capitol

(1) Prevederile art.712 alin.(3) și (5), precum și prevederile art.718 și 719, nu se aplică în cazul clauzelor contractuale standard care se folosesc față de un întreprinzător, o persoană juridică de drept public sau față de un patrimoniu cu regim special de drept public.

(2) Prevederile art.716 alin.(1) și (2) se aplică în cazurile stipulate în prezentul articol la alin.(1), în măsura în care aceasta are ca urmare nulitatea prevederilor contractuale menționate la art.718 și 719. În acest caz, se vor lua în considerare în modul corespunzător uzanțele din circuitul comercial.

[Alin.(3) art.720 abrogat prin [Legea nr.23 din 01.03.2012](#), în vigoare 23.06.2012]

(4) În contractul dintre întreprinzător și consumator, prevederile prezentului capitol se aplică ținîndu-se cont de următoarele condiții:

a) clauzele contractuale standard se consideră ca fiind stabilite de întreprinzător dacă nu au fost introduse în contract de către consumator;

b) art.715-719 se aplică la condițiile contractuale reformulate și atunci cînd acestea sînt determinate pentru folosință de o singură dată, precum și în măsura în care consumatorul nu a putut influența conținutul prevederilor din cauza reformulării lor;

c) la aprecierea defavorizării necorespunzătoare conform art.716 alin.(1) și (2), se iau în considerare și împrejurările existente la încheierea contractului.

(5) Dispozițiile prezentului capitol se aplică contractelor încheiate cu consumatorii în măsura în care nu contravin prevederilor legii speciale și nu se aplică în cazul contractelor ce țin de domeniul dreptului muncii, moștenirii, familiei și societăților comerciale.

[Art.720 modificat prin [Legea nr.23 din 01.03.2012](#), în vigoare 23.06.2012]

[Art.720 modificat prin [Legea nr.163-XVI din 09.07.2008](#), în vigoare 01.08.2008]

Capitolul V

CONTRACTUL ÎN FOLOSUL UNUI TERȚ

Articolul 721. Contractul în folosul unui terț

(1) Părțile unui contract pot conveni ca debitorul (promitentul) să efectueze prestația nu creditorului (stipulantului), ci terțului (beneficiarului), indicat sau neindicat în contract, care obține în mod nemijlocit dreptul să pretindă prestația în folosul său.

(2) Nu este obligatoriu ca beneficiarul să fie determinat sau să existe la momentul stipulației. Este suficient ca el să fie determinabil și să existe la data executării contractului.

(3) Pînă la momentul informării de către beneficiar a stipulantului sau a promitentului despre acceptarea stipulației, aceasta poate fi revocată sau modificată de către stipulant. Succesorii sau creditorii stipulantului nu au dreptul de revocare sau de modificare a stipulației.

Articolul 722. Solicitarea executării

Executarea contractului încheiat în favoarea terțului poate fi cerută atât de stipulant, cât și de beneficiar în măsura în care legea sau contractul nu dispune altfel și acest lucru este posibil prin natura prestației.

Articolul 723. Executarea în favoarea stipulantului

În cazul revocării stipulației, al refuzului beneficiarului la dreptul conferit de stipulație, precum și în cazul în care stipulația în favoarea terțului nu are efecte față de beneficiar, stipulantul poate cere executarea prestației față de sine dacă din contract sau din natura obligației nu rezultă altfel.

Articolul 724. Excepțiile opozabile beneficiarului

Promitentul poate opune beneficiarului excepțiile fondate pe contractul din care beneficiarul și-a obținut dreptul, dar nu și excepțiile fondate pe alte raporturi dintre promitent și stipulant.

Capitolul VI **INTERPRETAREA CONTRACTULUI**

Articolul 725. Principiile interpretării contractului

- (1) Contractul trebuie interpretat pe principiile bunei-credințe.
- (2) Contractul se interpretează după intenția comună a părților, fără a se limita la sensul literal al termenilor utilizați.

Articolul 726. Factorii care influențează interpretarea contractului

La interpretarea contractului se va ține cont de natura lui, de circumstanțele în care a fost încheiat, de interpretarea care este dată acestuia de către părți sau care poate fi dedusă din comportamentul lor de până la și de după încheierea contractului, precum și de uzanțe.

Articolul 727. Efectele nestipulate ale contractului

Contractul produce nu numai efecte stipulate de către părți, dar și efecte care, conform naturii contractului, rezultă din lege, din uzanțe sau din principiul echității.

Articolul 728. Interpretarea coordonată a clauzelor

Clauzele contractuale se interpretează în contextul întregului contract.

Articolul 729. Interpretarea clauzelor și termenilor polisemantici

- (1) Clauzele contractului se interpretează în sensul în care pot produce efecte, dar nu în sensul în care nu ar produce nici un efect.
- (2) Termenii polisemantici se interpretează în sensul care corespunde mai mult naturii contractului.

Articolul 730. Clauzele contractului și exemplul inserat pentru definirea acestora

Dacă părțile includ în contract un exemplu pentru facilitarea înțelegerii unor clauze, întinderea obligației nu se limitează la exemplul dat.

Articolul 731. Limitarea interpretării clauzelor contractului

Clauzele contractului se referă numai la obiectul contractului, oricât de generali ar fi termenii folosiți în el.

Articolul 732. Interpretarea contractului în folosul părții defavorizate

(1) Neclaritățile din condițiile contractuale standard se interpretează în defavoarea părții care le-a formulat.

(2) În caz de dubiu, contractul se interpretează în favoarea celui care a contractat obligația și în defavoarea celui care a stipulat-o. În toate cazurile, contractul se interpretează în favoarea aderentului sau a consumatorului.

Capitolul VII

REZOLUȚIUNEA, REZILIEREA ȘI REVOCAREA CONTRACTULUI

Secțiunea 1

Dispoziții comune cu privire la rezoluțiunea, rezilierea și revocarea contractului

Articolul 733. Temeiurile rezoluțiunii, rezilierii și revocării

Contractul nu poate fi altfel rezolvit, reziliat sau revocat decât în temeiuri prevăzute de lege sau prin acordul părților.

Articolul 734. Clauza de rezoluțiune

(1) Părțile își pot rezerva în mod expres prin contract dreptul de rezoluțiune a contractului.

(2) Acordul privind rezoluțiunea contractului trebuie să fie încheiat în forma cerută pentru contract dacă din lege, contract sau uzanțe nu rezultă altfel.

Articolul 735. Rezoluțiunea în cazul neexecutării esențiale

(1) O parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți.

(2) Pentru determinarea neexecutării esențiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanțe:

a) neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului, cu excepția cazului când debitorul demonstrează că nu a prevăzut și nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat;

b) executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului;

c) neexecutarea este intenționată sau din culpă gravă;

d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

Articolul 736. Garantarea executării corespunzătoare

Partea care, reieșind din circumstanțe concrete, consideră în mod rezonabil că va exista o neexecutare esențială din partea celeilalte părți poate cere garantarea suficientă a executării corespunzătoare și poate să suspende pentru această perioadă executarea propriei obligații. În cazul în care garanția nu este prezentată într-un termen rezonabil, partea care cere garanții poate rezolvi contractul.

Articolul 737. Operarea rezoluțiunii

(1) Rezoluțiunea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte.

(2) Dacă prestația este oferită cu întârziere sau nu corespunde în alt fel prevederilor contractului, creditorul pierde dreptul de rezoluțiune dacă nu notifică cealaltă parte într-un termen rezonabil de la data la care a aflat sau trebuia să afle despre oferta sau executarea necorespunzătoare.

Articolul 738. Efectele rezoluțiunii

(1) În cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sînt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

(2) Debitorul dă compensație în bani în locul restituirii în natură a prestației dacă:

a) în funcție de caracterul prestației, restituirea în natură este imposibilă;
b) obiectul primit este consumat, înstrăinat, grevat, prelucrat sau transformat;
c) obiectul primit este deteriorat sau a pierit; uzura bunului rezultată din folosința lui conformă destinației nu se ia în considerare.

(3) Dacă în contract este stipulată o contraprestație, aceasta ia locul compensării în bani.

(4) Obligația compensării în bani nu apare:

a) atunci cînd viciul care dă drept la rezoluțiune iese la iveală doar în timpul prelucrării sau transformării obiectului;

b) în măsura în care creditorul răspunde de deteriorarea sau pieirea bunului;

c) atunci cînd deteriorarea sau pieirea s-ar fi produs chiar și în cazul în care bunul s-ar fi aflat la creditor;

d) dacă, în cazul unui drept de rezoluțiune conferit de lege, deteriorarea sau pieirea s-a produs la cel îndreptățit să ceară rezoluțiunea, deși acesta a dovedit diligența unui bun proprietar, îmbogățirea realizată urmînd să fie restituită.

(5) După rezoluțiune, creditorul poate cere acoperirea prejudiciului produs prin neexecutarea contractului, cu excepția cazului cînd debitorului nu îi este imputabilă cauza rezoluțiunii.

(6) Rezoluțiunea nu afectează clauzele contractului privind soluționarea litigiilor și alte clauze destinate a produce efecte și după rezoluțiune.

Articolul 739. Neobținerea beneficiului și repararea pagubelor

(1) În cazul în care, contrar regulilor bunei administrări, debitorul nu obține beneficii de pe urma bunului, deși acest lucru i-ar fi fost posibil, el este obligat față de creditor la compensarea valorii veniturilor ratate. Debitorul trebuie însă să dovedească, în raport de aceste venituri, doar acea diligență pe care în mod obișnuit o exercită în propriile afaceri.

(2) Dacă debitorul restituie bunul, compensează valoarea bunului sau dacă compensarea este exclusă conform art.738 alin.(4) lit.a)–c), lui i se restituie cheltuielile necesare făcute în legătură cu bunul. Alte cheltuieli se restituie doar în măsura în care creditorul realizează o îmbogățire de pe urma lor.

Articolul 740. Executarea obligațiilor născute din rezoluțiune

Obligațiile părților născute din rezoluțiune se execută simultan.

Articolul 741. Termenul pentru rezoluțiunea contractului

Dacă părțile nu s-au înțeles în privința unui termen de rezoluțiune a contractului, celui îndreptățit i se poate stabili de către cealaltă parte un termen rezonabil pentru rezoluțiune. Dacă nu exercită acest drept pînă la expirarea termenului, creditorul poate rezolvi contractul numai la expirarea fără rezultat a unui termen de grație rezonabil, stabilit de el, sau după o somație rămasă fără efect.

Articolul 742. Rezoluțiunea în cazul pluralității de părți

(1) În cazul pluralității de debitori sau creditori, dreptul de rezoluțiune nu poate fi exercitat decît de toți creditorii sau debitorii contra tuturor debitorilor sau creditorilor.

(2) Dacă dreptul de rezoluțiune se stinge pentru unul dintre cei îndreptățiți, se stinge și pentru ceilalți.

Articolul 743. Rezoluțiunea fără efecte

Dacă una din părți și-a rezervat dreptul de rezoluțiune pentru cazul în care cealaltă parte nu-și îndeplinește obligația, rezoluțiunea nu produce efecte atunci când cealaltă parte se poate elibera de obligație prin compensare și declară compensarea imediat după ce a primit declarația de rezoluțiune.

Articolul 744. Clauza privind pierderea drepturilor de către debitor

Dacă un contract este încheiat cu rezerva pierderii drepturilor de către debitor în cazul neexecutării obligației sale, creditorul, la survenirea acestui caz, are dreptul la rezoluțiunea contractului.

Articolul 745. Rezoluțiunea sub condiția de a se plăti penalitatea

În cazul în care dreptul de rezoluțiune a contractului este stipulat cu condiția de a se plăti penalitatea, rezoluțiunea este fără efect dacă penalitatea nu a fost plătită pînă la declarația de rezoluțiune sau concomitent cu ea, iar cealaltă parte, din acest motiv, a respins neîntîrziat declarația. Aceasta produce efecte dacă, după respingerea sa, penalitatea este plătită neîntîrziat.

Articolul 746. Dreptul creditorului la reducerea obligației corelative

(1) În cazul în care nu poate cere rezoluțiunea contractului, creditorul are dreptul la reducere proporțională a obligației sale corelative.

(2) Reducerea proporțională a obligației corelative se determină în funcție de toate circumstanțele pertinente.

(3) În cazul în care obligația corelativă nu poate fi redusă, creditorul are dreptul de a cere doar repararea prejudiciului.

Articolul 747. Rezilierea contractului

(1) Rezilierea operează numai pentru viitor. Pot fi reziliate contractele cu executare succesivă.

(2) La reziliere, art.734, 735, 737, 741–746 se aplică în modul corespunzător.

Articolul 748. Rezilierea contractelor cu executare succesivă pentru motive temeinice

(1) Dacă motivul rezilierii constă în neexecutarea unei obligații contractuale, rezilierea este admisibilă numai la expirarea fără rezultat a unui termen de remediere (termen de grație) sau după o somație rămasă fără efect. Dispozițiile art.709–711 se aplică în modul corespunzător.

(2) Contractele cu executare succesivă în timp pot fi reziliate de orice parte pentru motive întemeiate, fără respectarea unui termen de grație sau de somație. Există motiv întemeiat atunci când, luîndu-se în considerare toate împrejurările cazului și interesele ambelor părți, nu se poate pretinde nici uneia dintre ele continuarea raporturilor contractuale pînă la expirarea termenului de grație sau de somație.

(3) Cel îndreptățit poate rezilia contractul doar într-un termen rezonabil, după ce a cunoscut sau a trebuit să cunoască motivul rezilierii.

(4) Dacă, după reziliere, prestațiile efectuate nu mai prezintă interes pentru cel îndreptățit să rezilieze, el poate extinde rezilierea și asupra acestor prestații. În cazul restituirii prestațiilor efectuate, art.731 și 738 se aplică în modul corespunzător.

Secțiunea a 2-a**Dreptul de revocare și de restituire în contractele cu consumatorii**

Articolul 749. Dreptul de revocare în contractele cu consumatorii

(1) În cazul în care îi revine un drept de revocare conform prezentului cod sau unei alte legi, consumatorul nu mai este legat de exprimarea voinței în legătură cu încheierea unui contract cu un întreprinzător dacă a revocat aceasta în termen.

(2) Revocarea nu trebuie să conțină nici o justificare. Ea trebuie scrisă pe hârtie, formulată pe un alt suport de date trainic sau se poate realiza prin expedierea bunului în termen de 2 săptămîni.

(3) Termenul prevăzut la alin.(2) începe să curgă din momentul în care consumatorului i s-au pus la dispoziție, pe un suport de date trainic, explicații formulate clar referitor la dreptul său de revocare. Suportul de date conține, de asemenea, numele sau denumirea, adresa destinatarului revocării, precum și o trimitere la începerea termenului și la reglementarea alin.(2).

Articolul 750. Dreptul de restituire în contractele cu consumatorii

(1) În măsura în care legea prevede în mod expres, dreptul de revocare conform art.749 poate fi înlocuit, la încheierea contractului pe baza prospectului de vânzare, printr-un drept nelimitat de restituire dacă:

a) prospectul de vânzare conține o explicație clară referitoare la dreptul de restituire;
b) consumatorul a putut lua cunoștință în detaliu de prospectul de vânzare în lipsa întreprinzătorului;

c) consumatorului i se asigură, pe un suport de date trainic, dreptul de restituire.

(2) În cazul dreptului de restituire, revocarea poate fi declarată doar prin înapoierea bunului în interiorul termenului.

Articolul 751. Consecințele juridice ale revocării și restituirii

(1) În cazul dreptului de revocare și de restituire, prevederile referitoare la rezoluțiune se aplică în modul corespunzător dacă nu este prevăzut altfel. Termenul stabilit la art.617 alin.(4) începe să curgă odată cu declararea revocării sau restituirii de către consumator.

(2) Consumatorul este obligat să înapoieze bunul pe cheltuiala și riscul întreprinzătorului.

(3) În cazul prevăzut la art.738 alin.(2) lit.c), consumatorul răspunde și pentru înrăutățirile survenite prin folosirea bunului dacă anterior a primit lămuriri asupra consecințelor juridice și posibilității de a le evita. Dispozițiile art.738 alin.(2) lit.c) se aplică doar în cazul în care consumatorului nu s-au dat astfel de lămuriri și nici lămuriri în privința dreptului său de revocare, iar el nu a putut afla în alt mod despre acest drept.

(4) Nu există alte drepturi decât cele stipulate.

Articolul 752. Transmiterea informațiilor și a declarațiilor

(1) Informațiile și declarațiile sînt puse la dispoziția consumatorului pe un suport de date trainic dacă i-au parvenit sub formă de document sau sub o altă formă lizibilă care îi permite să reproducă întocmai informațiile într-un termen corespunzător cerințelor actului juridic. Sarcina probei pentru conținutul informațiilor sau declarației revine întreprinzătorului.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică în modul corespunzător și declarațiilor consumatorului față de întreprinzător.

Secțiunea a 3-a

Dreptul de revocare a contractelor privind unele produse de vacanță și a contractelor de intermediere a lor

[Secțiunea a 3-a (752¹-752⁴) introdusă prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 752¹. Dreptul de revocare a contractelor privind unele produse de vacanță și a contractelor de intermediere a lor

(1) În condițiile prezentului cod sau unei alte legi, consumatorul are dreptul de a revoca:

- a) contractul privind cazarea periodică;
- b) contractul privind produsul de vacanță pe termen lung, contractul de intermediere a produsului de vacanță și contractul de intermediere a participării la un sistem de schimb.

(2) Dreptul de revocare se exercită prin notificarea profesionistului. Consumatorul nu este nevoit să justifice decizia de revocare.

[Art.752¹ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 752². Termenul de revocare

(1) Termenul de revocare este de 14 zile calendaristice și începe să curgă:

- a) fie din ziua încheierii contractului sau antecontractului; fie
- b) din ziua în care consumatorul intră în posesia exemplarului contractului sau a antecontractului dacă aceasta este ulterioară datei menționate la lit.a).

(2) Termenul de revocare expiră după:

a) 12 luni și 14 zile calendaristice de la data menționată la alin.(1) din prezentul articol – în cazul în care profesionistul nu a completat și nu a pus la dispoziția consumatorului în formă scrisă, pe suport de hârtie sau pe un alt suport durabil, formularul standard pentru facilitarea exercitării dreptului de revocare a contractului, prevăzut în anexa nr.5 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova;

b) 3 luni și 14 zile calendaristice de la data menționată la alin.(1) din prezentul articol – în cazul în care informațiile menționate la art.1145⁴ alin.(1), inclusiv formularele standard prevăzute în anexele nr.1–4 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova, nu au fost puse la dispoziția consumatorului în formă scrisă, pe suport de hârtie sau pe un alt suport durabil.

(3) În cazul în care profesionistul a completat și a pus la dispoziția consumatorului în formă scrisă, pe suport de hârtie sau pe un alt suport durabil, formularul standard pentru facilitarea exercitării dreptului de revocare a contractului, prevăzut în anexa nr.5 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova, în termen de 12 luni de la data menționată la alin.(1) din prezentul articol, termenul de revocare a contractului curge de la data la care consumatorul primește acest formular.

(4) În cazul în care informațiile menționate la art.1145⁴ alin.(1), inclusiv formularele standard prevăzute în anexele nr.1–4 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova, au fost puse la dispoziția consumatorului în formă scrisă, pe suport de hârtie sau pe un alt suport durabil, în termen de 3 luni de la data menționată la alin.(1) din prezentul articol, termenul de revocare a contractului curge de la data la care consumatorul primește aceste informații.

(5) În cazul în care contractul de intermediere a participării la un sistem de schimb este oferit consumatorului împreună și în același timp cu contractul privind cazarea periodică, se aplică un singur termen de revocare pentru ambele contracte. Termenul de revocare pentru ambele contracte se calculează în conformitate cu dispozițiile alin.(1), astfel cum se aplică în cazul contractului privind cazarea periodică.

[Art.752² introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 752³. Exercițarea dreptului de revocare

(1) În scopul notificării profesionistului despre exercitarea dreptului de revocare, consumatorul are posibilitatea:

a) de a folosi formularul standard prevăzut în anexa nr.5 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova și pus la dispoziție de profesionist în conformitate cu art.1145⁷ alin.(6); sau

b) de a face orice altă notificare, pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil, în care își exprimă voința de revocare.

(2) Termenul de revocare se consideră respectat dacă notificarea este transmisă înainte de expirarea termenului de revocare a contractului.

[Art.752³ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 752⁴. Efectele revocării

(1) Revocarea are ca efect rezoluțiunea raportului contractual, care stinge obligațiile ambelor părți rezultate din contract.

(2) Revocarea nu generează niciun cost și nicio răspundere pentru consumator, cu excepțiile expres prevăzute de lege.

[Art.752⁴ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

TITLUL III CATEGORIILE DE OBLIGAȚII

Capitolul I VÎNZAREA-CUMPĂRAREA

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la vânzare-cumpărare

Articolul 753. Contractul de vânzare-cumpărare

(1) Prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

(2) Vânzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

(3) Dacă prețul nu este indicat direct în contractul de vânzare-cumpărare, părțile pot conveni asupra modului de determinare a lui.

Articolul 754. Cheltuielile de vânzare a unui bun mobil

(1) Cheltuielile de predare a bunului mobil, în particular de măsurare, cântărire și ambalare, sînt puse în sarcina vânzătorului, iar cheltuielile de primire și transportare a bunului din locul încheierii contractului de vânzare-cumpărare în alt loc sînt puse în sarcina cumpărătorului, dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(2) În cazul în care contractul de vânzare-cumpărare a unui bun mobil trebuie autentificat și înregistrat, cumpărătorul suportă costul autentificării notariale, al înscrierii în registrul public respectiv și al transferului proprietății.

Articolul 755. Cheltuielile de vânzare a unui bun imobil

În cazul cumpărării unui teren sau unui alt bun imobil, cheltuielile de întocmire, autentificare notarială și de înscriere a contractului de vânzare-cumpărare în registrul bunurilor imobile, precum și cheltuielile de preluare a documentelor necesare, sînt puse în sarcina cumpărătorului.

Articolul 756. Prețul

(1) Prețul bunului trebuie să fie exprimat în bani.

(2) Dacă în contractul de vânzare-cumpărare încheiat între comercianți prețul bunului nu este determinat în mod expres sau implicit printr-o dispoziție care permite să fie determinat, se va considera, în lipsa unor prevederi contrare, că părțile s-au referit tacit la prețul practicat în mod obișnuit în momentul încheierii contractului în ramura comercială respectivă pentru aceleași bunuri vândute în împrejurări comparabile. În cazul în care nu există contracte similare, se va considera, în lipsa unor prevederi contrare, că părțile s-au referit în mod tacit la un preț practicat la data predării bunurilor.

(3) Dacă prețul bunului se determină în funcție de greutatea lui, greutatea netă este aceea care, în caz de îndoială, determină prețul.

Articolul 757. Termenul predării bunului

(1) Vânzătorul trebuie să predea bunul:

a) la data stabilită în contract sau la data care poate fi dedusă din contract;
b) în orice moment în cursul perioadei stabilite în contract sau determinate prin referire la contract, cu excepția cazului în care din împrejurări rezultă că alegerea datei revine cumpărătorului;

c) într-un termen rezonabil calculat de la data încheierii contractului, în celelalte cazuri.

(2) Contractul de vânzare-cumpărare se consideră încheiat cu clauze de executare strict la data stabilită dacă din contract rezultă clar că, la încălcarea acestui termen, cumpărătorul pierde interesul față de executarea contractului.

(3) Vânzătorul poate executa contractul cu clauze de executare strict la data stabilită, înainte de acest termen sau după el numai cu consimțământul cumpărătorului.

Articolul 758. Obligațiile vânzătorului de expediere a bunului

(1) Dacă, în conformitate cu contractul, vânzătorul predă bunul către un cărauș și dacă bunul nu este clar individualizat, potrivit contractului, prin aplicarea unui semn distinctiv pe el, prin documentele de transport sau prin orice alt mijloc, vânzătorul trebuie să transmită cumpărătorului un aviz de expediție care specifică bunul.

(2) Dacă este obligat să ia măsuri pentru transportul bunurilor, vânzătorul trebuie să încheie contracte necesare pentru ca transportul să fie efectuat pînă la locul prevăzut, cu vehicule adecvate circumstanțelor și în condițiile obișnuite pentru un astfel de transport.

(3) Dacă nu este obligat să asigure bunul pe timpul transportării, vânzătorul urmează să transmită, la cererea cumpărătorului, toată informația de care dispune, necesară pentru încheierea contractului de asigurare.

Articolul 759. Riscul pieririi sau deteriorării fortuite a bunului

(1) Riscul pieririi sau deteriorării fortuite a bunului este transferat cumpărătorului în momentul în care vânzătorul și-a executat obligațiile contractuale privind punerea bunului la dispoziția cumpărătorului dacă contractul nu prevede altfel.

(2) Cînd contractul de vânzare-cumpărare implică transportul bunului, iar vânzătorul nu este obligat să-l predea într-un loc determinat, riscul se transferă cumpărătorului de la remiterea bunului către primul cărauș. Dacă vânzătorul este obligat să predea căraușului bunul într-un loc determinat, riscul se transferă cumpărătorului numai după remiterea în acel loc a bunului către cărauș. Dacă cumpărătorul a dat vânzătorului instrucțiuni asupra modului de transportare, iar vânzătorul s-a abătut de la ele fără motiv întemeiat, atunci el este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.

(3) În cazul vânzării bunului pe parcurs, riscurile sînt transferate cumpărătorului în momentul încheierii contractului dacă acesta nu prevede altfel.

(4) În cazul în care contractul este încheiat după predarea bunurilor, riscurile cunoscute vînzătorului sau a căror existență nu putea să nu o cunoască la încheierea contractului rămîn ale vînzătorului.

(5) În cazul vânzării bunurilor determinate generic, riscul nu trece la cumpărător anterior individualizării bunului.

Articolul 760. Momentul executării obligației de predare a bunului

(1) Obligația de predare a bunului se consideră executată în momentul:

a) predării bunului către cumpărător sau către persoana indicată de el;

b) punerii bunului la dispoziția cumpărătorului sau a persoanei indicate de el dacă bunul urmează să fie predat la locul aflării lui. Bunul se consideră pus la dispoziția cumpărătorului dacă este individualizat prin marcarea sau în alt mod și dacă este pregătit de predare în termenul stabilit, iar cumpărătorul este informat despre aceasta potrivit clauzei contractuale.

(2) Dacă din contract nu rezultă obligația vînzătorului de a asigura transportarea bunului sau predarea lui la locul aflării cumpărătorului, obligația vînzătorului de a preda bunul se consideră executată de la data predării bunului către cărauș sau oficiul poștal pentru a fi transportat la cumpărător dacă contractul nu prevede altfel.

Articolul 761. Recepționarea bunului

(1) Cumpărătorul este obligat să efectueze acțiuni care, în conformitate cu uzanțele, sînt necesare din partea lui pentru garantarea predării și primirii bunului dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) În cazurile cînd cumpărătorul, încălcînd prevederile legii sau ale contractului, nu recepționează sau refuză să recepționeze bunul, vînzătorul este în drept să refuze executarea contractului.

Articolul 762. Vînderea bunului către mai multe persoane

Dacă vînzătorul a vîndut unul și același bun mobil mai multor persoane, prioritate are cumpărătorul în a cărui posesiune a fost dat bunul, iar dacă bunul nu a fost dat nici unuia din ei, prioritate are cumpărătorul cu care primul s-a încheiat contractul.

Articolul 763. Viciile materiale ale bunului

(1) Vînzătorul este obligat să predea bunul fără vicii materiale.

(2) Este fără vicii materiale bunul care, la transferarea riscurilor, are caracteristicile convenite. În cazul în care nu s-a convenit asupra caracteristicilor, bunul nu are vicii dacă:

a) corespunde destinației stabilite în contract;

b) corespunde utilizării obișnuite și prezintă caracteristici care există în mod obișnuit la bunuri de același fel și pe care cumpărătorul le poate aștepta ținînd cont de felul bunului. La aceste caracteristici se includ și cele pe care cumpărătorul le poate aștepta conform specificațiilor publice ale vînzătorului, producătorului sau ale reprezentanților acestora, îndeosebi prin reclamă, cu excepția cazului în care specificațiile nu pot influența decizia de cumpărare.

(3) Există vicii materiale și atunci cînd asamblarea convenită contractual a fost realizată defectuos de către vînzător sau de către ajutoarele lui, precum și atunci cînd bunul trebuie asamblat de cumpărător și acesta îl assemblează defectuos din cauza indicațiilor de asamblare eronate.

(4) Există viciu material și în cazul în care vînzătorul predă numai o parte a bunului, un alt bun, bunul într-o cantitate mai mică decît cea convenită sau cînd este viciată numai o parte

a bunului, cu excepția cazurilor când viciul nu exercită o influență substanțială asupra utilizării bunului.

Articolul 764. Viciile de natură juridică

Vînzătorul este obligat să predea bunul fără vicii de natură juridică (liber de drepturile unui terț asupra lui), cu excepția cazului când cumpărătorul a consimțit să încheie contractul cunoscînd drepturile terțului asupra bunului. Se consideră viciu de natură juridică și situația în care în registrul bunurilor imobile este înscris un drept inexistent.

Articolul 765. Obligația de verificare a calității bunului și primirea bunului viciat

(1) Drepturile cumpărătorului în privința viciilor sînt excluse dacă, în momentul încheierii contractului, cunoștea aceste vicii.

(2) Cumpărătorul poate beneficia numai atunci de drepturile care rezultă din viciul pe care nu l-a cunoscut în urma unei culpe grave când vînzătorul a trecut sub tăcere în mod dolosiv viciul sau a preluat o garanție pentru existența unei caracteristici.

(3) Cumpărătorul care este comerciant trebuie să verifice sau să pună pe cineva să verifice bunul într-un termen atît de scurt cît permit împrejurările, iar în cazul constatării viciilor, să-l informeze neîntîrziat pe vînzător.

(4) Cumpărătorul pierde dreptul de a invoca viciul dacă nu l-a comunicat vînzătorului într-un termen rezonabil din momentul în care a constatat sau trebuia să constate viciul și felul lui. Vînzătorul nu poate invoca dispozițiile prezentului alineat dacă a trecut sub tăcere în mod dolosiv viciul.

(5) Vînzătorul nu poate invoca o înțelegere prin care drepturile cumpărătorului sînt excluse sau limitate ca urmare a unui viciu dacă a trecut sub tăcere în mod dolosiv viciul sau a preluat o garanție pentru existența unei caracteristici.

(6) Dacă, prin lege sau contract, este obligat să controleze calitatea bunului, vînzătorul trebuie să prezinte cumpărătorului dovezi de efectuare a controlului calității bunului.

Articolul 766. Obligația vînzătorului în cazul evicțiunii

(1) Dacă un terț, în temeiul dreptului său asupra unui bun apărut înainte de încheierea contractului de vînzare-cumpărare, intentează o acțiune de evicțiune împotriva cumpărătorului, acesta din urmă este obligat să atragă în calitate de copîrît pe vînzător și poate opune terțului toate excepțiile care le-ar fi putut opune vînzătorul.

(2) Neatragerea vînzătorului în calitate de copîrît îl eliberează pe acesta de răspundere față de cumpărător dacă va dovedi că atragerea sa ar fi prevenit evicțiunea cumpărătorului.

Articolul 767. Răspunderea vînzătorului în cazul evicțiunii cumpărătorului

În cazul evicțiunii cumpărătorului în baza drepturilor unui terț asupra bunului care s-au constituit înainte de încheierea contractului de vînzare-cumpărare, vînzătorul repară prejudiciul cauzat cumpărătorului. Aceste prevederi nu se aplică dacă cumpărătorul a consimțit cumpărarea bunului grevat cu drepturi ale terțului, conform art. 764.

Articolul 768. Remedierea

(1) În cazul în care bunul prezintă vicii, cumpărătorul poate cere remedierea, solicițînd înlăturarea viciului sau livrarea unui bun fără viciu.

(2) Vînzătorul suportă cheltuielile de remediere utile, îndeosebi cheltuielile de transport, de drum, de executare a lucrărilor și de procurare a materialelor.

(3) Vînzătorul poate refuza remedierea viciilor dacă aceasta necesită cheltuieli neproportional de mari.

(4) În cazul în care în locul remedierii viciilor livrează un bun fără viciu, vânzătorul poate cere cumpărătorului restituirea bunului cu vicii în conformitate cu regulile privind efectele rezoluțiunii contractului.

Articolul 769. Dispoziții speciale privind rezoluțiunea și repararea prejudiciului

În afară de cazurile prevăzute la art.617, nu este necesară stabilirea unui termen când vânzătorul a respins remedierea viciilor sau când o modalitate de remediere nu a reușit sau nu i se poate pretinde cumpărătorului. O remediere se consideră ca fiind nereușită, după a doua încercare fără succes, dacă din felul bunului sau al viciului sau din comportamentul vânzătorului nu rezultă altfel.

Articolul 770. Efectele imposibilității de restituire a bunului

(1) Dacă nu poate restitui vânzătorului bunurile în starea în care le-a primit, cumpărătorul pierde dreptul de a declara rezoluțiunea contractului sau de a cere vânzătorului predarea unor bunuri de înlocuire, cu excepția cazurilor în care imposibilitatea de restituire a bunurilor se datorează acțiunii sau inacțiunii vânzătorului ori inutilității bunurilor dacă alterarea lor este o consecință a nerespectării condițiilor de predare (inclusiv de ambalare) ori dacă bunurile au fost utilizate pînă a se constata neconformitatea lor.

(2) Pierderea de către cumpărător a dreptului de a declara rezoluțiunea contractului sau de a cere vânzătorului predarea bunurilor de înlocuire nu afectează dreptul lui la alte mijloace de protecție juridică prevăzute de lege sau de contract.

Articolul 771. Cererea de reducere a prețului

În locul rezoluțiunii contractului sau remedierii viciului de către vânzător, cumpărătorul poate pretinde reducerea prețului într-un volum echivalent cheltuielilor de remediere a viciului. Se are în vedere prețul stabilit la momentul încheierii contractului.

Articolul 772. Garanția caracteristicilor bunului

(1) În cazul în care vânzătorul, producătorul sau un terț garantează caracteristicile unui bun, cumpărătorul beneficiază, fără a aduce atingere drepturilor prevăzute de lege, de drepturile din garanție în condițiile indicate în declarația de garanție și în reclama respectivă față de cel care a acordat garanția.

(2) În măsura în care a fost preluată o garanție, se prezumă că din garanție se nasc drepturi în cazul unui viciu apărut în perioada de garanție.

(3) Termenul de garanție începe să curgă din momentul predării bunului de către vânzător dacă contractul nu prevede altfel.

(4) Garanția este aplicabilă, pe durata garanției stabilite pentru bunurile principale, și asupra accesoriilor dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 773. Termenul de valabilitate a bunului

(1) Prin lege, standarde și alte dispoziții obligatorii pot fi stabilite termene de valabilitate a calității bunului, după a căror expirare bunul este considerat nesusceptibil de utilizare (termen de valabilitate).

(2) Vânzătorul este obligat să transmită bunul în a cărui privință este stabilit un termen de valabilitate astfel încît cumpărătorul să îl poată utiliza la destinație pînă la expirarea acestui termen.

Articolul 774. Cantitatea bunurilor

(1) Vânzătorul este obligat să transmită bunul în cantitatea stabilită în contractul de vânzare-cumpărare.

(2) Cumpărătorul este în drept să refuze recepționarea bunului dacă vânzătorul predă o cantitate mai mică decât cea prevăzută în contract. În cazul în care va accepta primirea bunului în cantitate mai mică, cumpărătorul va plăti proporțional prețului contractual.

(3) Dacă vânzătorul predă o cantitate mai mare decât cea prevăzută în contract, cumpărătorul este în drept să preia bunul într-o astfel de cantitate, fiind obligat să plătească proporțional prețului stabilit în contract sau să preia numai cantitatea prevăzută în contract, iar surplusul să-l restituie din contul vânzătorului.

(4) În cazul în care nu este stabilită cantitatea bunului sau modul de determinare a acesteia, contractul este nul.

Articolul 775. Asortimentul bunurilor

Vânzătorul este obligat să transmită bunul în assortimentul (corelația după modele, varietăți, măsuri, culori sau alte particularități) stipulat în contract, iar în lipsa lui, în assortimentul ce corespunde necesităților cumpărătorului, dacă vânzătorul le cunoștea la data încheierii contractului, sau să refuze executarea contractului.

Articolul 776. Efectele nerespectării clauzei de assortiment

(1) În cazul predării bunurilor într-un assortiment care nu corespunde contractului, cumpărătorul este în drept să nu le primească și să nu plătească prețul, iar dacă acesta este plătit, să ceară restituirea sumei plătite.

(2) Dacă odată cu bunurile în assortimentul stipulat în contract sînt transmise și alte bunuri, cumpărătorul poate refuza recepționarea bunurilor nestipulate în contract sau poate recepționa toate bunurile. În cazul în care primește bunuri nestipulate în contract, cumpărătorul achită costul lor la prețul convenit cu vânzătorul.

Articolul 777. Completivitatea assortimentului de bunuri

(1) Vânzătorul este obligat să transmită cumpărătorului bunurile conform contractului de vânzare-cumpărare în completivitatea assortimentului.

(2) Dacă completivitatea assortimentului de bunuri nu este stabilită, vânzătorul este obligat să transmită cumpărătorului bunuri în completivitatea determinată de uzanțele circuitului de afaceri sau de alte cerințe înaintate tradițional.

Articolul 778. Garnitura de bunuri

(1) Dacă vânzătorul este obligat să transmită cumpărătorului o garnitură de bunuri completă, obligația se consideră executată la data predării tuturor obiectelor din garnitură.

(2) În cazul în care în contract nu se stipulează transmiterea unei anumite garnituri de bunuri, iar din esența contractului nu rezultă altfel, vânzătorul este obligat să predea concomitent toate obiectele incluse în garnitură.

(3) În cazul livrării necomplete a bunurilor, cumpărătorul este în drept să ceară completarea bunurilor în termen rezonabil sau reducerea prețului de cumpărare.

(4) Dacă vânzătorul nu a executat în termen rezonabil revendicările indicate la alin.(3), cumpărătorul poate solicita schimbarea bunurilor necomplete cu bunuri complete sau poate să nu execute contractul și să ceară restituirea sumelor plătite pentru bun.

Articolul 779. Ambalajul

(1) Dacă din contract și din esența obligației nu rezultă altfel, vânzătorul este obligat să predea cumpărătorului bunurile ambalate, cu excepția bunurilor care, după caracterul lor, nu necesită ambalare. Dacă contractul nu stabilește cerințe față de ambalaj, bunul trebuie ambalat în mod obișnuit pentru acest tip de bunuri, iar în cazul lipsei de uzanțe, într-un

ambalaj care să asigure integritatea bunurilor în condiții de păstrare și transportare obișnuite pentru acest tip de bunuri.

(2) În cazul când bunul care trebuie ambalat este predat cumpărătorului fără ambalaj ori în ambalaj defectuos, cumpărătorul este în drept să ceară vânzătorului ambalarea bunului dacă din esența obligației sau din caracterul bunurilor nu rezultă altfel.

(3) În loc de cerințele față de vânzător prevăzute la alin.(2), cumpărătorul poate să-i înainteze alte pretenții care rezultă din predarea unui bun cu vicii.

Articolul 780. Obligația de conservare a bunului vândut

(1) Când cumpărătorul întârzie să preia bunul predat sau nu plătește prețul, în cazul în care plata prețului și predarea trebuie să se facă simultan, vânzătorul, dacă are bunul în posesiune sau sub control, trebuie să ia măsuri rezonabile, în funcție de împrejurări, pentru a le conserva. El este îndreptățit să le rețină pînă ce va obține de la cumpărător plata cheltuielilor sale rezonabile.

(2) În cazul în care a primit bunul, însă, în mod îndreptățit, dorește să-l restituie, cumpărătorul este obligat să ia măsurile corespunzătoare pentru conservarea lui. El poate reține bunul pînă în momentul în care vânzătorul îi plătește cheltuielile rezonabile.

(3) Partea care este obligată să ia măsuri pentru conservarea bunului îl poate depozita, pe cheltuiala celeilalte părți, în depozitul unui terț dacă nu vor rezulta costuri disproporționate.

(4) Partea obligată să ia măsuri de conservare a bunului are drept de retenție asupra lui pînă cînd i se va plăti o recompensă pentru păstrare.

Articolul 781. Dreptul de înstrăinare a bunului

(1) Partea obligată să conserveze bunul este în drept să-l vîndă la un preț convenabil, în cazul în care cealaltă parte tergiversează exagerat preluarea lui sau plata cheltuielilor de conservare, dacă a înștiințat cealaltă parte despre intenția de a vinde.

(2) Dacă bunul este pasibil de pieire sau de alterare (deteriorare) rapidă și dacă conservarea lui ar genera cheltuieli disproporționate, partea obligată să-l conserveze îl poate vinde.

(3) Partea care a vîndut bunul remite celeilalte părți suma încasată avînd dreptul de a reține cheltuielile rezonabile de conservare și vînzare.

Articolul 782. Dreptul cumpărătorului de a cere executarea în natură a obligațiilor

Cumpărătorul este în drept să ceară executarea în natură a obligațiilor contractuale, dacă o astfel de cerință este îndreptățită pentru părți și pentru protecția drepturilor cumpărătorului, referitoare la bunuri unice, la bunuri individualizate pentru contractul în cauză sau la alte bunuri pe care cumpărătorul nu le poate achiziționa de la alte persoane sau dacă aceste acțiuni de achiziționare nu au efect.

Articolul 783. Termenul de răspundere a vânzătorului pentru viciile bunului

(1) Cumpărătorul are dreptul să înainteze vânzătorului, îndată ce a descoperit viciile bunului nedeclarate de acesta pînă la vînzare, pretenții dar nu mai tîrziu de termenul stabilit în contract.

(2) Dacă în contract nu este stabilit un termen, pretențiile pot fi înaintate în cel mult 6 luni din ziua predării bunului, iar în privința imobilelor, în cel mult un an.

(3) Dacă este imposibilă stabilirea zilei de predare a bunului care urmează să fie înregistrat sau dacă bunul este predat cumpărătorului înainte de încheierea contractului, termenul de înaintare a pretențiilor se calculează din ziua înregistrării bunului în modul stabilit.

Articolul 784. Termenul de înaintare a pretențiilor pentru viciile bunului cu termen de garanție

(1) În cazul cînd pentru bunul vîndut este stabilit un termen de garanție, pretențiile pentru viciile depistate pot fi înaintate în acest termen.

(2) Dacă bunul cu termen de garanție a fost dat în posesiunea cumpărătorului pînă la încheierea contractului și nu se poate determina data predării, termenul de înaintare a pretențiilor se calculează de la data încheierii contractului, iar dacă bunul a fost transportat, de la data expedierii lui la adresa cumpărătorului.

(3) În cazul în care pentru accesorii sînt stabilite prin contract termene de garanție mai scurte decît pentru bunul principal, cumpărătorul este în drept să înainteze pretenții referitoare la viciile accesoriilor în perioada de garanție a bunului principal.

(4) Dacă pentru accesorii în contract sînt stabilite termene de garanție mai mari decît pentru bunul principal, cumpărătorul este în drept să înainteze pretenții ce țin de viciile accesoriilor în perioada lor de garanție.

Articolul 785. Termenul de prescripție pentru acțiunile privind viciile bunului

Poate fi intentată acțiune privind viciile bunului în termen de un an din data înaintării pretențiilor, iar dacă nu au fost înaintate pretenții sau nu poate fi stabilită data înaintării lor, în termen de un an din data expirării termenelor stabilite la art.783 și 784.

Secțiunea a 2-a

Răscumpărarea

Articolul 786. Dispoziții generale cu privire la răscumpărare

Dacă în contractul de vînzare-cumpărare vînzătorul și-a rezervat dreptul de răscumpărare, aceasta se face prin declarația vînzătorului față de cumpărător că va exercita dreptul de răscumpărare. Declarația nu necesită forma stabilită pentru contractul de vînzare-cumpărare.

Articolul 787. Soarta accesoriilor

Revînzătorul este obligat să predea celui care exercită dreptul de răscumpărare bunul împreună cu accesoriile lui.

Articolul 788. Prețul de răscumpărare

Răscumpărarea se efectuează la prețul de vînzare. Revînzătorul este în drept să ceară compensarea cheltuielilor aferente bunului cumpărat pînă la răscumpărare, în cuantum egal cu creșterea valorii bunului datorită acestor cheltuieli. Dacă bunul pe care trebuie să îl restituie a fost dotat cu un accesoriu, cumpărătorul îl poate reține dacă nu dăunează bunului.

Articolul 789. Repararea prejudiciului cauzat pînă la răscumpărare

(1) Dacă, înaintea exercitării dreptului de răscumpărare, obiectul cumpărat a suferit o înrăutățire, a pierit sau nu poate fi restituit din alt motiv, persoana care deține obiectul răspunde pentru prejudiciu.

(2) Dacă obiectul nu s-a depreciat din vina celui de la care se răscumpără sau dacă a suferit o modificare neînsemnată, răscumpărătorul nu poate cere reducerea prețului de cumpărare.

Articolul 790. Efectele dispunerii de bun pînă la răscumpărare

Dacă, pînă la exercitarea dreptului de răscumpărare, a dispus de obiectul contractului, cumpărătorul este obligat să înlătore drepturile terților asupra bunului. Se consideră că

revînzătorul a dispus de bun și în cazul în care bunul a fost înstrăinat în cadrul procedurii de executare silită sau a fost înstrăinat de către administratorul procesului de insolabilitate.

Articolul 791. Termenul de răscumpărare

Răscumpărarea poate fi exercitată doar în termenul stipulat în contract, care nu poate fi mai mare de 10 ani pentru terenuri și de 5 ani pentru alte bunuri. Aceste termene nu pot fi prelungite.

Secțiunea a 3-a Opțiunea

Articolul 792. Opțiunea

Părțile pot conveni asupra dreptului unilateral al cumpărătorului de a achiziționa un bun pînă la un anumit moment (opțiunea de cumpărare) sau asupra dreptului vînzătorului de a vinde în aceleași condiții un bun cumpărătorului (opțiunea de vînzare). În privința contractelor de opțiune se aplică normele de vînzare-cumpărare dacă părțile nu convin altfel.

Secțiunea a 4-a Dreptul de preemțiune

Articolul 793. Cumpărarea în baza dreptului de preemțiune

(1) Titularul dreptului de preemțiune poate face uz de el în cazul în care persoana obligată încheie cu un terț contract de vînzare-cumpărare.

(2) În cazul în care de dreptul de preemțiune beneficiază cîteva persoane împreună, acest drept poate fi exercitat numai în comun dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(3) Dreptul de preemțiune nu este transmisibil și nu trece prin succesiune dacă contractul dintre persoana obligată și titularul dreptului de preemțiune nu prevede altfel.

Articolul 794. Notificarea cu privire la intenția de vînzare

Persoana obligată urmează să informeze neîntîrziat titularul dreptului de preemțiune despre intenția sa și condițiile vînzării. Informarea poate fi executată de terțul cu care vînzătorul intenționează să încheie contractul de vînzare-cumpărare.

Articolul 795. Exercițarea dreptului de preemțiune

(1) Dreptul de preemțiune se exercită pe calea informării persoanei obligate.

(2) După primirea informației despre intenția de vînzare, dreptul de preemțiune poate fi exercitat în termen de o lună în cazul terenurilor și în termen de 10 zile în cazul altor bunuri dacă acordul dintre părți nu prevede altfel.

(3) Prin declarație față de persoana obligată, între ea și persoana împuternicită se încheie un contract de vînzare-cumpărare în condiții stabilite de persoana obligată și de terț.

(4) Persoana obligată poate cere ca dreptul de preemțiune să se extindă asupra tuturor bunurilor care nu pot fi separate fără a fi dezavantajate.

(5) Dacă terțului i s-a amînat achitarea prețului de cumpărare, cel care are dreptul de preemțiune poate beneficia de amînare dacă oferă o garanție pentru suma ce urmează a fi plătită.

(6) În cazul în care obiectul exercitării dreptului de preemțiune este un teren, nu este necesară garanție dacă pentru prețul de vînzare a fost convenită o ipotecă asupra terenului sau dacă la prețul de cumpărare se adaugă o datorie pentru care există o ipotecă ce grevează terenul.

Articolul 796. Nulitatea acordului de neaplicare a dreptului de preemțiune

Acordul dintre persoana obligată și terț este nul dacă prin el contractul de vânzare-cumpărare este condiționat de neexercitarea dreptului de preemțiune sau dacă persoana obligată își rezervă dreptul de a rezolvi contractul la exercitarea dreptului de preemțiune.

Articolul 797. Executarea obligațiilor suplimentare

(1) Dacă terțul și-a asumat, conform contractului de vânzare-cumpărare, o obligație suplimentară pe care titularul dreptului de preemțiune nu poate să o execute, ultimul va fi obligat să plătească valoarea obligației suplimentare.

(2) Dacă evaluarea bănească a obligației suplimentare este imposibilă, nu se admite exercitarea dreptului de preemțiune. Clauza obligației suplimentare pierde valabilitatea dacă scopul ei constă în excluderea exercitării dreptului de preemțiune.

Secțiunea a 5-a

Cumpărarea de probă sau la vedere

Articolul 798. Încheierea contractului de vânzare-cumpărare de probă sau la vedere

(1) În cazul cumpărării de probă sau la vedere, consimțirea asupra obiectului cumpărat este la libera alegere a cumpărătorului. În caz de dubii, cumpărarea se consideră încheiată sub condiția suspensivă a consimțirii.

(2) Vânzătorul este obligat să permită cumpărătorului să verifice obiectul.

(3) Până la realizarea condiției prevăzute la alin.(1), cumpărătorul răspunde de păstrarea obiectului.

Articolul 799. Termenul de consimțire

(1) Consimțirea pentru un obiect cumpărat de probă sau la vedere poate fi declarată doar în termenul convenit, iar dacă acesta nu a fost stabilit, până la trecerea unui termen rezonabil stabilit de vânzător.

(2) În cazul în care obiectul a fost dat cumpărătorului de probă sau la vedere și a expirat termenul stabilit sau, dacă nu a fost stabilit, termenul suficient pentru aprecierea calităților obiectului, tăcerea cumpărătorului se consideră consimțire.

Secțiunea a 6-a

Vânzarea drepturilor litigioase

Articolul 800. Dreptul litigios

Un drept este litigios în cazul în care este incert, contestat sau contestabil de debitor sau în cazul în care a fost intentată o acțiune ori se poate prezuma că acțiunea va fi necesară.

Articolul 801. Interdicția de a dobîndi drepturi litigioase

Judecătorii, avocații, notarii, procurorii și executorii judecătorești nu pot dobîndi drepturi litigioase sub sancțiunea nulității absolute.

Articolul 802. Dreptul debitorului de a se elibera

(1) În cazul în care un drept litigios a fost vîndut, cel de la care se reclamă este eliberat dacă plătește cumpărătorului prețul vînzării, cheltuielile de vânzare și dobînda pentru preț și pentru cheltuielile de vânzare calculată de la data cînd prețul și cheltuielile au fost plătite.

(2) Dreptul stipulat la alin.(1) nu poate fi exercitat în cazul în care vânzarea este făcută față de un creditor pentru a i se plăti ceea ce i se datorează, față de un coproprietar sau față de un moștenitor al bunului care este obiectul dreptului litigios și nici în relațiile dintre comercianți. De asemenea, nu poate fi exercitat dreptul dacă există o hotărîre judecătorească prin care se confirmă dreptul litigios sau dacă acest drept a fost stabilit și litigiul este pregătit pentru a fi judecat.

Secțiunea a 7-a

Vînzarea-cumpărarea de bunuri pentru consum

Articolul 803. Inversarea sarcinii probațiunii

Dacă un consumator cumpără de la un întreprinzător un bun mobil (cumpărarea de bunuri pentru consum) și, în termen de 6 luni de la transferul riscului, constată un viciu al bunului, se prezumă că bunul a fost viciat în momentul transferării riscului, cu excepția cazului în care prezumția nu este compatibilă cu felul bunului sau al viciului.

Articolul 804. Prevederi speciale pentru garanții

(1) În cazul vînzării-cumpărării de bunuri pentru consum, garanția în sensul art.772 trebuie să fie formulată clar și exact. Garanția trebuie să conțină:

a) trimiterea la drepturile legale ale consumatorului și la faptul că prin garanție acestea nu vor fi limitate;

b) toate mențiunile necesare pentru a se putea beneficia de garanție, îndeosebi durata și aplicabilitatea în spațiu a protecției prin garanție, numele sau denumirea și adresa celui care acordă garanție.

(2) Consumatorul poate cere ca să-i fie pusă la dispoziție declarația de garanție pe un suport de date trainic.

(3) Efectul obligației de garanție nu este lezat dacă nu este îndeplinită una dintre cerințele menționate la alin.(1) și (2).

Articolul 805. Oferta publică a bunurilor

Expunerea bunului cu etichete în vitrină, punerea la dispoziție a meniului, publicitatea bunului, descrierea lui în cataloage și alte propuneri adresate unui cerc nedeterminat de persoane se consideră ofertă publică pentru încheierea unui contract de vînzare-cumpărare de bunuri pentru consum, indiferent dacă se indică prețul bunului și alte clauze esențiale pentru încheierea contractului.

Articolul 806. Vînzarea bunului cu utilizarea aparatelor automate

(1) Dacă la vînzarea bunului se utilizează aparat automat, proprietarul acestuia trebuie să informeze cumpărătorul, afișînd pe aparat (sau în alt loc), denumirea vînzătorului, date pentru relații cu el, denumirea și prețul bunului, instrucțiunea despre acțiunile pe care cumpărătorul urmează să le efectueze pentru plata și recepționarea bunului.

(2) Contractul de vînzare-cumpărare cu utilizarea aparatului automat se consideră încheiat în momentul efectuării acțiunilor necesare pentru recepționarea bunului.

(3) În cazul în care aparatul automat este utilizat pentru schimbarea monedelor metalice și bancnotelor, valutei străine, procurarea tichetelor, sînt aplicabile normele cu privire la vînzarea-cumpărarea de bunuri pentru consum dacă din lege sau din esența obligației nu rezultă altfel.

[Art.806 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 807. Prețul bunului pentru consum

Prețul, alte clauze esențiale ale contractului de vînzare-cumpărare a bunurilor pentru consum se stabilesc în mod egal pentru toți cumpărătorii.

Articolul 808. Preschimbarea bunului cumpărat pentru consum

(1) Cumpărătorul are dreptul ca, în decursul a 14 zile din momentul recepționării bunului nealimentar, dacă vînzătorul nu a stabilit un termen mai mare, să preschimbe bunul la locul cumpărării lui sau în alt loc, stabilit de vînzător, cu un bun similar de o altă mărime,

formă, gabarit, model, culoare sau completare etc., cu efectuarea, în cazul diferenței de preț, a recalculării.

(2) Dacă lipsește bunul necesar pentru preschimbare, cumpărătorul are dreptul să restituie bunul cumpărat, iar vânzătorul este obligat să-i restituie suma plătită.

(3) Cererea cumpărătorului de a preschimba bunul sau de a-l restitui urmează să fie executată dacă bunul nu este utilizat, nu și-a pierdut calitățile de consum și dacă există probe că a fost cumpărat de la vânzătorul respectiv.

(4) Bunurile care nu pot fi preschimbate sau restituite în temeiul prezentului articol se stabilesc prin lege sau prin alte acte normative.

Secțiunea a 8-a **Vânzarea la licitație**

Articolul 809. Modalitatea vânzării la licitație

(1) Vânzarea la licitație poate fi benevolă și silită.

(2) Vânzarea silită este supusă regulilor stipulate de prezenta secțiune, în măsura în care nu există reglementări speciale.

Articolul 810. Stabilirea prețului sau altor condiții

Vânzătorul poate stabili prețul sau alte condiții de vânzare. Această stipulație nu este opozabilă adjudecatarului dacă nu a fost comunicată persoanelor prezente pînă la primirea ofertelor.

Articolul 811. Dreptul de a nu denunța identitatea

Vânzătorul are dreptul să nu-și denunțe identitatea la licitație, dar, dacă identitatea lui nu a fost comunicată adjudecatarului, adjudecătorul răspunde personal pentru toate obligațiile vânzătorului.

Articolul 812. Interdicția privind retragerea ofertei

Ofertantul nu are dreptul să-și retragă oferta.

Articolul 813. Momentul vânzării

Vânzarea la licitație este încheiată prin adjudecarea bunului de către adjudecător ultimului ofertant. Înscrierea în registrul adjudecătorului a numelui sau a denumirii adjudecatarului și a ofertei acestuia face proba vânzării, dar, dacă lipsește o asemenea înscriere, este admisă proba cu martori.

Articolul 814. Întocmirea contractului de vânzare a imobilului

Vânzătorul și adjudecatarul unui imobil trebuie să întocmească contractul de vânzare-cumpărare a imobilului în termen de 10 zile de la cererea celeilalte părți.

Articolul 815. Consecințele neachitării prețului de către adjudecatar

(1) În cazul în care adjudecatarul nu achită prețul în condițiile contractului, adjudecătorul are dreptul, pe lângă remediile de care dispune vânzătorul, să revîndă bunul la licitația următoare în conformitate cu uzanțele și numai după notificarea corespunzătoare a adjudecatarului.

(2) Adjudecatarul nu are dreptul să participe din nou la licitație și este obligat să plătească diferența dintre prețul cu care bunul i-a fost vîndut și prețul cu care a fost revîndut, dacă acesta este mai mic, dar nu are dreptul să pretindă excedentul. El răspunde, de asemenea, în cazul vânzării silite, față de vânzător, de persoana în a cărei favoare a fost

sechestrat bunul și față de creditorul care obținuse o hotărâre judecătorească pentru dobânzile, costurile și prejudiciile cauzate prin neexecutare.

Articolul 816. Dreptul adjudecatorului la despăgubiri

(1) Adjudecatorul al cărui drept de proprietate asupra unui bun dobândit la licitație este lezat printr-un sechestr exercitat de un creditor al vânzătorului poate cere de la vânzător prețul plătit, dobânzile aferente și costurile. El poate, de asemenea, obține prețul, dobânzile aferente și costurile de la creditorul vânzătorului căruia i-a fost transmis bunul.

(2) Adjudecatorul poate cere de la creditorul în a cărui favoare a fost instituit sechestrul repararea prejudiciului cauzat prin iregularitățile sechestrului sau ale vânzării.

Secțiunea a 9-a

Vînzarea-cumpărarea întreprinderii ca un complex patrimonial

Articolul 817. Contractul de vînzare-cumpărare a întreprinderii

(1) În baza contractului de vînzare-cumpărare a întreprinderii, vânzătorul se obligă să dea în proprietate cumpărătorului întreprinderea în calitate de complex patrimonial unic, cu excepția drepturilor și obligațiilor inalienabile.

(2) Dreptul la denumirea de firmă, la mărcile de producție și la alte mijloace de individualizare a întreprinderii și a producției acesteia, a lucrărilor și serviciilor, precum și dreptul de folosință asupra acestor mijloace de individualizare care-i aparțin în baza licenței se transmit cumpărătorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 818. Înregistrarea contractului de vînzare-cumpărare a întreprinderii

Contractul de vînzare-cumpărare a întreprinderii în calitate de complex patrimonial unic se încheie în formă autentică și se înregistrează la organul înregistrării de stat.

[Art.818 modificat prin [Legea nr.80 din 05.05.2017](#), în vigoare 26.05.2017]

Articolul 819. Evaluarea patrimoniului întreprinderii

(1) Componenta întreprinderii și valoarea ei se determină în baza actului (procesului-verbal) de inventariere întocmit în conformitate cu regulile inventarierii.

(2) Pînă la semnarea contractului, părțile trebuie să întocmească și să examineze actul de inventariere, bilanțul contabil, concluzia auditorului independent asupra componenței și valorii întreprinderii, lista datoriilor vânzătorului incluse în componența întreprinderii cu indicarea creditorilor, caracterul datoriei, cuantumul și termenele de executare a obligațiilor.

(3) Bunurile din componența întreprinderii, drepturile și obligațiile consemnate în documentele indicate la alin.(1) și (2) urmează să fie transmise cumpărătorului dacă în contract sau la art.817 nu este prevăzut altfel.

Articolul 820. Drepturile creditorilor

(1) Creditorii vânzătorului trebuie să fie informați, pînă la predarea întreprinderii către cumpărător, despre faptul că întreprinderea a fost vîndută de una din părți.

(2) Cumpărătorul răspunde solidar cu vânzătorul, în limita activelor care i-au fost transmise, pentru datoriile vânzătorului efectuate pînă la vînzarea întreprinderii.

(3) Răspunderea cumpărătorului prevăzută la alin.(2) nu poate fi exclusă sau limitată prin înțelegere cu vânzătorul.

Articolul 821. Predarea întreprinderii

(1) Predarea întreprinderii către cumpărător se efectuează în baza actului de predare, în care se indică datele despre bunurile predate, faptul că sînt înștiințați creditorii, viciile întreprinderii.

(2) Cheltuielile de pregătire a întreprinderii pentru predare, inclusiv de întocmire a actului de predare, le suportă vânzătorul dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(3) Se consideră că întreprinderea este predată către cumpărător în momentul semnării actului de predare de către ambele părți. Din acest moment, riscul pieirii sau deteriorării fortuite a întreprinderii trece la cumpărător.

Articolul 822. Trecerea dreptului de proprietate

(1) Dacă în contract nu este prevăzut altfel, dreptul de proprietate asupra întreprinderii trece la cumpărător la data predării întreprinderii, urmînd să fie înregistrat imediat.

(2) În cazul vânzării întreprinderii sub rezerva proprietății, cumpărătorul are dreptul, pînă la dobîndirea dreptului de proprietate, să dispună de bunurile și de drepturile nepatrimoniale incluse în componența întreprinderii predate în măsura în care este necesar scopului pentru care a fost cumpărată.

Capitolul II SCHIMBUL

Articolul 823. Contractul de schimb

(1) Părțile contractului de schimb au obligația de a transmite reciproc dreptul de proprietate asupra unui bun.

(2) Fiecare parte a contractului de schimb este considerată vânzător al bunului pe care îl înstrăinează și cumpărător al bunului pe care îl primește în schimb.

Articolul 824. Regulile aplicabile schimbului

Asupra contractului de schimb se aplică în modul corespunzător regulile contractului de vânzare-cumpărare.

Articolul 825. Compensarea diferenței de valoare

(1) În cazul în care bunurile schimbate nu au aceeași valoare, diferența de valoare poate fi compensată printr-o sumă de bani, numită sultă, dacă aceasta este prevăzută de contract.

(2) Sulta nu poate depăși valoarea bunului.

Articolul 826. Dreptul de a refuza predarea bunului

Partea care poate demonstra că cealaltă parte nu este proprietar al bunului are dreptul, chiar și după ce a primit bunul, să refuze executarea prestației la care s-a obligat. În acest caz, partea poate fi obligată să restituie doar ceea ce a primit în baza contractului.

Capitolul III DONAȚIA

Articolul 827. Contractul de donație

(1) Prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar).

(2) Contractul de donație prin care donatorul se obligă să transmită în viitor întreg patrimoniul actual sau o fracțiune din el fără a specifica bunurile care urmează să fie predate este nul.

(3) Contractul de donație care stipulează obligația donatarului de a achita datorii sau sarcini care nu există la momentul încheierii contractului este nul dacă natura și întinderea datoriilor sau sarcinilor nu sînt stipulate în contract.

(4) Contractul care prevede predarea bunului după decesul donatorului este nul.

Articolul 828. Încheierea contractului de donație

(1) Contractul de donație se consideră încheiat în momentul transmiterii bunului.

(2) În cazul în care un bun mobil este transmis fără acordul celeilalte părți, transmitătorul poate stabili acesteia un termen rezonabil în interiorul căruia trebuie să declare că acceptă sau că refuză să accepte donația. La expirarea termenului, contractul se consideră încheiat dacă cealaltă parte nu a refuzat să accepte donația. În caz de refuz, transmitătorul are dreptul să ceară restituirea bunului în conformitate cu regulile privind îmbogățirea fără justă cauză.

Articolul 829. Forma contractului de donație

Dacă obiect al donației este un bun pentru a cărui vânzare (înstrăinare) este prevăzută o anumită formă a contractului, aceeași formă este cerută și pentru donație.

Articolul 830. Promisiunea de donație

(1) Pentru a produce efecte, contractul care conține promisiunea de a transmite în viitor un bun trebuie încheiat în formă autentică. Nerespectarea formei nu afectează valabilitatea donației dacă promisiunea este îndeplinită, cu excepția contractelor care au ca obiect bunuri pentru a căror înstrăinare se cere formă autentică.

(2) Donatorul este îndreptățit să refuze îndeplinirea promisiunii de a transmite un bun dacă îi este imposibil, ținând cont de celelalte obligații ale sale, să îndeplinească promisiunea fără ca prin aceasta să-și pericliteze propria întreținere corespunzătoare sau executarea obligațiilor sale legale de întreținere a unor alte persoane. Donatarul nu poate cere despăgubiri.

Articolul 831. Contractul de donație sub formă de plăți periodice

În cazul în care contractul de donație stipulează obligația privind susținerea materială sub formă de plăți periodice, această obligație încetează odată cu decesul donatorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 832. Inadmisibilitatea donației

Este interzisă donația, cu excepția donației neînsemnate, pentru realizarea unor obligații morale:

- a) în numele persoanelor incapabile;
- b) proprietarilor, administratorilor sau lucrătorilor din instituții medicale, educative, de asistență socială și din alte instituții similare din partea persoanei care se află în ele sau din partea soțului sau rudelor acesteia de până la gradul patru inclusiv. Această regulă nu se aplică în relațiile dintre rudele de până la gradul patru inclusiv;
- c) în relațiile dintre persoanele juridice cu scop lucrativ;
- d) de către persoanele juridice cu scop lucrativ, în cazul în care obiect al donației sînt valorile mobiliare.

[Art.832 completat prin [Legea nr.250-XVI din 22.11.2007](#), în vigoare 01.01.2008]

Articolul 833. Donația în cazul maladiilor prezumate a fi letale

Contractul de donație încheiat în timpul unei maladii prezumate a fi letale pentru donator, urmată de însănătoșirea acestuia, poate fi declarat nul la cererea donatorului.

Articolul 834. Donația condiționată

(1) Părțile pot conveni ca efectele donației să fie condiționate de îndeplinirea unei sarcini sau de realizarea unui scop. Scopul poate fi și de utilitate publică. Va constitui donație numai partea excedentară cheltuielilor de executare a sarcinii sau de atingere a scopului.

(2) Îndeplinirea sarcinii poate fi cerută, în afară de donator, de oricare persoană în al cărei interes este stipulată sarcina.

(3) Dacă donatarul nu îndeplinește sarcina, donatorul poate revoca donația.

Articolul 835. Revocarea donației pentru ingraturitudine

(1) Donația poate fi revocată dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei rude apropiate a acestuia, dacă se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o rudă apropiată a acestuia, situații care atestă o ingraturitudine gravă, sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

(2) Dacă donația este revocată, se poate cere restituirea bunului donat.

(3) Revocarea donației poate fi făcută doar în decursul unui an din momentul în care cel îndreptățit să revoce a luat cunoștință de motivul de revocare.

(4) Acțiunea de revocare a donației nu poate fi înaintată contra moștenitorilor donatarului, nici de moștenitorii donatorului împotriva donatarului, cu excepția cazului când donatorul a decedat pînă la expirarea termenului stipulat la alin.(3).

Articolul 836. Rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie

(1) Dacă donatorul, după executarea donației, nu mai este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți, poate cere de la donatar restituirea bunurilor donate pe care acesta le mai posedă.

(2) Cererea de restituire este inadmisibilă când donatorul și-a provocat intenționat sau prin culpă gravă starea de nevoie.

Articolul 837. Lipsa obligației de a plăti dobîndă

Donatorul care este în întârziere nu este obligat să plătească dobîndă.

Articolul 838. Răspunderea donatorului pentru viciul bunului donat

Dacă trece sub tăcere cu viclenie un viciu al bunului donat, donatorul este obligat să despăgubească pe donatar de prejudiciul cauzat astfel.

Capitolul IV

ÎNSTRĂINAREA BUNULUI CU CONDIȚIA ÎNȚEȚINERII PE VIAȚĂ

Articolul 839. Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață

(1) În baza contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, o parte (beneficiarul întreținerii) se obligă să dea celeilalte părți (dobînditor) în proprietate un bun imobil sau mobil, iar dobînditorul se obligă să asigure beneficiarului întreținere în natură – locuință, hrană, îngrijire și ajutorul necesar pe timpul cît va trăi, precum și înmormîntare.

(2) În cazul pluralității de părți, obligația de întreținere este indivizibilă atît activ, cît și pasiv.

(3) Creanța de întreținere nu poate fi transmisă unei alte persoane și nici urmărită de creditori.

(4) Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață se aplică în modul corespunzător normele cu privire la renta viageră dacă aceasta este stipulat în contract.

Articolul 840. Forma contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață

(1) Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață se încheie în scris.

(2) Dacă pentru înstrăinarea bunului se cere respectarea formei autentice, contractul se încheie în formă autentică.

Articolul 841. Modificarea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață

(1) În cazul neexecutării de către dobânditor a obligației de întreținere, beneficiarul întreținerii poate cere stabilirea obligației de întreținere prin efectuarea unor plăți periodice în bani.

(2) Stabilirea obligației de întreținere printr-o sumă de bani se poate face și prin acordul părților.

Articolul 842. Garanții pentru beneficiarul întreținerii

(1) În timpul vieții beneficiarului întreținerii, dobânditorul nu are dreptul să înstrăineze bunul. În cazul imobilelor, această interdicție se înscrie în registrul bunurilor imobile.

(2) Gajarea sau grevarea în alt mod a bunului se permite numai cu acordul beneficiarului întreținerii.

Articolul 843. Riscul pieririi bunului

Pierearea bunului nu-l degreavează pe dobânditor de obligațiile pe care și le-a asumat în bază de contract.

Articolul 844. Rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață

(1) Beneficiarul întreținerii este în drept să ceară rezoluțiunea contractului în cazul nerespectării obligațiilor contractuale de către dobânditor.

(2) Dobânditorul poate cere rezoluțiunea contractului în cazul imposibilității executării obligațiilor contractuale în virtutea unor circumstanțe independente de voința lui.

Articolul 845. Efectele rezoluțiunii contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață

(1) În cazul rezoluțiunii contractului de către beneficiarul întreținerii, acesta are dreptul să ceară fie restituirea bunului, fie plata valorii lui.

(2) Valoarea întreținerii prestate de dobânditor nu trebuie restituită.

Articolul 846. Efectele decesului dobânditorului

La decesul dobânditorului, drepturile și obligațiile lui trec la succesorii lui.

Capitolul V **RENTA**

Articolul 847. Renta

(1) Renta se constituie printr-un contract în baza căruia o parte (debirentier) se obligă să plătească periodic, cu titlu gratuit sau oneros, o redevență celeilalte părți (credirentier).

(2) Renta poate fi plătită în bani sau în natură.

(3) Renta poate fi constituită în favoarea unui terț.

Articolul 848. Termenul rentei

(1) Renta este viageră în cazul în care durata ei este limitată prin durata vieții unei sau mai multor persoane.

(2) Debirentierul trebuie, în caz de dubiu, să efectueze plata rentei pe durata vieții credirentierului.

Articolul 849. Forma contractului de rentă

(1) Pentru valabilitatea unui contract prin care se promite o rentă este necesară formularea în scris a promisiunii și autentificarea ei notarială.

(2) Dacă, în temeiul contractului de rentă, debirentierului i se dă un bun imobil, contractul urmează a fi înscris în registrul bunurilor imobile.

Articolul 850. Quantumul rentei

(1) Quantumul rentei se stabilește de către părți.

(2) În cazul decesului unuia dintre credentieri, renta se plătește integral supraviețuitorilor dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 851. Plata rentei

(1) Periodicitatea și momentul de plată a rentei se stabilesc prin acordul părților, luându-se în considerare forma rentei.

(2) Renta viageră se plătește în avans.

(3) Renta în bani se plătește în avans pentru 3 luni dacă în contract nu este prevăzut altfel. Pentru alte forme de rentă, termenul de plată în avans se stabilește în dependență de caracterul și de scopul rentei.

(4) Dacă la începutul perioadei pentru care se plătește renta credentierul este în viață, lui trebuie să i se dea integral renta pentru această perioadă.

Articolul 852. Interdicția înstrăinării bunurilor primite de debirentier

(1) În timpul vieții credentierului, debirentierul nu poate, fără acordul credentierului, înstrăina, ipoteca sau greva în alt fel bunurile transmise de persoana care a constituit renta. Nu se admite executarea silită asupra acestor bunuri pentru alte obligații ale debirentierului, cu excepția executării ipotecii constituite cu acordul credentierului.

(2) Dacă debirentierului a fost transmis un bun imobil, interdicțiile stipulate la alin.(1) se înscriu în registrul bunurilor imobile.

[Art.852 completat prin [Legea nr.163-XVI din 09.07.2008](#), în vigoare 01.08.2008]

Articolul 853. Schimbarea formei de plată a rentei

În contractul de plată a rentei în natură, părțile pot conveni asupra înlocuirii acesteia cu o sumă de bani plătită periodic.

Articolul 854. Păstrarea obligației în cazul pieirii ori deteriorării fortuite a bunului

Obligația debirentierului nu se stinge prin pieirea ori deteriorarea fortuită a bunului care i-a fost transmis în legătură cu constituirea rentei.

Articolul 855. Contestarea contractului de rentă

(1) Contractul de rentă poate fi contestat de terțul care are dreptul de a fi întreținut de cel obligat la plata rentei dacă acesta, din cauza rentei, nu-și poate îndeplini obligațiile față de terț. În cazul rezilierii contractului, bunul dat de cel care a constituit renta se întoarce la acesta.

(2) Debirentierul nu poate pretinde credentierului întoarcerea ratelor plătite.

Articolul 856. Rezilierea contractului de rentă

(1) Atât debirentierul, cât și credentierul are dreptul de a cere rezilierea contractului de rentă dacă, în urma neexecutării obligațiilor sau din alte motive temeinice, continuarea acestor raporturi nu mai este posibilă.

(2) În urma rezilierii contractului de rentă, bunul transmis în legătură cu constituirea rentei este restituit. Prestația efectuată de debirentier nu este restituită dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 857. Stipularea caracterului inesizabil al rentei

Prin contractul de rentă se poate stipula caracterul inesizabil al rentei numai în cazul în care a fost constituită cu titlu gratuit.

Articolul 858. Consecințele decesului debirentierului

(1) În caz de deces al debirentierului, obligația lui trece la succesorii care au moștenit bunul.

(2) Dacă succesorul renunță la bun, acesta este transmis credirentierului. Prin aceasta contractul încetează.

Capitolul VI COMODATUL

Articolul 859. Contractul de comodat

(1) Prin contract de comodat o parte (comodant) dă cu titlu gratuit un bun în folosință celeilalte părți (comodatar), iar aceasta se obligă să restituie bunul la expirarea termenului pentru care i-a fost dat.

(2) Contractul de comodat poate prevedea compensarea de către comodatar a uzurii bunului.

Articolul 860. Răspunderea comodantului

(1) Comodantul poartă răspundere numai pentru intenție sau culpă gravă.

(2) În cazul în care comodantul nu execută obligația de a da bunul, comodatarul poate cere doar repararea prejudiciului.

(3) Dacă a ascuns cu viclenie viciile bunului transmis în folosință gratuită, comodantul este obligat să repare comodatarului prejudiciul cauzat astfel.

Articolul 861. Uzura bunului

Comodatarul nu poartă răspundere pentru modificarea sau înrăutățirea stării bunului dacă aceasta survine în urma folosirii lui în conformitate cu destinația stabilită în contract.

Articolul 862. Obligațiile comodatarului

(1) Comodatarul trebuie să păstreze și să îngrijească bunul cu diligența unui bun proprietar și să-l folosească numai în scopul stabilit în contract sau determinat prin natura bunului.

(2) Comodatarul este ținut să suporte cheltuielile necesare folosinței bunului. Comodatarul poate cere compensarea cheltuielilor extraordinare, necesare și urgente pe care a fost nevoit să le facă pentru conservarea bunului.

(3) Comodatarul nu poate da bunul în folosință unor terți decât cu acordul comodantului.

Articolul 863. Răspunderea comodatarului

(1) Dacă comodatarul nu-și îndeplinește obligațiile stipulate la art.860, comodantul poate cere imediat restituirea bunului și reparația prejudiciului cauzat.

(2) În caz de neexecutare a obligațiilor stipulate la art.860, comodatarul răspunde și pentru cauza neimputabilă lui (cazul fortuit) dacă nu dovedește că prejudiciul ar fi survenit

chiar dacă el și-ar fi îndeplinit obligațiile. Această regulă se aplică și în cazul în care comodatarul nu restituie bunul în termen.

(3) Dacă mai multe persoane au luat împreună cu împrumut același bun, ele poartă răspundere solidară față de comodant.

Articolul 864. Obligația de restituire a bunului

(1) Comodatarul este obligat să restituie, la expirarea termenului contractului de comodat, bunul primit în folosință gratuită.

(2) În cazul în care contractul de comodat nu are stabilit un termen, comodatarul este obligat să restituie bunul la sfârșitul valorificării lui în scopul menționat în contract. Comodantul poate cere restituirea bunului mai devreme dacă a trecut o perioadă suficientă pentru valorificarea lui.

(3) Dacă termenul contractului de comodat nu poate fi stabilit în baza scopurilor de utilizare a bunului, comodantul este în drept să ceară restituirea bunului în orice moment.

Articolul 865. Retenția bunului

Comodatarul nu are dreptul de retenție a bunului pentru creanțele față de comodant, cu excepția creanțelor privind cheltuielile extraordinare, necesare și urgente făcute pentru conservarea bunului.

Articolul 866. Dreptul de reziliere a contractului de comodat

Comodantul poate rezilia contractul de comodat dacă:

- a) în virtutea unor circumstanțe neprevăzute, comodantul însuși are nevoie de bun;
- b) comodatarul folosește bunul neconform destinației stabilite în contract, dă bunul, fără acordul comodantului, în folosință unui terț sau supune bunul unui pericol mare, ca urmare a nemanifestării prudenței cuvenite;
- c) comodatarul a decedat;
- d) comodatarul persoană juridică și-a încetat activitatea.

Capitolul VII ÎMPRUMUTUL

Articolul 867. Contractul de împrumut

(1) Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

(2) Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Articolul 868. Neexecutarea obligației de a da cu împrumut

În cazul în care împrumutătorul nu execută obligația de a da cu împrumut, împrumutatul poate cere doar repararea prejudiciului cauzat astfel.

Articolul 869. Dobânda în baza contractului de împrumut

(1) În baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Întelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin.(1) este nulă.

(3) Se plătește dobândă la expirarea fiecărui an pentru perioada dintre momentul încheierii contractului și cel al restituirii împrumutului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(4) În cazul în care împrumutatul nu plătește dobânda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului și a dobânzii aferente.

[Art.869 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 870. Revocarea promisiunii de împrumut

Împrumutătorul are dreptul să renunțe la îndeplinirea obligațiilor în cazul în care situația materială a împrumutatului se înrăutățește substanțial, fapt ce ar periclita restituirea împrumutului, chiar dacă înrăutățirea s-a produs înainte de încheierea contractului și a devenit cunoscută împrumutătorului ulterior.

Articolul 871. Restituirea împrumutului

(1) Împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și până la expirarea termenului.

(2) Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitate și în cantitatea bunurilor primite și nimic mai mult, chiar dacă prețurile au crescut ori au scăzut.

(3) În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligația de a restitui suma nominală primită fără a ține cont de variațiile valorii banilor.

(4) Dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

[Art.871 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 872. Efectele nerestituirii împrumutului

(1) În cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art.619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobânzii aferente.

(3) În cazul în care nu poate restitui bunul, împrumutatul trebuie să plătească valoarea acestuia calculată în funcție de locul și timpul executării obligației.

Articolul 873. Efectele nerespectării obligațiilor de garantare a executării

În cazul în care împrumutatul nu-și respectă obligațiile privind garantarea restituirii bunului, împrumutătorul poate cere restituirea lui imediată și a dobânzii aferente.

Articolul 874. Răspunderea împrumutătorului pentru viciile bunului

Împrumutătorul poartă răspundere pentru viciile bunului în conformitate cu regulile de răspundere a comodantului.

Capitolul VIII LOCAȚIUNEA

Articolul 875. Contractul de locațiune

Prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

Articolul 876. Forma contractului de locațiune

(1) Contractul de locațiune a unui bun imobil trebuie să fie întocmit în scris.

(2) Contractul de locațiune a unui bun imobil pe un termen ce depășește 3 ani trebuie înscris în registrul bunurilor imobile. Nerespectarea acestei reguli are ca efect inopozabilitatea contractului față de terț.

Articolul 877. Termenul maxim al contractului de locațiune

Contractul de locațiune nu poate fi încheiat pe un termen mai mare de 99 de ani.

Articolul 878. Caracteristicile bunului închiriat

(1) Locatorul este obligat să predea locatarului bunul în starea corespunzătoare, conform destinației convenite prin contract, și să mențină bunul în această stare pe durata locațiunii.

(2) Bunul dat de locator trebuie să fie liber de orice viciu material sau juridic.

(3) Bunul este considerat liber de orice viciu material când are caracteristicile convenite. Bunul este liber de vicii materiale în cazul în care poate fi folosit conform destinației stabilite în contract, dacă nu s-a convenit asupra unor anumite caracteristici, sau conform destinației obișnuite a unor asemenea bunuri dacă nu s-a convenit asupra folosinței.

(4) Bunul este considerat liber de orice viciu juridic dacă nici un terț nu poate valorifica drepturi asupra acestui bun în perioada pentru care a fost încheiat contractul.

(5) Înainte de a-și valorifica drepturile, locatarul trebuie să-l informeze pe locator despre viciile bunului depistate.

Articolul 879. Reducerea chiriei din cauza viciului bunului închiriat

(1) Dacă bunul este afectat de un viciu, locatarul este eliberat de plata unei părți din chirie proporțional diminuării folosinței bunului. Dreptul de a plăti o chirie redusă încetează când viciul este remediat. Viciul nesemnificativ nu este luat în considerare.

(2) În cazul închirierii unei locuințe, convențiile prin care se derogă de la alin.(1) în defavoarea locatarului nu produc efecte.

Articolul 880. Repararea prejudiciului cauzat de viciile bunului închiriat

(1) Dacă un viciu care diminuează folosința bunului există în momentul încheierii contractului sau apare ulterior dintr-o cauză pentru care este răspunzător locatorul sau dacă acesta este în întârziere în privința obligației sale de a remedia bunul, locatarul poate cere, pe lângă pretențiile sale la o chirie redusă, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat.

(2) În cazul întârzierii locatorului, locatarul poate remedia el însuși viciul, cerând restituirea cheltuielilor utile.

Articolul 881. Efectele cunoașterii viciului de către locator

Dacă, la momentul încheierii contractului de locațiune, știa despre viciul bunului și nu a formulat pretenții în legătură cu acest fapt, locatarul nu va beneficia de drepturile prevăzute la art.879.

Articolul 882. Nulitatea acordului privind exonerarea de răspundere sau diminuarea ei

Acordul în al cărui temei locatorul este exonerat de răspundere pentru vicii sau răspunderea lui este diminuată nu produce efecte dacă locatorul trece cu viclenie viciul sub tăcere.

Articolul 883. Răspunderea locatorului pentru fapta terțului

(1) Locatorul este obligat să repare prejudiciul care rezultă din perturbarea de către un terț a folosirii bunului numai în cazul în care terțul este un locatar sau dacă locatorul i-a permis folosința bunului sau accesul la el.

(2) Dacă folosința bunului este diminuată, locatarul conservă dreptul la alte mijloace pe care le are contra locatorului.

Articolul 884. Efectele întârzierii sau ale refuzului predării bunului închiriat

Dacă locatorul nu predă la timp bunul închiriat sau refuză să-l predea, locatarul este în drept să ceară executarea acestei obligații și repararea prejudiciului sau rezilierea contractului și repararea prejudiciului cauzat astfel.

Articolul 885. Interdicția schimbării formei sau destinației bunului închiriat

Nici locatorul, nici locatarul nu are dreptul să schimbe forma sau destinația bunului în timpul locațiunii.

Articolul 886. Modul de plată a chiriei

(1) Plata chiriei poate fi efectuată integral la expirarea termenului stabilit în contractul de locațiune. Dacă plata chiriei este stabilită pentru anumite perioade, ea trebuie efectuată la expirarea lor.

(2) Plata cheltuielilor suplimentare este obligatorie numai în cazul în care există un acord între părți.

(3) Dacă în folosirea bunului închiriat au apărut piedici din vina locatarului, acesta nu va fi exonerat de plata chiriei.

Articolul 887. Temeiurile și condițiile de modificare a chiriei

(1) Cuantumul chiriei poate fi modificat prin acordul părților. Locatorul poate cere modificarea chiriei numai o dată în an și numai în cazul în care condițiile economice fac ca neajustarea să fie inechitabilă.

(2) Locatarul are dreptul să ceară reducerea chiriei în cazul în care condițiile, stipulate în contract, de folosire a bunului sau starea lui s-au înrăutățit considerabil în virtutea unor circumstanțe independente de voința locatarului.

Articolul 888. Obligațiile locatarului

Locatarul este obligat:

- a) să folosească bunul la destinație și în conformitate cu prevederile contractului;
- b) să păstreze și să asigure integritatea bunului;
- c) să acopere cheltuielile curente de folosire și întreținere în stare normală a bunului;
- d) să efectueze reparația curentă a bunului.

Articolul 889. Obligația locatarului în raport cu alți locatari

(1) Locatarul are obligația de a acționa într-o manieră care să nu împiedice folosirea normală a bunului de către alți locatari. Locatarul este ținut față de locator și de ceilalți locatari să repare prejudiciul care poate rezulta din neexecutarea acestei obligații fie că a fost produs de el, fie de persoanele cărora le-a permis folosința bunului sau accesul la el.

(2) Locatorul poate rezilia contractul de locațiune în cazul neexecutării obligației prevăzute la alin.(1).

Articolul 890. Dreptul locatarului în cazul deranjării folosinței sale de către un alt locatar

(1) Locatarul a cărui folosință este deranjată de către un alt locatar sau de persoanele cărora acesta le-a permis folosința bunului sau accesul la el poate obține, în dependență de circumstanțe, o reducere a chiriei sau rezilierea contractului dacă înștiințează locatorul comun despre încălcările ce îi afectează folosința și dacă acestea persistă.

(2) Pe lângă cele prevăzute la alin.(1), locatarul poate cere locatorului comun repararea prejudiciului, cu excepția cazului când ultimul demonstrează că a acționat cu prudență și diligență.

(3) Locatorul se poate întoarce împotriva locatarului vinovat de prejudiciu.

Articolul 891. Dreptul locatorului de a verifica bunul închiriat și de a efectua lucrări asupra lui

Locatorul are dreptul să verifice bunul închiriat, să efectueze lucrări asupra lui și, în cazul imobilului, să-l prezinte eventualilor cumpărători sau locatari, fiind obligat să-și exercite aceste drepturi în mod rezonabil.

Articolul 892. Repararea prejudiciului suferit de locator

(1) Locatarul este ținut să repare prejudiciul suferit de locator prin pierderile survenite la bunul închiriat dacă nu va demonstra că pierderile nu se datorează vinovăției sale sau a persoanelor cărora le-a permis folosința bunului sau accesul la el.

(2) În cazul în care bunul închiriat este un imobil, locatarul nu răspunde de prejudiciul cauzat prin incendiu dacă nu se va demonstra că el se datorează faptei locatarului sau a persoanelor cărora acesta le-a permis folosința sau accesul la imobil.

Articolul 893. Răspunderea pentru uzura bunului închiriat

Locatarul nu poartă răspundere pentru uzura obișnuită a bunului închiriat dacă acesta a fost utilizat la destinație în conformitate cu prevederile contractului.

Articolul 894. Sublocățiunea sau cesiunea locațiunii

(1) Locatarul este în drept să dea bunul închiriat în sublocățiune sau să ceseze locațiunea numai cu consimțământul locatorului. Pentru aceasta, el este obligat să-l informeze pe locator despre intenția sa și să indice numele sau denumirea, adresa persoanei căreia intenționează să-i subînchirieze bunul sau să-i cedeze locațiunea.

(2) Locatorul nu poate să nu dea consimțământul la subînchiriere sau la cesiunea locațiunii dacă, după încheierea contractului de locațiune, se naște interesul legitim pentru locatar de a da bunul, integral sau parțial, unui terț. Această prevedere nu se aplică dacă persoana terțului constituie un impediment, spațiul închiriat devenind astfel supraîncărcat sau dacă, din alte motive temeinice, nu i se poate impune locatorului să permită subînchirierea sau cesiunea locațiunii.

(3) Dacă nu consimte la sublocățiune sau la cesiunea locațiunii, locatorul este obligat să comunice, în termen de 15 zile, locatarului motivele; de altfel se consideră că a consimțit.

(4) Locatorul care consimte la sublocățiune sau la cesiunea locațiunii nu poate cere decât compensarea cheltuielilor rezonabile care pot rezulta din sublocățiune sau cesiune.

(5) În cazul sublocățiunii, locatarul își păstrează răspunderea față de locator.

(6) Termenul contractului de sublocățiune nu poate depăși termenul contractului de locațiune.

(7) Cesiunea locațiunii eliberează locatarul anterior de obligații. În cazul închirierii unui alt bun decât imobilul de locuit, părțile pot stabili altfel.

Articolul 895. Repararea prejudiciului de către sublocatar

(1) În cazul în care locatorul cere locatarului reparația prejudiciului, sublocatarul este ținut față de locator numai pînă la concurența chiriei pentru sublocățiune datorate locatarului. Sublocatarul nu poate opune plățile făcute cu anticipație.

(2) Plata făcută de sublocatar, fie în temeiul unei prevederi a contractului de sublocățiune comunicate locatorului, fie în conformitate cu uzanțele locale, nu este considerată făcută cu anticipație.

Articolul 896. Efectele neexecutării obligațiilor de către sublocatar

În cazul în care neexecutarea unei obligații de către sublocatar cauzează un prejudiciu esențial locatorului sau altor locatari, locatorul poate cere rezilierea contractului de sublocățiune.

Articolul 897. Efectele neexecutării obligațiilor de către locator

În cazul în care locatorul nu-și execută obligațiile, sublocatarul poate exercita drepturile locatorului pentru a-l obliga să-și execute obligațiile.

Articolul 898. Obligația efectuării reparației capitale

(1) Locatorul este obligat să efectueze reparația capitală a bunului închiriat dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Reforma capitală se efectuează în termenul stabilit în contract sau când reiese dintr-o necesitate stringentă.

(3) Nerespectarea de către locator a obligației prevăzute la alin.(1) și (2) acordă locatarului dreptul să efectueze reparația capitală și să treacă cheltuielile de reparație capitală în contul chiriei.

Articolul 899. Obligația de informare a locatorului despre vicii

Locatarul care cunoaște un viciu sau o deteriorare substanțială a bunului închiriat este ținut să-l informeze pe locator într-un termen rezonabil, sub sancțiunea reparării prejudiciului.

Articolul 900. Efectele schimbării proprietarului bunului închiriat

Dacă bunul închiriat, după ce a fost predat locatarului, este înstrăinat de locator unui terț, acesta din urmă se subrogă locatorului în drepturile și obligațiile decurgând din locațiune.

Articolul 901. Efectele exproprierii bunului închiriat

(1) Exproprierea totală a bunului închiriat stinge locațiunea de la data la care expropriatorul are dreptul să ia bunul în posesiune.

(2) În cazul în care exproprierea bunului este parțială, locatarul poate, după împrejurări, obține reducerea chiriei sau rezilierea locațiunii.

Articolul 902. Decesul locatarului sau al locatorului

Locațiunea nu încetează prin decesul locatarului, nici prin cel al locatorului dacă în contract nu este prevăzut altfel sau dacă, în funcție de circumstanțe, contractul nu mai poate fi menținut.

Articolul 903. Încetarea locațiunii

Locațiunea încetează:

- a) la expirarea termenului contractului;
- b) în cazul pieirii bunului închiriat;
- c) în alte cazuri prevăzute de lege sau de contract.

Articolul 904. Prelungirea contractului de locațiune

(1) Dacă raporturile contractuale continuă în mod tacit după expirarea contractului de locațiune, acesta se consideră prelungit pe un termen nedeterminat.

(2) La expirarea contractului de locațiune, locatarul are dreptul prioritar la încheierea contractului pe un nou termen dacă:

- a) și-a onorat anterior obligațiile contractuale;
- b) bunul se dă în locațiune pe un nou termen;
- c) este de acord cu noile condiții contractuale stabilite de locator.

(3) Garanția constituită de un terț pentru executarea obligațiilor de către locatar nu se extinde asupra locațiunii reînnoite.

Articolul 905. Rezilierea contractului de locațiune

(1) Rezilierea contractului de locațiune încheiat fără termen poate avea loc la cererea oricărei părți cu un preaviz de 3 luni pentru imobile și de o lună pentru bunurile mobile dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(2) Dacă locuința sau orice altă încăpere destinată pentru locuit se află într-o stare ce creează un pericol real pentru sănătate, locatarul poate rezilia contractul de locațiune fără respectarea termenului de preaviz. Locatarul are acest drept și în cazul în care, la încheierea contractului, știa despre pericol și nu a înaintat pretenții în legătură cu acesta.

(3) Rezilierea contractului de locațiune are ca efect și rezilierea contractului de sublocațiune dacă în contractul de locațiune nu este prevăzut altfel.

Articolul 906. Rezilierea contractului din inițiativa locatorului

(1) Locatorul este în drept să ceară rezilierea contractului dacă locatarul:

- a) nu folosește bunul închiriat la destinație sau în conformitate cu prevederile contractului;
- b) admite intenționat sau din culpă înrăutățirea stării bunului ori creează un pericol real pentru o asemenea înrăutățire;
- c) nu plătește chiria pe parcursul a 3 luni după expirarea termenului de plată dacă în contract nu este prevăzut altfel;
- d) încheie un contract de sublocațiune fără acordul locatorului.

(2) Legea sau contractul pot prevedea și alte motive de reziliere a contractului de locațiune din inițiativa locatorului.

Articolul 907. Rezilierea contractului din inițiativa locatarului

(1) Locatarul este în drept să ceară rezilierea contractului în cazul în care:

- a) și-a pierdut capacitatea de muncă și nu poate folosi bunul închiriat;
- b) este privat de libertate și nu-și poate executa obligațiile contractuale.

(2) Legea sau contractul pot prevedea și alte motive decât cele de la alin.(1) de reziliere a contractului de locațiune din inițiativa locatarului.

Articolul 908. Restituirea bunului închiriat

(1) După încetarea raporturilor contractuale, locatarul este obligat să restituie bunul închiriat în starea în care i-a fost dat sau în starea prevăzută de contract.

(2) Prejudiciul cauzat prin înrăutățirea stării bunului se repară de către locatar dacă nu dovedește lipsa vinovăției sale. Locatarul poartă răspundere în aceeași măsură pentru înrăutățirea admisă de membrii familiei sale, de sublocatar sau de terți, cărora le-a permis accesul la bunul închiriat.

(3) Locatarul răspunde pentru deteriorarea bunului în mărimea în care s-a micșorat valoarea lui dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 909. Soarta îmbunătățirilor bunului închiriat

(1) La expirarea termenului sau la rezilierea contractului de locațiune, locatarul are dreptul să separe îmbunătățirile, efectuate cu permisiunea locatorului, care pot fi separate fără a se deteriora bunul ori să ceară compensarea valorii lor de către locator dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Locatarul are dreptul să separe îmbunătățirile efectuate fără permisiunea locatorului dacă pot fi separate fără a se deteriora bunul și dacă locatorul refuză să compenseze valoarea lor. În cazul în care îmbunătățirile efectuate fără permisiunea locatorului nu pot fi separate fără a se deteriora bunul, ele devin proprietate a locatorului.

(3) La cererea locatorului, construcțiile neautorizate de el urmează a fi demolate de către locatar sau pe contul lui.

Articolul 910. Consecințele nerestituirii la timp a bunului închiriat

Dacă, după încetarea raporturilor contractuale, locatarul nu restituie bunul închiriat, locatorul are dreptul să ceară plata chiriei pentru toată durata întârzierii. Se poate cere repararea prejudiciului în partea neacoperită de chirie.

**Capitolul IX
ARENDA****Articolul 911. Dispoziții generale cu privire la arendă**

(1) Arenda este contractul încheiat între o parte – proprietar, uzufructuar sau un alt posesor legal de terenuri și de alte bunuri agricole (arendator) – și altă parte (arendaș) cu privire la exploatarea acestora pe o durată determinată și la un preț stabilit de părți.

(2) Prin acordul părților, dispozițiile cu privire la arendă se aplică și la locațiunea altor imobile.

(3) Contractului de arendă se aplică în modul corespunzător dispozițiilor cu privire la locațiune în măsura în care prezentul capitol nu prevede altfel.

Articolul 912. Forma contractului de arendă

Contractul de arendă se încheie în scris.

Articolul 913. Descrierea bunului arendat

(1) Arendatorul și arendașul trebuie să întocmească, la începutul arendei, un act în care descrie bunul arendat și starea în care se află la momentul predării. La încetarea arendei, se aplică aceleași dispoziții în modul corespunzător.

(2) Actul de descriere trebuie să cuprindă ziua întocmirii și să fie semnat de ambele părți.

Articolul 914. Particularitățile contractului de arendă a unui teren

În contractul de arendă a unui teren trebuie stipulate condițiile de folosire a obiectelor situate pe teren, inclusiv a utilajului și tehnicii agricole.

Articolul 915. Termenul arendei

(1) Termenul arendei nu poate fi mai mic de un an.

(2) Cu 3 luni înainte de expirarea arendei, arendatorul informează printr-un preaviz arendașul despre nedorința de a prelungi contractul de arendă.

(3) Dacă termenul arendei expiră, iar arendatorul nu cere să i se predea terenul și arendașul continuă exploatarea lui, contractul de arendă se consideră prelungit cu un an.

Articolul 916. Plata arendei

(1) Plata arende se face în natură, în bani sau în natură și în bani, potrivit acordului dintre părți, și se execută în termenul și în locul stabilit în contract.

(2) Elementele în funcție de care se determină arenda pentru fiecare categorie de folosință a bunului pot fi: suprafața terenului, potențialul de producție, structura parcelară, relieful și gradul posibilității de efectuare a mecanizării, posibilitățile de acces, distanța față de locurile de depozitare, industrializare sau de comercializare, starea clădirilor, amenajărilor sau altor dotări, gradul de amortizare a tehnicii agricole arendate.

(3) Arenda în natură se stabilește într-o cantitate determinată de produse sau într-un procent din producție. Produsele cu care se plătește arenda se stabilesc de părți în funcție de specificul activității agricole și de zonă.

(4) Termenele și locul de plată în natură a arende se stabilesc de părți, în funcție de felul produselor și de specificul obținerii lor.

Articolul 917. Reducerea arende

Dacă mai mult de jumătate din fructele obținute prin arendare pier fortuit, arendașul poate cere reducerea proporțională a plății arende. Dreptul la reducere subzistă doar pînă la separarea fructelor.

Articolul 918. Dreptul de gaj al arendatorului

Arendatorul are, în vederea garantării cererilor sale ce decurg din contractul de arendă, drept de amanet asupra bunurilor aduse de arendaș și asupra fructelor bunului arendat.

Articolul 919. Schimbarea destinației terenului

Arendașul poate schimba destinația terenului arendat numai cu acordul prealabil scris al proprietarului și cu respectarea dispozițiilor legale.

Articolul 920. Repartizarea contractuală a riscurilor

(1) În contractul de arendă părțile contractante pot stabili, de comun acord, cazurile și limitele suportării prejudiciilor cauzate de calamități naturale.

(2) De comun acord, părțile pot să prevadă repartizarea pierderilor totale sau parțiale ale bunurilor arendate ca urmare a unor cazuri fortuite sau a unor cazuri de forță majoră.

Articolul 921. Încetarea arende

(1) Arenda încetează odată cu expirarea termenului pentru care a fost convenită.

(2) Încetarea arende înainte de termen are loc în conformitate cu legea.

Articolul 922. Consecințele rezilierii contractului de arendă a unui teren

Dacă rezilierea contractului de arendă a unui teren agricol are loc pînă la încheierea anului agricol, arendatorul este obligat să plătească arendașului valoarea fructelor care, deși încă neseperate, vor putea fi separate înainte de sfîrșitul anului în condițiile unei gospodăriri normale.

Capitolul X LEASINGUL

Articolul 923. Contractul de leasing

(1) Prin contractul de leasing, o parte (locator) se obligă, la cererea unei alte părți (locatar), să asigure posesiunea și folosința temporară a unui bun, cumpărat sau produs de locator, contra unei plăți periodice (rate de leasing).

(2) În lipsa unor prevederi contrare, dreptul de alegere a bunului și/sau a vînzătorului aparține locatarului.

(3) La expirarea contractului de leasing, locatorul va respecta dreptul de opțiune al locatarului de a cumpăra bunul, de a prelunge contractul de leasing ori de a înceta raporturile contractuale.

(4) Contractului de leasing i se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile privind contractul de locațiune în măsura în care prezentul capitol sau [legea cu privire la leasing](#) nu prevede altfel.

[Art.923 în redacția [Legii nr.60-XVI din 28.04.05](#), în vigoare 08.07.05]

Articolul 924. Forma și conținutul contractului de leasing

(1) Contractul de leasing se încheie în scris.

(2) Contractul de leasing trebuie să conțină îndeosebi:

a) prețul bunului;

b) suma totală, numărul și scadența ratelor;

c) plata finală și metodele calculării ei în cazul rezilierii contractului.

Articolul 925. Obiectul leasingului

(1) Obiect al leasingului pot fi orice bunuri mobile sau imobile, cu excepția:

a) bunurilor scoase din circuitul civil sau a căror circulație este limitată prin lege;

b) terenurilor agricole;

c) bunurilor consumptibile;

d) obiectelor proprietății intelectuale care nu pot fi cesionate.

(2) Bunul mobil care face obiectul contractului de leasing conservă natura mobilă pe durata contractului, chiar dacă este anexat sau încorporat într-un imobil, în măsura în care nu și pierde individualitatea.

[Art.925 în redacția [Legii nr.60-XVI din 28.04.05](#), în vigoare 08.07.05]

Articolul 926. Informarea cu privire la contractul de leasing

Locatorul este obligat să informeze vânzătorul cu privire la contractul de leasing încheiat sau care urmează să fie încheiat.

Articolul 927. Răspunderea vânzătorului față de locatar

(1) Vânzătorul bunului este obligat direct față de locatar pentru garanțiile legale sau convenționale inerente unui contract de vânzare-cumpărare. Vânzătorul nu răspunde însă în fața locatorului și a locatarului pentru același prejudiciu.

(2) Prevederile alin.(1) nu dau locatarului dreptul de a rezolvi sau modifica contractul de vânzare-cumpărare fără acordul locatorului.

(3) Locatorul nu răspunde pentru neexecutarea obligațiilor de către vânzător, cu excepția cazului când vânzătorul a fost ales de către locator, dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 928. Trecerea la locatar a riscurilor și costurilor

(1) Locatarul își asumă, din momentul preluării posesiunii, toate riscurile pentru pierderea bunului, inclusiv cele datorate unei forțe majore.

(2) Locatarul suportă toate cheltuielile de întreținere și reparație a bunului.

(3) Prin contract, părțile pot deroga de la prevederile alin.(1) și (2).

Articolul 929. Răspunderea locatarului și a locatorului

Locatorul și locatarul răspund pentru obligațiile lor potrivit contractului de leasing și în conformitate cu legea.

Articolul 930. Dispunerea de drepturile ce rezultă din contract

(1) Locatorul poate cesiona sau dispune în alt mod de drepturile sale asupra bunului sau de drepturile care rezultă din contractul de leasing. Cesiunea sau dispunerea în alt mod nu-l eliberează pe locator de obligațiile ce rezultă din contract și nici nu schimbă natura sau regimul juridic al contractului.

(2) Locatarul poate cesiona dreptul de folosință asupra bunului sau alte drepturi ce rezultă din contract numai cu acordul locatorului și cu respectarea drepturilor terților.

Capitolul XI
ANTREPRIZA ȘI PRESTĂRILE DE SERVICII

Secțiunea 1
Dispoziții generale cu privire la antrepriză
și la prestări servicii

Articolul 931. Libertatea alegerii modului de efectuare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor

Antreprenorul sau prestatorul este liber în alegerea modului de efectuare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor. Între antreprenor sau prestator și beneficiar nu există nici o legătură de subordonare.

Articolul 932. Retribuția

(1) Retribuția se consideră convenită în mod tacit dacă, în raport cu împrejurările, asemenea lucrări sau prestații se fac numai în schimbul unor retribuții.

(2) Dacă nu este stabilit cuantumul retribuției, se consideră că s-a convenit, în cazul existenței unor tarife, asupra retribuției tarifare, iar în cazul inexistenței unor tarife, asupra retribuției obișnuite.

Articolul 933. Devizul estimativ

(1) În cazul în care, la încheierea contractului, prețul lucrărilor sau prestațiilor a făcut obiectul unei evaluări, antreprenorul sau prestatorul trebuie să justifice majorarea retribuției.

(2) Beneficiarul nu este obligat să plătească majorarea de la alin.(1) decât în măsura în care ea rezultă din lucrările, prestațiile sau cheltuielile pe care antreprenorul sau prestatorul nu le-au putut prevedea la momentul încheierii contractului.

Articolul 934. Darea de seamă a antreprenorului sau a prestatorului

În cazul în care retribuția este stabilită în dependență de valoarea lucrărilor, serviciilor sau a bunurilor furnizate, antreprenorul sau prestatorul este obligat, la cererea beneficiarului, să-i dea o dare de seamă despre progresul lucrărilor, despre prestațiile și despre cheltuielile efectuate.

Articolul 935. Preț forfetar

(1) În cazul în care lucrarea sau prestația a fost contractată la un preț forfetar, beneficiarul este obligat să plătească retribuția convenită și nu poate pretinde o reducere a retribuției pe motiv că lucrarea sau prestația a solicitat mai puțin lucru sau mai puține cheltuieli decât se preconizau.

(2) Similar alin.(1), antreprenorul sau prestatorul nu poate cere majorarea retribuției pentru motive contrare.

(3) Prețul forfetar rămîne același chiar dacă au fost aduse modificări termenelor sau condițiilor inițiale de executare dacă părțile nu au convenit altfel.

Articolul 936. Prestația personală

(1) Antreprenorul sau prestatorul este obligat să efectueze prestația personal doar atunci când această obligație reiese din contract, din împrejurări sau din natura prestației.

(2) Antreprenorul sau prestatorul conservă supravegherea și răspunderea în orice caz.

Articolul 937. Obligația de informare a beneficiarului

Antreprenorul sau prestatorul este ținut, înainte de încheierea contractului, să furnizeze beneficiarului, în măsura în care circumstanțele o permit, toate informațiile referitoare la natura lucrării sau prestației la bunurile și termenul necesare lucrării sau prestației.

Articolul 938. Furnizarea bunurilor de către antreprenor sau prestator

(1) Antreprenorul sau prestatorul este obligat să furnizeze toate bunurile necesare executării contractului dacă nu a fost stipulat altfel.

(2) Bunurile trebuie să fie de o calitate bună pentru efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor. Antreprenorul sau prestatorul datorează pentru bunuri aceleași garanții pe care le datorează vânzătorul.

(3) Este contract de vânzare-cumpărare, nu contract de antrepriză sau de prestare a serviciilor, în cazul în care lucrările sau prestațiile nu sînt decît un accesoriu în raport cu bunurile furnizate.

Articolul 939. Folosirea bunurilor beneficiarului

(1) În cazul în care bunurile sînt furnizate de beneficiar, antreprenorul sau prestatorul este obligat să le folosească cu grijă și să țină evidența folosirii lor.

(2) În cazul în care bunurile sînt evident improprii folosirii la destinație sau sînt afectate de un viciu evident sau de un viciu ascuns care devine cunoscut, antreprenorul sau prestatorul este ținut să-l informeze imediat pe beneficiar, în caz contrar făcîndu-se răspunzător pentru prejudiciul care poate surveni din folosirea bunului.

(3) Antreprenorul sau prestatorul este obligat să prezinte beneficiarului o dare de seamă despre modul de folosire a bunurilor furnizate de acesta și să-i restituie partea rămasă.

Articolul 940. Riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunurilor

Riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunurilor necesare executării contractului îl suportă cel care le-a furnizat dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 941. Drepturile antreprenorului sau ale prestatorului în cazul neacceptării lucrării sau prestației oferite

(1) Antreprenorul sau prestatorul poate cere o despăgubire corespunzătoare fără a fi obligat la o lucrare sau prestație ulterioară dacă beneficiarul nu acceptă lucrarea sau prestația oferită. Beneficiarul este obligat la despăgubiri și atunci cînd nu îndeplinește acțiunile necesare lucrării sau prestației.

(2) Cuantumul despăgubirii se determină în funcție de durata întîrzierii și de cuantumul retribuției, cu deducerea a ceea ce antreprenorul sau prestatorul economisește în urma întîrzierii sau refuzului ori a ceea ce a putut dobîndi prin utilizarea în alt mod a forței sale de muncă.

Articolul 942. Rezilierea contractului de către beneficiar

Beneficiarul poate rezilia contractul oricînd pînă la realizarea completă a lucrării sau a prestației, fiind obligat să plătească antreprenorului sau prestatorului retribuția pentru lucrările sau prestațiile efectuate și să repare prejudiciul cauzat prin reziliere.

Articolul 943. Rezilierea contractului de către antreprenor sau prestator

(1) În cazul în care nu există un motiv temeinic pentru reziliere, antreprenorul sau prestatorul poate rezilia contractul doar în așa mod încât beneficiarul să obțină pe o altă cale lucrarea sau prestația. Dacă există un motiv temeinic, obligația de despăgubire este exclusă.

(2) În cazul rezilierii contractului, antreprenorul sau prestatorul este ținut să restituie avansul primit.

(3) Dacă reziliază contractul, antreprenorul sau prestatorul poate cere pentru lucrările sau prestațiile efectuate o parte proporțională a retribuției, în măsura în care beneficiarul are un interes în aceste lucrări sau prestații.

Articolul 944. Decesul beneficiarului

Decesul beneficiarului nu atrage încetarea contractului decât în cazul în care executarea lui devine imposibilă sau inutilă.

Articolul 945. Decesul sau incapacitatea antreprenorului sau a prestatorului

Decesul sau incapacitatea antreprenorului sau a prestatorului nu atrage încetarea contractului, doar dacă a fost încheiat datorită calităților personale ale acestuia sau nu poate fi continuat într-o manieră adecvată de către succesorul în activitate, caz în care beneficiarul are dreptul de a rezilia contractul.

**Secțiunea a 2-a
Antrepriza**

Articolul 946. Contractul de antrepriză

(1) Prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

(2) Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.

Articolul 947. Transferarea dreptului de proprietate

Dacă efectuează lucrarea cu materialul său, antreprenorul trebuie să transfere în favoarea clientului dreptul de proprietate asupra bunului.

Articolul 948. Garanție împotriva viciilor

(1) Antreprenorul trebuie să transmită clientului lucrarea liberă de orice viciu material sau juridic.

(2) Lucrarea este liberă de vicii materiale dacă are calitățile convenite. În cazul în care nu s-a convenit asupra unor calități, lucrarea este liberă de vicii materiale dacă este corespunzătoare utilizării presupuse în baza contractului sau, dacă nu se poate deduce o asemenea utilizare, utilizării obișnuite.

(3) Cu viciul material se asimilează situația în care antreprenorul produce o altă lucrare decât cea comandată sau produce lucrarea într-o cantitate sau de o dimensiune inferioară, dacă această executare poate fi considerată, pornind de la circumstanțe, ca executare a contractului.

(4) Lucrarea este liberă de vicii juridice atunci când nici un terț nu poate valorifica drepturi împotriva clientului.

Articolul 949. Depășirea esențială a devizului

(1) În cazul necesității depășirii esențiale a devizului, antreprenorul este obligat să informeze imediat clientul despre acest fapt. Nerespectarea unei astfel de obligații acordă

clientului dreptul de a cere rezilierea contractului și repararea prejudiciului cauzat sau eliberarea lui de obligația acoperirii cheltuielilor ce depășesc devizul convenit.

(2) Dacă depășirea esențială a devizului a fost imprevizibilă la încheierea contractului, antreprenorul are dreptul numai la cheltuielile suplimentare suportate, iar clientul este în drept să accepte această depășire sau să ceară rezilierea contractului.

Articolul 950. Obligațiile informaționale ale antreprenorului

(1) Antreprenorul este obligat să-l informeze pe client despre faptul că:

- a) materialul prezentat de client este inutilizabil sau necalitativ;
- b) viciile materialelor vor face ca produsul final să fie afectat de vicii;
- c) respectarea indicațiilor clientului amenință trăinicia sau utilitatea lucrării;
- d) există alte circumstanțe care nu depind de antreprenor și care amenință trăinicia sau utilitatea lucrării.

(2) În cazul când antreprenorul nu execută obligația stipulată la alin.(1), clientul are dreptul să ceară repararea prejudiciului.

Articolul 951. Dreptul antreprenorului de a rezilia contractul

Dacă clientul, fiind informat de către antreprenor la timp și în modul corespunzător, nu înlocuiește în termenul convenit materialul inutilizabil sau necalitativ, nu schimbă indicațiile referitoare la modul de executare a lucrării sau nu înlătură alte circumstanțe care amenință trăinicia sau utilitatea lucrării, antreprenorul este în drept să ceară rezilierea contractului și repararea prejudiciului.

Articolul 952. Dreptul de retenție și de gaj al antreprenorului

Antreprenorul are drept de retenție și de gaj asupra bunului mobil produs sau îmbunătățit de el dacă, în cursul producerii sau al îmbunătățirii, bunul a ajuns în posesiunea sa. Dispoziția aceasta nu se aplică în cazul în care antreprenorul știa, în momentul luării în posesiune, că proprietarul nu este de acord cu producerea sau cu îmbunătățirea.

Articolul 953. Instituirea ipotecii asupra terenului de construcție

Dacă obiectul contractului este o construcție sau o parte din construcție, antreprenorul este în drept, pentru garantarea drepturilor care rezultă din contractul de antrepriză, să ceară constituirea unei ipotecii asupra terenului de construcție al clientului.

Articolul 954. Termenul de executare a contractului de antrepriză

(1) Părțile contractante pot conveni asupra unui termen general de executare, iar în caz de necesitate, și asupra termenului de demarare a lucrărilor, asupra termenului de executare a unor părți din lucrare și asupra termenului de finisare a lucrării.

(2) Termenul poate fi modificat numai cu acordul comun al părților.

(3) Dacă părțile convin, executarea poate avea loc într-un termen redus sau imediat, în prezența clientului.

Articolul 955. Efectele imposibilității terminării lucrării

(1) Dacă terminarea lucrării devine imposibilă din motive independente de voința părților, antreprenorul nu are dreptul să ceară plata retribuției.

(2) Antreprenorul are dreptul la retribuție dacă imposibilitatea terminării lucrării are loc din cauza materialului necalitativ prezentat de client sau a indicațiilor acestuia, cu condiția că antreprenorul și-a executat obligațiile informaționale.

Articolul 956. Riscul pieririi sau deteriorării fortuite a obiectului contractului

(1) Riscul pieirii sau deteriorării fortuite a obiectului contractului pînă la recepționarea lui îl suportă antreprenorul. Acest risc trece la client odată cu recepționarea lucrării.

(2) În cazul în care clientul întârzie să recepționeze lucrarea, riscul trece asupra lui de la data la care s-a pus în întârziere.

Articolul 957. Recepționarea

(1) După executarea lucrării, clientul este obligat să recepționeze lucrarea în modul, la locul și în termenul stabilit de legislație sau de contract.

(2) Recepționarea este o declarație prin care clientul acceptă lucrarea, cu sau fără rezerve.

(3) Recepționării i se asimilează situația în care clientul nu preia lucrarea în termenul stabilit în acest scop de antreprenor.

Articolul 958. Documentarea recepționării

(1) Viciile și abaterile constatate trebuie stipulate în actul de recepționare semnat de părți sau întocmit unilateral, în care se stabilește modul, condițiile și termenele de înlăturare a viciilor și a abaterilor constatate.

(2) Viciile și abaterile sînt înlăturate pe contul antreprenorului.

(3) Clientul care a acceptat lucrarea fără rezerve conservă totuși drepturile împotriva antreprenorului în cazul viciilor ascunse.

Articolul 959. Reclamațiile

Reclamațiile referitoare la viciile ascunse sau la abaterile de la condițiile contractului care nu au putut fi descoperite în momentul recepționării lucrării urmează a fi prezentate antreprenorului imediat după constatarea lor.

Articolul 960. Remedierea viciilor

(1) Dacă lucrarea are vicii, clientul poate cere remedierea lor. Antreprenorul poate alege fie remedierea viciilor, fie efectuarea unei noi lucrări.

(2) Antreprenorul suportă cheltuielile necesare remedierii, în special cheltuielile de transport, de deplasare, de muncă, precum și prețul materialelor.

(3) Antreprenorul poate refuza remedierea dacă este posibilă doar cu cheltuieli disproporționate.

Articolul 961. Dreptul antreprenorului în cazul realizării unei noi lucrări

Dacă realizează o nouă lucrare, antreprenorul poate cere clientului restituirea lucrării afectate de vicii, conform dispozițiilor privind rezilierea contractului.

Articolul 962. Dreptul clientului de a remedia viciul

(1) Clientul poate, în urma expirării fără rezultat a termenului stabilit de el pentru remediere, să remedieze el însuși viciul și să ceară compensarea cheltuielilor necesare dacă antreprenorul nu refuză remedierea din cauza costurilor disproporționate.

(2) Situației prevăzute la alin.(1) se aplică art.709 în modul corespunzător. Nu este necesară stabilirea unui termen nici în cazul în care remedierea a eșuat.

(3) Clientul poate cere antreprenorului un avans pentru cheltuielile de remediere a viciului.

Articolul 963. Rezilierea contractului din cauza viciilor

(1) Clientul poate rezilia contractul, în conformitate cu art.709, pentru un viciu al lucrării.

(2) În afara cazurilor prevăzute la art.709 alin.(2), stabilirea unui termen nu este necesară nici atunci când remedierea a eșuat.

(3) Antreprenorul trebuie să repare clientului prejudiciul cauzat.

Articolul 964. Diminuarea valorii lucrării

Clientul care nu a cerut remedierea viciului după termenul corespunzător stabilit în acest scop de antreprenor și nici nu a reziliat contractul poate doar reduce retribuirea cu o sumă corespunzătoare diminuării valorii lucrării din cauza viciului.

Articolul 965. Efectele vicieniei

Dacă viciile au fost trecute sub tăcere cu vicienie, antreprenorul nu poate invoca o convenție prin care drepturile clientului privind viciile sînt excluse sau restrînse.

Articolul 966. Achitarea retribuiției conform contractului de antrepriză

(1) După recepționarea lucrării, clientul este obligat să plătească retribuirea convenită de părți, dacă legislația sau contractul nu prevăd plata în rate, sau în alt mod.

(2) Clientul are dreptul să rețină din retribuire o sumă suficientă pentru a acoperi rezervele pe care le-a făcut la recepționare privind viciile lucrării, pînă vor fi făcute reparațiile sau corecțiile necesare.

(3) Clientul nu-și poate exercita dreptul stipulat la alin.(2) dacă antreprenorul acordă suficiente garanții executării obligațiilor sale.

Articolul 967. Economia antreprenorului

(1) Reducerea de către antreprenor a costului lucrării în raport cu cel stipulat în contract fără reducerea calității și cantității lucrării nu eliberează clientul de obligația de a plăti retribuirea stabilită.

(2) Părțile pot conveni asupra unui alt mod de repartizare a economiei obținute în urma reducerii costului lucrării.

Articolul 968. Prescripția în contractul de antrepriză

(1) Termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrării.

(2) Acțiunea care se referă la construcții poate fi intentată în decursul a 5 ani.

(3) Dacă contractul prevede recepționarea lucrării pe părți, termenul de prescripție curge din ziua recepționării lucrării în ansamblu.

Articolul 969. Termenul de garanție

Dacă legislația sau contractul stabilesc un termen de garanție, reclamația poate fi înaintată în interiorul acestui termen. Termenul de prescripție curge din momentul înaintării reclamației, iar dacă reclamația nu a fost înaintată, termenul de prescripție curge de la data expirării termenului de garanție.

Secțiunea a 3-a

Prestări servicii

Articolul 970. Contractul de prestări servicii

(1) Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuirea convenită.

(2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

(3) Contractele de muncă sînt reglementate prin legislația muncii.

Articolul 971. Termenul de plată

- (1) Plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor.
- (2) Dacă plata pentru servicii se calculează pe anumite perioade, sumele vor fi acordate după încheierea fiecărei perioade în parte.

Articolul 972. Întârzierea preluării serviciilor

În cazul în care beneficiarul întârzie să preia serviciile, prestatorul este îndreptățit să solicite plata sumei convenite pentru serviciile care nu au putut fi efectuate din cauza întârzierii și nu este obligat să presteze servicii pentru această sumă. El trebuie însă să accepte ca din suma de plată să se scadă contravaloarea pentru economiile pe care le-a făcut prin neefectuarea serviciilor sau pentru veniturile obținute prin prestarea de servicii față de alții în aceeași perioadă, sau pentru serviciile pe care nu le prestează cu rea-credință.

Articolul 973. Asigurarea condițiilor de prestare a serviciilor

(1) Beneficiarul, în cazul în care este răspunzător, trebuie să amenajeze și să întrețină astfel spațiile, echipamentele sau aparatele pe care trebuie să le procure pentru prestarea serviciilor și să reglementeze astfel prestarea serviciilor care trebuie efectuate sub conducerea și în conformitate cu dispozițiile sale, încât prestatorul să fie protejat contra riscurilor pentru viață și sănătate în măsura în care natura serviciului prestat o permite.

(2) Obligațiile care revin beneficiarului conform alin.(1) nu pot fi excluse sau limitate în prealabil printr-un contract.

Articolul 974. Încetarea raporturilor din contractul de prestări servicii

(1) Raporturile din contractul de prestări servicii încetează la expirarea perioadei pentru care au fost stabilite.

(2) În cazul în care nu s-a convenit asupra duratei raporturilor contractuale sau din natura ori scopul serviciilor nu rezultă un termen, fiecare parte poate să rezilieze contractul.

Articolul 975. Termenele de reziliere a raporturilor din contractul de prestări servicii

Raporturile din contractul de prestări servicii pot fi reziliate:

- a) zilnic, începând cu sfârșitul zilei următoare, dacă plata se face pe zi;
- b) cel mai târziu în prima zi lucrătoare din cursul unei săptămîni, începând cu sfârșitul următoarei zile de sîmbătă, dacă plata se calculează pe săptămîină;
- c) cel mai târziu pe data de 15 a lunii, începând cu sfârșitul lunii calendaristice, dacă plata se calculează pe lună;
- d) cu respectarea termenului de preaviz de 6 săptămîni, începând cu sfârșitul unui trimestru calendaristic, dacă plata se calculează pe trimestre sau pe perioade mai mari;
- e) oricînd dacă plata nu se face în dependență de intervale de timp. În cazul în care relațiile privind prestarea de servicii ocupă tot timpul de lucru al prestatorului, termenul pentru preaviz trebuie să fie de 2 săptămîni.

Articolul 976. Contractele de prestări servicii pe termen lung

În cazul în care contractul de prestări servicii este încheiat pentru perioade mai lungi de 5 ani, prestatorul poate rezilia contractul după 5 ani. Termenul pentru preaviz este de 6 luni.

Articolul 977. Prelungirea tacită a contractului de prestări servicii

Dacă relațiile dintre părți vor continua, cu știința celeilalte părți, și după încetarea termenului, contractul de prestări servicii se consideră prelungit pe termen nelimitat în măsura în care cealaltă parte nu respinge imediat această prelungire.

Articolul 978. Rezilierea contractului de prestări servicii din motive întemeiate

(1) În cazul în care, după începerea relațiilor contractuale, contractul de prestări servicii se reziliază din motive întemeiate conform art.748, prestatorul este îndreptățit să solicite o parte din retribuție pentru serviciile prestate pînă în momentul rezilierii.

(2) Dacă prestatorul reziliază contractul de prestări servicii din motive care nu țin de nerespectarea condițiilor contractului de către beneficiar sau dacă beneficiarul reziliază contractul din cauză că prestatorul nu respectă prevederile contractului, prestatorul nu are dreptul la retribuție în măsura în care serviciile sale de pînă atunci nu prezintă interes pentru cealaltă parte în urma rezilierii. Dacă s-a efectuat plata serviciilor în avans, prestatorul este obligat să restituie sumele conform art.738 sau, în cazul în care rezilierea are loc din motive neimputabile prestatorului, conform regulilor privind îmbogățirea fără justă cauză.

(3) Dacă rezilierea are loc din cauza încălcării condițiilor contractului de către cealaltă parte, aceasta este obligată să suporte costurile pentru paguba cauzată prin rezilierea contractului.

Articolul 979. Adeverința despre munca depusă de prestator

La încheierea unui raport de lungă durată, prestatorul poate solicita celeilalte părți o adeverință scrisă despre munca depusă și despre perioada de lucru.

Capitolul XII TRANSPORTUL

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la transport

Articolul 980. Contractul de transport

(1) Prin contractul de transport, o parte (cărauș, transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.

(2) Transportarea gratuită a persoanei sau a bunului, cu excepția cazului cînd este efectuată în activitatea de întreprinzător de persoana care oferă public servicii de transport, nu este guvernată de regulile stipulate în prezentul capitol și transportatorul poartă doar o obligație de prudență și diligență.

Articolul 981. Obligația de a încheia contract de transport

Persoana care face publică oferta de transport de persoane și bunuri este obligată să încheie un contract de transport, cu excepția cazurilor în care există un motiv serios de a refuza.

Articolul 982. Transportul succesiv și transportul combinat

(1) Transport succesiv este transportul efectuat de mai mulți cărauși care se succed utilizînd același mod de transport (vehicul).

(2) Transport combinat este transportul în care căraușii se succed utilizînd diferite moduri de transport (vehicule).

Articolul 983. Substituirea transportatorului

(1) În cazul cînd transportatorul transmite, total sau parțial, executarea obligațiilor sale, persoana care îl substituie este considerată parte a contractului de transport.

(2) Plata făcută de client unuia dintre transportatori este liberatorie.

Articolul 984. Termenul transportării pasagerului sau a încărcăturii

(1) Cărauşul este obligat să transporte pasagerul şi bagajele sau încărcătura în termenele stabilite de lege sau de contract, iar în lipsa unor astfel de termene, într-un termen rezonabil.

(2) Transportarea trebuie să fie efectuată pe calea cea mai scurtă şi rezonabilă.

Articolul 985. Taxa de transport

(1) Pentru transportarea pasagerului şi bagajelor sau a încărcăturii, se plăteşte taxa de transport convenită prin acordul părţilor dacă legea nu prevede altfel.

(2) Taxa de transport se plăteşte pînă la transportarea pasagerului şi bagajului sau a încărcăturii dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(3) Cărauşul are dreptul de retenţie asupra bagajului şi încărcăturii pînă la achitarea taxei de transport.

Secţiunea a 2-a

Transportul de persoane

Articolul 986. Biletul (titlul de călătorie)

(1) Contractul de transport de persoane se confirmă (se documentează) printr-un bilet (titlu de călătorie).

(2) Biletul (titlul de călătorie) poate fi eliberat transmisibil sau intransmisibil. Posibilitatea transmiterii încetează cel tîrziu la începutul călătoriei.

Articolul 987. Întinderea obligaţiei

(1) Transportul de persoane include operaţiunile de îmbarcare, transport şi debarcare.

(2) Cărauşul este ținut să transporte pasagerul la destinație în siguranță.

Articolul 988. Răspunderea cărauşului

(1) Cărauşul este ținut să repare prejudiciul cauzat pasagerului, cu excepția cazului cînd acest prejudiciu este rezultatul unei forțe majore, al stării de sănătate a pasagerului sau al faptei acestuia. Cărauşul este ținut să repare prejudiciul şi în cazul în care acesta se datorează stării sale de sănătate, a prepuşilor săi sau a stării ori funcţionării vehiculului.

(2) Răspunderea cărauşului pentru prejudiciile care rezultă din întîrziere este exclusă dacă altfel nu s-a convenit în mod expres sau dacă transportatorul nu a acţionat cu intenție sau din culpă gravă.

(3) Răspunderea cărauşului nu poate fi exclusă sau limitată prin contract.

(4) Limitările în mărimea despăgubirilor în transportul public de persoane trebuie aprobate de Guvern.

Articolul 989. Răspunderea cărauşului pentru bagaje

(1) Cărauşul răspunde pentru pierderea, distrugerea sau deteriorarea bagajelor care i-au fost încredințate de pasager, cu excepția cazului cînd va dovedi forța majoră, viciul propriu al bunului sau vina pasagerului.

(2) Cărauşul nu răspunde pentru pierderea documentelor, banilor sau a altor bunuri de mare valoare, cu excepția cazului cînd i s-a declarat natura sau valoarea bunului şi el a acceptat să îl transporte. Cărauşul nu este cu atît mai mult răspunzător pentru pierderea bagajelor de mîna care au rămas sub supravegherea pasagerului, cu excepția cazului cînd ultimul va demonstra vinovăția cărauşului.

Articolul 990. Răspunderea cărauşului în cazul transportului succesiv sau combinat de persoane

În cazul transportului succesiv sau combinat de persoane, cel care efectuează transportul în cursul căruia s-a cauzat prejudiciul este răspunzător, cu excepția cazului în

care, printr-o stipulație expresă, unul dintre cărauși și-a asumat răspunderea pentru întreaga călătorie.

Articolul 991. Răspunderea pasagerului

Pasagerul răspunde pentru prejudiciile cauzate căraușului prin comportamentul său sau prin natura sau starea bagajelor de mână, cu excepția cazului în care prejudiciul s-a născut în pofida comportamentului diligent al pasagerului.

Articolul 992. Rezilierea contractului

(1) Pasagerul poate rezilia contractul în orice moment dacă prin aceasta nu cauzează întârzieri. El este obligat să plătească transportatorului despăgubirile cauzate de reziliere.

(2) Dacă devin cunoscute împrejurări în sfera transportatorului despre care pasagerul nu putea să știe și care, dacă le cunoștea, i-ar fi dat un motiv întemeiat să nu încheie contractul de transport, el poate rezilia contractul.

(3) Pasagerul poate rezilia contractul și atunci când este previzibil că vor avea loc întârzieri în comparație cu timpul și durata convenită. În aceste cazuri, nu se naște obligația de despăgubire.

Secțiunea a 3-a Transportul de bunuri

Articolul 993. Transportul cu câteva vehicule

Dacă vehiculul pe care este încărcat bunul ce se transportă străbate o porțiune de drum pe mare, pe calea ferată, pe un fluviu sau canal sau pe calea aerului, iar bunul nu este descărcat (transbordat), dispozițiile prezentei secțiuni se aplică asupra întregului transport.

Articolul 994. Forma contractului de transport

(1) Contractul de transport este constatat printr-o scrisoare de trăsură (conosament sau alt document echivalent).

(2) Lipsa, pierderea sau deteriorarea scrisorii de trăsură nu afectează valabilitatea contractului de transport.

Articolul 995. Întocmirea scrisorii de trăsură

(1) Scrisoarea de trăsură se întocmește de client dacă părțile nu au convenit altfel.

(2) Scrisoarea de trăsură se întocmește în cel puțin 3 exemplare originale care se semnează de către client și cărauș. Primul exemplar se păstrează la client, al doilea însoțește încărcătura, iar al treilea este remis căraușului.

(3) Dacă bunurile sînt încărcate în mai multe vehicule sau dacă este vorba de încărcături de diferite feluri ori de încărcături repartizate în diferite locuri, atît căraușul, cît și clientul poate cere întocmirea unui număr de scrisori de trăsură egal cu numărul vehiculelor utilizate sau cu numărul categoriilor încărcăturilor sau al locurilor de unde se expediază încărcăturile.

Articolul 996. Incorectitudinea datelor înscrise în scrisoarea de trăsură

(1) Partea răspunde pentru prejudiciile cauzate celeilalte părți în urma furnizării unor date false ori incomplete pentru scrisoarea de trăsură.

(2) Răspunderea pentru incorectitudinea scrisorii de trăsură o poartă cel care a întocmit sau a modificat scrisoarea de trăsură.

Articolul 997. Obligațiile căraușului la preluarea încărcăturii

(1) La preluarea încărcăturii, căraușul este obligat să verifice:

a) corespunderea datelor din scrisoarea de trăsură cu numărul, cantitatea și semnele coletelor;

b) aspectul exterior al încărcăturii și al ambalajului;

c) modul de încărcare și aranjare a încărcăturii în vehicul.

(2) Dacă transportatorul nu dispune de mijloacele corespunzătoare pentru a verifica datele menționate la alin.(1) lit.a), va consemna rezervele sale motivate în scrisoarea de trăsură. De asemenea, trebuie să motiveze rezervele față de starea exterioară sau ambalajul încărcăturii. Rezervele nu-l obligă pe client dacă nu le-a recunoscut expres în scrisoarea de trăsură.

(3) Clientul poate cere cărașului să verifice greutatea brută sau cantitatea exprimată în alt mod a încărcăturii, precum și conținutul coletelor. Cărașul are dreptul la compensarea cheltuielilor de verificare. Rezultatul verificării se consemnează în scrisoarea de trăsură.

Articolul 998. Răspunderea clientului pentru ambalaj

Clientul răspunde față de căraș pentru prejudiciul cauzat, prin ambalarea necorespunzătoare a încărcăturii, personalului cărașului, materialului sau instalațiilor de transport sau altor încărcături, precum și pentru toate cheltuielile generate de o astfel de ambalare dacă deficiențele nu erau evidente și dacă nu erau cunoscute de căraș la preluare, fără ca acesta să facă rezerve.

Articolul 999. Anexele la scrisoarea de trăsură

(1) Clientul trebuie să anexeze la scrisoarea de trăsură documentele necesare trecerii prin vamă ori altor operațiuni similare, anterioare momentului livrării la destinație, sau să pună aceste documente la dispoziția cărașului cu toate indicațiile necesare.

(2) Cărașul nu este obligat să verifice dacă documentele sau indicațiile sînt corespunzătoare și suficiente. Clientul răspunde față de căraș pentru prejudiciul cauzat prin erori sau prin caracterul incomplet ori fals al documentelor sau al indicațiilor dacă transportatorul nu poartă o parte din vinovăție.

(3) Cărașul răspunde pentru pierderea sau utilizarea necorespunzătoare a documentelor anexate la scrisoarea de trăsură sau înmîinate lui. El însă nu trebuie să plătească despăgubiri mai mari decît cele pentru pierderea încărcăturii.

Articolul 1000. Efectele semnării scrisorii de trăsură

(1) Scrisoarea de trăsură semnată de căraș servește drept dovadă, pînă la proba contrară, a încheierii și a cuprinsului contractului de transport, precum și a preluării încărcăturii de către căraș.

(2) Dacă scrisoarea de trăsură nu cuprinde rezervele motivate ale cărașului, se prezumă, pînă la proba contrară, că încărcătura și ambalajul erau, la preluare, în stare bună, iar numărul, cantitatea și semnele coletelor corespundeau datelor din scrisoarea de trăsură.

Articolul 1001. Dreptul clientului de a dispune de încărcătură

(1) Clientul are dreptul să dispună de încărcătură. El poate, în special, să ceară cărașului să nu transporte încărcătura mai departe, să schimbe locul de livrare sau destinatarul menționat în scrisoarea de trăsură.

(2) Dreptul prevăzut în prezentul articol la alin.(1) încetează în momentul în care cel de-al doilea exemplar al scrisorii de trăsură este înmînat destinatarului sau cînd acesta își valorifică dreptul prevăzut la art.1002 alin.(2). Din acest moment, cărașul trebuie să se conformeze indicațiilor destinatarului.

(3) Dreptul de dispoziție se naște pentru destinatar în momentul întocmirii scrisorii de trăsură în cazul în care clientul înscrie în scrisoarea de trăsură o notă în acest sens.

(4) Dacă destinatarul, exercitîndu-și dreptul de dispoziție, a dispus livrarea încărcăturii către un terț, acesta din urmă nu are dreptul de a desemna, la rîndul său, un alt destinatar.

(5) Exercițarea dreptului de dispoziție se subordonează următoarelor reguli:

a) clientul ori destinatarul menționat la alin.(3) trebuie, în cazul în care vrea să-și exercite dreptul de dispoziție, să prezinte primul exemplar al scrisorii de trăsură, în care se înscriu noile indicații date căraușului, și să suporte prejudiciul, inclusiv cheltuielile apărute în seama căraușului prin îndeplinirea acestor indicații;

b) îndeplinirea indicațiilor trebuie să fie posibilă în momentul în care acestea ajung la persoana care urmează să le îndeplinească și nu trebuie să împiedice activitatea curentă a căraușului și nici să cauzeze pagube altor clienți sau destinatari;

c) indicațiile nu trebuie să ducă la o fragmentare a transportării.

(6) Dacă nu poate îndeplini în temeiul alin.(5) lit.c) indicațiile primite, căraușul trebuie să încunoștințeze de îndată pe cel care a dat indicațiile.

(7) Căraușul care nu îndeplinește indicațiile date cu respectarea dispozițiilor din prezentul articol sau care îndeplinește asemenea indicații fără a cere primul exemplar din scrisoarea de trăsură răspunde față de cel în drept pentru prejudiciul cauzat astfel.

Articolul 1002. Drepturile destinatarului la recepționarea încărcăturii

(1) După ce încărcătura ajunge la locul prevăzut pentru livrare, destinatarul are dreptul să ceară căraușului, contra unei recipise de primire, cel de-al doilea exemplar al scrisorii de trăsură și predarea încărcăturii.

(2) Dacă s-a constatat pierderea încărcăturii sau dacă încărcătura nu a ajuns în termenul prevăzut la art.1010, destinatarul poate valorifica în nume propriu împotriva căraușului drepturile ce decurg din contractul de transport.

(3) Destinatarul care valorifică drepturile ce-i revin în temeiul alin.(1) trebuie să plătească suma totală a cheltuielilor care rezultă din scrisoarea de trăsură. În cazul unor divergențe sub acest aspect, căraușul este obligat să livreze încărcătura numai dacă destinatarul acordă garanții.

Articolul 1003. Imposibilitatea executării contractului

(1) Dacă, înainte sau după ce încărcătura a ajuns la destinație, executarea contractului în condițiile stabilite în scrisoarea de trăsură este sau devine imposibilă, căraușul trebuie să ceară indicații celui îndreptățit, în baza art.689, de a dispune de încărcătură.

(2) Dacă împrejurările permit executarea transportului în condiții diferite de cele stabilite în scrisoarea de trăsură și nu poate obține în timp rezonabil indicații de la cel îndreptățit, căraușul trebuie să ia măsurile care par să corespundă cel mai mult intereselor celui îndreptățit să dispună.

Articolul 1004. Circumstanțele care împiedică predarea încărcăturii

(1) Dacă destinatarul refuză să preia încărcătura, căraușul are dreptul să dispună de ea fără a prezenta primul exemplar al scrisorii de trăsură.

(2) Destinatarul poate, chiar și în cazul refuzului de a prelua încărcătura, să mai ceară livrarea ei cît timp căraușul nu a primit o indicație contrară de la client sau nu a dispus de încărcătură.

(3) Dacă apare un impediment de livrare după ce destinatarul a dat indicații, în baza prerogativelor sale prevăzute la art.1001 alin.(3), ca încărcătura să fie livrată unui terț, atunci, la aplicarea alin.(1) și (2) din prezentul articol, destinatarul ia locul clientului, iar terțul locul destinatarului.

Articolul 1005. Dreptul căraușului la compensarea cheltuielilor de îndeplinire a indicațiilor clientului

(1) Căraușul are dreptul la compensarea cheltuielilor prilejuite de cererea și îndeplinirea indicațiilor dacă nu este dator, în baza contractului sau a legii, să suporte aceste cheltuieli.

(2) În cazurile menționate la art.1003 alin.(1) și la art.1004, căraușul poate descărca imediat încărcătura pe cheltuiala celui îndreptățit să dispună. După descărcare, transportul se consideră încheiat. Căraușul urmează să păstreze încărcătura pentru persoana îndreptățită să dispună. El poate să o încredințeze, totuși, unui terț și să răspundă, în acest caz, doar pentru diligența la alegerea terțului. Încărcătura rămîne grevată cu pretențiile care decurg din scrisoarea de trăsură ca și cu toate celelalte cheltuieli.

(3) Căraușul poate organiza vânzarea încărcăturii fără a mai aștepta indicații din partea celui îndreptățit dacă este vorba de bunuri perisabile sau dacă starea încărcăturii justifică o asemenea măsură, sau dacă costurile păstrării sînt disproporționate față de valoarea încărcăturii. El poate organiza vânzarea și în alte cazuri dacă în interiorul unui termen corespunzător nu primește din partea celui îndreptățit indicații contrare a căror executare îi poate fi pretinsă în baza principiului echității.

(4) Dacă încărcătura este vîndută conform dispozițiilor prezentului articol, prețul obținut va fi pus la dispoziția celui îndreptățit să dispună de încărcătură după scăderea costurilor care au grevat încărcătura. Dacă aceste costuri depășesc prețul obținut, căraușul poate pretinde diferența.

(5) Modul vînzării se determină conform legilor și obiceiurilor locului în care se găsește încărcătura.

Articolul 1006. Dreptul de retenție asupra încărcăturii

Căraușul are drept de retenție asupra încărcăturii atîta timp cît poate dispune de încărcătură pentru toate costurile care decurg din contractul de transport.

Articolul 1007. Temeiul răspunderii căraușului

(1) Căraușul răspunde pentru distrugerea, pierderea totală sau parțială ori pentru deteriorarea încărcăturii în măsura în care distrugerea, pierderea sau deteriorarea a avut loc între momentul preluării și cel al livrării, precum și pentru depășirea termenului de livrare. Căraușul este ținut, de asemenea, să repare prejudiciul cauzat prin neexecutarea altor obligații contractuale. Mărimea pretenției de despăgubire poate fi limitată prin contract.

(2) Pentru întîrzierea transportării încărcăturii la destinație, căraușul poartă răspundere în proporție de 100% din taxa de transport și este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.

(3) Căraușul nu poartă răspundere și nu-și poate limita răspunderea decît în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 1008. Exonerarea de răspundere

(1) Căraușul este exonerat de răspundere pentru distrugerea, pierderea, deteriorarea încărcăturii sau depășirea termenelor de transportare dacă:

- a) acestea se datorează vinovăției celui îndreptățit să dispună de încărcătură;
- b) reprezentantul clientului a însoțit transportarea încărcăturii;
- c) acestea se datorează indicațiilor celui îndreptățit să dispună de încărcătură în cazul în care nu au fost provocate de cărauș;
- d) acestea se datorează unui viciu propriu încărcăturii;
- e) acestea se datorează perisabilității naturale a încărcăturii.

(2) Căraușul nu poate fi exonerat de răspundere din motivul defecțiunilor vehiculului închiriat sau vinovăției locatorului și angajaților lui, implicați în procesul de transportare a încărcăturii.

(3) Sub rezerva prevederilor art.1009 alin.(2)-(5), cărașul este exonerat de răspundere dacă distrugerea, pierderea sau deteriorarea încărcăturii se datorează unei sau mai multor din următoarele împrejurări:

a) utilizarea unor vehicule deschise, fără prelată, dacă această utilizare a fost convenită expres și consemnată în scrisoarea de trăsură;

b) lipsa sau defectele ambalajului;

c) manipularea, încărcarea, aranjarea sau descărcarea au fost efectuate de client, destinatar sau de un terț care acționează pentru client ori destinatar;

d) pagubele sînt rezultatul caracteristicilor naturale ale unor anumite încărcături, din cauza cărora acestea din urmă au fost expuse pieirii totale sau parțiale ori deteriorării în special prin rupere, coroziune, alterare interioară, uscare, vărsare, pierdere normală în greutate sau atacului insectelor ori rozătoarelor;

e) transportarea animalelor vii.

(4) În cazul în care, conform prezentului articol, prejudiciul a fost cauzat în parte datorită circumstanțelor pentru care transportatorul nu poartă răspundere și în parte datorită unor împrejurări imputabile lui, acesta va răspunde numai în măsura în care pagubele au fost cauzate de împrejurările din cea de-a doua categorie.

Articolul 1009. Sarcina probațiunii

(1) Sarcina probei faptului că distrugerea, pierderea, deteriorarea ori depășirea termenului de livrare se datorează uneia din împrejurările menționate la art.1008 alin.(1) revine cărașului.

(2) În cazul în care transportatorul susține că, în raportul de împrejurări, distrugerea, pierderea sau deteriorarea se putea produce din cauza unui sau mai multor pericole menționate la art.1008 alin.(3), se prezumă că prejudiciul s-a produs în acest fel. Cel îndreptățit să dispună de încărcătură poate însă dovedi că prejudiciul nu s-a produs ori nu s-a produs exclusiv în una dintre aceste împrejurări periculoase.

(3) Prezumția stipulată la alin.(2) nu operează în cazul prevăzut la art.1008 alin.(3) lit.a) pentru expedierea extraordinară sau pentru pierderea unor colete întregi.

(4) La transportul cu un vehicul dotat cu instalații speciale de protecție a încărcăturii împotriva efectelor căldurii, frigului, ale schimbărilor de temperatură sau umidității, cărașul poate invoca dispozițiile art.1008 alin.(3) numai dacă dovedește că a luat toate măsurile posibile în vederea alegerii, întreținerii și utilizării acestor instalații speciale și că a respectat indicațiile speciale date în acest sens.

(5) Cărașul poate invoca dispozițiile art.1008 alin.(3) lit.d) doar dacă dovedește că a luat toate măsurile care, în mod obișnuit, trebuiesc luate și că a respectat indicațiile speciale pe care le-a primit.

Articolul 1010. Încălcarea termenului de livrare a încărcăturii

Termenul de livrare este încălcat atunci cînd încărcătura nu a fost livrată în interiorul termenului convenit sau, în cazul în care nu s-a convenit asupra unui termen, cînd durata efectivă a transportului, cu luarea în considerare a împrejurărilor, depășește durata care poate fi acordată în mod rezonabil unui căraș diligent.

Articolul 1011. Presumția pierderii încărcăturii

(1) Cel îndreptățit să dispună, fără a mai aduce alte dovezi, poate considera pierdută încărcătura care nu a fost livrată în decursul a 30 de zile de la expirarea termenului de livrare sau, în cazul în care nu s-a convenit asupra unui astfel de termen, în decursul a 60 de zile de la preluarea încărcăturii de către căraș.

(2) Cel îndreptăţit să dispună poate cere în scris, la primirea despăgubirii pentru încărcătura pierdută, să fie imediat notificat dacă încărcătura a fost găsită pe parcursul unui an de la plata despăgubirii. Această cerere trebuie confirmată în scris de către persoana obligată.

(3) Cel îndreptăţit să dispună poate pretinde, în decursul a 30 de zile de la primirea notificării prevăzute la alin.(2), ca încărcătura să-i fie livrată contra satisfacerii pretenţiilor care decurg din scrisoarea de trăsură şi restituirii despăgubirii primite, reţinându-se, după caz, cheltuielile de recuperare a prejudiciului. Pretenţiile sale la despăgubire pentru încălcarea termenului de livrare conform art.1003 şi, eventual, art.1016 rămân neatinse.

(4) Dacă nu s-a formulat cererea prevăzută la alin.(2) sau nu s-a dat nici o indicaţie în termenul menţionat la alin.(3), sau dacă încărcătura a fost găsită după trecerea a mai mult de un an de la plata despăgubirii, cărauşul poate dispune de încărcătură conform legilor locului unde se află ea.

Articolul 1012. Livrarea încărcăturii fără preluarea rambursului

Dacă încărcătura este livrată destinatarului fără preluarea rambursului pe care, conform contractului, cărauşul trebuia să-l preia, acesta, păstrându-şi dreptul de regres împotriva destinatarului, este obligat să-l despăgubească pe client pînă la valoarea rambursului.

Articolul 1013. Regulile de expediere a încărcăturilor periculoase

(1) Clientul trebuie să-l informeze pe cărauş, dacă îi remite încărcături periculoase, despre natura exactă a pericolului şi să-i indice măsurile de siguranţă necesare. Dacă toate acestea nu sînt consemnate în scrisoarea de trăsură, clientul sau destinatarul trebuie să dovedească în alt mod că transportatorul cunoştea natura exactă a pericolelor legate de transportul încărcăturii.

(2) În cazul în care cărauşul nu cunoştea pericolul în condiţiile alin.(1), încărcăturile periculoase pot fi descărcate, distruse ori făcute inofensive de către cărauş oricînd şi fără obligaţia despăgubirii. Clientul răspunde, în plus, pentru prejudiciul, inclusiv cheltuielile, cauzat de predarea, transportul, descărcarea şi distrugerea unor astfel de încărcături.

Articolul 1014. Determinarea valorii încărcăturii la pierderea ei şi plata despăgubirilor

(1) Dacă, în baza dispoziţiilor din prezenta secţiune, transportatorul trebuie să plătească despăgubiri pentru pierderea totală ori parţială a încărcăturii, despăgubirea se va calcula în funcţie de valoarea încărcăturii la locul şi din momentul preluării.

(2) Valoarea încărcăturii se determină în baza preţului de bursă, iar în lipsa unui asemenea preţ, în baza preţului de piaţă, iar în lipsa unor asemenea preţuri, la preţul obişnuit al bunurilor cu aceleaşi caracteristici.

(3) În afară de plata despăgubirilor prevăzute la alin.(1), urmează a fi restituite taxele de transport, taxele vamale şi alte cheltuieli de transport, şi anume, în cazul pierderii totale a încărcăturii – integral, iar în cazul pierderii parţiale – parţial.

(4) Dacă încărcătura a fost livrată cu întîrziere, iar cel îndreptăţit să dispună dovedeşte că prin aceasta a suferit un prejudiciu, cărauşul va plăti o despăgubire, însă numai pînă la valoarea transportului.

(5) Despăgubiri în volum mai mare decît cel stabilit la alin.(4) pot fi pretinse doar atunci cînd valoarea încărcăturii sau un interes special în privinţa livrării este consemnat conform art.1016.

Articolul 1015. Răspunderea pentru deteriorarea încărcăturii

(1) La deteriorarea încărcăturii, cărauşul poartă răspundere egală cu diminuarea valorii încărcăturii. Întinderea despăgubirii se determină conform art.1014 alin.(1), (2) şi (4).

(2) În cazul în care întreaga încărcătură este depreciată în urma deteriorării, despăgubirea calculată conform alin.(1) nu poate depăși suma care ar fi trebuit plătită în situația pierderii totale.

Articolul 1016. Interesul special al clientului

(1) În schimbul unui supliment la taxa de transport, clientul poate stabili, prin consemnare în scrisoarea de trăsură, suma care reprezintă pentru el interesul ca încărcătura să nu fie distrusă, pierdută, deteriorată ori livrată cu întârziere.

(2) Dacă s-a comunicat interesul special în privința livrării, se poate pretinde, independent de despăgubirea prevăzută la art.1014 și 1015, repararea pagubei pînă la mărirea sumei menționate ca reprezentînd interesul special în privința livrării.

Articolul 1017. Dreptul la dobînzi al celui îndreptățit să dispună

Cel îndreptățit să dispună poate pretinde pentru despăgubirea datorată dobînzii în mărirea stabilită de art.619. Dobînzile încep să curgă din momentul reclamației față de cărauș sau, dacă nu a fost formulată o asemenea reclamație, din momentul chemării sale în judecată.

Articolul 1018. Dreptul căraușului în cazul unor pretenții extracontractuale

(1) Dacă distrugerile, pierderile, deteriorările sau întârzierile apărute la un transport care intră sub incidența dispozițiilor prezentei secțiuni duc, în conformitate cu dreptul aplicabil, la formularea unor pretenții extracontractuale, căraușul poate să se opună acestora prin invocarea dispozițiilor prezentei secțiuni care exclud răspunderea sa ori care precizează sau limitează întinderea despăgubirilor datorate.

(2) Dacă sînt formulate pretenții extracontractuale pentru distrugere, pierdere, deteriorare sau întârziere împotriva unui prepus, acesta va putea invoca, de asemenea, dispozițiile prezentului capitol în măsura în care exclud răspunderea sa ori precizează sau limitează întinderea despăgubirilor datorate.

Articolul 1019. Interzicerea exonerării căraușului de răspundere

Căraușul nu poate invoca dispozițiile din prezenta secțiune care exclud sau limitează răspunderea sa ori care răstoarnă sarcina probei dacă prejudiciul a fost cauzat cu intenție sau din culpă gravă.

Articolul 1020. Prezentarea reclamațiilor

(1) În cazul nerespectării obligațiilor contractuale, părțile sînt obligate să înainteze în prealabil o reclamație.

(2) Dacă destinatarul preia încărcătura fără a verifica, împreună cu căraușul, starea acesteia și fără a formula față de cărauș obiecții cu indicarea distrugerilor, pierderilor sau deteriorărilor, se va prezuma, pînă la proba contrară, că destinatarul a primit încărcătura în starea descrisă în scrisoarea de trăsură. Obiecțiile urmează a fi făcute, dacă este vorba de pierderi sau deteriorări ce pot fi observate la o examinare exterioară, cel tîrziu la recepționarea încărcăturii.

(3) Dacă destinatarul și căraușul au verificat împreună starea încărcăturii, dovada contrară rezultatului acestei verificări se admite doar în cazul unor pierderi sau deteriorări ce nu pot fi recunoscute la examinarea exterioară și în cazul formulării de către destinatar a unor obiecții scrise față de cărauș în decursul a 7 zile, neluînd în considerare duminicile și sărbătorile legale.

(4) Dacă rezervele nu privesc pierderi sau deteriorări care pot fi recunoscute la o examinare exterioară, obiecțiile urmează a fi făcute în scris, în decursul a 7 zile, neluând în considerare duminicile și sărbătorile legale, după recepționare.

(5) Pentru încălcarea termenului de livrare se pot cere despăgubiri doar dacă, în termen de 21 de zile din momentul în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului, este înaintată o obiecție scrisă către cărauș.

(6) La calculul termenelor stabilite în prezentul articol nu se ia în considerare ziua recepționării sau ziua în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului.

(7) Căraușul și destinatarul sînt obligați să-și acorde toate înlesnirile corespunzătoare pentru constatările și verificările necesare.

Articolul 1021. Termenul de prescripție în contractul de transport

(1) Termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. În cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani.

(2) Curgerea termenului de prescripție începe:

a) în caz de pierdere parțială, de deteriorare a încărcăturii sau de încălcare a termenului de transportare – din ziua predării încărcăturii către destinatar;

b) în cazul distrugerii sau pierderii totale – în a 30-a zi de la expirarea termenului de transportare, iar dacă acest termen nu este stabilit de părți sau de lege – în cea de-a 60-a zi din ziua preluării încărcăturii de către cărauș;

c) în toate celelalte cazuri – în ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

Articolul 1022. Răspunderea căraușilor succesivi

(1) Dacă un transport care constituie obiectul unui singur contract este realizat de mai mulți cărauși succesivi, fiecare din ei răspunde pentru executarea întregului transport.

(2) Cel de-al doilea cărauș și oricare cărauș care urmează devin, prin preluarea încărcăturii și a scrisorii de trăsură, părți în contract în măsura condițiilor stabilite în scrisoarea de trăsură.

Articolul 1023. Preluarea încărcăturii de la căraușul anterior

(1) Căraușul care preia încărcătura de la căraușul anterior trebuie să înmîneze acestuia o adeverință de primire, datată și semnată. El trebuie să-și înscrie numele și adresa pe cel de-al doilea exemplar al scrisorii de trăsură. Dacă este cazul, va scrie obiecțiile sale conform art.997 alin.(2) pe cel de-al doilea exemplar al scrisorii de trăsură și pe adeverința de primire.

(2) Relațiile dintre căraușii succesivi sînt reglementate de dispozițiile art.1000.

Articolul 1024. Înaintarea pretențiilor contra căraușilor succesivi

(1) Pretențiile de despăgubire pentru distrugerea, pierderea și deteriorarea încărcăturii sau pentru încălcarea termenului de livrare pot fi valorificate numai împotriva primului cărauș, a ultimului sau a aceluia care a executat acea parte a transportului în care s-a produs evenimentul sau faptul ce a cauzat distrugerea, pierderea, deteriorarea sau întârzierea.

(2) Una și aceeași cerere de chemare în judecată poate fi îndreptată împotriva mai multor cărauși.

Articolul 1025. Dreptul de regres

Dacă un cărauș a plătit despăgubiri în baza dispozițiilor prezentului capitol, el are drept de regres conform următoarelor reguli:

a) dacă distrugerea, pierderea ori deteriorarea a fost cauzată de un cărauș, acesta trebuie să suporte singur despăgubirile plătite de el sau de un alt cărauș;

b) dacă distrugerea, pierderea sau deteriorarea a fost cauzată de doi sau de mai mulți cărauși, fiecare va plăti o sumă proporțională părții sale de răspundere. În cazul în care nu se poate stabili partea de răspundere a fiecăruia, căraușii răspund în funcție de partea care le revine din taxa de transport;

c) dacă nu se poate stabili care din cărauși răspunde pentru prejudiciu, despăgubirea va fi plătită de toți căraușii în proporția care se va determina conform regulii menționate la lit.b).

Articolul 1026. Incapacitatea de plată a unuia din cărauși

Dacă un cărauș este în incapacitate de plată, partea care îi revine din despăgubiri și pe care nu a plătit-o se suportă de ceilalți cărauși proporțional părții ce le revine din taxa de transport.

Articolul 1027. Excepțiile opuse în cazul acțiunii în regres

Căraușul împotriva căruia se exercită, în temeiul art.1025 și 1026, dreptul de regres nu poate obiecta că transportatorul care exercită regresul a plătit celui prejudiciat fără să datoreze dacă despăgubirea a fost stabilită prin hotărâre judecătorească și dacă transportatorul asupra căruia se exercită regresul a fost încunoștințat în mod reglementar de procesul în curs avînd posibilitatea de a interveni în acest proces.

Articolul 1028. Dreptul căraușilor de a deroga de la dispozițiile prezentului cod

Căraușii au dreptul, fără a prejudicia interesele clientului sau ale destinatarului, să convină asupra unor reguli care să deroge de la prevederile art.1025 și 1026.

Articolul 1029. Nulitatea convențiilor

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor art.1028, orice clauză care, în mod direct sau indirect, derogă de la dispozițiile prezentului capitol este nulă și lipsită de efecte. Nulitatea unor asemenea clauze nu are drept consecință nulitatea celorlalte clauze din contract.

(2) Este nulă îndeosebi acea convenție prin care căraușul trece pe seama asigurării încărcăturii pretențiile în despăgubire, precum și orice convenție asemănătoare.

(3) Nulă este și convenția în a cărei bază sarcina probei este răsturnată.

Capitolul XIII MANDATUL

Articolul 1030. Contractul de mandat

(1) Prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice, iar aceasta, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului.

(2) Mandantul este obligat să coopereze cu mandatarul în scopul exercitării mandatului.

Articolul 1031. Acceptarea mandatului

Acceptarea mandatului este expresă sau tacită. Acceptarea este tacită dacă rezultă din actele sau chiar din tăcerea mandatarului.

Articolul 1032. Mandatul special și mandatul general

(1) Mandatul poate fi special pentru o operație juridică sau pentru anumite operații determinate (pentru o afacere sau pentru anumite afaceri) ori general (pentru toate afacerile mandantului).

(2) Mandatul formulat în termeni generali nu conferă decît împuternicirea de a încheia acte de administrare și conservare. Împuternicirea de a încheia alte acte urmează a fi

formulată numai printr-o clauză expresă, cu excepția mandatului autentificat notarial și dat în avans pentru incapacitatea mandantului.

Articolul 1033. Remunerarea mandatarului

(1) Mandantul este obligat să plătească mandatarului remunerație numai în cazurile prevăzute de lege sau de contract.

(2) Mandatul profesional este prezumat cu titlu oneros.

(3) În cazul mandatului oneros, mandantul este obligat să plătească mandatarului retribuția stabilită prin contract, în baza legii, prin uzanțe sau în dependență de valoarea serviciilor acordate.

(4) Mandatarul are dreptul să rețină din sumele pe care trebuie să le remită mandantului ceea ce mandantul îi datorează pentru executarea mandatului. El are dreptul să rețină din sumele încredințate pentru executarea mandatului ceea ce i se cuvine.

Articolul 1034. Împuternicirile mandatarului

(1) Împuternicirile mandatarului nu se limitează la prevederile exprese ale mandatului, ci se extind asupra a tot ce poate fi dedus din cuprinsul și esența acestuia, cu excepțiile prevăzute la art.1032 alin.(2).

(2) Mandatarul poate încheia toate actele care pot fi deduse din împuternicirile lui și care sînt necesare pentru îndeplinirea mandatului.

(3) Împuternicirile date unei persoane pentru a încheia acte care țin de profesia sau funcția pe care o exercită și care rezultă din natura lor nu trebuie să fie stipulate expres.

Articolul 1035. Prudența și diligența mandatarului

Mandatarul este obligat să acționeze în interesul mandantului cu prudență și diligență și să evite apariția conflictelor între interesele sale personale și interesele mandantului.

Articolul 1036. Transmiterea executării mandatului către un terț

(1) Mandatarul este obligat să execute mandatul personal dacă nu i se permite prin contract transmiterea mandatului către un terț. Se permite atragerea de ajutoare pentru a-l asista pe mandatar în exercitarea mandatului.

(2) În cazul în care o cer interesele mandantului, mandatarul trebuie să transmită împuternicirile către un terț dacă, din cauza unor circumstanțe imprevizibile, nu poate exercita mandatul și nu are posibilitatea să-l informeze despre aceasta pe mandant în timp util.

(3) Pentru actele persoanei căreia i-a transmis mandatul fără a fi autorizat, mandatarul răspunde ca pentru actele proprii.

(4) Dacă transmiterea mandatului către un terț este permisă, mandatarul răspunde doar pentru vina ce-i revine în privința alegerii terțului și pentru modul în care i-a transmis instrucțiunile.

(5) Mandantul are în toate cazurile dreptul de a intenta acțiune persoanei care l-a asistat sau l-a substituit pe mandatar.

Articolul 1037. Desemnarea mai multor mandatar

(1) Dacă, pentru încheierea unui act juridic, sînt desemnați mai mulți mandatar, mandatul produce efecte numai în cazul în care este acceptat de toți mandatarii.

(2) Mandatarii urmează să încheie împreună toate actele vizate în mandat dacă altfel nu este stipulat sau nu rezultă cu certitudine din mandat. Pentru executarea obligațiilor asumate ei răspund solidar.

(3) Dacă încheie singur actele juridice pe care a fost împuternicit să le încheie împreună cu o altă persoană, mandatarul își depășește împuternicirile, cu excepția cazului când încheie actul juridic în condiții mai avantajoase pentru mandant decât cele convenite.

Articolul 1038. Dubla reprezentare

(1) Mandatarul care acceptă să reprezinte, pentru încheierea aceluiași act, persoane ale căror interese sînt sau ar putea fi în conflict este obligat să informeze fiecare mandant, cu excepția cazului când uzanțele sau cunoașterea de către mandanți a dublei reprezentări îl exonerează de această obligație pe mandatar.

(2) În cazul dublei reprezentări, mandatarul va acționa față de fiecare mandant în mod imparțial.

(3) Mandantul care nu este în măsură să cunoască dubla reprezentare poate, în cazul în care a suferit un prejudiciu, să ceară declararea nulității actului încheiat de mandatar.

Articolul 1039. Încheierea unui act cu sine însuși

(1) Mandatarul nu poate încheia acte juridice în numele mandantului cu sine însuși, chiar și prin reprezentant, cu excepția cazului când este autorizat expres sau când mandantul cunoaște faptul și nu obiectează împotriva lui.

(2) Numai mandantul poate cere declararea nulității actului juridic încheiat cu încălcarea regulii prevăzute la alin.(1).

Articolul 1040. Abaterea de la indicațiile mandantului

(1) Mandatarul este obligat să îndeplinească indicațiile mandantului.

(2) Mandatarul este în drept să se abată de la indicațiile mandantului dacă, în funcție de circumstanțe, poate presupune că mandantul, avînd cunoștință de situația creată, ar fi aprobat o asemenea abatere. Pînă la abaterea de la indicațiile mandantului, mandatarul este obligat să-l notifice despre noile circumstanțe și să aștepte decizia lui, cu excepția cazurilor când amînarea prezintă un pericol pentru executare.

(3) Dacă executarea de către mandatar a indicațiilor date de mandant duce, în mod vizibil, la dezavantajarea acestuia din urmă, mandatarul trebuie să execute indicațiile doar după ce a comunicat mandantului dezavantajele posibile, iar acesta insistă asupra indicațiilor.

Articolul 1041. Obligația prezentării informațiilor și a dării de seamă despre executarea mandatului

(1) Mandatarul este obligat să transmită mandantului toate informațiile necesare, să dea lămuririle cerute de mandant asupra executării mandatului, iar la executarea acestuia, să-l informeze neîntîrziat și să prezinte darea de seamă.

(2) Convenția în al cărei temei obligațiile mandatarului prevăzute la alin.(1) sînt, pentru viitor, excluse sau limitate se face în scris.

Articolul 1042. Confidențialitatea informației cunoscute de mandatar

(1) Mandatarul este obligat să nu divulge informația care i-a devenit cunoscută în cadrul activității sale dacă mandantul are un interes justificat în păstrarea secretului asupra lor și dacă nu există, în baza dispozițiilor legale, o obligație de dezvăluire sau dezvăluirea nu este permisă de mandant.

(2) Obligația de păstrare a confidențialității subzistă și după încetarea mandatului.

Articolul 1043. Obligația mandatarului de a preda către mandant rezultatele executării

Mandatarul este obligat să remită mandantului tot ceea ce a primit pentru executarea mandatului și nu a utilizat în acest scop, precum și tot ceea ce a dobândit în executarea obligațiilor sale contractuale.

Articolul 1044. Interdicția de a folosi informația sau bunurile în interes propriu

(1) Mandatarul nu are dreptul să folosească în avantajul său informația pe care o obține sau bunurile pe care le primește ori pe care este obligat să le administreze în exercitarea mandatului dacă nu are consimțământul mandantului sau dacă dreptul de folosință nu rezultă din lege sau din mandat.

(2) Pe lângă compensațiile la care este ținut pentru prejudiciul cauzat, mandatarul, în cazul folosirii informației sau bunurilor fără autorizație, trebuie să plătească mandantului pentru folosirea informației o sumă echivalentă cu îmbogățirea sa datorită folosirii ei, iar în cazul când a folosit un bun, o chirie corespunzătoare. Dacă folosește pentru sine banii pe care trebuie să-i remită mandantului ori să-i utilizeze în favoarea acestuia, mandatarul va datora dobânzi din momentul cheltuirii banilor.

Articolul 1045. Protecția drepturilor mandantului

Bunurile dobândite de către mandatar, în numele său dar pe contul mandantului, în cadrul executării obligațiilor contractuale sau care i-au fost transmise de mandant pentru executarea mandatului sînt considerate, în raport cu creditorii mandatarului, bunuri ale mandantului.

Articolul 1046. Compensarea cheltuielilor efectuate de mandatar

(1) Cheltuielile pe care mandatarul le efectuează pentru executarea obligațiilor contractuale și pe care, în funcție de împrejurări, acesta le consideră necesare trebuie compensate de către mandant.

(2) Nu pot fi înaintate pretenții, în temeiul alin.(1), atunci când cheltuielile urmează a fi compensate prin remunerație. Cheltuielile care se fac în mod obișnuit la executarea unor obligații de felul celor stipulate în contract sau cheltuielile care ar fi fost făcute de mandatar și în absența contractului sînt considerate compensate prin remunerație dacă restituirea lor nu se face în mod obișnuit și dacă nu s-a convenit altfel.

(3) La cererea mandatarului, mandantul este obligat să plătească acestuia un avans pentru cheltuielile necesare executării mandatului.

Articolul 1047. Repararea prejudiciului cauzat mandatarului

(1) Mandantul este obligat să repare și prejudiciul produs fără vina sa pe care mandatarul l-a suferit în executarea mandatului dacă prejudiciul este rezultatul unui pericol legat de obligația contractuală ori s-a produs în urma executării unei indicații a mandantului.

(2) Nu se poate formula o pretenție în temeiul alin.(1) atunci când un prejudiciu de felul celui care s-a produs urmează a fi acoperit prin remunerație sau când prejudiciul a fost practic produs printr-o acțiune care nu era necesară executării obligațiilor contractuale ale mandatarului sau printr-o omisiune a lui. Dacă acoperirea prejudiciului din contul remunerației va fi contestată, sarcina probei se pune pe seama mandatarului.

Articolul 1048. Solidaritatea mandanților

Cînd mai multe persoane, pentru o afacere comună, au numit un mandatar, fiecare dintre ele răspunde solidar pentru toate efectele mandatului.

Articolul 1049. Răspunderea mandatarului în cazul mandatului gratuit

Dacă îndeplinește mandatul cu titlu gratuit, mandatarul va răspunde doar pentru actele sale intenționate sau pentru culpă gravă.

Articolul 1050. Denunțarea mandatului

- (1) Mandatul poate fi denunțat oricând de oricare din părți.
- (2) Revocarea mandatului notificată numai mandatarului nu se poate opune terților care, fără a ști despre revocare, au contractat cu bună-credință cu mandatarul. În acest caz, mandantul are drept de regres împotriva mandatarului.
- (3) Mandatarul poate denunța mandatul doar în așa fel încât să fie posibil pentru mandant să se îngrijească în continuare de actele asupra cărora s-a contractat, cu excepția cazului când există motiv întemeiat pentru a denunța.
- (4) Dacă a denunțat, mandantul este obligat față de mandatar la compensarea tuturor cheltuielilor apărute în executarea contractului. Dacă mandatul este cu titlu oneros, mandantul trebuie să plătească mandatarului remunerația convenită.
- (5) Este nulă clauza prin care se exclude dreptul unei părți de a denunța mandatul.

Articolul 1051. Decesul sau incapacitatea mandantului

- (1) Raporturile contractuale nu încetează prin decesul sau prin incapacitatea mandantului dacă nu s-a convenit altfel sau dacă aceasta nu rezultă din conținutul obligației contractuale.
- (2) Dacă raporturile contractuale încetează prin decesul ori prin incapacitatea mandantului, mandatarul trebuie să continue executarea obligațiilor contractuale în cazul în care amânarea ar fi legată de pericolul unor pierderi pentru mandant sau pentru succesorii lui. Executarea mandatului continuă pînă cînd succesorul sau reprezentantul legal al mandantului poate lua toate măsurile necesare. Raporturile contractuale sînt considerate în această privință ca fiind valabile.
- (3) Dacă raporturile contractuale încetează prin decesul sau prin incapacitatea mandantului, față de mandatar contractul se consideră valabil pînă în momentul în care acesta ia cunoștință ori trebuie să cunoască motivul încetării.

Articolul 1052. Încetarea raporturilor contractuale prin decesul mandatarului

- (1) Raporturile contractuale încetează prin decesul mandatarului dacă nu s-a convenit altfel ori dacă din obligația contractuală nu rezultă altfel.
- (2) Moștenitorul mandatarului trebuie să informeze neîntîrziat mandantul despre decesul mandatarului și să ia măsurile necesare pentru protecția drepturilor mandantului.

Capitolul XIV ADMINISTRAREA FIDUCIARĂ

Articolul 1053. Contractul de administrare fiduciară

- (1) Prin contractul de administrare fiduciară, o parte (fondator al administrării, fiduciant) predă bunuri în administrare fiduciară celeilalte părți (administrator fiduciar, fiduciar), iar aceasta se obligă să administreze patrimoniul în interesul fondatorului administrării.
- (2) Prin contract poate fi desemnat în calitate de beneficiar un terț, care poate înainta pretenții proprii față de administratorul fiduciar.
- (3) Autoritățile publice nu pot exercita funcția de administrator fiduciar.
- (4) Administratorul fiduciar nu poate fi beneficiar.
- (5) În cazurile cînd administrarea fiduciară a patrimoniului se constituie pe motive prevăzute de lege, drepturile fondatorului administrării aparțin autorității tutelare sau unei alte persoane menționate în lege.

Articolul 1054. Forma contractului de administrare fiduciară
Contractul de administrare fiduciară a proprietății se încheie în scris.

Articolul 1055. Obiectul administrării fiduciare

(1) Poate fi dat în administrare fiduciară orice bun, inclusiv o universalitate de bunuri, atât existente la momentul încheierii contractului, cât și dobândite în viitor, inclusiv bunurile dobândite de administratorul fiduciar în exercitarea contractului.

(2) Patrimoniul dat în administrare fiduciară include și bunurile care, în calitate de echivalent sau în urma unor acte juridice, iau locul bunurilor originale.

(3) Mijloacele bănești nu pot fi date separat în administrare fiduciară, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(4) Bunurile date în administrare fiduciară se separă de alte bunuri ale fondatorului administrării, precum și de bunurile administratorului fiduciar.

Articolul 1056. Drepturile și obligațiile administratorului fiduciar

(1) Administratorul fiduciar este obligat să administreze în nume propriu proprietatea încredințată, dar pe riscul și pe contul fiduciantului.

(2) În raporturile cu terții, administratorul fiduciar are prerogativele unui proprietar. Dacă nu manifestă față de interesele fiduciantului diligența de care dă dovadă în afacerile proprii, fiduciarul este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.

(3) Administratorul fiduciar este obligat să facă public faptul separării bunurilor luate în administrare fiduciară de bunurile sale și să mențină această publicitate. El răspunde față de fondatorul administrării pentru dezavantajele, pierderile și prejudiciile care rezultă din confuziunea celor două patrimonii.

(4) Administratorul fiduciar poate dispune de un imobil doar în cazurile prevăzute de lege sau de contractul de administrare fiduciară.

(5) Drepturile obținute de administratorul fiduciar ca rezultat al activității de administrare fiduciară se includ în componența patrimoniului primit în administrare dacă în contract nu este prevăzută obligația de a le preda fiduciantului sau beneficiarului.

(6) Obligațiile rezultate din activitatea fiduciarului se execută din contul bunurilor care se află în administrare fiduciară.

Articolul 1057. Remunerația, cheltuielile și fructele

(1) Administratorul fiduciar nu primește remunerație pentru activitatea sa dacă părțile nu au convenit altfel sau dacă aceasta nu rezultă din lege.

(2) Dacă este prevăzută, remunerația poate fi exprimată fie în procente față de venitul (profitul) obținut din administrarea fiduciară a bunurilor, fie într-o sumă fixă de bani, fie în formă de procurare a unei părți a bunurilor administrate de fiduciar în conformitate cu contractul de administrare fiduciară.

(3) Cheltuielile de administrare fiduciară le suportă fondatorul administrării dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(4) Fructele bunurilor revin fondatorului administrării.

Articolul 1058. Răspunderea administratorului fiduciar

(1) Administratorul fiduciar este răspunzător, în raporturile cu terții, pentru toate actele încheiate în limitele împuternicirilor conferite de contractul de administrare fiduciară. Răspunderea se limitează la bunurile pe care le-a primit în administrare fiduciară.

(2) După încetarea administrării fiduciare și transmiterea către fiduciant a bunurilor, acestea pot fi urmărite în continuare pentru pretențiile născute în legătură cu administrarea fiduciară.

(3) Bunurile date în administrare fiduciară nu pot fi urmărite pentru satisfacerea pretențiilor înaintate față de administratorul fiduciar personal.

(4) Fondatorul administrării fiduciare și beneficiarul răspund pentru acțiunile administratorului fiduciar numai atunci când li se poate imputa un comportament ilicit.

Articolul 1059. Indicarea calității de administrator fiduciar la încheierea actelor juridice

(1) Administratorul trebuie să indice în actul juridic faptul că el acționează în calitate de fiduciar. Această condiție se consideră respectată dacă:

a) la încheierea actului juridic cealaltă parte știa sau trebuia să știe despre faptul că actul juridic este încheiat de administratorul fiduciar în această calitate;

b) în actul juridic încheiat în scris s-a introdus, după numele sau denumirea administratorului fiduciar, mențiunea “A.F.”

(2) În cazul când în actul juridic nu se indică faptul că administratorul fiduciar a acționat în această calitate, el se obligă personal în fața terților și răspunde în fața acestora doar cu patrimoniul propriu.

Articolul 1060. Aplicarea dispozițiilor referitoare la mandat

Raporturilor fiduciare se aplică în modul corespunzător dispozițiile referitoare la mandat.

Capitolul XV COMISIONUL

Articolul 1061. Contractul de comision

(1) Prin contractul de comision, o parte (comisionar) se obligă să încheie acte juridice în nume propriu, dar pe contul celeilalte părți (comitent), iar aceasta să plătească o remunerație (comision).

(2) Actul juridic încheiat de comisionar cu un terț dă naștere unor drepturi și obligații numai pentru comisionar, chiar și în cazul în care comitentul este numit sau a participat la executarea actului juridic.

(3) Între comitent și comisionar există aceleași drepturi și obligații ca între mandant și mandatar, cu deosebirile stabilite în prezentul capitol.

Articolul 1062. Executarea obligațiilor de către comisionar

(1) Comisionarul trebuie să respecte indicațiile primite de la comitent și să execute obligațiile pe care și le-a asumat în condiții cât mai favorabile pentru acesta.

(2) În cazul în care comisionarul încheie acte juridice în condiții mai avantajoase decât cele stipulate de comitent, beneficiile se împart egal între el și comitent dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 1063. Remunerația comisionarului

(1) Comitentul este obligat să acorde comisionarului remunerația stabilită de contract sau de uzanțe.

(2) Comisionarul poate pretinde plata comisionului chiar și în cazul în care executarea actului juridic încheiat de el nu a avut loc, dar faptul acesta se datorează vinovăției comitentului sau se află în legătură cu personalitatea lui.

Articolul 1064. Abaterea de la indicațiile comitentului

(1) Comisionarul este în drept să se abată de la indicațiile comitentului dacă o cer interesele comitentului sau dacă nu are posibilitatea de a cere aprobarea prealabilă a comitentului, sau nu a primit răspunsul în timp util.

(2) În cazul în care a vândut bunurile la un preț mai mic decât cel indicat de comitent, comisionarul trebuie să acopere diferența dacă nu demonstrează că nu a putut vinde bunul la prețul indicat și că prin vinderea la un preț mai mic a evitat un prejudiciu mai mare.

(3) În cazul în care comisionarul cumpără un bun la un preț mai mare decât cel indicat, comitentul trebuie să declare că renunță la actul juridic încheiat de comisionar imediat ce este înștiințat despre încheierea actului juridic. În caz contrar, se consideră că a acceptat condițiile cumpărării.

(4) Dacă comisionarul declară că acoperă diferența de preț, comitentul nu are dreptul să renunțe la actul juridic.

Articolul 1065. Dreptul asupra bunului care este obiectul actului juridic

Comitentul are drept de proprietate asupra bunului predat comisionarului sau primit de acesta pentru comitent.

Articolul 1066. Dreptul de retenție al comisionarului

În scopul garantării creanțelor ce izvorăsc din contractul de comision, comisionarul este în drept să rețină bunurile care trebuie să le predea comitentului sau persoanelor indicate de acesta.

Articolul 1067. Executarea actului juridic încheiat de comisionar

(1) Comisionarul trebuie să execute toate obligațiile și să exercite toate drepturile care rezultă din actul juridic încheiat în numele său, dar pe contul comitentului.

(2) Comisionarul nu răspunde pentru neexecutarea obligațiilor de către terț, cu excepția cazului când a garantat în fața comitentului executarea obligațiilor de către terț. În schimbul garanției, comisionarul are dreptul la o remunerație specială, numită provizion.

(3) În cazul în care terțul a încălcat obligațiile, comisionarul trebuie să-l informeze imediat pe comitent și să adune probele necesare. La cererea comitentului, comisionarul îi cesează drepturile care rezultă din actul juridic încheiat întru executarea contractului de comision.

Articolul 1068. Obligația comisionarului de a asigura bunul comitentului

Comisionarul este obligat să asigure bunurile primite de la comitent sau pentru comitent numai în cazurile în care faptul acesta este stipulat în contract sau rezultă din uzanțe.

Articolul 1069. Darea de seamă a comisionarului

După executarea obligațiilor sau după rezilierea contractului, comisionarul predă tot ceea ce a primit în baza contractului și prezintă o dare de seamă. În cazul în care există obiecții în legătură cu darea de seamă, comitentul este obligat să-l informeze pe comisionar în termen de 15 zile de la primirea dării de seamă dacă contractul nu prevede un alt termen.

Articolul 1070. Recepționarea executării de către comitent

Comitentul recepționează tot ceea ce a executat comisionarul în baza contractului de comision, examinează bunurile, îl informează imediat pe comisionar despre vicii și îl eliberează de toate obligațiile pe care și le-a asumat față de terț în executarea contractului de comision.

Articolul 1071. Compensarea cheltuielilor comisionarului

(1) Comitentul este obligat să compenseze toate cheltuielile utile suportate de comisionar în executarea contractului de comision.

(2) Cheltuielile de păstrare a bunurilor comitentului, inclusiv a celor primite de la terți, le suportă comisionarul dacă în lege sau în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 1072. Rezilierea contractului din inițiativa comitentului

(1) Comitentul are dreptul să rezilieze contractul în orice moment.

(2) În cazul rezilierii contractului, comitentul este obligat să plătească comisionarului pentru actele juridice deja încheiate remunerația stipulată și să repare prejudiciul cauzat prin rezilierea contractului.

Articolul 1073. Rezilierea contractului de către comisionar

Comisionarul poate rezilia contractul de comision numai în cazul prevăzut de contract, în cazul inexistenței posibilității de a executa obligația asumată sau în cazul în care comitentul nu execută obligațiile contractuale.

Articolul 1074. Dispoziția asupra bunurilor comitentului

(1) În cazul în care a reziliat contractul sau a fost notificat despre rezilierea contractului de către comisionar, comitentul este obligat să dea, în termen de o lună, indicații privind bunurile aflate la comisionar.

(2) În cazul în care comitentul nu execută obligația prevăzută la alin.(1), comisionarul are dreptul să predea bunurile comitentului în depozit pe contul acestuia ori să le vîndă la un preț cît mai convenabil pentru comitent.

Capitolul XVI EXPEDIȚIA

Articolul 1075. Contractul de expediție

(1) Prin contractul de expediție o parte (expeditor) se obligă, pe contul și în numele celeilalte părți (client) sau în nume propriu, să încheie un contract de transport și să efectueze actele necesare în vederea efectuării transportării, iar clientul se obligă să achite remunerația convenită (comision).

(2) Contractul de expediție se încheie în scris. Clientul urmează să elibereze expeditorului procură dacă aceasta este necesară pentru executarea obligațiilor contractuale.

(3) Raporturilor din contractul de expediție se aplică în modul corespunzător dispozițiile referitoare la mandat, dacă prezentul capitol nu prevede altfel.

(4) Normele prezentului capitol se aplică și în cazurile în care, în conformitate cu condițiile contractului de transport, obligațiile expeditorului le execută transportatorul.

Articolul 1076. Diligența expeditorului

Expeditorul trebuie să îndeplinească expedierea în special sub aspectul alegerii transportatorului, cu grija unui expeditor diligent. În acest sens, el trebuie să țină seama de interesele clientului și să urmeze indicațiile acestuia.

Articolul 1077. Obligațiile clientului

(1) Clientul este obligat, la cererea expeditorului, să îi furnizeze la timp informații asupra bunului, informații pentru întocmirea documentelor de transport, precum și îndeplinirea procedurilor vamale și altor formalități. Clientul este obligat să transmită expeditorului documentele care atestă exactitatea unor astfel de informații.

(2) În cazul unor bunuri periculoase, clientul trebuie să atragă atenția expeditorului asupra naturii pericolului și asupra măsurilor de precauție.

(3) Bunurile despre al căror pericol expeditorul nu a fost informat pot fi descărcate, distruse ori făcute inofensive oricând, oriunde și fără plata vreunei despăgubiri.

(4) Dacă natura bunurilor reclamă aceasta, clientul este obligat să le ambaleze în așa fel încât să corespundă cerințelor transportului.

(5) Dacă bunul trebuie individualizat prin semne, ele trebuie aplicate în așa fel încât să rămână lizibile până la livrare.

(6) Clientul răspunde pentru prejudiciile aduse expeditorului prin nerespectarea obligațiilor stabilite în prezentul articol, cu excepția cazului în care expeditorul nu formulează obiecții față de lipsurile sau defectele ambalajului sau ale semnelor aplicate conform alin.(4) și (5), deși aceste lipsuri ori defecte îi erau evidente și avea cunoștință de ele în momentul preluării bunului.

Articolul 1078. Verificarea încărcăturii de către expeditor

În schimbul unei taxe speciale, clientul poate cere verificarea conținutului coletelor (unităților de încărcătură) în momentul preluării de către expeditor.

Articolul 1079. Obligația de asigurare a încărcăturii

Expeditorul este obligat la asigurarea bunului doar atunci când a primit o indicație în acest sens de la client. În lipsa unei indicații speciale, expeditorul este obligat să asigure încărcătura în modul obișnuit cu un asigurător ales de el.

Articolul 1080. Determinarea stării bunului la destinație

Dacă starea bunului a fost constatată în absența părților, atunci livrarea bunului către destinatar justifică prezumția că bunul a fost primit fără pierderi sau deteriorări, cu excepția situației în care destinatarul a formulat, față de persoana care a făcut livrarea, obiecții în care a menționat caracterul prejudiciului. Dacă pierderile sau prejudiciile pot fi constatate din exterior, obiecția trebuie făcută cel târziu în momentul livrării, iar dacă pierderile și prejudiciile nu pot fi constatate la o examinare din exterior, obiecția trebuie făcută cel târziu până în a 3-a zi din ziua livrării.

Articolul 1081. Aplicarea dispozițiilor cu privire la transport

Dacă destinatarul nu preia bunul la destinație sau dacă bunul nu poate fi livrat din alte motive, drepturile și obligațiile expeditorului se stabilesc conform normelor cu privire la contractul de transport.

Articolul 1082. Dreptul expeditorului de a efectua transportul cu forțe proprii

(1) Expeditorul este autorizat, dacă nu s-a dispus altfel, să execute el însuși transportul. Autorizarea există doar în măsura în care este executată obligația de a ține seama de drepturile și de interesele clientului.

(2) Dacă face uz de dreptul specificat la alin.(1), expeditorul va avea în același timp drepturi și obligații de căraș.

Articolul 1083. Răspunderea expeditorului

(1) Expeditorul răspunde, de regulă, pentru obligațiile care decurg din contractul de expediție doar în cazul vinovăției proprii sau a ajutoarelor sale.

(2) Expeditorul nu poate invoca dispozițiile din prezentul capitol care exclud sau restrâng răspunderea sa ori care răstoarnă sarcina probei dacă prejudiciul a fost produs cu intenție sau din culpă gravă.

Articolul 1084. Cauzarea prejudiciului de către un terț

Dacă prejudiciul este cauzat de o terță persoană participantă la executarea contractului, expeditorul este obligat, la cererea clientului, să-i transmită pretențiile sale față de terță persoană, cu excepția cazului când, în baza unui acord special, expeditorul își asumă valorificarea pretenției pe contul și pe riscul clientului.

Articolul 1085. Plata remunerației

Remunerația, conform contractului de expediție, este exigibilă în momentul în care expeditorul a predat transportatorului bunul.

**Capitolul XVII
DEPOZITUL**

Articolul 1086. Contractul de depozit

Prin contract de depozit o parte (depozitar) se obligă să păstreze bunul mobil, predat de cealaltă parte (deponent), o perioadă determinată sau nedeterminată și să-l restituie la cerere.

Articolul 1087. Refuzul de a preda sau de a primi bunul

(1) Depozitarul nu are dreptul să ceară deponentului să predea bunul. Deponentul însă răspunde pentru prejudiciul cauzat depozitarului intenționat sau din culpă gravă prin refuzul de a preda bunul dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Depozitarul are dreptul să refuze primirea bunului în cazul în care nu i-a fost predat în termenul stabilit dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 1088. Remunerarea depozitarului

(1) Depozitul are titlu gratuit dacă în contract nu este prevăzut altfel. În cazul în care depozitarul execută depozitul în cadrul unei activități profesionale, se consideră că asupra remunerării s-a convenit în mod tacit.

(2) Dacă asupra mărimii remunerației datorate nu s-a convenit, se consideră convenită, în cazul existenței unui tarif stabilit, retribuiția tarifară, iar în lipsa tarifului, retribuiția obișnuită.

(3) Deponentul este obligat să compenseze depozitarului cheltuielile necesare păstrării bunului.

Articolul 1089. Obligația de păstrare a bunului

(1) În cadrul depozitului cu titlu oneros, depozitarul este obligat să se îngrijească de integritatea bunului primit cu prudența și diligența unui bun profesionist.

(2) În cazul în care depozitul are titlu gratuit, depozitarul este obligat să se îngrijească de integritatea bunului ca de propriul bun.

Articolul 1090. Interdicția solicitării probei calității de proprietar

Depozitarul nu poate cere deponentului sau persoanei căreia trebuie să-i restituie bunul dovada faptului că este proprietarul lui.

Articolul 1091. Inadmisibilitatea transmiterii bunului spre depozitare unui terț

(1) Depozitarul nu are dreptul, fără încuviințarea deponentului, să transmită unui terț spre depozitare bunul primit.

(2) În cazul transmiterii, cu permisiunea deponentului, unui terț a bunului primit, depozitarul poartă răspundere în continuare doar pentru alegerea terțului și a locului de depozitare.

Articolul 1092. Inadmisibilitatea folosirii bunului depozitat

Dacă contractul nu prevede altfel, depozitarul nu are dreptul să folosească, fără permisiunea deponentului, bunul predat în depozit, cu excepția cazului când faptul acesta este necesar conservării bunului.

Articolul 1093. Modificarea condițiilor de depozitare

(1) Depozitarul are dreptul să modifice, după caz, condițiile de depozitare numai după ce l-a înștiințat pe deponent și a obținut încuviințarea lui. De asemenea, depozitarul trebuie să-l informeze pe deponent despre confiscarea sau realizarea unor drepturi ale terților asupra bunului depozitat.

(2) În cazul în care modificarea condițiilor depozitului este strict necesară pentru înlăturarea riscului de distrugere, pierdere sau deteriorare a bunului, depozitarul este în drept să modifice modul, locul și alte condiții de păstrare fără a cere deponentului încuviințarea.

(3) Apariția unui pericol real de deteriorare sau degradare a bunului depozitat ori apariția unor alte condiții care amenință siguranța păstrării bunului dă depozitarului dreptul să vândă bunul la un preț determinat de situația creată în cazul în care deponentul nu poate întreprinde vreo acțiune.

(4) Dacă circumstanțele menționate la alin.(3) au apărut din anumite cauze pentru care depozitarul nu poartă răspundere, el are dreptul să rețină cheltuielile de vindere a bunului din contul prețului primit.

Articolul 1094. Reparația prejudiciului cauzat depozitarului prin caracteristicile bunului

Deponentul este obligat să repare prejudiciul cauzat depozitarului prin caracteristicile bunului depozitat în cazul în care știa sau trebuia să știe despre ele. Deponentul nu răspunde de acest prejudiciu dacă l-a anunțat pe depozitar în privința caracteristicilor bunului sau dacă depozitarul le cunoștea.

Articolul 1095. Obligațiunea de restituire

(1) Depozitarul este obligat să restituie bunul în starea în care se află la momentul restituirii. Riscul pieirii sau deteriorării fortuite rămâne în sarcina deponentului.

(2) Depozitarul căruia i s-a luat bunul depozitat și care a primit în locul lui o sumă de bani sau un alt bun trebuie să predea deponentului ceea ce a primit.

(3) Succesorul depozitarului care a vândut cu bună-credință bunul despre care nu știa că este depozitat este ținut să restituie doar prețul primit sau să cedeze creanța sa contra cumpărătorului dacă prețul nu s-a plătit.

Articolul 1096. Dreptul de a ridica bunul depozitat

(1) Deponentul are dreptul să-și ridice oricând bunul depozitat, chiar și atunci când contractul prevede un termen de depozitare.

(2) În cazul în care depozitul este făcut în interesul depozitarului, deponentul este obligat să repare prejudiciul cauzat prin preluarea anticipată a bunului.

Articolul 1097. Obligațiunea de a-și ridica bunul depozitat

(1) Depozitarul poate cere oricând deponentului să-și ridice bunul depozitat dacă în contract nu este stabilit un termen de depozitare.

(2) Depozitarul poate să-și exercite dreptul specificat la alin.(1) doar în așa fel încât deponentul să poată depozita în alt loc bunul, cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru a pretinde ridicarea imediată.

Articolul 1098. Locul restituirii bunului depozitat

Bunul depozitat se restituie la locul unde a fost predat depozitarului dacă părțile nu au convenit altfel.

Articolul 1099. Obligația de a remite fructele bunului depozitat

(1) Depozitarul este obligat să remită fructele bunului depozitat, percepute în perioada de depozitare. El va răspunde pentru neexecutarea acestei obligații numai în caz de intenție sau culpă gravă.

(2) Deponentul este obligat să compenseze cheltuielile necesare de percepere și păstrare a fructelor.

(3) Depozitarul este obligat să plătească dobândă pentru banii depozitați numai din ziua în care a fost pus în întârziere privind restituirea banilor.

Articolul 1100. Costurile restituirii

(1) În cazul în care depozitul are titlu gratuit, costurile restituirii revin deponentului.

(2) În cazul în care depozitul are titlu oneros, costurile restituirii revin depozitarului.

Articolul 1101. Răspunderea depozitarului în cazul încălcării termenului de ridicare a bunului

Dacă s-a stabilit un termen pentru ridicarea bunului, la expirarea lui depozitarul răspunde doar pentru prejudiciul cauzat din intenție sau din culpă gravă.

Articolul 1102. Obligația de a plăti remunerație

Dacă depozitul are titlu oneros, deponentul se obligă să plătească remunerația la încetarea depozitului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 1103. Dreptul de retenție a bunurilor depozitate

Depozitarul are dreptul să rețină bunul depozitat peste termenul prevăzut în contract până la momentul retribuirii sale și compensarea cheltuielilor de păstrare.

Articolul 1104. Depozitarea bunurilor determinate prin caracteristici de gen

Dacă în depozit au fost predate bunuri determinate generic, bunurile trec, în lipsa unei înțelegeri contrare, în proprietatea depozitarului. În astfel de caz, depozitarul se obligă să restituie deponentului o cantitate de bunuri egală sau stipulată de părți, de același gen și de aceeași calitate.

Articolul 1105. Particularitățile depozitului hotelier

(1) Hotelurile, căminele, sanatoriile, casele de odihnă și altele asemenea răspund pentru distrugerea, pierderea sau deteriorarea bunurilor persoanelor fizice, pe care acestea le au cu ele în încăperile rezervate lor, chiar dacă bunurile, cu excepția banilor, valorilor mobiliare și bijuteriilor, nu au fost predate în depozit în mod special. Convenția contrară este nulă.

(2) Răspunderea prevăzută la alin.(1) se exclude în cazul în care prejudiciul este cauzat de o forță majoră, de către un oaspete al clientului sau de proprietățile bunului.

Articolul 1106. Sechestrul

Sechestrul este depozitul în baza căruia persoanele remit un bun în litigiu unui terț, care se obligă să-l restituie, după terminarea procesului, celui care are drept asupra lui.

Articolul 1107. Alegerea depozitarului în cazul sechestrului

(1) Depozitarul însărcinat cu sechestrul este ales de către părți prin acord mutual. Părțile pot să desemneze pe unul dintre ei.

(2) În cazul în care nu ajung la un acord privind depozitarul sau privind condițiile sechestrului, părțile pot cere instanței de judecată să decidă.

Articolul 1108. Drepturile depozitarului însărcinat cu sechestrul

(1) Depozitarul însărcinat cu sechestrul nu are dreptul să facă în privința bunului nici o cheltuială sau alte acte, cu excepția celor de conservare, în lipsa unei stipulații contrare sau autorizații a instanței de judecată.

(2) Depozitarul poate, totuși, cu sau fără consimțământul părților, cu autorizația instanței de judecată, să vândă bunurile a căror depozitare implică cheltuieli disproporționate în raport cu valoarea lor. Suma încasată din vânzarea bunului va rămâne la depozitar în condițiile sechestrului.

Articolul 1109. Încheierea sechestrului

(1) Sechestrul se încheie după soluționarea litigiului prin restituirea bunului către cel îndreptățit.

(2) Depozitarul nu poate, înainte de soluționarea litigiului, să fie eliberat și să restituie bunul decât cu consimțământul tuturor părților sau, în lipsa consimțământului, dacă există un motiv întemeiat, prin autorizarea instanței de judecată.

Articolul 1110. Darea de seamă

Depozitarul însărcinat cu sechestrul trebuie să facă o dare de seamă la sfârșitul depozitului sau pe parcursul lui, la cererea părților sau a instanței de judecată.

Articolul 1111. Sechestrul judiciar

Sechestrul poate fi instituit și de instanța de judecată. În acest caz el este supus regulilor stabilite de [Codul de procedură civilă](#), precum și de prezentul capitol, în măsura în care nu sînt incompatibile.

Capitolul XVIII MAGAZINAJUL

Articolul 1112. Normele aplicabile raporturilor de magazinaj

Raporturilor de magazinaj, care este un contract de predare a bunurilor spre păstrare la un depozit de mărfuri, se aplică în modul corespunzător dispozițiile referitoare la depozit dacă prezentul capitol nu prevede altfel.

Articolul 1113. Obligația de diligență a magazinerului

Magazinerul trebuie să asigure înmagazinarea și păstrarea bunurilor preluate cu diligența unui bun profesionist.

Articolul 1114. Constatarea cantității și felului bunurilor

(1) Magazinerul nu este obligat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, să constate la preluarea bunurilor cantitatea (numărul, măsura ori greutatea), genul, felul sau alte caracteristici ale lor.

(2) Dacă bunurile predate spre înmagazinare se află la livrare într-o stare de depreciere sau deteriorare ce poate fi constatată din exterior, magazinerul trebuie să conserve drepturile în despăgubire împotriva transportatorului, să se îngrijească de dovada acestei stări a bunurilor înmagazinate și să-l anunțe neîntârziat pe deponent. În caz de omisiune, el este obligat să repare prejudiciul produs prin aceasta.

Articolul 1115. Dreptul de inspectare a bunurilor

Magazinerul este obligat să permită, pe parcursul orelor de lucru, deponentului sau unei alte persoane îndreptățite să ia mostre, să inspecteze bunurile înmagazinate și să adopte măsurile necesare conservării lor.

Articolul 1116. Obligația de informare

Dacă se schimbă locul de înmagazinare, dacă au apărut schimbări ale caracteristicilor bunurilor sau dacă asemenea schimbări sînt pe cale de a se produce, magazinerul este obligat să anunțe de îndată faptul acesta. Anunțul va fi făcut către ultimul deținător, cunoscut de magaziner, al recipisei de magazinaj. În caz de omisiune, magazinerul este obligat să repare prejudiciul produs prin aceasta.

Articolul 1117. Răspunderea magazinerului

Magazinerul este răspunzător de distrugerea, pierderea ori deteriorarea bunurilor aflate în paza sa dacă distrugerea, pierderea sau deteriorarea nu s-au produs ca urmare a unor împrejurări care nu pot fi evitate prin grija unui depozitar profesionist.

Articolul 1118. Înmagazinarea bunurilor determinate prin caracteristici de gen

(1) În cazul înmagazinării unor bunuri determinate generic, magazinerul este îndreptățit să le amestece cu bunuri de același gen doar dacă i s-a permis în mod expres.

(2) Față de stocul total rezultat prin amestec, proprietarii bunurilor amestecate sînt coproprietari pe cote-părți. Cota-parte se determină, în cazul în care nu s-a convenit altfel, în funcție de cantitatea de bunuri înmagazinate.

(3) Magazinerul are dreptul și obligația de a preda fiecărui deponent, din stocul total, partea ce i se cuvine, fără încuviințarea celorlalți deponenți.

Articolul 1119. Vânzarea, în cazul degradării, a bunului înmagazinat

(1) Dacă bunul înmagazinat este expus degradării sau dacă se produc modificări ale lui care implică un pericol de depreciere și nu mai este timp pentru prevenirea sau înlăturarea degradării sau deprecierei ori cel îndreptățit, fiind informat, nu a decis în timp util, magazinerul poate organiza vânzarea bunului la licitație.

(2) Suma obținută din vânzare conform alin.(1) este predată deponentului după ce au fost reținute cheltuielile de păstrare și vânzare.

Articolul 1120. Recipisa de magazinaj

La primirea bunurilor, magazinerul are obligația să elibereze o recipisă de magazinaj.

Articolul 1121. Conținutul recipisei de magazinaj

(1) Recipisa de magazinaj trebuie să conțină:

- a) data întocmirii și numărul înscrierii în registrul de magazinaj;
- b) numele sau denumirea și adresa persoanei ale cărei bunuri se înmagazinează;
- c) locul de înmagazinare;
- d) regulile magazinajului;
- e) cantitatea (numărul, măsura ori greutatea) bunurilor înmagazinate și calitatea, iar în cazul bunurilor ambalate, descrierea ambalajului;
- f) costul de magazinaj, alte costuri care pot să apară;
- g) faptul că bunul înmagazinat trebuie sau nu asigurat și, după caz, costul de asigurare;
- h) termenul magazinajului și data expirării lui ori inexistența termenului;
- i) alte date, la alegerea părților;

j) semnătura magazinerului.

(2) Lipsa unor date nu poate invalida recipisa de magazinaj.

[Art.1121 modificat prin [Legea nr.160 din 07.07.2016](#), în vigoare 16.09.2016]

Articolul 1122. Dreptul de grevare a bunului înmagazinat

Posesorul recipisei de magazinaj poate greva bunul înmagazinat în calitate de garanție pentru o altă creanță dacă bunul rămîne în depozit.

Articolul 1123. Andosarea recipisei de magazinaj

Dacă magazinerul a întocmit o recipisă de magazinaj la ordin, aceasta poate fi transmisă unui terț prin andosare.

Articolul 1124. Răspunderea magazinerului în cazul andosării

(1) În cazul în care recipisa de magazinaj a fost transmisă prin andosare, magazinerul răspunde față de posesorul legitim al recipisei pentru exactitatea datelor înscrise în ea dacă nu s-a consemnat prin înscriere pe recipisă că aceste date se bazează exclusiv pe comunicările deponentului sau ale unui terț.

(2) Dacă magazinerul cunoștea inexactitatea datelor, va răspunde și atunci cînd a înscris în recipisă o consemnare de felul celor menționate la alin.(1).

(3) În cazul unui magazinaj de colectare, magazinerul nu are dreptul să înscrie în recipisă consemnări de felul celor menționate la alin.(1).

Articolul 1125. Livrarea bunurilor în cazul recipisei la ordin

(1) În cazul întocmirii unei recipise de magazinaj la ordin, magazinerul este obligat să livreze bunurile înmagazinate numai posesorului legitim al recipisei și numai în schimbul recipisei.

(2) Dacă s-a întocmit o recipisă prin care s-a constituit un gaj asupra bunurilor înmagazinate, magazinerul trebuie să ceară și restituirea acestei recipise.

(3) Magazinerul nu este obligat să verifice autenticitatea andosamentelor. Livrarea se atestă prin înscriere pe recipisa de înmagazinare.

Articolul 1126. Distrugerea sau pierderea recipisei de înmagazinare

(1) Dacă recipisa de înmagazinare este distrusă sau pierdută în alt mod, cel îndreptățit poate cere, pe calea procedurii anunțului public, declararea nulității ei și întocmirea unei noi recipise. În acest caz, se aplică dispozițiile speciale ale [Codului de procedură civilă](#).

(2) În baza unei hotărîri judecătorești, magazinerul va întocmi o a doua recipisă de magazinaj și o a doua recipisă de gaj al înmagazinării, după caz.

Articolul 1127. Remiterea gajului asupra bunului înmagazinat

(1) Dacă proprietarul instituie un drept de gaj asupra bunurilor înmagazinate, andosarea și remiterea recipisei de gaj al înmagazinării vor ține loc de remitere a gajului.

(2) Andosamentul trebuie să indice creditorul gajist și cuantumul creanței.

(3) Magazinerul trebuie anunțat în privința gajării. El trebuie să consemneze că a avut loc gajarea.

Articolul 1128. Dreptul de gaj al magazinerului

(1) În privința costurilor de magazinaj, magazinerul are un drept de gaj asupra bunului cît timp acesta se află în posesiunea sa.

(2) Dacă recipisa de înmagazinare a fost transmisă prin andosare, dreptul de gaj va exista doar față de posesorul legitim al recipisei de înmagazinare.

Articolul 1129. Dreptul magazinerului de a cere ridicarea bunului înmagazinat

(1) Magazinerul nu poate cere ridicarea bunului înmagazinat înainte de expirarea termenului convenit pentru magazinaj, iar dacă nu s-a convenit asupra unui astfel de termen, înainte de a expira 3 luni de la înmagazinare.

(2) Dacă nu s-a convenit asupra unui termen de magazinaj sau dacă păstrează bunul după expirarea termenului, magazinerul poate cere ridicarea bunului numai în urma rezilierii contractului cu respectarea unui termen de preaviz de o lună.

Articolul 1130. Vânzarea bunului la licitație

(1) Dacă deponentul nu ridică la expirarea termenului de magazinaj bunul înmagazinat, magazinerul are dreptul, în urma unei somații, să vândă bunul la licitație. Aceasta nu poate avea loc înainte de expirarea unei luni de la somație.

(2) După ce creanțele magazinerului decurgând din magazinaj și organizarea licitației au fost satisfăcute din suma obținută din vânzare, restul va fi predat de către magaziner posesorului legitim al recipisei de magazinaj.

Capitolul XIX

CONTRACTUL DE SERVICII TURISTICE ȘI ALTE PRODUSE DE VACANȚĂ

[Denumirea capitolului XIX completată prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Secțiunea 1

Contractul de servicii turistice

[Denumirea secțiunii 1 introdusă prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1131. Contractul de servicii turistice

(1) Prin contract de servicii turistice, o parte (organizatorul călătoriei, detailistul) se obligă să acorde celeilalte părți (turist) serviciile stipulate, iar aceasta se obligă să achite costul lor.

(2) Declarația că se intermediază doar contracte cu persoane care vor realiza călătoria (prestatori de servicii) nu va fi luată în considerare dacă celelalte împrejurări confirmă faptul că autorul declarației execută pe propria răspundere prestațiile contractuale ce țin de călătorie.

[Art.1131 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1132. Informația preliminară

(1) Orice anunț publicitar, ofertă sau altă informație prezentate de organizator sau detailist despre serviciile turistice trebuie întocmite astfel încât să se excludă interpretarea lor eronată.

(1¹) În informația preliminară prezentată clientului trebuie să fie indicate în mod clar, lizibil și exact prețul și informațiile corespunzătoare privind:

a) destinația călătoriei, mijloacele de transport utilizate, caracteristicile și categoriile acestora;

b) modul de cazare, amplasarea, categoria sau nivelul de confort și principalele sale caracteristici, omologarea și clasificarea turistică în conformitate cu normele statului de primire respectiv;

c) serviciile de alimentare;

d) itinerarul;

e) condițiile aplicabile în materie de pașapoarte și de vize, precum și formalitățile sanitare necesare pentru călătorie și ședere;

f) valoarea sau procentul din preț ce trebuie vărsat cu titlu de avans și calendarul pentru plata soldului;

g) faptul că realizarea pachetului de servicii necesită un număr minim de persoane și, în acest caz, data-limită de informare a clientului în caz de anulare a pachetului;

h) condițiile rezervărilor prealabile.

(2) Condițiile incluse în anunțul publicitar, în ofertă sau în altă informație prezentată clientului sînt obligatorii pentru organizator sau detailist, cu excepția cazului în care:

a) modificarea acestor condiții a fost comunicată în mod clar clientului înainte de încheierea contractului; în acest caz, informația preliminară trebuie să conțină o mențiune specială;

b) modificările au intervenit ulterior, ca urmare a unui acord între părțile contractante.

[Art.1132 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1133. Informația obligatorie

(1) Pînă la momentul încheierii contractului, organizatorul și/sau detailistul sînt obligați să pună la dispoziția clientului, în scris sau în orice altă formă adecvată, o informație privind condițiile în materie de pașapoarte și de vize, inclusiv în privința termenelor de obținere a lor, precum și despre cerințele de asigurare a sănătății pe durata călătoriei.

(2) Într-un termen rezonabil de pînă la începerea călătoriei, stabilit prin contract, organizatorul și/sau detailistul sînt obligați să prezinte clientului, în scris sau în orice altă formă adecvată, o informație despre:

a) timpul și locul staționărilor intermediare și al joncțiunilor de transport, precum și detaliile amplasării clientului în interiorul vehiculului (cabină pe navă, compartiment în tren etc.);

b) numele, adresa și numărul de telefon al reprezentanților locali ai organizatorului și/sau detailistului ori, în absența acestora, datele de identificare ale agenției locale căreia i se va adresa clientul la necesitate. În cazul absenței unor astfel de reprezentanți sau agenții, clientul urmează să fie informat despre datele de contact ale organizatorului și/sau detailistului;

c) în cazul călătoriei unor minori – datele de contact direct cu minorul sau cu persoana responsabilă de el la locul de destinație;

d) posibilitatea procurării poliței de asigurare care să acopere costurile în caz de reziliere a contractului de către client conform art.1143 sau costurile de asistență, inclusiv taxele de repatriere, în caz de accidentare sau de boală, precum și alte cheltuieli.

[Art.1133 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1134. Conținutul contractului de servicii turistice

(1) Contractul de servicii turistice trebuie să conțină următoarele clauze:

a) itinerarul, locul (locurile) de destinație și termenele de aflare, cu indicarea datelor;

b) vehiculele, caracteristicile și clasele lor, data și locul plecării și sosirii;

c) informații despre cazare, categoria sau nivelul de confort, caracteristicile lui de bază, serviciile de alimentare;

d) în cazul stabilirii unui număr minim de persoane necesar pentru realizarea călătoriei, termenul limită de notificare a clientului în caz de contramandare a acesteia;

e) vizitele, excursiile și alte servicii incluse în prețul unic al călătoriei;

f) denumirea și adresa organizatorului sau detailistului și a asigurătorului, după caz;

g) prețul călătoriei, posibilitatea de modificare a prețului, costul anumitor servicii suplimentare (taxa de îmbarcare și debarcare în porturi și aeroporturi, taxele turistice) neinclus în prețul unic al călătoriei și posibilitatea de modificare a acestuia;

h) termenele și modalitatea de plată a prețului și a celorlalte costuri;

i) condițiile specifice, convenite de părți la cererea clientului;

j) termenele de formulare a pretențiilor privind neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a contractului;

k) alte condiții.

(2) Toate condițiile contractuale trebuie prezentate clientului în scris, pe suport de hârtie sau pe orice suport durabil disponibil și accesibil consumatorului, înainte de încheierea contractului. Clientul trebuie să primească un exemplar al acestor clauze.

(3) Dispozițiile alin.(2) nu exclud posibilitatea încheierii, în ultimul moment, a contractului sau a rezervării.

[Art.1134 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1135. Călătoria unui terț

(1) În cazul în care clientul nu poate să călătorească, acesta are dreptul să ceară, înainte de începutul călătoriei, ca un terț să preia drepturile și îndatoririle sale din contractul de călătorie. Organizatorul poate refuza cererea clientului în cazul în care terțul nu corespunde condițiilor călătoriei.

(2) Organizatorul sau detailistul este în drept să ceară clientului care cedează pachetul său de servicii ori terțului compensarea cheltuielilor suplimentare suportate prin înlocuirea cu terțul.

[Art.1135 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1136. Modificarea clauzelor esențiale ale contractului

(1) Dacă, înainte de începutul călătoriei, este nevoie să modifice considerabil clauzele esențiale ale contractului, inclusiv prețul, organizatorul este obligat să-l notifice imediat pe client despre acest fapt.

(2) Prețul menționat în contract nu poate fi modificat, cu excepția cazului în care contractul prevede o astfel de posibilitate și indică modalitatea calculării prețului modificat. Prețul indicat în contract poate fi modificat, atât în vederea majorării, cât și a reducerii, dacă modificarea are loc ca urmare a variațiilor costurilor pentru transport, a variațiilor taxelor pentru anumite servicii (taxa de îmbarcare și debarcare în porturi și aeroporturi). Prețul nu poate fi majorat în termen de 20 de zile până la data începerii călătoriei.

(3) În cazul prevăzut la alin.(1), clientul poate rezilia contractul sau accepta modificarea lui, fiind obligat să-l notifice pe organizator sau pe detailist în cel mai scurt timp despre decizia sa.

(4) În cazul în care clientul reziliază contractul în conformitate cu alin.(3) sau dacă, indiferent de cauză, cu excepția unei greșeli a clientului, organizatorul sau detailistul anulează pachetul de servicii înainte de data de plecare convenită, clientul are dreptul:

a) la un alt pachet de servicii de calitate echivalentă sau superioară celui inițial, în cazul în care organizatorul și/sau detailistul pot să-l propună. Dacă pachetul de servicii oferit în compensație este de calitate inferioară celui inițial, organizatorul trebuie să ramburseze clientului diferența de preț; sau

b) la rambursarea tuturor sumelor achitate de către client în temeiul contractului, în termen de cel mult 14 zile calendaristice din momentul rezilierii contractului.

(5) În cazurile prevăzute la alin.(4), clientul are dreptul la o despăgubire pentru neexecutarea contractului, care îi este achitată de către organizator sau detailist, cu excepția cazului în care:

a) anularea se datorează numărului de persoane înscrise pentru pachetul de servicii care este inferior numărului minim necesar, iar clientul este informat despre anulare în scris în termenul indicat în descrierea pachetului de servicii; sau

b) anularea, exceptând cazurile de supraz rezervare, se datorează unui caz de forță majoră.

[Art.1136 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1137. Acordarea de garanții și înlăturarea neajunsurilor

(1) Organizatorul este obligat să organizeze astfel călătoria încît să aibă calitățile promise și să nu fie afectată de lipsuri care i-ar diminua valoarea sau utilitatea dedusă din contract sau din practica obișnuită.

(1¹) Organizatorul și/sau detailistul sînt răspunzători pentru executarea obligațiilor asumate prin contract, inclusiv în situația în care aceste obligații trebuie să fie îndeplinite de către alți prestatori de servicii.

(2) În cazul în care depistează neajunsuri în timpul călătoriei, turistul are dreptul să ceară înlăturarea lor imediată. Organizatorul poate refuza înlăturarea neajunsurilor dacă aceasta cere cheltuieli disproporționate.

(2¹) În cazul unor pretenții ale turistului cu privire la executarea serviciilor prevăzute în contract, organizatorul și/sau detailistul, precum și prestatorii de servicii vor acționa imediat pentru soluționarea pretențiilor și vor face proba eforturilor depuse de ei în acest scop.

(3) Dacă după plecare o mare parte din serviciile prevăzute în contract nu sînt prestate sau dacă organizatorul constată că nu va putea asigura o mare parte din serviciile prevăzute, organizatorul:

a) efectuează, fără costuri suplimentare pentru turist, alte aranjamente corespunzătoare pentru continuarea pachetului de servicii; și

b) după caz, despăgubește turistul la limita diferenței dintre serviciile prevăzute și cele prestate.

(4) În cazul în care aranjamentele menționate la alin.(3) sînt imposibile sau nu sînt acceptate de către turist din motive întemeiate, organizatorul furnizează către turist, fără costuri suplimentare, un mijloc de transport echivalent, care îl va duce înapoi la locul de plecare sau într-un alt loc de sosire convenit în prealabil cu acesta din urmă, despăgubind turistul.

(5) Turistul trebuie să semnaleze cît mai curînd posibil atît prestatorului de servicii, cît și organizatorului și/sau detailistului, în scris sau sub altă formă corespunzătoare, orice abatere în executarea contractului pe care o constată la fața locului. Această obligație trebuie menționată clar și explicit în contract.

[Art.1137 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1138. Reducerea prețului pentru neajunsurile călătoriei

(1) În cazul în care, pe parcursul călătoriei, se descoperă neajunsuri, prețul ei se reduce, luîndu-se în considerare momentul descoperirii.

(2) Prețul călătoriei nu se reduce dacă turistul, din intenție sau din culpă gravă, nu l-a anunțat pe organizator într-un termen rezonabil despre neajunsul depistat.

Articolul 1139. Rezilierea contractului din cauza neajunsurilor

(1) În cazul în care călătoria este, ca urmare a unor lipsuri de felul celor menționate la art.1138, prejudiciată în mod considerabil, turistul poate rezilia contractul. El poate rezilia contractul și atunci cînd, ca urmare a unor asemenea lipsuri, dintr-un motiv important care poate fi recunoscut de către organizator, nu i se poate pretinde să mai facă acea călătorie.

(2) Rezilierea contractului este admisibilă doar dacă organizatorul a lăsat să expire un termen care i-a fost stabilit de către turist, fără a efectua remedierea. Nu este necesară stabilirea unui termen dacă remedierea este imposibilă sau este refuzată de organizator ori dacă rezilierea imediată a contractului este justificată de un interes special al turistului.

(3) În cazul rezilierii contractului, organizatorul pierde dreptul asupra prețului convenit. El poate cere totuși o indemnizație corespunzătoare pentru serviciile prestate deja și pentru cele necesare în vederea încheierii călătoriei, cu excepția cazului în care serviciile nu prezintă interes pentru turist în legătură cu rezilierea contractului.

(4) Organizatorul călătoriei este obligat, în urma încetării prin reziliere a contractului, în special în cazul în care contractul prevede întoarcerea, să ia măsurile necesare pentru a-l transporta înapoi pe turist. Cheltuielile suplimentare sînt suportate de organizator.

Articolul 1140. Reparația prejudiciului cauzat prin neajuns

(1) Turistul poate cere, indiferent de faptul dacă a solicitat reducerea prețului sau a reziliat contractul, despăgubiri pentru neîndeplinirea contractului în cazul în care lipsurile călătoriei se datorează unei împrejurări pentru care răspund organizatorul și/sau detailistul.

(2) Organizatorul și/sau detailistul sînt scutiți de răspunderea prevăzută la alin.(1) în cazul în care această neexecutare sau executare defectuoasă nu este imputabilă nici lor, nici altui prestator de servicii, deoarece aceste lipsuri sînt imputabile unui terț care nu are legătură cu prestarea serviciilor prevăzute în contract și au un caracter imprevizibil și inevitabil.

(3) În cazurile menționate la alin.(2), organizatorul și/sau detailistul parte contractantă sînt obligați să ofere prompt asistență turistului aflat în dificultate.

(4) Fără a aduce atingere prevederilor art.1142 nu se pot face derogări de la dispozițiile alin.(1)–(3) din prezentul articol prin clauză contractuală.

[Art.1140 în redacția [Legii nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1140¹. Garanția

Organizatorul sau detailistul trebuie să aducă garanții pentru a asigura, în caz de insolabilitate, rambursarea sumelor achitate de turist și repatrierea acestuia.

[Art.1140¹ introdus prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1141. Termenul de înaintare a pretențiilor și termenul de prescripție

(1) Pretențiile întemeiate pe prevederile art.1137–1140 pot fi înaintate de către turist organizatorului în decursul unei luni din momentul prevăzut în contract pentru încheierea călătoriei. Pretențiile pot fi înaintate și după expirarea termenului de o lună dacă termenul este omis din motive neimputabile turistului.

(2) Termenul de prescripție al acțiunilor intentate de turist este de 6 luni, calculate din ziua care, conform contractului, este ultima zi a călătoriei. Dacă turistul înaintează pretenții, curgerea prescripției se suspendă pînă în ziua în care organizatorul respinge în scris pretențiile.

Articolul 1142. Admiterea limitării răspunderii

(1) În baza unui acord cu turistul, organizatorul poate să-și limiteze răspunderea pentru prejudicii, altele decît vătămarea corporală, la triplul preț al călătoriei dacă:

- a) prejudiciul nu este cauzat din intenție sau din culpă gravă;
- b) prejudiciul este cauzat turistului doar din greșeala unui prestator de servicii implicat în derularea contractului.

(2) Dacă răspunderea unui prestator de servicii este condiționată, limitată sau exclusă conform convențiilor internaționale, organizatorul și/sau detailistul pot invoca aceasta, în egală măsură, față de turist.

[Art.1142 modificat prin [Legea nr.6 din 26.02.2016](#), în vigoare 01.10.2016]

Articolul 1143. Rezilierea contractului de către turist

(1) Înainte de începutul călătoriei, turistul poate rezilia oricînd contractul.

(2) În cazul în care turistul reziliază contractul, organizatorul pierde dreptul asupra prețului călătoriei. El poate, totuși, să ceară o despăgubire corespunzătoare. Quantumul despăgubirii se determină în funcție de prețul călătoriei, scăzîndu-se cheltuielile neefectuate de organizator, precum și ceea ce organizatorul ar fi putut dobîndi prin valorificarea în alt mod a prestațiilor sale.

Articolul 1144. Rezilierea contractului din cauza unei forțe majore

(1) În cazul în care călătoria este îngreuiată, periclitată sau prejudiciată considerabil din cauza unei forțe majore ce nu putea fi prevăzută în momentul încheierii contractului, atât organizatorul, cât și turistul poate rezilia contractul fără nici o altă condiție.

(2) Dacă se reziliază contractul în temeiul alin.(1), se vor aplica dispozițiile art.1139 alin.(3) și prima dispoziție din alin.(4). Costurile suplimentare ale transportului la întoarcere se vor suporta, în mod egal, de către părți. În alte cazuri, costurile suplimentare se suportă de către turist.

Articolul 1145. Excluderea derogărilor

Nu se poate deroga de la normele prezentului capitol în defavoarea turistului.

Secțiunea a 2-a

Unele produse de vacanță și intermedierea lor

[Secțiunea a 2-a (art.1145¹-1145¹⁰) introdusă prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145¹. Contractul privind cazarea periodică

(1) Contractul privind cazarea periodică este contractul prin care un profesionist se obligă să acorde consumatorului dreptul de a folosi o locuință sau altă unitate de cazare peste noapte, în mod periodic, în decursul unui termen care depășește 12 luni, iar consumatorul se obligă să plătească un preț total. La aprecierea dacă termenul depășește 12 luni, se vor lua în calcul toate posibilitățile de prelungire prevăzute în contract.

(2) Dreptul consumatorului menționat la alin.(1) poate lua forma:

- a) unei cote-părți în proprietatea comună, cu stabilirea modului respectiv de folosință;
- b) unui drept de uzufruct, abitație sau alt drept real;
- c) unui drept de locațiune sau alt drept de creanță;
- d) unui drept rezultat din calitatea de membru al unei persoane juridice ori societăți civile.

(3) Dreptul consumatorului poate fi însoțit de opțiunea de a alege unitatea de cazare din cadrul unui grup de unități de cazare făcute disponibile de către profesionist.

(4) Dreptul consumatorului menționat la alin.(1) se extinde și asupra bunurilor mobile conform destinației unității de cazare.

[Art.1145¹ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145². Alte contracte aferente produselor de vacanță și domeniul de aplicare

(1) Contractul privind produsul de vacanță pe termen lung este contractul pe un termen ce depășește 12 luni prin care un profesionist se obligă să acorde consumatorului dreptul de a primi reduceri de preț sau alte beneficii privind cazarea, iar consumatorul se obligă să plătească un preț total. Contractul poate, de asemenea, să prevadă și prestarea unor servicii suplimentare consumatorului, precum serviciile de transport. La aprecierea dacă termenul depășește 12 luni, se vor lua în calcul toate posibilitățile de prelungire prevăzute în contract.

(2) Contractul de intermediere a produsului de vacanță este contractul prin care un profesionist se obligă față de consumator, în schimbul unei remunerații, să intermedieze:

- a) un contract privind cazarea periodică ori un contract privind produsul de vacanță pe termen lung; sau
- b) un contract privind înstrăinarea drepturilor deținute de către consumator în temeiul unui contract indicat la lit.a).

(3) Contractul de intermediere a participării la un sistem de schimb este contractul prin care un profesionist se obligă față de consumator, în schimbul unei remunerații, să

intermedieze un contract prin care consumatorul va participa la un sistem de schimb care îi permite accesul la unități de cazare peste noapte sau la alte servicii în schimbul acordării accesului temporar altor persoane la avantajele pe care consumatorul le deține în temeiul contractului privind cazarea periodică.

(4) Dispozițiile art.1145³–1145¹⁰ se aplică în modul corespunzător contractului privind cazarea periodică, contractului privind produsul de vacanță pe termen lung, contractului de intermediere a produsului de vacanță și contractului de intermediere a participării la un sistem de schimb, cu excepția cazului în care articolul prevede că se aplică doar unuia sau unora dintre aceste contracte.

(5) Orice clauză contrară dispozițiilor prezentei secțiuni în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.

(6) Prezenta secțiune nu aduce atingere cadrului legal referitor la:

- a) căile de atac prevăzute în dreptul contractual general;
- b) înregistrarea bunurilor imobile sau mobile și înstrăinarea bunurilor imobile;
- c) condițiile de stabilire, regimul de autorizare sau cerințele de autorizare; precum și la
- d) determinarea naturii juridice a drepturilor care fac obiectul contractelor reglementate de prezenta secțiune.

[Art.1145² introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145³. Publicitatea

(1) Profesionistul este obligat să asigure că în publicitatea sa se precizează posibilitatea de a obține informațiile menționate la art.1145⁴ alin.(1) și se indică unde se pot obține informațiile respective.

(2) În cazul în care, în cadrul unei oferte promoționale, al unui eveniment de promovare sau al unui eveniment comercial, consumatorului i se va propune încheierea contractului, profesionistul este obligat să precizeze în mod clar, în invitație, scopul comercial și natura evenimentului.

(3) Informațiile menționate la art.1145⁴ alin.(1) trebuie să fie puse la dispoziția consumatorului în orice moment pe durata evenimentului.

(4) Drepturile aferente contractului privind cazarea periodică și contractului privind produsul de vacanță pe termen lung nu pot fi promovate sau comercializate drept o investiție.

[Art.1145³ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145⁴. Informațiile precontractuale

(1) Profesionistul este obligat să furnizeze consumatorului următoarele informații:

a) în cazul contractului privind cazarea periodică – potrivit formularului standard prevăzut în anexa nr.1 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova;

b) în cazul contractului privind produsul de vacanță pe termen lung – potrivit formularului standard prevăzut în anexa nr.2 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova;

c) în cazul contractului de intermediere a produsului de vacanță – potrivit formularului standard prevăzut în anexa nr.3 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova;

d) în cazul contractului de intermediere a participării la un sistem de schimb – potrivit formularului standard prevăzut în anexa nr.4 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova.

(2) Profesionistul are obligația să completeze formularele standard menționate la alin.(1) cu informații suficiente și precise, astfel încât să nu inducă în eroare consumatorul și să permită consumatorului să ia o decizie în deplină cunoștință de cauză.

(3) Profesionistul trebuie să furnizeze consumatorului toate informațiile prevăzute la alin.(1):

- a) gratuit;
- b) într-un mod clar și ușor de înțeles;
- c) pe hîrtie sau pe un alt suport durabil, ușor accesibil consumatorului;
- d) cu suficient timp înainte ca un consumator să încheie un contract sau să accepte o ofertă, dar cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte.

(4) Perioada de 15 zile prevăzută la alin.(3) lit.d) se poate reduce cu acordul scris al consumatorului.

[Art.1145⁴ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145⁵. Informarea despre dreptul de revocare și despre interzicerea plăților în avans, confirmarea informării

(1) Înainte de încheierea contractului, profesionistul trebuie să informeze consumatorul în mod explicit despre existența dreptului de revocare a contractului, conform art.752¹, termenul de revocare a contractului, conform art.752², și despre interzicerea plăților în avans în perioada termenului de revocare, conform art.1145⁸.

(2) Consumatorul trebuie să confirme primirea informațiilor contractuale prevăzute la alin.(1) prin semnarea rubricilor corespunzătoare din partea a 2-a a formularului standard prevăzut în anexele nr.1–4 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova.

[Art.1145⁵ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145⁶. Limba contractului și informațiilor furnizate

(1) Contractul se redactează în limba română.

(2) În cazul în care consumatorul este cetățean străin și are reședința în străinătate, contractul se redactează în limba de stat sau în una din limbile de circulație internațională.

(3) Cerințele de limbă prevăzute la alin.(1) și (2) se aplică și informațiilor pe care profesionistul este obligat să le furnizeze conform art.1145⁴ și 1145⁵.

(4) În cazul unui contract privind cazarea periodică care are ca obiect un singur bun imobil determinat, profesionistul este obligat să furnizeze consumatorului, în mod gratuit, o traducere autorizată a contractului în limba de stat sau în una din limbile de circulație internațională.

[Art.1145⁶ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145⁷. Forma și clauzele contractului

(1) Contractul se încheie în formă scrisă, pe hîrtie sau pe un alt suport durabil acceptat de consumator, și se redactează în mod vizibil și ușor de citit. Culoarea de fond a hîrtiei pe care este redactat contractul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat.

(2) Dacă pentru constituirea ori transmiterea dreptului acordat prin contractul privind cazarea periodică legea cere forma autentică, contractul trebuie încheiat în formă autentică. Dispozițiile legale privind registrul bunurilor imobile rămîn aplicabile.

(3) Contractul trebuie să prevadă următoarele:

- a) informații privind numele, prenumele, domiciliul sau reședința profesionistului persoană fizică și, respectiv, informații privind denumirea, sediul și forma juridică de organizare ale profesionistului persoană juridică, precum și adresele pentru notificare;
- b) informațiile cuprinse în formularul standard corespunzător, menționat la art.1145⁴;
- c) data și locul încheierii contractului.

(4) Informațiile cuprinse în formularele standard menționate la art.1145⁴ nu pot fi modificate decît cu acordul în scris al părților sau în cazul în care modificările decurg din

anumite circumstanțe neobișnuite și neprevăzute, independente de voința profesionistului, și ale căror consecințe nu ar fi putut fi evitate, chiar dacă s-ar fi luat toate măsurile necesare.

(5) Orice modificare va fi comunicată consumatorului, pe hârtie sau pe un alt suport durabil ușor accesibil acestuia și pe care îl acceptă, înainte de încheierea contractului. Modificările se menționează în mod expres în contract.

(6) La momentul încheierii contractului, consumatorul primește cel puțin un exemplar al acestuia. La contract trebuie să se anexeze formularul standard referitor la dreptul de revocare, prevăzut în anexa nr.5 la [Legea nr.1125-XV din 13 iunie 2002](#) pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova.

[Art.1145⁷ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145⁸. Interzicerea plăților în avans

(1) Sînt interzise orice plăți în avans, acordarea de garanții, rezervarea de bani prin intermediul conturilor, recunoașterea explicită a datoriilor, precum și orice alte plăți efectuate de consumator către profesionist sau către orice alt terț înainte de sfîrșitul termenului de revocare a contractului.

(2) În cazul contractului de intermediere a produsului de vacanță, interdicția de la alin.(1) subzistă pînă la îndeplinirea de către profesionist a tuturor obligațiilor sale rezultate din acest contract sau, după caz, pînă la încetarea pe alt temei a acestui contract.

[Art.1145⁸ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145⁹. Dispoziții speciale aplicabile contractului privind cazarea periodică

(1) În cazul contractului privind cazarea periodică, plata se va efectua conform unui calendar fix de plăți. Sînt interzise orice plăți ale prețului specificat în contract care nu sînt efectuate conform calendarului fix de plăți. Plățile, inclusiv plata cotizației de membru, trebuie să fie eșalonate în rate anuale, fiecare dintre acestea avînd aceeași valoare. Profesionistul trebuie să trimită o solicitare scrisă de plată, pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil, cu cel puțin 14 zile calendaristice înainte de data scadenței.

(2) Consumatorul are dreptul la rezoluțiunea raportului contractual privind cazarea periodică, fără vreun motiv, începînd de la plata celei de-a doua rate, fără a fi pasibil de vreo sancțiune, notificînd acest lucru profesionistului în termen de 14 zile calendaristice de la primirea solicitării de plată aferente fiecărei rate. Acest drept nu afectează dreptul de rezoluțiune pe alte temeiuri legale.

[Art.1145⁹ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Articolul 1145¹⁰. Contractele legate

(1) Exercițarea de către consumator a dreptului de revocare are ca efect și rezoluțiunea automată a contractului legat de contractul care se revocă.

(2) Contractul care se revocă se consideră legat de contractul prin care consumatorul obține bunuri, lucrări, conținut digital, servicii sau alte prestații legate de contractul care se revocă dacă aceste prestații sînt furnizate:

- a) de către același profesionist; sau
- b) de către un terț pe baza unui acord între terțul respectiv și același profesionist.

(3) Contractul care se revocă se consideră legat de contractul de credit prin care consumatorul obține credit destinat exclusiv pentru finanțarea obligațiilor de plată, în totalitate sau în parte, rezultate din contractul care se revocă dacă aceste contracte formează, din punct de vedere obiectiv, o unitate comercială.

(4) Se consideră că contractele formează o unitate comercială în sensul alin.(3) în cazul în care:

- a) însuși profesionistul este și creditor;

b) fiind o altă persoană decât profesionistul, creditorul, pe bază de acord, folosește serviciile ori colaborarea profesionistului pentru încheierea contractului de credit sau pregătirea acestuia; sau

c) contractul de credit specifică în mod expres obiectul contractului care se revocă.

(5) Existența acordului dintre terț și profesionist, astfel cum este prevăzut la alin.(2) lit.b) și la alin.(4) lit.b), se prezumă pînă la proba contrară.

(6) În cazul în care profesionistul este informat de către consumator despre revocarea contractului, profesionistul este obligat să informeze terțul cu care consumatorul are un contract legat despre faptul că a intervenit rezoluțiunea lui conform alin.(1).

(7) În sensul alin.(3), prin contract de credit se va înțelege oricare contract de credit pentru consumator care se înscrie în domeniul de aplicare al [Legii nr.202 din 12 iulie 2013](#) privind contractele de credit pentru consumatori.

[Art.1145¹⁰ introdus prin [Legea nr.200 din 28.07.2016](#), în vigoare 30.03.2017]

Capitolul XX FIDEJUSIUNEA

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la fidejusiune

Articolul 1146. Contractul de fidejusiune

(1) Prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

(2) Prin fidejusiune se poate garanta și o obligație viitoare sau afectată de modalități.

Articolul 1147. Forma contractului de fidejusiune

Contractul de fidejusiune, pentru a fi valabil, trebuie încheiat în scris. În cazul în care fidejutorul execută obligația, viciul de formă se consideră înlăturat.

Articolul 1148. Neobligativitatea acordului debitorului la constituirea fidejusiunii

O persoană poate deveni fidejutor fără acordul debitorului și chiar fără știrea acestuia.

Articolul 1149. Fidejusiunea multiplă

(1) Fidejusiunea poate fi prestată atât pentru debitorul principal, cât și pentru fidejutor.

(2) Fidejutorul ulterior care s-a obligat în privința îndeplinirii obligației fidejutorului anterior răspunde alături de acesta în același fel ca primul fidejutor alături de debitorul principal.

Articolul 1150. Temeiul apariției fidejusiunii

(1) Fidejusiunea poate să rezulte din acordul părților, poate fi impusă prin lege sau poate fi instituită de instanța de judecată.

(2) Debitorul obligat să furnizeze o fidejusiune trebuie să propună o persoană fizică cu domiciliu sau reședință în Republica Moldova sau o persoană juridică înregistrată în Republica Moldova, care să dispună de bunuri suficiente pentru a garanta obligația. În cazul în care persoana propusă nu este acceptată, debitorul trebuie să propună o altă persoană. Această regulă nu se aplică atunci cînd creditorul a cerut în calitate de fidejutor o anumită persoană.

Articolul 1151. Dreptul înlocuirii garanției

Debitorul ținut să furnizeze o fidejusiune legală sau judiciară poate da în schimb o altă garanție suficientă.

Articolul 1152. Limitele fidejusiunii

(1) Fidejusiunea nu poate exceda datoria debitorului și nu poate fi făcută în condiții mai oneroase.

(2) Fidejusiunea care excedă datoria debitorului sau care este făcută în condiții mai oneroase este valabilă în limitele obligației principale.

(3) Fidejusiunea poate fi contractată pentru o parte a obligației și în condiții mai puțin oneroase.

(4) Obligația fidejursorului nu se majorează, după preluarea fidejusiunii, prin actele juridice făcute de debitorul principal.

Articolul 1153. Întinderea obligațiilor fidejursorului

(1) Fidejursorul răspunde în toate cazurile doar pînă la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune.

(2) Pînă la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune, fidejursorul răspunde, în absența unei clauze contrare, pentru:

a) totalul, din momentul respectiv, al datoriei principale, în special atunci cînd datoria principală a fost modificată datorită vinovăției ori întîrzierii debitorului principal, însă în situația unei penalități contractuale sau a unei despăgubiri globale prevăzute pentru cazul încetării contractului, doar atunci cînd s-a convenit expres în acest sens;

b) cheltuielile de reziliere a contractului și de urmărire în justiție dacă trebuie suportate de debitorul principal în măsura în care fidejursorului i s-a dat la timp posibilitatea de a le evita prin satisfacerea cerințelor creditorului.

c) dobînzile datorate de debitorul principal dacă s-a convenit în mod expres asupra acestui lucru.

Articolul 1154. Raporturile dintre mai mulți fidejusori

(1) În cazul în care mai mulți fidejusori au prestat fidejusiune pentru același debitor și pentru aceeași obligație, fidejursorul care a executat obligația are drept de regres contra celorlalți fidejusori pentru partea fiecăruia din ei.

(2) În cazul insolabilității unuia din fidejusori, partea acestuia se repartizează proporțional între ceilalți fidejusori.

Secțiunea a 2-a

Raporturile dintre creditor și fidejursor

Articolul 1155. Obligația creditorului de a informa

(1) Creditorul este obligat să furnizeze, la cererea fidejursorului, toate informațiile utile privind conținutul și modalitățile obligației principale și privind stadiul de executare a acesteia.

(2) Fidejursorul nu poate renunța anticipat la dreptul de informare.

Articolul 1156. Răspunderea fidejursorului

(1) În cazul neexecutării obligației principale, fidejursorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(2) Părțile pot conveni ca fidejursorul să fie obligat să plătească datoria numai după urmărirea debitorului. În acest caz, fidejursorul trebuie să indice bunurile debitorului și să avanseze cheltuielile pentru urmărirea acestor bunuri.

Articolul 1157. Excepțiile pe care le poate invoca fidejursorul

(1) Fidejusalul poate opune creditorului toate excepțiile pe care le-ar putea opune debitorul. În caz de deces al debitorului principal, fidejusalul nu se poate prevala de faptul că moștenitorii răspund limitat pentru obligația debitorului.

(2) Fidejusalul nu pierde dreptul de a invoca o excepție doar prin faptul că debitorul principal renunță la aceasta.

(3) Fidejusalul poate refuza satisfacerea cerințelor creditorului atât timp cât debitorul are dreptul de a ataca actul care stă la baza obligației.

(4) Dreptul prevăzut la alin.(3) este recunoscut fidejusalului și în cazul în care creditorul poate să-și satisfacă creanța față de debitorul principal prin compensarea datoriei sale față de acesta.

Articolul 1158. Micșorarea de către creditor a garanțiilor

Dacă creditorul micșorează, în defavoarea fidejusalului, anumite drepturi de gaj ori alte garanții sau drepturi de preferință, existente în momentul constituirii fidejusiunii ori obținute ulterior de debitorul principal și destinate dreptului garantat prin fidejusiune, obligația fidejusalului se reduce cu o sumă corespunzătoare acestei micșorări.

Articolul 1159. Solidaritatea fidejusalilor

(1) În cazul în care mai multe persoane au prestat o fidejusiune aceluiași creditor pentru aceeași obligație, fiecare din ele este obligată pentru întreaga datorie dacă părțile nu au convenit asupra beneficiului de diviziune.

(2) În cazul în care părțile au convenit asupra diviziunii, fidejusalii pot cere ca creditorul să-și divizeze acțiunea și să o reducă la partea pe care o datorează fiecare dintre ei.

Articolul 1160. Informarea despre întârzierea executării obligațiilor

Dacă debitorul principal este în întârziere cu executarea obligațiilor sale, creditorul trebuie să-l informeze despre aceasta pe fidejusal.

Articolul 1161. Subrogarea fidejusalului în drepturile creditorului

(1) Fidejusalul care a executat obligația principală se subrogă în drepturile pe care creditorul le avea contra debitorului. Transmiterea dreptului de creanță nu se poate efectua în dauna creditorului. Excepțiile debitorului principal bazate pe relația dintre el și fidejusal rămân neatinse.

(2) După ce fidejusalul execută obligația, creditorul este obligat să-i remită documentele care atestă creanța împotriva debitorului, precum și drepturile care garantează această creanță.

Secțiunea a 3-a

Raporturile dintre fidejusal și debitor

Articolul 1162. Introducerea în cauză a debitorului

Dacă se intentează o acțiune împotriva fidejusalului, acesta este obligat să-l introducă în cauză pe debitor. În caz contrar, debitorul are dreptul să ridice în acțiunea de regres a fidejusalului toate excepțiile pe care le-ar fi putut opune creditorului.

Articolul 1163. Regresul contra debitorului

(1) Fidejusalul care a executat obligația principală are drept de regres contra debitorului în mărimea sumelor pe care le-a plătit, inclusiv datoria principală, dobânda aferentă, precum și toate cheltuielile pe care le-a suportat în legătură cu fidejusiunea.

(2) Fidejusalul nu are drept de regres față de debitorul care, de asemenea, a plătit datoria din cauza faptului că fidejusalul nu l-a anunțat despre plata efectuată.

(3) Fidejusalul poate acționa contra debitorului chiar înainte de a fi plătit în cazul în care fidejusalul este urmărit în justiție pentru plată sau dacă debitorul s-a obligat să-l elibereze de fidejusiune într-un termen determinat și acesta a expirat.

(4) În cazul în care există mai mulți debitori solidari, fidejusalul care a prestat fidejusiunea pentru toți acești debitori are drept de regres contra fiecăruia din ei pentru a recupera integral ceea ce a plătit.

Articolul 1164. Cererea fidejusalului de a fi eliberat de fidejusiune

(1) Dacă s-a obligat la indicația debitorului principal sau dacă, în urma prestării fidejusiunii, are drepturi de mandatar, în baza dispozițiilor referitoare la gestiunea de afaceri, față de debitorul principal, fidejusalul poate cere acestuia să-l elibereze de fidejusiune dacă:

- a) situația patrimonială a debitorului principal s-a înrăutățit considerabil;
- b) urmărirea în justiție a debitorului principal este îngreuiată considerabil după preluarea fidejusiunii din cauza schimbării domiciliului, reședinței, sediului acestuia;
- c) debitorul principal este în întârziere cu îndeplinirea obligației sale;
- d) creditorul a obținut o hotărâre judecătorească investită cu formulă executorie împotriva fidejusalului.

(2) În cazul în care obligația principală nu este încă scadentă, debitorul principal poate să dea fidejusalului garanții în loc să-l elibereze.

Articolul 1165. Înștiințarea fidejusalului despre executarea obligației de către debitor

Debitorul care a executat obligația garantată prin fidejusiune trebuie să înștiințeze de îndată fidejusalul. În caz contrar, fidejusalul care a executat obligația își menține dreptul de a intenta o acțiune de regres împotriva debitorului.

Secțiunea a 4-a
Încetarea fidejusiunii

Articolul 1166. Dreptul de reziliere al fidejusalului

(1) Dacă fidejusiunea s-a constituit pentru garantarea obligațiilor viitoare sau nedeterminate sau dacă nu s-a stabilit un termen pentru fidejusiune, fidejusalul are dreptul, după expirarea a 3 ani de la constituirea fidejusiunii, să rezilieze contractul, cu un preaviz de 3 luni față de creditor, de debitorul principal și de ceilalți fidejusori.

(2) O fidejusiune stabilită pe termen poate fi reziliată după 5 ani cu respectarea unui termen de preaviz de 3 luni.

(3) După reziliere, fidejusiunea se mai menține doar pentru obligațiile deja născute, chiar dacă acestea sînt afectate de modalități.

Articolul 1167. Stingerea sau modificarea obligației garantate

(1) Fidejusiunea încetează odată cu stingerea obligației garantate.

(2) Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejusalului, a obligației garantate cînd această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejusal.

(3) Fidejusiunea încetează în cazul remiterii datoriei garantate către o altă persoană dacă fidejusalul nu a acceptat să garanteze executarea obligației de către noul debitor.

Articolul 1168. Decesul fidejusalului

Fidejusiunea încetează în caz de deces al fidejusalului. Orice clauză contrară este nulă.

Articolul 1169. Imposibilitatea subrogării

Fidejusiunea încetează și atunci când, din cauza creditorului, nu mai poate avea loc subrogarea fidejursorului în drepturile creditorului față de debitor. Fidejursorul, în acest caz, este eliberat în măsura prejudiciului suferit.

Articolul 1170. Încetarea fidejusiunii prin expirarea termenului

(1) Fidejusiunea încetează odată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată.

(2) În cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejursorului.

Capitolul XXI FRANCHISINGUL

Articolul 1171. Contractul de franchising

Prin contract de franchising, care este unul cu executare succesivă în timp, o parte (franchiser) și cealaltă parte (franchisee) întreprinderi autonome se obligă reciproc să promoveze comercializarea de bunuri și servicii prin efectuarea, de către fiecare din ele, a unor prestații specifice.

Articolul 1172. Forma și clauzele contractului de franchising

(1) Contractul de franchising se încheie în scris sub sancțiunea nulității.

(2) În contractul de franchising, pe lângă obligațiile reciproce clar precizate ale părților, durata contractului, dispozițiile referitoare la reziliere și la prelungire, și pe lângă alte elemente importante, se face și o descriere completă a programului de prestare a franchisei.

Articolul 1173. Obligațiile franchiserului

(1) Franchiserul este obligat să pună la dispoziția franchiseeului o totalitate de bunuri corporale, de drepturi, mărci de producție, de modele, aranjamente, decorații, de concepte asupra aprovizionării, desfacerii și organizării, precum și alte date sau cunoștințe utile promovării vânzărilor.

(2) Franchiserul este obligat, în plus, să protejeze programul comun de prestare a franchisei împotriva intervențiilor unor terți, să-l perfecționeze pe parcurs și să sprijine franchiseeul în activitatea acestuia prin îndrumare, informare și perfecționare profesională.

Articolul 1174. Obligațiile franchiseeului

Franchiseeul este obligat să plătească o sumă de bani a cărei mărime se calculează, în principiu, ca o fracțiune din volumul de vânzări care să corespundă cu contribuția programului de prestare a franchisei la volumul de vânzări. El mai este obligat să utilizeze programul de prestare a franchisei în mod activ și cu diligența unui bun întreprinzător, precum și să procure bunuri și servicii prin franchiser sau prin intermediul unei persoane desemnate de acesta dacă măsura respectivă are legătură nemijlocită cu scopul contractului.

Articolul 1175. Obligația de informare și confidențialitate

La încheierea contractului, părțile au obligația de a se informa în mod deschis și complet despre circumstanțele care vizează franchisingul și de a pune la dispoziția celeilalte părți informația necesară în conformitate cu principiul bunei-credințe. Părțile sînt obligate să păstreze secretul asupra datelor confidențiale, inclusiv în cazul în care contractul nu se mai încheie.

Articolul 1176. Termenul contractului

(1) Durata contractului se determină de către părți cu luarea în considerare a cerințelor desfacerii bunurilor și a serviciilor asupra cărora s-a convenit.

(2) Dacă durata nu este determinată sau depășește 10 ani, oricare din părți are dreptul să rezilieze contractul cu respectarea unui termen de preaviz de un an. Dacă nici una din părți nu exercită dreptul de reziliere, contractul se prelungește de fiecare dată pentru 2 ani.

Articolul 1177. Obligația de concurență loială

(1) Părțile sînt obligate la o concurență loială și după încetarea contractului. În acest cadru, se poate impune franchiseeului pe plan local interdicție de concurență care, însă, nu poate depăși un an.

(2) Dacă interdicția de concurență are drept consecință periclitarea activității profesionale, trebuie să se acorde franchiseeului, indiferent de motivul încetării contractului, o compensație financiară corespunzătoare.

Articolul 1178. Răspunderea franchiserului

(1) Franchiserul răspunde pentru existența și întinderea drepturilor, precum și a datelor și cunoștințelor privitoare la programul de prestare a franchisei.

(2) Dacă drepturile menționate la alin.(1) nu există sau dacă franchiserul încalcă, cu vinovăție, alte obligații, franchiseeul este îndreptățit să reducă suma de bani plătită acestuia. Proporția reducerii se stabilește, în caz de litigiu, pe baza opiniei unui expert independent. Costurile expertizei le suportă partea a cărei estimare este mai îndepărtată de cea determinată prin expertiză.

Capitolul XXII INTERMEDIEREA

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la intermediere

Articolul 1179. Contractul de intermediere

Prin contract de intermediere, o parte (intermediar) se obligă față de cealaltă parte (client) să acționeze în calitate de mijlocitor la încheierea unui sau mai multor contracte între aceasta și terț.

Articolul 1180. Plata remunerației pentru intermediere

(1) Cel care promite o remunerație pentru intermedierea unui contract sau pentru indicarea ocaziei de încheiere a unui contract este obligat la plata remunerației doar atunci cînd contractul este încheiat în urma indicațiilor date.

(2) La încheierea contractului sub o condiție suspensivă, remunerația poate fi cerută doar la îndeplinirea condiției.

(3) Dacă nu s-a convenit asupra mărimii remunerației, este plătită o remunerație obișnuită pentru astfel de acte.

(4) Intermediarul nu poate conveni asupra unui avans din remunerația primită conform prezentului articol și nici nu poate accepta un asemenea avans.

(5) Clauza prin care se derogă de la regulile stabilite în prezentul articol este nulă.

Articolul 1181. Dreptul la alte remunerații

(1) Pentru serviciile prestate de intermediar care nu pot fi raportate la activitatea de intermediere, dar care sînt prevăzute în contract, se poate conveni asupra unei remunerații, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contractul ca urmare a activității de intermediere.

(2) Clauza care prevede compensarea cheltuielilor inutile intermediarii ori a cheltuielilor nedovedită este nulă.

Articolul 1182. Contractul de intermediere exclusivă

(1) În cazul în care clientul se obligă, pe o perioadă determinată, să se abțină de la angajarea unui alt intermediar (intermediere exclusivă), intermediarul este obligat ca în această perioadă să acționeze în vederea intermediarii sau a indicării ocaziilor de încheiere a contractului.

(2) În cazul în care clientul încalcă obligația prevăzută la alin.(1), intermediarul poate cere despăgubiri dacă se încheie un contract cu un terț printr-un alt intermediar. În contract se poate conveni asupra unei despăgubiri globale corespunzătoare, indiferent de dovada prejudiciului. Această despăgubire nu poate depăși 2,5% din prețul vânzării dacă prin contract se stabilește intermedierea sau indicarea ocaziei pentru încheierea unei vânzări-cumpărări. Clauza care derogă de la dispozițiile prezentului alineat în defavoarea clientului este nulă.

(3) Contractul de intermediere exclusivă se încheie în scris.

Articolul 1183. Rezilierea contractului de intermediere

(1) Contractul de intermediere poate fi reziliat oricând, fără preaviz, dacă nu s-a convenit asupra unui termen.

(2) Contractul de intermediere exclusivă poate fi reziliat doar pentru motive temeinice și cu respectarea unui termen de preaviz de 2 săptămâni.

Articolul 1184. Excluderea remunerației și pretențiilor la despăgubire

(1) Pretențiile intermediarului de a i se plăti remunerație și despăgubire sau de a i se compensa cheltuielile sînt excluse în cazul în care contractul cu terțul privește un obiect aparținînd intermediarului. Regula aceasta se aplică și atunci cînd împrejurări speciale îndreptățesc temerea că intermediarul este afectat în capacitatea sa de a reprezenta interesele clientului.

(2) Intermediarul conservă pretențiile sale privitoare la remunerație sau la compensarea cheltuielilor dacă indică în scris clientului – înainte de încheierea contractului cu terțul – împrejurările care justifică temerea unei prejudicieri.

(3) Dispozițiile alin.(1) se aplică și atunci cînd altcineva a acționat pe contul intermediarului sau a încheiat contractul pe contul terțului.

(4) Intermediarul pierde drepturile privitoare la remunerație sau la compensarea cheltuielilor în cazul în care, contrar stipulărilor din contract, a acționat și pentru terț.

(5) Clauzele care derogă de la dispozițiile prezentului articol sînt nule.

Secțiunea a 2-a

Intermedierea închirierii de locuințe

Articolul 1185. Reglementările aplicabile intermediarii închirierii de locuințe

(1) Contractului prin care o parte (intermediar locativ) se obligă să intermedieze ori să indice celeilalte părți ocazia de a încheia un contract de închiriere a unei locuințe se aplică dispozițiile generale în măsura în care din normele prezentei secțiuni nu rezultă altfel.

(2) Regulile privind contractele de intermediere locativă nu se aplică acelor contracte care au drept obiect intermedierea închirierii de locuință pentru turiști.

Articolul 1186. Excluderea remunerației și pretențiilor de despăgubire ale intermediarului locativ

(1) Pretențiile intermediarului locativ cu privire la plata remunerației și a despăgubirii sau la compensarea cheltuielilor sînt excluse cînd:

a) printr-un contract de închiriere doar s-a prelungit ori s-a modificat chiria asupra aceleiași locuințe;

b) s-a încheiat un contract de închiriere a unei locuințe care se află în administrarea intermediarului locativ.

(2) Intermediarul locativ nu poate conveni, pentru prestațiile făcute în legătură cu intermedierea sau cu indicarea unei ocazii de încheiere a unui contract de intermediere locativă, asupra unor alte retribuiții în bani în afară de remunerația menționată la art.1181 alin.(1).

(3) Clauzele care derogă de la dispozițiile prezentului articol sînt nule.

Secțiunea a 3-a

Intermedierea împrumutului

Articolul 1187. Reglementările aplicabile intermedierei împrumutului

Contractului prin care o parte (intermediar al împrumutului) se obligă să intermedieze celeilalte părți (client) un împrumut sau să-i indice ocazia de a încheia un contract de împrumut se aplică dispozițiile generale în măsura în care din normele prezentei secțiuni nu rezultă altfel.

Articolul 1188. Forma și conținutul contractului de intermediere a împrumutului

(1) Contractul de intermediere a împrumutului se încheie în scris.

(2) În contractul de intermediere a împrumutului se indică remunerația pentru intermediarul împrumutului într-un raport procentual din valoarea împrumutului. Trebuie să se menționeze, de asemenea, mărimea, termenul, dobînda și amortizarea împrumutului, durata efectuării plății, cursul acesteia, durata încărcării cu dobînzii, costurile accesorii ale împrumutului, precum și dobînda anuală efectivă, suma totală ce urmează a fi plătită de comisionar, numele sau denumirea, adresa împrumutătorului.

(3) Prevederile alin.(2) nu se aplică dacă sarcina intermedierei ori a indicării ocaziei este îndreptată spre încheierea unui împrumut asigurat prin ipotecă, unui împrumut destinat finanțării unei afaceri imobiliare sau unui împrumut acordat comisionarului pentru desfășurarea activității sale profesionale, comerciale, publice ori de serviciu.

(4) Contractul nu trebuie să aibă legătură cu oferta de remitere a împrumutului.

(5) Intermediarul împrumutului este obligat să dea clientului un exemplar de contract.

Articolul 1189. Remunerația intermediarului împrumutului

(1) Clientul este obligat la remunerarea intermediarului doar dacă, în urma intermedierei ori a indicației acestuia, clientului i se acordă împrumut. Convenția încheiată prin derogare în defavoarea clientului este nulă.

(2) Intermediarul împrumutului nu poate conveni, în afara remunerației prevăzute la alin.(1), asupra vreunei retribuiții în bani pentru prestațiile făcute în legătură cu intermedierea sau cu indicarea ocaziei de închiriere a unui contract de împrumut.

Secțiunea a 4-a

Intermedierea comercială

Articolul 1190. Dispoziții generale cu privire la intermedierea comercială

(1) Este titular de drepturi și obligații de intermediar comercial persoana care desfășoară activitate profesională pentru alte persoane, fără împuterniciri permanente în bază de contract, de intermediere a contractelor de achiziționare sau vânzare de bunuri sau de valori mobiliare, de asigurări, de operațiuni bancare, de transport de bunuri, de închiriere de bunuri ale circuitului comercial.

(2) Prevederile prezentei secțiuni nu se aplică la intermedierea altor operațiuni decât a celor menționate la alin.(1) și a operațiunilor cu bunuri imobile.

Articolul 1191. Textul final al contractului

(1) Cu excepția cazurilor când este exonerat de către părți sau prin efectul uzanțelor locale, intermediarul comercial este obligat, imediat după perfectarea contractului, să pună la dispoziția fiecărei părți textul final al acestuia, semnat de el, în care să fie indicate părțile contractante, obiectul și condițiile contractului, iar pentru cazul vânzării mărfurilor sau valorilor mobiliare, tipul și cantitatea lor, prețul și termenul de livrare.

(2) În cazul actelor juridice care nu pot fi executate pe loc, textul final este pus la dispoziția părților pentru semnare, fiecareia din ele expediindu-i-se contractul semnat de cealaltă parte.

(3) Dacă o parte va refuza să primească ori să semneze textul final al contractului, intermediarul comercial va informa neîntârziat cealaltă parte despre acest fapt.

Articolul 1192. Angajamentul specificat

(1) Dacă o parte primește textul final al contractului, în a cărei privință intermediarul comercial își rezervă dreptul de a indica cealaltă parte contractantă, atunci prima va fi obligată, în baza convenției, față de partea indicată ulterior dacă împotriva acesteia din urmă nu se pot ridica obiecții întemeiate.

(2) Desemnarea celeilalte părți se efectuează în termenele uzuale la locul emiterii textului final al contractului, iar în lipsa acestora, într-un termen rezonabil.

(3) Dacă nu se nominalizează persoana sau dacă împotriva acesteia există obiecții motivate, partea are dreptul să înainteze intermediarului comercial pretenții cu privire la executarea contractului. Acest drept nu există dacă partea nu declară imediat intermediarului comercial, la cererea acestuia, că solicită realizarea contractului.

Articolul 1193. Păstrarea mostrelor

(1) În măsura în care părțile sau uzanțele locului și natura bunului permit, intermediarul comercial va păstra mostrele bunului vândut prin intermedierea sa până ce bunul va fi recepționat fără obiecții sau până ce actul este finalizat într-un alt mod.

(2) Intermediarul comercial va marca mostra pentru ca ea să poată fi recunoscută.

Articolul 1194. Lipsa împuternicirilor de acceptare a plăților

Intermediarul comercial nu se consideră împuternicit să accepte o plată sau o altă formă de remunerare prevăzută în contract.

Articolul 1195. Răspunderea intermediarului comercial

Intermediarul comercial răspunde față de ambele părți pentru daunele cauzate cu vinovăție.

Articolul 1196. Dreptul de a pretinde ambelor părți remunerație

Dacă între părți nu există un acord privind plata remunerației intermediarului comercial, fiecare dintre părți va fi obligată, în absența unor uzanțe locale care ar stipula altceva, să achite jumătate din suma remunerației.

Articolul 1197. Registrul intermediarului comercial

(1) Intermediarul comercial este obligat să țină un registru în care să înscrie zilnic toate actele încheiate. Înregistrările se fac în ordine cronologică. Intermediarul comercial semnează pentru fiecare înregistrare efectuată.

(2) Asupra registrului intermediarului comercial se aplică dispozițiile cu privire la registrele comerciale.

Articolul 1198. Prezentarea extraselor din registrul intermediarului comercial

Intermediarul comercial este obligat să prezinte, la cererea părților, extrase din registru, pe care le semnează. Extrasele vor cuprinde toate datele relevante pentru actele intermediare de el.

Capitolul XXIII

AGENTUL COMERCIAL. COMISIONARUL PROFESIONIST

Secțiunea 1

Agentul comercial

Articolul 1199. Dispoziții generale cu privire la agentul comercial

(1) Agentul comercial este persoană fizică întreprinzător independent căreia i s-au încredințat împuterniciri permanente de intermediere sau de încheiere de contracte comerciale cu bunuri și servicii în numele și pe contul unei alte întreprinderi (principal).

(2) În sensul prezentului cod, nu se consideră agent comercial persoana care:

- a) fiind un angajat al principalului, are atribuții de încheiere a contractelor obligatorii pentru principal;
- b) fiind partener, are dreptul de a încheia contracte obligatorii pentru partenerii săi;
- c) este administratorul procedurii de reorganizare sau al procedurii de lichidare în procesul de insolabilitate;
- d) activează la bursele de mărfuri.

Articolul 1200. Obligațiile agentului comercial

(1) Agentul comercial este obligat să reprezinte onest interesele principalului.

(2) Agentul comercial trebuie să întreprindă măsurile corespunzătoare în cadrul negocierilor, precum și să încheie, după caz, contracte la indicația principalului, să prezinte acestuia informația utilă care se află la dispoziția sa, să îndeplinească indicațiile rezonabile date de principal.

Articolul 1201. Obligațiile principalului

Principalul trebuie să respecte, în relațiile cu agentul comercial, principiul bunei-credințe. În particular, principalul este obligat să pună la dispoziția agentului comercial toată informația necesară executării contractului de agenție, să înștiințeze agentul comercial în termene rezonabile despre faptul că se așteaptă ca volumul tranzacțiilor comerciale să fie considerabil mai mic decât ar fi putut presupune în mod normal agentul, precum și despre acceptarea, refuzul sau neîndeplinirea unui contract comercial propus de agent.

Articolul 1202. Remunerarea agentului comercial

(1) Agentul comercial are dreptul la remunerare pentru serviciile prestate principalului conform contractului de agenție.

(2) Dacă suma remunerației nu este stipulată, se consideră că s-a convenit asupra unei remunerații obișnuite pentru acest domeniu de activitate. În cazul imposibilității de a se stabili o remunerație obișnuită, agentul comercial are dreptul la o remunerație rezonabilă pentru serviciile prestate principalului, luându-se în considerare circumstanțele cauzei și principiul echității.

Articolul 1203. Plata remunerației

(1) Remunerația poate fi plătită integral sau parțial sub formă de comision, adică de remunerație care variază în funcție de valoarea actelor juridice comerciale.

(2) Agentul comercial are dreptul la comision pentru actele juridice încheiate în perioada acțiunii contractului de agenție dacă, și în măsura în care:

a) actul juridic a fost încheiat în urma acțiunilor agentului comercial respectiv;

b) actul juridic a fost încheiat cu un terț, care anterior a devenit client al principalului în urma unui act analog, datorită acțiunilor agentului comercial respectiv.

(3) Agentul comercial va avea dreptul la comision și pentru actele juridice încheiate în perioada acțiunii contractului de agenție dacă agentul are dreptul exclusiv, acordat de principal în baza contractului de agenție, de a purta negocieri sau de a încheia contracte în numele principalului pe un anumit teritoriu sau pentru un grup anumit de clienți și dacă a fost încheiat un contract cu un client de pe teritoriul sau din grupa respectivă de clienți.

(4) Agentul comercial are dreptul la comision pentru actul juridic încheiat după încetarea acțiunii contractului de agenție dacă:

a) în conformitate cu prevederile alin.(2) și (3), propunerea terțului de a contracta (oferta sau cererea) a fost recepționată de principal sau de agentul comercial până la încetarea acțiunii contractului de agenție;

b) actul juridic a fost încheiat, datorită acțiunilor agentului comercial, într-un termen rezonabil din momentul încetării acțiunii contractului de agenție.

(5) Agentul comercial nu are dreptul la comisionul prevăzut la alin.(2) și (3) dacă acesta trebuie plătit, conform alin.(4), agentului comercial precedent, cu excepția cazului în care divizarea remunerației de comision între cei doi agenți este rezonabilă.

Articolul 1204. Termenul de plată a comisionului

(1) Agentul comercial are dreptul la comision din momentul și în măsura în care actul juridic a fost executat. La înțelegerea părților, dreptul agentului comercial la remunerație poate apărea în momentul nașterii obligației principalului de a executa actul juridic încheiat cu un terț sau în momentul executării acestuia de către terț.

(2) Comisionul trebuie plătit cel mai târziu în ultima zi a lunii în care agentul a obținut dreptul la el. De la prevederile prezentului alineat nu se poate deroga în defavoarea agentului comercial.

Articolul 1205. Încetarea dreptului la comision

(1) Dreptul la comision încetează în cazul în care contractul dintre principal și terț nu a fost executat, dacă principalul nu poartă nici o vină pentru neexecutare. De la prevederile prezentului alineat nu se poate deroga în defavoarea agentului comercial.

(2) Comisionul pe care agentul l-a primit deja trebuie restituit în cazul încetării dreptului la această remunerație.

Articolul 1206. Prezentarea informației cu privire la calculul remunerației

(1) Principalul este obligat să prezinte în scris agentului comercial calculul comisionului la care acesta are dreptul. Calculul trebuie să includă elementele principale în funcție de care a fost determinat comisionul.

(2) Agentul comercial are dreptul la informație, inclusiv la extrase din registrele și documentele deținute de principal, necesare lui pentru verificarea comisionului pe care este în drept să îl primească.

(3) De la prevederile alin.(1) și (2) nu se poate deroga în defavoarea agentului comercial.

Articolul 1207. Forma contractului de agenție

(1) Contractul de agenție poate fi încheiat în scris sau verbal.

(2) Fiecare parte are dreptul să ceară încheierea contractului în scris ori să primească de la cealaltă parte o adeverință privind obligațiile asumate de partea respectivă în conformitate cu contractul de agenție.

Articolul 1208. Termenul contractului de agenție

(1) Contractul dintre agentul comercial și principal poate fi încheiat pe un termen nedeterminat.

(2) Dacă părțile continuă să-și execute obligațiile ce decurg din contractul de agenție încheiat pe un termen determinat, contractul se consideră prelungit pentru un termen nedeterminat.

Articolul 1209. Încetarea contractului de agenție

(1) Contractul de agenție încheiat sau prelungit pentru un termen nedeterminat poate înceta la inițiativa oricăreia dintre părți, prin notificarea celeilalte părți.

(2) Termenul notificării nu poate fi, din momentul încheierii contractului, mai mic de o lună pe parcursul primului an, de 2 luni pe parcursul celui de-al doilea și de 3 luni pe parcursul celui de-al treilea și al următorilor ani. Părțile nu pot prevedea prin contract termene de notificare mai scurte.

(3) Dacă părțile convin asupra unor termene de notificare mai lungi decât cele menționate la alin.(2), termenul de notificare prevăzut pentru principal nu poate fi mai scurt decât termenul de notificare prevăzut pentru agent.

(4) Expirarea termenului de notificare trebuie să coincidă cu sfârșitul lunii calendaristice dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 1210. Clauza de concurență

(1) În contractul de agenție, părțile pot prevedea o dispoziție care să limiteze activitatea agentului comercial în același domeniu în care activează principalul, după încetarea raporturilor contractuale (clauza despre concurență).

(2) Clauza despre concurență este valabilă dacă:

- a) are formă scrisă;
- b) se referă la un teritoriu sau la o categorie de clienți și un teritoriu și la același tip de bunuri sau de servicii prevăzute în contractul de agenție;
- c) nu încalcă prevederile legislației privind protecția concurenței și limitarea activității monopoliste.

(3) Clauza despre concurență este valabilă pentru o perioadă de cel mult 2 ani de la încetarea raporturilor contractuale.

Articolul 1211. Compensarea și recuperarea pagubelor

(1) La încetarea raporturilor contractuale, agentul comercial poate cere de la principal o compensare corespunzătoare dacă:

a) a atras pentru principal clienți noi sau a majorat considerabil volumul tranzacțiilor comerciale cu clienții existenți, iar principalul urmează să obțină un profit esențial de pe urma tranzacțiilor cu aceștia;

b) plata compensării este echitabilă, luând în considerare toate împrejurările, și, în particular, comisionul, pe care agentul comercial l-ar fi primit în cazul continuării raporturilor contractuale, în baza actelor juridice deja încheiate sau realizabile în viitor, cu clienți atrași de el, sau clauza despre concurență prevăzută de contractul de agenție în conformitate cu art.1210.

(2) Compensarea nu poate depăși remunerația agentului comercial pentru un an, calculată în mărime medie pentru ultimii 5 ani de activitate a agentului comercial. În cazul în care durata relațiilor contractuale este mai scurtă, se va determina mărimea medie a remunerației pentru perioada respectivă de activitate.

(3) Plata compensării îl lipsește pe agent de dreptul de a cere reparația prejudiciilor.

(4) Agentul comercial este în drept să ceară reparația prejudiciilor care i s-au cauzat prin încetarea raporturilor contractuale cu principalul. Se consideră cauzatoare de prejudicii în special încetarea relațiilor contractuale în urma căreia:

a) agentul comercial este lipsit de comisionul care i-ar fi revenit în cazul executării corespunzătoare a contractului de agenție, cu condiția obținerii de către principal a unui profit considerabil din activitatea agentului;

b) agentul comercial este lipsit de posibilitatea de a acoperi cheltuielile pe care le-a suportat în procesul executării contractului de agenție în conformitate cu indicațiile principalului.

(5) Dreptul la compensare în cazurile prevăzute la alin.(1) și la reparația prejudiciilor în cazurile prevăzute la alin.(4) poate fi realizat de către moștenitori în cazul încetării relațiilor contractuale în urma decesului agentului comercial.

(6) Cererea de compensare și de reparație a prejudiciilor trebuie înaintată în decursul unui an după încetarea relațiilor contractuale.

(7) Compensarea și reparația prejudiciilor nu se efectuează în unul din următoarele cazuri:

a) principalul are dreptul legal de a rezilia contractul din vina agentului comercial;

b) raporturile contractuale au încetat la inițiativa agentului comercial, cu excepția cazurilor în care acest fapt a fost cauzat de comportamentul principalului sau a avut drept motiv vîrsta sau deteriorarea sănătății agentului comercial în urma căreia nu a mai fost în stare să-și continue activitatea în conformitate cu contractul de agenție;

c) conform acordului cu principalul, agentul comercial transmite unui terț drepturile și obligațiile sale stipulate în contractul de agenție.

Secțiunea a 2-a

Comisionarul profesionist

Articolul 1212. Dispoziții generale cu privire la comisionarul profesionist

(1) Se consideră comisionar profesionist (comisionar) persoana care, în cadrul activității sale comerciale permanente, își asumă obligația de a încheia contracte cu mărfuri sau cu valori mobiliare în nume propriu, dar pe contul unei alte persoane (comitent).

(2) Față de activitatea comisionarului care nu este reglementată de normele prezentei secțiuni se aplică regulile referitoare la agentul comercial.

(3) Normele cu privire la contractul de comision se aplică în măsura în care dispozițiile prezentului capitol nu prevăd altfel.

Articolul 1213. Obligațiile comisionarului

(1) Comisionarul este ținut să execute cu diligența unui bun comerciant obligațiile pe care și le-a asumat. Comisionarul trebuie să respecte interesele comitentului și să îndeplinească indicațiile date de el.

(2) Comisionarul prezintă comitentului informațiile necesare, în particular îi va comunica imediat despre executarea comisionului. El este obligat să prezinte comitentului un raport cu privire la executarea comisionului și să-i transmită cele cuvenite din executarea respectivă.

(3) Comisionarul poartă răspundere față de comitent pentru executarea actului juridic încheiat în cazul în care, concomitent cu notificarea despre executarea comisionului, el nu va indica și terțul cu care a încheiat actul juridic.

Articolul 1214. Efectele nerespectării indicațiilor comitentului

În cazul în care nu acționează conform indicațiilor comitentului, comisionarul este obligat să repare prejudiciul cauzat. Totodată, comitentul este în drept să nu recunoască efectele actului juridic încheiat astfel în privința sa.

Articolul 1215. Limitele prețului

(1) În cazul în care comisionarul a efectuat o vânzare la un preț mai mic decât cel stabilit sau dacă a majorat prețul de cumpărare stabilit, comitentul, în cazul în care intenționează să respingă convenția ca nefiind încheiată pe contul lui, trebuie să declare acest fapt imediat după notificarea despre încheierea convenției. În caz contrar, abaterea de la prețul stabilit se consideră acceptată.

(2) În cazul în care comisionarul, concomitent cu notificarea despre încheierea convenției, declară că va compensa diferența de preț, comitentul nu are dreptul să respingă convenția. Dreptul comitentului de a cere reparația prejudiciului care depășește diferența de preț nu este afectat.

Articolul 1216. Încheierea convenției în condiții mai avantajoase

În cazul în care comisionarul încheie o convenție în condiții mai avantajoase decât cele stabilite de comitent, avantajele sînt atribuite comitentului. Prezenta regulă produce efecte în particular în cazul în care prețul cu care comisionarul a efectuat vânzarea depășește prețul pe care comitentul l-a stabilit ca fiind cel mai mic sau dacă prețul de cumpărare nu atinge prețul cel mai mare stabilit de comitent.

Articolul 1217. Remunerarea comisionarului

(1) În cazul în care convenția este executată, comisionarul poate pretinde plata comisionului.

(2) Chiar dacă convenția nu a fost executată, comisionarul are totuși dreptul la un comision dacă acesta este prevăzut de uzanțele comerciale.

(3) Comisionarul poate pretinde plata comisionului chiar și în cazul în care executarea actului juridic încheiat de el nu a avut loc, însă faptul acesta se datorează vinovăției comitentului sau este în legătură cu personalitatea lui.

Articolul 1218. Marfa de comision deteriorată sau viciată

Dacă marfa care i-a fost expediată este deteriorată sau are anumite vicii depistabile la o examinare, comisionarul, în raport cu căraușul și comitentul, este obligat să asigure proba stării ei și să informeze imediat comitentul. În caz contrar, comisionarul va fi obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.

Articolul 1219. Răspunderea comisionarului pentru marfă

(1) Comisionarul poartă răspundere pentru pierderea sau deteriorarea mărfii aflate în custodia lui, cu excepția cazului în care pierderea sau deteriorarea au rezultat din împrejurări care nu puteau fi evitate prin diligența unui bun comerciant.

(2) Comisionarul poartă răspundere pentru neasigurarea mărfii doar în cazul în care comitentul i-a dat indicația să efectueze asigurarea.

Articolul 1220. Avansul și creditul la executarea contractului de comision

(1) În cazul în care a acordat terțului un avans sau un credit fără consimțământul comitentului, comisionarul acționează pe propriul risc.

(2) Dacă uzanțele comerciale prevăd posibilitatea acordării unei amânări pentru plata prețului de cumpărare, în lipsa unor indicații contrare din partea comitentului de acest drept se va bucura și comisionarul.

(3) În cazul în care, neavînd împuterniciri, efectuează o vînzare în credit, comisionarul este obligat, în calitate de debitor, să plătească imediat, în contul comitentului, prețul de cumpărare.

Articolul 1221. Contracte similare

Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică, dacă nu este prevăzut altfel sau dacă din esența raporturilor nu reiese contrariul, și în cazul în care comisionarul, practicînd activitate comercială proprie, își asumă încheierea, în nume propriu, dar pe contul unei alte persoane, a unor acte juridice diferite de cele menționate la art.1212 alin.(1).

Capitolul XXIV CONTRACTELE ȘI OPERAȚIUNILE BANCARE

Secțiunea 1

Depozitul bancar

Articolul 1222. Contractul de depozit bancar

(1) Prin contractul de depozit bancar, banca sau o altă instituție financiară (bancă), licențiată conform legii, primește de la clientul său (deponent) sau de la un terț în folosul deponentului o sumă de bani pe care se obligă să o restituie deponentului după un anumit termen (depozit la termen) sau la cerere (depozit la vedere).

(2) Raporturilor dintre bancă și deponent li se aplică prevederile referitoare la împrumut și la contul curent bancar dacă acestea nu contravin prezentei secțiuni și naturii depozitului bancar.

[Art.1222 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 1223. Forma contractului de depozit bancar

Contractul de depozit bancar trebuie să fie încheiat în scris. Forma scrisă a contractului se consideră respectată dacă banca eliberează deponentului un libret de economii, un certificat de depozit sau orice alt document care atestă depunerea banilor și care corespunde cerințelor legii și uzanțelor bancare.

Articolul 1224. Dobînda

(1) Banca plătește deponentului o dobîndă în mărimea și în modul prevăzut de contract, iar în cazul în care contractul nu prevede mărimea dobînzii aceasta se determină în conformitate cu prevederile art.619. Părțile pot conveni ca banca să nu plătească deponentului dobîndă.

(2) Banca nu poate reduce în mod unilateral mărimea dobînzii decît în cazurile prevăzute de lege sau de contract, cu condiția respectării unui termen de preaviz de cel puțin 15 zile.

Articolul 1225. Ordinea calculării și plății dobînzii

(1) Dobînda pentru depozitul bancar se calculează începînd cu ziua următoare zilei efectuării depozitului, pînă în ziua precedentă zilei restituirii sumei depuse sau decontării acesteia în baza unor alte temeiuri legale.

(2) Dacă contractul de depozit bancar nu prevede altfel, dobânda pentru suma depozitului bancar se plătește deponentului, la cererea acestuia, la expirarea fiecărui trimestru, iar dobânzile neridicate în acest termen se adaugă la suma depozitului pentru care se calculează dobânda în continuare.

(3) La restituirea sumei depuse, se plătește întreaga dobândă calculată pînă la acel moment.

Articolul 1226. Secretul bancar

(1) Banca garantează secretul informației privind relațiile de afaceri cu clientul.

(2) Informația care constituie secret bancar poate fi furnizată numai la cererea clientului sau a reprezentantului acestuia. Banca poate furniza o astfel de informație reprezentanților autorităților publice numai în cazul și în modul prevăzute de lege.

(3) În cazul în care banca divulgă informația ce constituie secret bancar, deponentul lezat astfel în drepturi poate cere despăgubiri.

Articolul 1227. Depozitul la termen și depozitul la vedere

(1) Indiferent de tipul depozitului, banca este obligată să restituie, la prima cerere a deponentului, integral sau parțial suma depusă respectînd un termen de preaviz conform acordului părților sau uzanțelor bancare. Orice clauză contrară în defavoarea deponentului este nulă.

(2) În cazul în care deponentului i se restituie integral sau parțial, înainte de expirarea termenului convenit, suma depusă, dobânda se calculează în mărimea prevăzută pentru depozitele la vedere dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(3) În cazul în care deponentul nu cere, la expirarea termenului convenit, restituirea depozitului, contractul se consideră prelungit în condițiile unui depozit la vedere.

Secțiunea a 2-a Contul curent bancar

Articolul 1228. Contractul de cont curent bancar

Prin contractul de cont curent bancar, banca se obligă să primească și să înregistreze în contul titularului de cont (client) sumele bănești depuse de acesta sau de un terț în numerar sau transferate (virate) din conturile altor persoane, să execute în limitele disponibilului din cont ordinele clientului privind transferul unor sume către alte persoane, retragerile de numerar, precum și să efectueze alte operațiuni în contul clientului din însărcinarea lui în conformitate cu legea, cu contractul și cu uzanțele bancare, iar clientul să achite o remunerație pentru prestarea serviciilor menționate.

Articolul 1229. Dispunerea de sumele bănești aflate în cont

(1) Titularul este liber să dispună în orice moment de sumele bănești din contul său, cu excepția cazurilor cînd, prin acordul părților, este stabilit un termen de preaviz. Clientul are dreptul să-și revoce indicațiile privind dispunerea de sumele bănești din contul său. Revocările au efect dacă sînt recepționate de bancă pînă la momentul executării indicațiilor respective.

(2) Persoanele autorizate să dispună de sumele bănești din cont sînt indicate de către client prin prezentarea documentelor respective prevăzute de lege, de contract și de uzanțele bancare.

(3) Identificarea persoanelor autorizate să dispună de sumele bănești din cont se efectuează de către bancă în baza semnăturilor sau altor mijloace de identificare.

Articolul 1230. Ordinele și indicațiile clientului

(1) Banca este ținută să efectueze operațiunile în contul clientului numai la ordinul lui. Banca nu poate să efectueze operațiuni în contul clientului fără ordinul lui decât în cazurile prevăzute de lege sau de contract.

(2) În cazul efectuării unor operațiuni în contul clientului, banca este obligată să urmeze indicațiile titularului de cont în limitele scopului urmărit prin contract.

(3) Dacă nu execută indicațiile titularului de cont sau se abate de la ele, în cazul în care nu se poate considera că titularul, cunoscând situația de fapt, ar fi aprobat abaterea, banca este obligată să plătească despăgubiri. O sumă debitată incorect în contul clientului trebuie înregistrată din nou în credit.

(4) Raporturilor dintre bancă și client se aplică dispozițiile referitoare la contractul de mandat dacă ele nu contravin prevederilor din prezentul capitol și naturii contractului de cont bancar.

Articolul 1231. Contabilitatea operațiunilor și extrasele din cont

Banca ține contabilitatea contului prin înregistrarea în creditul și în debitul lui a operațiunilor efectuate, având obligația de a transmite clientului, în termenele convenite, extrase din cont asupra situației lui. Titularul de cont poate să ceară oricând informații sau lămuriri asupra situației contului și asupra împrejurărilor oricărei operațiuni efectuate în cont.

Articolul 1232. Creanțele reciproce ale băncii și ale clientului

(1) Banca datorează clientului o dobândă pentru folosirea mijloacelor din contul acestuia dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(2) Creanțele reciproce ale băncii și ale clientului se sting prin compensare.

Articolul 1233. Rezilierea contractului

(1) Contractul încheiat pe un termen nedeterminat poate fi reziliat în orice moment de oricare din părți, cu condiția unui preaviz având termenul stabilit prin contract sau uzanțe bancare, iar în lipsa unui astfel de termen, în 15 zile.

(2) Banca poate rezilia contractul numai în măsura în care titularul poate beneficia în alt mod de posibilitatea efectuării decontărilor prin virament dacă nu există un motiv temeinic pentru reziliere.

Articolul 1234. Obligația de confidențialitate

(1) Banca este obligată să păstreze confidențialitate asupra tuturor faptelor de care a aflat ca urmare a legăturilor de afaceri cu clientul. Această obligație nu există dacă astfel rezultă dintr-o dispoziție legală ori dacă privește informații generale a căror dezvăluire nu prejudiciază interesele justificate ale clientului.

(2) Obligația de confidențialitate subzistă și după încetarea relațiilor contractuale.

Articolul 1235. Încasarea și achitarea cecurilor

(1) Banca este obligată față de client, chiar și în lipsa unui contract suplimentar în acest sens, să încaseze, prin mijlocirea prezentării la timp către banca trasă, cecurile prezentate de client, iar în cazul neîncasării, să ia măsurile asigurătorii necesare.

(2) În cazul unui contract corespunzător, banca este obligată să plătească în limita activului cecurile emise de client.

Secțiunea a 3-a

Creditul bancar

Articolul 1236. Contractul de credit bancar

(1) Prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobînda și alte sume aferente prevăzute de contract.

(2) Contractul de credit bancar se încheie în scris.

(3) Față de contractul de credit bancar se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit bancar nu reiese contrariul.

Articolul 1237. Dobînda la creditul bancar

(1) Părțile contractului de credit bancar pot conveni asupra unei dobînzii fixe sau flotante.

(2) În cazul în care părțile au convenit asupra unei dobînzii flotante, mărimea acesteia poate fi modificată prin acordul părților.

(3) Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobînzii decît în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul cînd contractul prevede dreptul băncii de a modifica în mod unilateral mărimea dobînzii, aceasta se va efectua în funcție de rata de bază a Băncii Naționale, de rata inflației și de evoluția pieței, ținîndu-se cont de regulile echității.

(4) Creditorul îl va anunța în scris pe debitor despre modificarea mărimii dobînzii cu cel puțin 10 zile înainte de modificare. Mărimea nouă a dobînzii se va aplica la soldul, existent la data modificării, al creditului.

[Art.1237 modificat prin [Legea nr.33 din 06.03.2012](#), în vigoare 25.05.2012]

Articolul 1238. Comisionul

În afară de dobîndă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Articolul 1239. Creditul în cont curent

(1) Creditul poate fi acordat prin punere la dispoziția debitorului a unei sume de bani (linie de credit), pe care acesta o poate utiliza în rate în funcție de necesitățile sale.

(2) Dobînda pentru creditul în cont curent se calculează în funcție de suma creditului utilizată efectiv într-o anumită perioadă.

Articolul 1240. Garanțiile de rambursare a creditului

(1) Părțile pot conveni asupra constituirii unor garanții reale (gaj), personale (fidejusiune) sau a unor alte garanții uzuale în practica bancară.

(2) Dacă apreciază garanțiile rambursării creditului ca insuficiente, creditorul este în drept să ceară constituirea unor garanții suplimentare. În cazul refuzului debitorului de a oferi garanțiile suplimentare solicitate de creditor, acesta din urmă are dreptul să reducă suma creditului proporțional reducerii garanției sau să rezilieze contractul.

(3) Creditorul este obligat să accepte anularea măsurilor de asigurare care depășesc limita convenită a garanțiilor. Această dispoziție nu se aplică în cazul în care măsurile de asigurare depășesc doar temporar limita convenită a garanției.

Articolul 1241. Refuzul de executare a contractului

(1) Creditorul este în drept să refuze executarea obligației de a pune la dispoziția debitorului creditul dacă, după încheierea contractului de credit:

a) au apărut circumstanțe care indică cu certitudine incapacitatea viitoare a debitorului de a rambursa creditul;

b) debitorul sau terțul încalcă obligația de a acorda garanții de rambursare a creditului pe care și-a asumat-o sau alte condiții înaintate de bancă pentru punerea la dispoziție a creditului.

(2) Creditorul are dreptul de a refuza să pună la dispoziție următoarele tranșe ale creditului, în cazul în care contractul prevede acordarea creditului în tranșe, dacă debitorul nu îndeplinește condițiile contractului referitoare la tranșa sau tranșele precedente.

(3) Debitorul este în drept să refuze creditul parțial sau total. În acest caz, el trebuie să plătească creditorului o remunerație pentru punerea la dispoziție a creditului (comision de neutilizare). Dispozițiile prezentului alineat nu se aplică în cazul contractelor de credit pentru consumatori, reglementate prin [Legea privind contractele de credit pentru consumatori](#).

(4) Dreptul de refuz prevăzut la alin.(1)–(3) poate fi exercitat doar dacă partea care refuză notifică cealaltă parte într-un termen rezonabil pînă la momentul executării obligațiilor ce constituie obiectul refuzului.

[Art.1241 completat prin [Legea nr.203 din 12.07.2013](#), în vigoare 06.03.2014]

Articolul 1242. Rezilierea contractului

(1) Creditorul poate rezilia contractul și cere restituirea creditului și a sumelor aferente dacă:

- a) debitorul a devenit insolubil;
- b) debitorul nu a oferit garanțiile cerute sau a redus fără acordul creditorului garanțiile oferite;
- c) debitorul nu plătește dobînda în termenul stabilit;
- d) debitorul nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 tranșe ale creditului, atunci cînd contractul prevede restituirea creditului în rate;
- e) există alte cazuri prevăzute de lege sau de contract.

(2) Rezilierea contractului suspendă imediat utilizarea creditului, însă creditorul va acorda debitorului un termen de cel puțin 15 zile pentru restituirea sumelor utilizate și a sumelor aferente.

(3) Debitorul poate, în orice moment, să anunțe rezilierea contractului de credit, ce prevede plata unei dobînzii fluctuante, cu condiția notificării creditorului în termen de 7 zile de la primirea notificării despre modificarea dobînzii.

(4) Debitorul poate rezilia contractul în care s-a convenit asupra unei dobînzii fixe pentru un anumit termen dacă obligația de plată a dobînzii încetează înaintea termenului stabilit pentru restituirea creditului și nu se convine asupra unei alte dobînzii. Termenul de preaviz este de 15 zile.

(5) Rezilierea pentru motivul indicat la alin.(1) lit.d) produce efecte doar atunci cînd creditorul a acordat debitorului un termen de 15 zile pentru plata sumei restante, iar plata nu a fost făcută.

Articolul 1243. Răspunderea debitorului

(1) În cazul neexecutării de către debitor la scadență a obligației de restituire a creditului, precum și a obligațiilor de plată a dobînzii și a altor sume aferente, creditorul poate pretinde plata unor penalități de întârziere în modul și în mărimea prevăzute de lege sau de contract.

(2) În cazul în care debitorul întârzie să efectueze plățile datorate în baza contractului și părțile nu au convenit în contract asupra unor penalități de întârziere, pentru suma datorată se încasează o dobîndă cu 5% mai mare decît rata dobînzii prevăzute în contract.

(3) Dacă a reziliat contractul de creditare pentru că debitorul se afla în întârziere cu rambursarea sumelor datorate, creditorul are dreptul la o dobîndă echivalentă cu rata legală a

dobânzii. Faptul acesta nu afectează dreptul creditorului sau al debitorului de a dovedi cauzarea unui prejudiciu mai mare ori mai mic prin întârzierea rambursării creditului.

Articolul 1244. Răspunderea creditorului

În cazul neexecutării de către bancă a obligației sale de acordare a creditului, debitorul poate pretinde plata unor penalități de întârziere în modul și în mărimea prevăzute de lege sau de contract.

Articolul 1245. Repararea prejudiciului în cazul rambursării anticipate a creditului

(1) Dacă debitorul rambursează creditul înainte de scadență, creditorul este în drept să ceară reparația prejudiciului cauzat prin rambursare anticipată cu deducerea sumelor economisite, luându-se în considerare creditul ce s-ar fi putut acorda din contul acestor mijloace. La calcularea prejudiciului, se ține cont atât de venitul ratat al creditorului, cât și de cheltuielile evitate de debitor prin rambursarea înainte de termen a creditului.

(2) În cazul contractelor de credit pentru consumatori, prejudiciul se repară prin compensare, a cărei mărime se stabilește prin [Legea privind contractele de credit pentru consumatori](#).

[Art.1245 completat prin [Legea nr.203 din 12.07.2013](#), în vigoare 06.03.2014]

Articolul 1245¹. Cesiunea contractului de credit

(1) Creditorul poate cesiona contractul de credit bancar unei bănci cu sediul sau sucursală în Republica Moldova fără acordul celeilalte părți contractante. Concomitent cu cesiunea contractului de credit bancar, creditorul poate cesiona, total sau parțial, și garanțiile și alte drepturi accesorii constituite în legătură cu obligațiile asumate prin contractul de credit bancar, fără acordul celeilalte părți contractante și/sau al terților care le-au constituit.

(2) Cesionarul se subrogă în drepturile și obligațiile cedentului ce decurg din contractul de credit bancar, din garanțiile și din alte drepturi accesorii cedate împreună cu acesta, în forma în care se aflau la data substituirii părții contractante. Creditorul inițial este liberat de obligațiile sale față de contractantul cedat din momentul notificării substituirii conform alin.(4) din prezentul articol.

(3) Partea contractantă cedată are dreptul să invoce împotriva cesionarului orice mijloc de apărare la care putea recurge împotriva creditorului inițial.

(4) Pentru opozabilitate, creditorul cedent va informa cu privire la cesiune cealaltă parte contractantă și terții care au constituit garanții și alte drepturi accesorii în legătură cu obligațiile asumate prin contractul de credit bancar, în termen de 10 zile calendaristice de la încheierea contractului de cesiune, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(5) Prezentul articol nu se aplică contractelor care au ca obiect doar cesiunea de creanță sau doar preluarea datoriei, în cazul acestora fiind aplicabile dispozițiile art.556–571 din prezentul cod.

(6) Cesiunea contractului de credit bancar nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

[Art.1245¹ introdus prin [Legea nr.304 din 21.12.2017](#), în vigoare 12.01.2018]

Secțiunea a 4-a Garanția bancară

Articolul 1246. Garanția bancară

(1) Garanția bancară este un angajament scris, asumat de o bancă sau de o altă instituție financiară (garant), la cererea unei alte persoane (ordonator), de a plăti creditorului ordonatorului (beneficiarului) o sumă de bani în baza cererii scrise a beneficiarului.

(2) Garanția bancară asigură îndeplinirea obligațiilor ordonatorului față de beneficiar.

(3) Ordonatorul este obligat să plătească garantului remunerația convenită.

(4) Obligația față de beneficiar, constituită prin garanție bancară, este independentă de datoria principală pentru garantarea căreia a fost constituită, chiar dacă garanția face referire la aceasta.

Articolul 1247. Irevocabilitatea garanției bancare

Garanția bancară nu poate fi revocată dacă nu s-a dispus altfel.

Articolul 1248. Inadmisibilitatea transmiterii garanției bancare

Dreptul asupra garanției bancare nu este transmisibil dacă garanția nu prevede altfel.

Articolul 1249. Momentul producerii efectelor garanției bancare

Garanția bancară produce efecte din momentul eliberării ei dacă garanția nu prevede altfel.

Articolul 1250. Cererea de plată

(1) Dacă a survenit cazul garantat, beneficiarul trebuie să-și reclame în scris drepturile și să anexeze documentele doveditoare cuvenite. Beneficiarul trebuie să indice în ce constă neîndeplinirea obligației de către ordonator.

(2) Drepturile beneficiarului pot fi reclamate doar în termenul stabilit în garanție.

Articolul 1251. Obligațiile garantului

(1) La primirea reclamației din partea beneficiarului, garantul trebuie să-l notifice de îndată pe ordonator.

(2) În cazul în care beneficiarul și-a reclamat drepturile, garantul este obligat să verifice în timp util și cu grija cuvenită dacă sînt întrunite condițiile necesare pentru a plăti. El este obligat îndeosebi să verifice temeinic documentele doveditoare ale cazului garantat.

Articolul 1252. Refuzul de a satisface cererea de plată

(1) Garantul trebuie să refuze satisfacerea pretențiilor ce decurg din garanția bancară dacă nu s-a produs cazul garantat, dacă documentele prezentate nu corespund celor prevăzute ori dacă sînt prezentate după expirarea termenului stabilit în garanție. În cazul în care refuză satisfacerea pretențiilor ce decurg din garanție, garantul este obligat să-l înștiințeze de îndată pe beneficiar.

(2) Dacă garantul află înainte de satisfacerea pretențiilor beneficiarului că datoria principală asigurată prin garanție a fost deja achitată ori s-a stins din alte motive, ori este nevalabilă, trebuie să anunțe de îndată beneficiarul și ordonatorul. Dacă ordonatorul repetă după înștiințare dispoziția de a plăti, garantul este obligat să plătească.

Articolul 1253. Limitele obligației garantului

(1) Obligația garantului față de beneficiar se limitează la plata sumei garantate.

(2) Dacă garanția bancară nu prevede altfel, răspunderea garantului față de beneficiar pentru neexecutarea obligației ce rezultă din garanție nu se limitează la suma garantată.

Articolul 1254. Temeiurile stingerii obligației garantului

(1) Obligația garantului față de beneficiar se stinge:

- a) prin plata sumei garantate;
- b) prin expirarea termenului de garanție;
- c) prin renunțarea beneficiarului;
- d) prin confirmarea scrisă a garantului că beneficiarul a renunțat.

(2) Stingerea obligației conform lit.a), b) și d) este independentă de remiterea scrisorii de garanție către garant.

(3) Garantul trebuie să-l înștiințeze de îndată pe ordonator despre stingerea garanției.

Articolul 1255. Obligația ordonatorului față de garant

(1) Ordonatorul este obligat să restituie garantului suma plătită în baza garanției bancare.

(2) Dreptul la restituire există doar în măsura în care garantul putea considera necesare plățile făcute beneficiarului în raport cu acordul încheiat cu ordonatorul.

Secțiunea a 5-a Ordinul de plată

Articolul 1256. Ordinul de plată

(1) Ordinul de plată (dispoziție de plată), aferent transferului de credit, este dispoziția dată de o persoană (ordonator) unei bănci (bancă ordonatoare) de a plăti o anumită sumă în favoarea unei alte persoane (beneficiar) pentru stingerea unei obligații bănești a ordonatorului față de beneficiar.

[Alin.(2) art.1256 abrogat prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

[Art.1256 modificat prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

Articolul 1257. Executarea ordinului de plată

(1) Banca ordonatoare execută ordinul de plată prin transferul sumei indicate din contul ordonatorului în contul beneficiarului în aceeași sau în o altă bancă.

(2) Banca va executa ordinul de plată în termenul stabilit prin lege, prin acordul părților sau prin uzanțele bancare.

(3) Ordonatorul poate revoca sau modifica ordinul de plată până la momentul primirii de către bancă a acestuia spre executare.

[Art.1257 modificat prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

Articolul 1258. Conținutul ordinului de plată

Ordinul de plată cuprinde:

- a) numele sau denumirea, numărul contului bancar al ordonatorului (plătitorului);
- b) numele sau denumirea, numărul contului bancar al beneficiarului;
- c) denumirea, codul băncii ordonatoare;

[Lit.d) art.1258 abrogată prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

e) suma în cifre și litere;

f) destinația plății;

[Lit.g) art.1258 abrogată prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

h) data emiterii;

i) semnătura persoanei (persoanelor) autorizate a ordonatorului;

j) alte date, conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei.

[Art.1258 modificat prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

Secțiunea a 6-a Efectuarea plăților prin cec

Articolul 1259. Cecul

(1) Cecul este un titlu negociabil ce reprezintă o creanță scrisă, întocmită conform prevederilor legii, cuprinzând ordinul necondiționat dat de emitent (trăgător) către plătitor (tras) de a plăti la vedere o anumită sumă prezentatorului de cec sau persoanei indicate în cec, sau la ordinul acestei persoane.

(2) Cecul este independent de tranzacția care stă la baza creanței achitate prin cec.

(3) Efectuarea plăților prin cec este reglementată de prezentul cod, de alte legi și de uzanțele bancare.

Articolul 1260. Mențiunile cecului

(1) Cecul cuprinde:

- a) denumirea “cec”, inserată în titlu;
- b) propunerea simplă și necondiționată de a plăti o sumă determinată prezentatorului cecului sau persoanei indicate în cec, sau la ordinul acestei persoane;
- c) numele sau denumirea și domiciliul sau sediul trasului;
- d) locul efectuării plății;
- e) data și locul emiterii;
- f) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul trăgătorului;
- g) semnătura trăgătorului.

(2) Titlul în care lipsește una din condițiile enumerate nu are valoarea unui cec, cu excepția următoarelor cazuri:

a) în lipsa unei mențiuni speciale, locul indicat lângă numele trasului se consideră locul efectuării plății. Dacă lângă numele trasului sînt indicate mai multe locuri, cecul este plătitibil în locul indicat primul. Dacă lipsește orice mențiune din cele enumerate, cecul este plătitibil la locul domiciliului, sediului trasului;

b) cecul în care nu se indică locul unde este emis se consideră semnat în locul indicat lângă numele sau denumirea trăgătorului.

(3) Orice mențiune în cec referitoare la accept, la dobîndă sau la exonerarea trăgătorului de răspundere pentru efectuarea plății se consideră nescrise.

Articolul 1261. Suma cecului

Dacă în cec suma de plată scrisă în litere diferă de suma scrisă în cifre, suma de plată este cea scrisă în litere. Dacă suma de plată este scrisă de mai multe ori fie în litere, fie în cifre, în caz de divergențe suma de plată este suma cea mai mică.

Articolul 1262. Semnăturile de pe cec

(1) Dacă cecul poartă semnături ale unor persoane incapabile de a se obliga prin trată, dacă poartă semnături false sau semnături ale unor persoane imaginare, obligațiile celorlalți semnatori rămîn totuși valabile.

(2) Cel care semnează cecul ca reprezentant al unei persoane pentru care nu are împuternicirea de a acționa este obligat personal în temeiul cecului, iar dacă a plătit, are aceleași drepturi pe care le-ar fi avut pretinsul reprezentat. Aceeași regulă se aplică reprezentantului care și-a depășit împuternicirile.

Articolul 1263. Emiterea cecului

(1) Cecul poate fi emis:

a) în favoarea unei persoane, cu mențiunile “la ordinul”, “la ordinul nostru” sau cu mențiuni echivalente, sau fără acestea (cecul la ordin). Cecul poate fi emis la ordinul trăgătorului;

b) în favoarea unei persoane, cu mențiunea “nu la ordin” sau cu o altă mențiune echivalentă (cecul nominativ). Cecul nominativ nu poate fi emis în favoarea trăgătorului, cu excepția cecului emis de o filială a trăgătorului în favoarea unei alte filiale;

c) în favoarea prezentatorului de cec (cecul la purtător). Cecul emis în favoarea unei persoane cu mențiunea “sau la purtător” este considerat cec la purtător. Cecul fără mențiunea beneficiarului este considerat cec la purtător.

(2) Cecul poate fi emis doar asupra trasului, la care trăgătorul are constituit un depozit (provizion) de care poate dispune, conform unei înțelegeri exprese sau tacite, inclusiv asupra formei de emitere a cecurilor. Încălcarea acestei reguli nu afectează însă valabilitatea cecului.

(3) Dacă cecul necompletat la momentul emiterii este completat contrar înțelegerii dintre părți, nerespectarea acestei înțelegeri este inopozabilă deținătorului de cec, cu excepția cazului când acesta l-a obținut cu rea-credință sau prin culpă gravă.

Articolul 1264. Transmiterea cecului

(1) Cecul la ordin este transmis prin gir. Girul transferă toate drepturile deținătorului de cec de la girant către titularul girului, care este considerat posesor legitim dacă justifică dreptul său printr-o serie neîntreruptă de giruri, chiar acestea fiind în alb.

(2) Girantul răspunde pentru plata cecului, cu excepția persoanelor cărora cecul le-a fost transmis prin gir după interzicerea unui nou gir de către girant.

(3) Girantul este obligat să indice data scrierii girului.

(4) Cecul nominativ este transmis în conformitate cu formele unei cesiuni simple și avînd efectele ei.

Articolul 1265. Girul

(1) Girul trebuie să fie simplu și necondiționat. Orice condiție inserată în textul girului se consideră nescrisă.

(2) Girul poate fi făcut în folosul trăgătorului sau al oricărei alte persoane obligate. Aceste persoane pot, la rîndul lor, să gireze din nou cecul.

(3) Girul parțial și girul semnat de tras sînt nule.

(4) Girul se scrie pe cec (verso) sau pe alonjă (foaia alipită la cec). Girul trebuie să fie semnat de girant.

Articolul 1266. Girul în alb

(1) Girul poate să nu desemneze persoana în a cărei favoare este dat și poate să conțină pe cec (verso) sau pe alonjă doar datele și semnătura girantului (gir în alb).

(2) Girul la purtător se consideră gir în alb.

Articolul 1267. Girul prin procură

Dacă girul cuprinde mențiunea “pentru încasare”, “ca împuternicit” sau orice altă mențiune care implică o însărcinare de încasare a cecului, deținătorul poate să exercite toate drepturile ce decurg din cec, dar să-l gireze poate numai la ordinul girantului (girul prin procură). Persoanele responsabile de plata cecului pot opune în acest caz deținătorului doar excepțiile care ar fi opozabile girantului.

Articolul 1268. Girul posterior protestului sau scadenței

Girul efectuat după protest sau după orice act similar, sau după expirarea termenului de prezentare a cecului are efectele unei cesiuni simple. Pînă la proba contrară, girul nedatat se consideră efectuat pînă la data protestului ori a oricărui act similar sau pînă la data expirării termenului de prezentare a cecului.

Articolul 1269. Deposdarea

Dacă cecul a ieșit din posesiunea unei persoane, noul lui deținător este obligat să-l întoarcă doar dacă l-a primit prin rea-voință sau din culpă gravă.

Articolul 1270. Avalul

(1) Plata cecului, parțial sau integral, poate fi garantată prin aval (garanție), dată de un terț sau chiar de un semnatar al cecului (avalist).

(2) Avalul se dă pe cec (verso) sau pe alonjă. El se exprimă prin mențiunile “de considerat ca aval”, “ca avalist pentru...” sau prin orice alt echivalent. Avalistul indică suma avalului, numele, domiciliul (sediul) și persoana pentru care se obligă și semnează avalul. Dacă nu se indică persoana pentru care este dat avalul, acesta se consideră dat pentru trăgător.

(3) Avalistul este răspunzător ca și toate persoanele obligate prin cec. Obligația avalistului este valabilă și în cazul în care obligația pe care a garantat-o este nulă din orice motiv.

(4) Când plătește cecul, avalistul dobândește drepturile care decurg din cec față de cel pentru care a garantat, precum și față de cei care, conform cecului, sînt obligați față de persoana în a cărei favoare este avalizat cecul.

Articolul 1271. Plata în baza cecului

(1) Cecul este plătitibil la vedere. Orice indicație contrară se consideră nescrisă. Cecul prezentat pentru plată înainte de data emiterii indicată în cec se plătește la prezentare.

(2) Termenul de prezentare a cecului pentru efectuarea plății este de 8 zile. Termenul începe să curgă din momentul emiterii cecului.

Articolul 1272. Revocarea cecului

(1) Revocarea cecului este valabilă doar după expirarea termenului de prezentare pentru plată.

(2) Dacă cecul nu este revocat, trasul poate efectua plata și după expirarea termenului de prezentare pentru plată.

(3) Moartea sau pierderea capacității de exercițiu a trăgătorului, survenită în interiorul termenului de prezentare pentru plată, nu afectează valabilitatea cecului.

Articolul 1273. Drepturile trasului

(1) Trasul poate cere exemplarul cecului la efectuarea plății către titularul lui și solicita de la acesta confirmarea scrisă a primirii sumei plătite.

(2) Plățile parțiale nu pot fi refuzate. În cazul plăților parțiale, trasul poate cere de la deținătorul cecului confirmarea scrisă a efectuării plății parțiale.

Articolul 1274. Drepturile titularului în cazul neplății cecului

(1) Titularul cecului poate exercita dreptul de acțiune împotriva trăgătorului, girantului și celorlalți obligați dacă cecul prezentat în termen legal nu este plătit și refuzul de plată este probat:

a) prin formularea unui act autentic (protest);

b) printr-o declarație a trasului, care indică data declarației și data prezentării cecului pentru plată.

(2) Protestul sau orice alt act similar trebuie să fie întocmit înainte de expirarea termenului de prezentare a cecului pentru plată. Dacă cecul este prezentat în ultima zi a termenului, protestul sau orice alt act similar poate fi întocmit în a două zi lucrătoare.

Articolul 1275. Obligațiile de notificare

(1) Titularul cecului trebuie să notifice girantul și trăgătorul cecului despre refuzul de plată în decursul a 4 zile lucrătoare care urmează după ziua întocmirii protestului sau a altui act echivalent, iar în cazul mențiunii în cec “circulație fără întârziere”, în ziua care urmează după ziua prezentării cecului.

(2) Fiecare girant notifică, în termen de 2 zile lucrătoare, girantul precedent (de la care a primit cecul), iar în cazul în care obligația girantului precedent este asigurată prin aval, îl înștiințează și pe avalizatorul respectiv despre notificarea primită, indicînd numele sau denumirea și adresa celor care au semnat avizele precedente, pînă cînd informația despre neplată este trimisă trăgătorului.

(3) Netrimiteria avizelor menționate nu lipsește persoana de dreptul ei care rezultă din cec. Această persoană poartă însă răspundere pentru prejudiciul care ar putea fi cauzat prin neexecutarea obligației de notificare (dar nu mai mult de valoarea cecului).

Articolul 1276. Mențiunea “fără protest”

(1) Titularul cecului, girantul sau avalizatorul au dreptul, prin inserarea în cec a mențiunii “circulație fără întârziere”, “fără protest” sau a unei alte mențiuni similare, semnate de ei, să elibereze deținătorii următori ai cecului de obligația întocmirii protestului sau oricărui alt act similar necesar realizării dreptului de regres. Dacă este inserată de trăgător, mențiunea respectivă este aplicabilă tuturor persoanelor care au semnat cecul, iar dacă este inserată de andosant sau avalizator, mențiunea este aplicabilă doar celor care au semnat-o.

(2) Mențiunea prevăzută la alin.(1) nu eliberează deținătorii cecului de obligația de notificare.

(3) Dacă, în pofida mențiunii, deținătorul cecului întocmește un protest sau un alt act similar, el suportă cheltuielile aferente.

Articolul 1277. Răspunderea participanților la plățile prin cec

(1) Toate persoanele obligate conform cecului sînt debitori solidari față de deținătorul cecului și față de orice persoană care a aplicat pe cec indicația de achitare a cecului, semnată de plătitor. Acțiunea inițiată împotriva unei din persoanele obligate conform cecului nu constituie obstacol pentru inițierea acțiunii contra celorlalți debitori solidari.

(2) Titularul cecului poate cere persoanei împotriva căreia este intentată acțiunea judiciară achitarea:

- a) valorii neplătite a cecului;
- b) dobînzii de 6% pentru perioada de neplată;
- c) cheltuielilor de întocmire a protestului sau a unui alt act similar, de expediere a notificărilor, altor cheltuieli aferente acțiunii judiciare.

(3) Persoana care a plătit cecul poate solicita celorlalți debitori achitarea:

- a) sumei pe care a plătit-o în contul cecului;
- b) dobînzii de 6% pentru perioada ce s-a scurs din momentul efectuării plății;
- c) cheltuielilor aferente plății cecului.

(4) Orice persoană față de care este intentată o acțiune de regres conform prevederilor alin.(1)–(3) poate pune plata cecului în funcție de primirea, de la persoana care a adresat acțiunea de regres, a cecului cu protestul sau cu orice alt act similar (dacă este cazul) și a confirmării scrise că a primit plata în contul cecului. Orice girant care a plătit cecul poate radia din cec girul său și girurile ulterioare.

(5) Față de acțiunile judiciare intentate în vederea primirii sumelor indicate la alin.(2) și (3) se aplică termenul de prescripție de 6 luni. Întreruperea curgerii termenului de prescripție se aplică doar față de persoana în a cărei privință există temeiuri pentru aceasta.

Articolul 1278. Forța majoră

(1) Dacă prezentarea cecului pentru plată, întocmirea protestului sau a unui alt act similar în termenele prescrise sînt împiedicate de un eveniment de forță majoră, termenele menționate se prelungesc pe durata acțiunii acestui eveniment, cu condiția notificării de către deținătorul cecului a girantului său despre survenirea evenimentului de forță majoră și cu condiția mențiunii, scrise pe formularul cecului, despre executarea acestei notificări.

(2) În cazul survenirii evenimentului de forță majoră, asupra executării obligației de notificare a persoanelor participante la decontări prin cec se aplică prevederile art.1275.

(3) Dacă durata acțiunii evenimentului de forță majoră depășește 15 zile de la scadență, dreptul de regres poate fi exercitat fără prezentarea cecului sau fără condiția întocmirii protestului sau oricărui act similar.

Secțiunea a 7-a

Efectuarea plăților prin cambie și prin bilet la ordin

Articolul 1279. Cambia (trata) și biletul la ordin

(1) Cambia (trata) este un titlu de credit care reprezintă o creanță scrisă, întocmită conform prevederilor legii, cuprinzînd ordinul necondiționat dat de trăgător (emitent) către tras (plătitor) de a plăti imediat sau la scadență o sumă anumită prezentatorului cambiei sau persoanei indicate în cambie, sau la ordinul acestei persoane.

(2) Biletul la ordin este un titlu de credit, întocmit conform prevederilor legii, prin care trăgătorul se obligă să plătească imediat sau la scadență o sumă anumită prezentatorului titlului sau persoanei indicate în titlu, sau la ordinul acestei persoane.

(3) Cambia și biletul la ordin sînt independente de actele juridice care stau la baza creanțelor plătite prin ele.

(4) Efectuarea plăților prin cambie și prin bilet la ordin sînt reglementate de prezentul cod, de [Legea cambiei](#) și de alte acte normative, precum și de uzanțele bancare.

Secțiunea a 8-a

Efectuarea plăților prin acreditiv documentar

Articolul 1280. Acreditivul documentar

(1) Acreditivul documentar este un aranjament, oricum ar fi denumit sau descris, prin care o bancă (banca emitentă), acționînd la cererea clientului său (ordonatorului) și conform instrucțiunilor acestuia sau în nume propriu, efectuează o plată către un terț (beneficiar) ori la ordinul acestuia sau acceptă și plătește cambii trase de către beneficiar, sau autorizează o altă bancă să efectueze o astfel de plată ori să accepte și să plătească asemenea cambii.

(2) Acreditivul documentar este un contract separat de actul juridic care stă la baza lui. În operațiunile pe bază de acreditiv, toate părțile implicate operează cu documente și nu cu bunuri, servicii sau alte prestații la care documentele pot să se refere.

(3) Efectuarea plăților prin acreditiv documentar este reglementată de prezentul cod, de alte acte normative, precum și de uzanțele bancare.

Articolul 1281. Presumția irevocabilității acreditivului

(1) Acreditivul trebuie să indice clar dacă este revocabil. În caz contrar, acreditivul este considerat irevocabil.

(2) Acreditivul irevocabil reprezintă un angajament ferm al băncii emitente, cu condiția ca documentele stipulate să fie prezentate băncii desemnate sau băncii emitente și să fie în conformitate cu termenele și condițiile acreditivului. Acreditivul irevocabil poate fi modificat sau anulat fără acordul băncii emitente, a băncii confirmatoare, dacă există, și a beneficiarului numai în cazurile prevăzute de prezentul cod.

(3) Acreditivul revocabil poate fi modificat sau anulat de banca emitentă în orice moment fără o avizare prealabilă a beneficiarului, cu condiția compensării cheltuielilor băncii

prin care a fost făcut utilizabil acreditivul, pentru orice plată, acceptare sau recepționare a documentelor (în cazul acreditivelor cu plată la termen) dacă aceste acțiuni sînt conforme condițiilor acreditivului și au fost efectuate înainte de primirea avizului de modificare sau de anulare a acestuia.

Articolul 1282. Utilizarea acreditivului

(1) Acreditivul trebuie să indice clar dacă este utilizabil prin plată la vedere, prin plată amînată sau prin acceptare.

(2) În afară de cazul în care acreditivul stipulează că este utilizabil numai de banca emitentă, el trebuie să desemneze banca autorizată să plătească sau să-și asume un angajament de plată amînat sau de acceptare a cambiilor (banca desemnată). În afară de cazul cînd banca desemnată este confirmatoare, desemnarea de către banca emitentă nu constituie nici un angajament pentru banca desemnată.

(3) Prezentarea documentelor trebuie făcută băncii emitente sau băncii confirmatoare, dacă există, sau oricărei alte bănci desemnate.

Articolul 1283. Confirmarea acreditivului

(1) Confirmarea unui acreditiv irevocabil de către o altă bancă (banca confirmatoare) pe baza autorizării sau la cererea băncii emitente constituie un angajament ferm al băncii confirmatoare, adăugat la cel al băncii emitente, cu condiția ca documentele stipulate să fie prezentate băncii confirmatoare sau unei alte bănci desemnate, să fie conforme cu termenele și condițiile acreditivului.

(2) Dacă o altă bancă este autorizată sau solicitată de banca emitentă să adauge confirmarea ei, dar nu este pregătită să facă acest lucru, ea trebuie să informeze neîntîrziat banca emitentă.

(3) Banca avizatoare nu este obligată să adauge confirmarea sa la avizarea acreditivului beneficiarului dacă banca emitentă nu specifică altfel în autorizația sau în cererea de a adăuga confirmarea.

(4) Banca confirmatoare poate alege să avizeze o modificare către beneficiar, fără a-și extinde confirmarea asupra acreditivului modificat, cu condiția informării neîntîrziate a băncii emitente și a beneficiarului.

Articolul 1284. Acreditivul transferabil și cesionat

(1) Acreditivul poate fi transferat doar dacă este desemnat de banca emitentă în mod expres ca transferabil. Faptul că în acreditiv nu se precizează caracterul transferabil nu afectează dreptul beneficiarului de a cesiona orice sumă la care este sau ar fi îndreptățit în baza acreditivului, în conformitate cu prevederile legii aplicabile.

(2) În virtutea acreditivului transferabil, beneficiarul (primul beneficiar) poate cere băncii desemnate să-și asume un angajament de plată amînată sau să accepte, sau, în cazul unei negocieri libere, să facă acreditivul utilizabil în totalitate ori parțial (banca transferatoare) pentru unul ori mai mulți beneficiari (beneficiari secundari).

(3) Banca transferatoare nu are nici o obligație să efectueze transferul decît în limita și în modul expres în care o astfel de bancă a consimțit.

(4) Dacă acreditivul nu prevede altfel, acreditivul transferabil poate fi transferat doar o singură dată.

Secțiunea a 9-a

Efectuarea plăților prin incasoul documentar

Articolul 1285. Incasoul documentar

(1) Incasoul documentar este un aranjament prin care o bancă (banca remitentă) se obligă să manipuleze, conform instrucțiunilor date de clientul (emitentul) său, documente financiare (cambii, bilete la ordin, cecuri sau alte instrumente similare utilizate pentru a obține efectuarea plății), însoțite de documente comerciale (facturi, documente de transport, valori mobiliare, alte documente similare care nu sînt documente financiare), pentru a obține, inclusiv prin intermediul unei alte bănci (bancă însărcinată cu încasarea), plata sau acceptarea cambiilor emise ori pentru a elibera documente contra plății sau contra acceptării cambiilor emise.

(2) Instrucțiunile de incaso trebuie să conțină informații cu privire la:

- a) emitent și tras (numele sau denumirea, adresa, telex, telefon, fax);
- b) banca de la care s-a primit incasoul și banca prezentatoare (codul SWIFT, suplimentar la informațiile cerute despre emitent și tras);
- c) suma și valuta incasoului;
- d) lista documentelor anexate și numărul de exemplare pentru fiecare document;
- e) termenele și condițiile referitoare la modalitatea de obținere a efectuării plății și acceptării;
- f) spezele care trebuie suportate;
- g) dobînda, dacă este cazul, cu indicarea ratei, duratei și perioadei de calcul a ei;
- h) metoda de plată și forma avizului de plată;
- i) instrucțiunile în caz de neplată, de neacceptare sau de neconfirmare cu alte instrucțiuni.

(3) Incasoul documentar este un contract separat de tranzacția care stă la baza lui.

(4) Efectuarea plăților prin incaso documentar este reglementată de prezentul cod, de alte acte normative și de uzanțele bancare.

Articolul 1286. Obligațiile și responsabilitatea băncilor

(1) Băncile nu sînt obligate să dea curs unui incaso documentar sau oricărei instrucțiuni pentru incaso sau instrucțiuni ulterioare aferente unui incaso documentar. Dacă o bancă a hotărît, pentru orice motiv, să nu dea curs unui incaso documentar sau oricărei instrucțiuni referitoare la incaso, trebuie să avizeze fără întîrziere partea de la care a primit incasoul sau instrucțiunile respective.

(2) Documentele trimise la incaso trebuie să fie însoțite de instrucțiuni de încasare, iar băncile nu sînt autorizate să acționeze decît în conformitate cu aceste instrucțiuni și cu prevederile prezentului cod. Băncile nu examinează documentele pentru a obține instrucțiuni.

(3) În afara obligației de a controla conformitatea documentelor primite cu enumerarea din instrucțiunile de incaso și de a aviza fără întîrziere emitentul în cazul lipsei documentelor sau a prezentării unor alte documente decît cele enumerate, băncile nu au nici o obligație ulterioară în această privință. Banca prezentatoare trebuie să verifice dacă forma de acceptare a cambiei este completă și corectă, nefiind însă responsabilă de autenticitatea semnăturilor sau de dreptul la semnătură al celor care acceptă cambia.

(4) Băncile nu își asumă nici o obligație ori responsabilitate pentru autenticitatea documentelor primite.

(5) Banca însărcinată cu executarea unui incaso documentar trebuie să avizeze soarta acestuia în conformitate cu instrucțiunile băncii remidente.

Articolul 1287. Executarea unui incaso documentar

(1) Banca însărcinată cu încasarea sumei plătite prezintă (pune la dispoziție conform instrucțiunilor emitentului) documentele către persoana căreia trebuie să i se facă prezentarea (trasul) în forma în care aceste documente sînt primite, exceptînd cazul în care băncile sînt autorizate să aplice timbrele și ștampilele necesare, să facă orice andosări necesare sau să

aplice toate elementele de identificare ori simboluri obișnuite, cerute de operațiunile de incaso.

(2) Sumele care trebuie plătite sînt puse fără întîrziere la dispoziția emitentului. Dacă nu s-a stabilit altfel, banca însărcinată cu încasarea efectuează plata sumelor datorate doar către banca remitentă, chiar în cazul refuzului prevăzut la art.1286 alin.(1).

(3) Efectuarea plăților parțiale este permisă în cadrul unui incaso documentar numai dacă se specifică astfel în instrucțiunile de incaso, iar documentele sînt eliberate doar după efectuarea integrală a plății dacă instrucțiunile de incaso nu prevăd altfel. În cazul plăților parțiale efectuate conform prezentului alineat, banca prezentatoare nu este responsabilă pentru consecințele apărute din cauza eliberării tardive a documentelor. Plățile parțiale se efectuează conform cerințelor alin.(1).

Articolul 1288. Dobînzii, comisioane și cheltuieli

(1) Dobînzile sînt plătite doar dacă faptul este stipulat în instrucțiunile de incaso. Dacă plata dobînzilor, spezelor și comisioanelor este evitată de către tras, acestea cad în povara emitentului. În cazurile cînd, conform instrucțiunilor de incaso și prezentului cod, plata comisioanelor, spezelor și altor cheltuieli trebuie suportată de emitent, banca însărcinată cu încasarea are dreptul să-și recupereze valoarea acestora de la banca de la care a primit instrucțiunile de incaso, iar banca remitentă are dreptul să recupereze de la emitent orice sumă astfel plătită, indiferent de soarta incasoului. Băncile participante la executarea instrucțiunilor de incaso pot solicita plata în avans a comisioanelor, spezelor și altor cheltuieli și, în funcție de primirea avansului, își rezervă dreptul de a da sau nu curs instrucțiunilor primite.

(2) Dacă trasul refuză să plătească dobînzile prevăzute, banca prezentatoare poate să elibereze fără perceperea dobînzii documentele contra plată sau acceptare a cambiilor emise sau în alte condiții, în afară de cazul cînd instrucțiunile de incaso precizează clar că plata dobînzii nu poate fi evitată. Banca prezentatoare nu poartă nici o responsabilitate pentru consecințele refuzului de a plăti dobînda și este obligată să avizeze fără întîrziere banca remitentă despre refuz, în modul prevăzut la art.1286.

(3) În cazul în care instrucțiunile de incaso prevăd plata spezelor pentru incaso și a comisioanelor de către tras și acesta refuză să le plătească, se aplică *mutatis mutandis* prevederile art.1286 alin.(5).

Secțiunea a 10-a

Efectuarea plăților prin card bancar

Articolul 1289. Cardul bancar

(1) Cardul bancar este un instrument de plată emis de o bancă (emitent) care permite titularului cardului să retragă bani în numerar, să efectueze transfer de sume bănești în limitele disponibilului din contul său în banca emitentă ori din contul liniei de credit acordată de aceasta.

(2) Titularul cardului bancar poate efectua plăți pentru bunurile și serviciile prestate de întreprinderile comerciale care acceptă să fie plătite prin card. Întreprinderea comercială își restituie banii pentru prestațiile efectuate titularului cardului prin cesiunea către emitent a creanțelor față de titularul cardului.

(3) Efectuarea plăților prin card bancar sînt reglementate de prevederile prezentului cod, în special de reglementările privind ordinul de plată, contul curent bancar, creditul în cont curent, de alte acte normative și de uzanțele bancare.

[Art.1289 modificat prin [Legea nr.43 din 27.03.2014](#), în vigoare 25.04.2014]

FACTORINGUL

Articolul 1290. Contractul de factoring

(1) Prin contract de factoring, o parte, care este furnizorul de bunuri și servicii (aderent), se obligă să cedeze celeilalte părți, care este o întreprindere de factoring (factor), creanțele apărute sau care vor apărea în viitor din contracte de vânzări de bunuri, prestări de servicii și efectuare de lucrări către terți, iar factorul își asumă cel puțin 2 din următoarele obligații:

- a) finanțarea aderentului, inclusiv prin împrumuturi și plăți în avans;
- b) ținerea contabilității creanțelor;
- c) asigurarea efectuării procedurilor de somare și de încasare a creanțelor;
- d) asumarea riscului insolvabilității debitorului pentru creanțele preluate (delcredere).

(2) Contractul de factoring se încheie în scris.

(3) Cesiunea creanțelor trebuie să fie notificată debitorilor.

(4) Părțile sînt obligate să precizeze mărimea, volumul, domeniul și caracteristicile creanțelor care fac obiectul contractului, precum și elementele pentru determinarea sumei de plată.

(5) Față de contractul de factoring se aplică prevederile referitoare la cesiunea de creanță în măsura în care dispozițiile prezentului capitol nu prevăd sau din esența factoringului nu reiese altfel.

Articolul 1291. Obligația de informare

Ambele părți se obligă să-și ofere informațiile necesare, pentru ca derularea contractului să se efectueze cu respectarea intereselor fiecărei părți.

Articolul 1292. Creanțele cesionate

(1) Contractul poate prevedea transferul tuturor drepturilor aderentului sau numai al unora dintre ele, ce derivă din contractele cu debitorii.

(2) Contractul poate prevedea cesiunea creanțelor existente sau viitoare, condiționate, determinate la momentul încheierii contractului sau determinabile cel târziu în momentul apariției lor.

(3) Clauza contractului în a cărei virtute sînt cesionate creanțe viitoare va opera transferul acestora către factor la momentul apariției lor fără a fi nevoie de un nou act de transfer.

Articolul 1293. Nulitatea interdicției cesiunii

Cesiunea creanței aderentului către factor poate fi realizată chiar dacă între aderent și debitor există o convenție ce interzice o astfel de cesiune. Această prevedere nu aduce atingere răspunderii aderentului față de debitor pentru prejudiciile rezultate din cesiunea efectuată contrar prevederilor contractului.

Articolul 1294. Răspunderea aderentului

(1) Aderentul răspunde pentru existența creanțelor, precum și pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale față de debitor.

(2) Aderentul răspunde pentru capacitatea de plată a debitorului, dacă riscul nu a fost preluat de factor conform art.1290 alin.(1) lit.d).

Articolul 1295. Plata datorată factorului. Garanția

(1) Contractul este nul dacă nu prevede în mod expres suma care urmează să fie plătită factorului. Suma se calculează în funcție de circumstanțe, punîndu-se accentul mai ales pe

eventuala taxă delcredere și, suplimentar, pe procentul care reprezintă reținerile totale din creanțele cesionate.

(2) În măsura în care factorul cere o parte din suma creanței ca garanție pentru acoperirea riscurilor legate de derularea contractului, acesta din urmă trebuie să prevadă în mod expres conținutul și mărimea sumei. Garanția nu poate depăși 20% din suma creanței.

Articolul 1296. Drepturile de garanție față de debitor

Drepturile și garanțiile aderentului față de debitor trec asupra factorului odată cu încheierea transferului creanței asupra factorului, în măsura în care faptul acesta este prevăzut în contractul de factoring.

Articolul 1297. Obiecțiile debitorului

(1) Debitorul poate opune factorului toate obiecțiile și excepțiile pe care le are față de aderent.

(2) Debitorul poate cere factorului compensarea creanței sale față de aderent dacă această creanță era scadentă la momentul transferului creanței către factor.

(3) În cazurile prevăzute la alin.(1) și (2), aderentul răspunde față de factor pentru pierderi. Pentru prejudicii suplimentare, aderentul este obligat la plata despăgubirilor numai dacă acestea au fost provocate cu vinovăție.

Articolul 1298. Dreptul de regres al debitorului

Dacă debitorul a plătit factorului, iar acesta a plătit aderentului, debitorul va avea dreptul să ceară repararea prejudiciului numai față de aderent în cazul în care acesta nu-și îndeplinește obligațiile conform clauzelor contractuale, dar nu și față de factor, cu excepția cazurilor în care acesta din urmă a plătit aderentului, deși știa că el nu și-a îndeplinit obligațiile conform condițiilor contractuale.

Articolul 1299. Factoringul deschis sau acoperit

(1) Contractul de factoring poate prevedea obligația și dreptul părților de a informa debitorul despre transferul creanței, precum și modalitățile prin care trebuie informat.

(2) Dacă debitorul nu a fost înștiințat despre transferul creanței și despre felul creanței, factorului i se poate opune plata debitorului către aderent. În acest caz, aderentul este obligat să predea de îndată factorului suma obținută. Dispozițiile prezentului alineat se aplică în modul corespunzător și transferurilor multiple ale aceleiași creanțe.

(3) Plata debitorului către factor are efect de exonerare, indiferent de îndeplinirea obligației de înștiințare, cu excepția situației în care acesta a cunoscut lipsa de valabilitate a transferului.

Articolul 1300. Alte cesiuni

Dacă factorul cedează, la rîndul său, creanțele preluate de la aderent, prevederile prezentului capitol se aplică în modul corespunzător, ultimul cesionar fiind considerat factor.

Capitolul XXVI ASIGURAREA

Articolul 1301. Contractul de asigurare

Prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Articolul 1302. Tipurile de asigurare

Asigurarea se împarte în asigurare de persoane și asigurare de daune.

Articolul 1303. Asigurarea de persoane

(1) În cazul asigurării de persoane se asigură viața și sănătatea (inclusiv integritatea psihică) a asiguratului.

(2) Asigurarea de persoane este individuală sau colectivă.

Articolul 1304. Asigurarea contra daune

(1) Asigurarea contra daune garantează asiguratul contra consecințelor unui eveniment care poate aduce atingere patrimoniului său.

(2) Asigurarea contra daune cuprinde asigurarea bunurilor și asigurarea de răspundere civilă.

Articolul 1305. Reasigurarea

(1) Prin încheierea contractului de reasigurare:

a) reasigurătorul primește prime de reasigurare, în schimbul cărora contribuie, potrivit obligațiilor preluate, la suportarea indemnizațiilor pe care reasiguratul le plătește la producerea riscului care a constituit obiectul reasigurării;

b) asiguratorul, în calitate de reasigurat, cedează prime de reasigurare, în schimbul cărora reasigurătorul contribuie, potrivit obligațiilor preluate, la suportarea indemnizațiilor pe care reasiguratul le plătește la producerea riscului care a constituit obiectul reasigurării.

(2) Contractul de reasigurare produce efecte doar între asigurator și reasigurator.

Articolul 1306. Încheierea contractelor în Republica Moldova

Persoanele din Republica Moldova încheie contracte de asigurare cu societăți înregistrate în Republica Moldova, cu excepția cazurilor în care asigurările solicitate nu se practică pe piața internă.

Articolul 1307. Riscul asigurat și cazul asigurat

(1) Riscul asigurat este un eveniment viitor, posibil, dar incert la care sînt expuse viața, sănătatea sau patrimoniul unei persoane.

(2) Este interzisă asigurarea:

a) intereselor ilicite;

b) prejudiciului suferit prin participarea la loterii, jocuri și pariuri;

c) eventualelor cheltuieli la care poate fi supusă persoana în scopul eliberării ostaticilor.

(3) Cazul asigurat este evenimentul pentru înlăturarea consecințelor căruia s-a făcut asigurarea și la producerea căruia apare obligația asiguratorului să plătească suma asigurată ori despăgubirea.

Articolul 1308. Încheierea contractului de asigurare. Forma și clauzele obligatorii

(1) Pentru încheierea contractului de asigurare, asiguratul prezintă asiguratorului propunere (cerere) scrisă, în care indică interesul propriu și cel al beneficiarului asigurării sau declară verbal că dorește să încheie contract de asigurare.

(2) Contractul de asigurare poate fi încheiat în favoarea mai multor beneficiari.

(3) Contractul de asigurare se încheie în scris.

(4) În contractul de asigurare se va indica:

a) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul părților contractante;

b) obiectul asigurării: bun, persoană și răspundere civilă;

c) riscurile ce se asigură;

- d) începutul și durata asigurării;
- e) sumele asigurate;
- f) primele de asigurare, locul și termenele de plată;
- g) alte date, conform legii sau contractului.

(5) Contractul de asigurare nu se poate dovedi prin martori, chiar dacă există un început de dovadă scrisă.

(6) Dovada încheierii contractului de asigurare rezultă și din trimiterea unui document de asigurare, precum poliță de asigurare (certificat), din cererea de plată a primei ori din înscrisul prin care se constată efectuarea acestei plăți sau din orice înscris din care reiese faptul încheierii contractului.

Articolul 1309. Polița de asigurare

(1) Asigurătorul este obligat să remită asiguratului un exemplar, semnat de el, al poliței de asigurare.

(2) În polița de asigurare se va indica:

- a) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul părților contractante;
- b) obiectul asigurării: bun, persoană și răspundere civilă;
- c) riscurile ce se asigură;
- d) începutul și durata asigurării;
- e) suma asigurată;
- f) prima de asigurare, locul și termenele de plată;
- g) alte date, conform legii sau acordului dintre părți.

Articolul 1310. Obligația de remitere a înscrisurilor

(1) Asigurătorul este ținut să remită, împreună cu polița de asigurare, copiile de pe propunerile scrise depuse de asigurat sau în numele lui.

(2) În caz de divergență între polița de asigurare și propuneri, ultimele au prioritate, cu excepția cazului când asigurătorul, într-un document separat, indică asiguratului elementele asupra cărora există divergențe.

Articolul 1311. Stabilirea drepturilor și obligațiilor în cazul asigurării mutuale

(1) Persoanele pot să-și asigure bunurile pe principii mutuale, prin asociere, în baza liberului consimțământ, în societăți de asigurări mutuale.

(2) Certificatul de participare la o societate de asigurări mutuale poate stabili drepturile și obligațiile membrilor prin referință la actul de constituire al societății.

(3) Fiecare membru are dreptul să obțină o copie de pe actul de constituire al societății.

Articolul 1312. Opozabilitatea excepțiilor

Dacă o poliță de asigurare este emisă nominativă, la purtător ori la ordin, asigurătorul poate opune posesorului poliței toate excepțiile opozabile asiguratului inițial. Excepțiile nu pot fi opuse dacă posesorul poliței îl informează pe asigurător despre cesiunea drepturilor care rezultă din asigurare, iar asigurătorul nu-i comunică de îndată excepțiile existente.

Articolul 1313. Termenul de acțiune al contractului de asigurare

(1) Asigurarea începe din momentul achitării primei de asigurare sau a primei tranșe a acesteia și încetează la ora 24 a ultimei zile din termenul convenit pentru asigurare dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Dacă valabilitatea contractului de asigurare se extinde asupra perioadei anterioare achitării primei de asigurare, o astfel de asigurare este valabilă cu condiția neproducerii cazului la momentul încheierii asigurării.

(3) În cazul în care contractul de asigurare se încheie pentru o perioadă de peste 5 ani, părțile pot rezilia contractul la încheierea celui de-al cincilea an sau a fiecăruia dintre anii următori, respectînd un termen de preaviz de 3 luni.

(4) În cazul contractelor încheiate pe termen nelimitat, ambele părți sînt îndreptățite să rezilieze contractul, respectînd un termen de preaviz de cel puțin o lună și de cel mult 3 luni.

(5) Acordul prin care contractul de asigurare se consideră prelungit în mod tacit pe o perioadă mai mare de un an se consideră nul.

(6) Perioada de asigurare este intervalul de timp de cel mult un an sau mai puțin dacă primele de asigurare sînt calculate corespunzător.

Articolul 1314. Majorarea primei de asigurare

Dacă asigurătorul, în baza unei clauze contractuale privind actualizarea primei de asigurare, mărește cuantumul acesteia, asiguratul poate rezilia contractul, cu respectarea termenului de preaviz de o lună. Majorările neînsemnate nu îndreptătesc la reziliere.

Articolul 1315. Obligațiile asigurătorului

(1) Asigurătorul este obligat:

a) să aducă la cunoștința asiguratului, într-o formă adecvată, condițiile asigurării;
b) să efectueze plata, la apariția dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condițiile de asigurare;

c) să compenseze asiguratului cheltuielile aferente evitării producerii cazului asigurat sau limitării oportune a prejudiciilor pasibile de despăgubire;

d) să păstreze confidența informației despre asigurat și a persoanelor asigurate, de care a luat cunoștință în procesul asigurării.

(2) Legea și contractul de asigurare pot prevedea și alte obligații pentru asigurător.

Articolul 1316. Obligațiile asiguratului

(1) Asiguratul este obligat:

a) să informeze asigurătorul, la încheierea contractului, despre toate circumstanțele esențiale referitoare la mărimea riscului ce se asigură;

b) să informeze asigurătorul despre alte contracte de asigurare încheiate la obiectul respectiv;

c) să plătească la timp primele de asigurare;

d) să întreprindă acțiuni dependente de el pentru a evita producerea cazului asigurat sau pentru a limita pagubele cauzate de producerea lui;

e) să informeze asigurătorul de producerea evenimentului asigurat îndată ce a aflat despre aceasta.

(2) Legea și contractul de asigurare pot prevedea și alte obligații pentru asigurat.

Articolul 1317. Informarea asigurătorului privind întinderea riscului

(1) La încheierea contractului de asigurare, asiguratul este obligat să indice asigurătorului toate împrejurările cunoscute de el care ar avea importanță asupra preluării riscului asigurat. Se consideră a avea importanță acele împrejurări periculoase care ar influența decizia asigurătorului de a încheia contractul ori de a încheia contractul în condițiile convenite.

(2) O împrejurare asupra căreia asigurătorul a formulat în mod expres și în scris întrebări se consideră a fi, în caz de dubiu, importantă.

(3) În cazul în care, contrar dispozițiilor alin.(1) și (2), s-a omis menționarea unei împrejurări importante, asigurătorul poate rezilia contractul. De asemenea, el poate rezilia

dacă menționarea unei împrejurări importante este omisă deoarece asiguratul nu a luat cunoștință despre acea împrejurare din motive care îi sînt imputabile.

(4) Rezilierea este exclusă în cazul în care asigurătorul cunoștea împrejurarea nementionată sau dacă menționarea este omisă fără vina asiguratului.

Articolul 1318. Rezilierea contractului datorită unor inexactități

(1) Asigurătorul poate rezilia contractul și atunci cînd în privința unei împrejurări importante s-a făcut o mențiune inexactă.

(2) Rezilierea este exclusă în cazul în care inexactitatea era cunoscută asigurătorului sau mențiunea este făcută inexact fără vina asiguratului. Asigurătorul poate rezilia doar în decurs de o lună din momentul cînd a luat cunoștință despre inexactitate.

Articolul 1319. Termenul rezilierii

(1) Asigurătorul poate rezilia contractul din proprie inițiativă în decursul unei luni din momentul în care a luat cunoștință de împrejurările ce îi dau dreptul la rezilierea contractului.

(2) Rezilierea se face prin declarație scrisă față de asigurat.

Articolul 1320. Rezilierea contractului după survenirea cazului asigurat

Dacă asigurătorul reziliază contractul după ce s-a produs cazul asigurat, obligația sa de a presta rămîne valabilă în măsura în care împrejurarea în raport cu care obligația de menționare este încălcată nu a avut nici o influență asupra producerii cazului asigurat sau asupra întinderii prestației datorate de asigurător.

Articolul 1321. Suspendarea garanției

Neexecutarea obligației formale care agravează riscul suspendă garanția acordată de asigurător asiguratului. Suspendarea încetează în cazul în care asigurătorul își dă consimțămîntul sau cînd asiguratul își respectă din nou obligațiile sale.

Articolul 1322. Plata primei de asigurare

(1) Asiguratul este obligat la plata primei de asigurare doar la eliberarea poliței de asigurare.

(2) Dacă interesul asigurat nu există la data începerii asigurării sau dacă un interes viitor nu mai ajunge să se constituie, asiguratul este eliberat de obligația plății primei de asigurare. Dacă interesul asigurat se stinge, asiguratul datorează asigurătorului doar acea parte din primă ce corespunde duratei riscului. Asigurătorul poate cere o taxă corespunzătoare pentru cheltuielile și operațiunile făcute pentru încheierea contractului.

Articolul 1323. Efectul neachitării unei tranșe a primei de asigurare

(1) În cazul în care una din tranșele primei de asigurare nu este plătită, dacă a fost convenită plata în tranșe a acesteia, asigurătorul poate stabili asiguratului, pe cheltuiala acestuia, un termen de plată de 2 săptămîni. Trebuie precizată, în acest caz, consecința juridică a neplății în termen.

(2) Dacă, după expirarea termenului prevăzut la alin.(1), se produce cazul asigurat, iar în momentul producerii asiguratul este în întîrziere cu plata primei sau a dobînzilor datorate, asigurătorul este eliberat de obligația sa.

Articolul 1324. Rezilierea contractului în cazul neachitării unei tranșe a primei de asigurare

Dacă asiguratul se află în întîrziere cu plata unei tranșe a primei de asigurare, asigurătorul poate rezilia contractul cu respectarea unui termen de preaviz de o lună.

Articolul 1325. Dreptul asiguratului de a refuza plata primei de asigurare

Asiguratul poate refuza plata primei de asigurare dacă se constată, după încheierea contractului, că situația economică a asigurătorului a devenit atât de grea încât există temeri justificate de a considera că, la survenirea cazului asigurat, asigurătorul nu-și va putea îndeplini obligațiile contractuale.

Articolul 1326. Informarea despre împrejurările periculoase

(1) Asiguratul este obligat să informeze de îndată pe asigurător asupra împrejurărilor periculoase apărute sau despre care a luat cunoștință după încheierea contractului.

(2) Dacă împrejurarea periculoasă este provocată intenționat de către asigurat sau dacă necunoașterea împrejurărilor ce au existat deja la momentul încheierii contractului se datorează vinovăției acestuia, asigurătorul are dreptul să rezilieze contractul fără preaviz.

Articolul 1327. Informarea despre producerea cazului asigurat

(1) Asiguratul este obligat să-l anunțe de îndată pe asigurător despre producerea cazului asigurat.

(2) După producerea cazului asigurat, asigurătorul poate cere asiguratului să-i ofere orice informație necesară pentru constatarea cazului asigurat ori pentru stabilirea întinderii prestației sale.

(3) Asigurătorul nu poate invoca o convenție prin care este eliberat de obligația sa dacă asiguratul nu și-a îndeplinit obligația de informare în modul corespunzător, decât în măsura în care, prin neexecutare, interesele asigurătorului sînt afectate în mod serios.

Articolul 1328. Momentul datorării prestației de către asigurător

(1) Prestația asigurătorului este datorată din momentul încheierii activității de constatare a cazului asigurat și a întinderii obligației asigurătorului.

(2) Dacă cercetările durează mai mult de o lună, asiguratul este îndreptățit să ceară un avans corespunzător și proporțional cu obligația probabilă de plată, cu condiția că obligația asigurătorului de a plăti indemnizația și mărimea ei nu trezesc îndoieli.

(3) Sînt nule înțelegerile prin care asigurătorul se eliberează de obligația plății eventualelor dobînzii de întîrziere.

Articolul 1329. Preluarea de către asigurător a drepturilor asiguratului

(1) Asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Dacă asiguratul renunță la pretențiile sale față de terț sau la drepturile care constituie temeiul acestor pretenții, asigurătorul este scutit de plata acelei părți din despăgubire pe care ar fi putut-o pretinde, în măsura existenței temeiurilor, de la terț.

Articolul 1330. Reglementările aplicabile

Condițiile și reglementările cu privire la diferite forme și tipuri de asigurare se stabilesc conform prezentului cod și altor acte normative.

**Capitolul XXVII
TRANZACȚIA**

Articolul 1331. Tranzacția

(1) Tranzacția este contractul prin care părțile previn un proces ce poate să înceapă, termină un proces început sau rezolvă dificultățile ce apar în procesul executării unei hotărâri judecătorești.

(2) Pentru încheierea tranzacției se cere capacitatea necesară de a dispune de obiectul tranzacției.

(3) Tranzacția poate stipula o penalitate pentru cel care omite să o execute.

Articolul 1332. Interdicția tranzacției

(1) Nu se poate face tranzacție cu privire la capacitatea persoanei sau la alte chestiuni care interesează ordinea publică.

(2) Se poate încheia o tranzacție asupra unei acțiuni civile ce derivă dintr-o infracțiune.

Articolul 1333. Efectul tranzacției

(1) Tranzacția are între părți autoritatea lucrului judecat.

(2) Tranzacția poate fi executată silit în condițiile Legii cu privire la mediere, în modul stabilit de Codul de executare.

[Art.1333 modificat prin [Legea nr.211 din 29.07.2016](#), în vigoare 30.09.2016]

Articolul 1334. Nulitatea tranzacției

(1) Tranzacția poate fi declarată nulă pentru temeiurile generale de nulitate a actelor juridice.

(2) Eroarea de drept nu este un temei de nulitate a tranzacției.

Articolul 1335. Efectele nulității titlului

(1) Tranzacția care este fondată pe un titlu nul este lovită, de asemenea, de nulitate, cu excepția cazului când părțile au acoperit în mod expres nulitatea.

(2) Tranzacția fondată pe un înscris ulterior recunoscut fals este nulă.

Articolul 1336. Nulitatea tranzacției în cazul existenței unei hotărâri definitive

Tranzacția privind un proces început este nulă dacă părțile sau una din ele nu știe că litigiul a fost terminat printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Articolul 1337. Tranzacția privind toate afacerile

(1) Dacă părțile au încheiat o tranzacție privind toate afacerile dintre ele, descoperirea ulterioară a unui document care le era necunoscut nu este un temei de nulitate a tranzacției, cu excepția cazului când a fost ascuns de una din părți sau, cu știința acesteia, de un terț.

(2) Tranzacția este nulă dacă are doar un obiect și dacă documentele descoperite dovedesc că una din părți nu avea nici un drept.

Articolul 1338. Greșelile de calcul

Greșelile de calcul comise de una de părți la încheierea tranzacției nu păgubesc pe nici una din părți și urmează a fi reparate.

Capitolul XXVIII SOCIETATEA CIVILĂ

Articolul 1339. Contractul de societate civilă

Prin contract de societate civilă, două sau mai multe persoane (asociați, participanți) se obligă reciproc să urmărească în comun scopuri economice ori alte scopuri, fără a constitui o persoană juridică, împărțind între ele foloasele și pierderile.

Articolul 1340. Obiectul contractului de societate civilă

Contractul de societate civilă trebuie să aibă un obiect licit, constituit în interesul comun al asociaților.

Articolul 1341. Forma și conținutul contractului de societate civilă

(1) Contractul de societate civilă poate fi încheiat în scris sau oral.

(2) În cazul în care se încheie în scris, contractul de societate civilă trebuie să conțină:

a) numele sau denumirea, adresa sau sediul participanților;

b) drepturile și obligațiile fiecărui participant;

c) constituirea și funcțiile conducerii;

d) repartizarea câștigului și a pierderilor între participanți;

e) procedura eliminării unor participanți;

f) durata societății;

g) procedura dizolvării societății și împărțirii patrimoniului ei.

(3) Contractul de societate civilă nu poate fi modificat, în lipsa unei clauze contrare, decât prin acordul comun al tuturor asociaților.

Articolul 1342. Contribuțiile participanților

(1) Participanții trebuie să verse contribuțiile convenite prin contract. În lipsa unor dispoziții în acest sens, ei sînt obligați la plata unor contribuții egale.

(2) Contribuțiile pot consta din bunuri, inclusiv din drepturi patrimoniale.

(3) Dacă prin contract nu s-a dispus altfel, contribuțiile devin proprietate comună a participanților. De patrimoniul social aparține ceea ce s-a dobîndit în baza unui drept ce ține de acel patrimoniu și ceea ce s-a dobîndit ca despăgubire pentru distrugerea, pierderea sau deteriorarea unui obiect din el.

(4) Contribuția unui participant nu poate fi majorată fără consimțămîntul acestuia.

Articolul 1343. Răspunderea pentru contribuții

(1) Pentru bunul dat în calitate de contribuție asociatul răspunde conform regulilor privind răspunderea vânzătorului.

(2) Asociatul dator cu o sumă de bani pe care nu a depus-o este în întîrziere de drept, urmînd să plătească dobînda stabilită la art.619 fără a fi scutit și de repararea prejudiciilor dacă s-ar cuveni. Această regulă se aplică și în privința sumelor preluate pentru scopuri personale din casa societății, a căror dobîndă se calculează din ziua preluării.

(3) În cazul în care dreptul de folosință asupra unui bun a fost transmis în calitate de contribuție și acest drept se stinge anterior termenului pentru care a fost transmis, asociatul este obligat să compenseze în bani costul folosinței de care s-a lipsit societatea.

(4) Asociații care s-au obligat să depună în comun prestații în muncă predau societății toate câștigurile obținute prin prestațiile care fac obiectul societății.

(5) La lichidarea societății, fiecare asociat are dreptul prioritar față de alți asociați de a primi bunul pe care l-a dat în calitate de contribuție.

Articolul 1344. Transmiterea cotelor către terți

(1) Cotele-părți din patrimoniul social sau alte drepturi decurgînd din contract nu pot fi transmise terților fără încuviințarea celorlalți asociați. Încuviințarea poate fi respinsă doar din motiv temeinic.

(2) În cazul înstrăinării unei cote-părți din patrimoniul social, ceilalți asociați au dreptul de preemțiune.

Articolul 1345. Administrarea și reprezentarea

(1) Dacă în contract nu este prevăzut altfel, asociații gestionează împreună actele societății civile și reprezintă împreună societatea în exterior. Dacă este exclus din conducerea societății, asociatul poate cere oricând informații celor care exercită conducerea.

(2) Fiecare asociat are dreptul să participe la emiterea deciziilor comune. Orice clauză contrară este nulă.

(3) Dacă, prin contract, conducerea societății civile este încredințată unuia sau mai multor asociați, fiecare are dreptul să acționeze de unul singur. Orice alt asociat poate însă obiecta la încheierea actului juridic în numele societății. În acest caz, se consideră că actul nu s-a încheiat în numele societății.

(4) În măsura în care unui asociat îi revine, în baza contractului, funcția de a conduce societatea civilă, acesta este împuternicit, dacă altfel nu este stipulat, și cu reprezentarea față de terț a celorlalți asociați.

(5) Funcția acordată prin contract unuia dintre asociați poate fi retrasă doar prin decizie unanimă în cazul neexecutării obligațiilor sale. Asociatul poate renunța să participe la administrarea societății. Totodată, el poate cere oricând lămuriri conducerii.

(6) Dacă în contract nu este prevăzut altfel, drepturile și obligațiile participantului la societatea civilă care are împuterniciri de administrare și reprezentare se determină în conformitate cu normele privind contractul de mandat.

Articolul 1346. Participarea la venituri și pierderi

(1) Dacă în contract nu este prevăzut altfel, asociații participă la venituri și suportă pierderile proporțional cotelor-părți ce le revin din patrimoniul social.

(2) Clauza care atribuie unui asociat toate veniturile obținute de societate sau îl eliberează de toate pierderile, care exclude un asociat de la împărțirea venitului sau pune în sarcina acestuia toate pierderile este nulă.

(3) Fiecare asociat are dreptul de a cere oricărui alt asociat să urmărească scopul societății civile cu diligența necesară în raporturi de acest fel.

Articolul 1347. Concurența creanțelor

(1) Dacă este creditorul unei sume exigibile al unei persoane care este debitor cu o sumă exigibilă și față de societate, asociatul este obligat ca ceea ce primește de la un astfel de debitor să repartizeze atât în creditul societății, cât și în al său propriu, proporțional ambelor creanțe, chiar și în cazul în care chitanța specifică faptul că primirea s-a făcut numai pe seama creditului său particular.

(2) În cazul în care chitanța specifică faptul că primirea s-a făcut numai în contul creditului societății, se va urma această specificare.

Articolul 1348. Imposibilitatea cesiunii drepturilor asociaților

Drepturile și pretențiile asociatului, care decurg din raporturile contractuale, față de ceilalți asociați nu sînt transmisibile.

Articolul 1349. Interzicerea compensării

Asociatul rămîne răspunzător față de societate pentru prejudiciul cauzat din vina sa. Acest prejudiciu nu poate fi compensat cu foloasele aduse societății prin prestațiile asociatului în alte afaceri.

Articolul 1350. Obligația de confidențialitate

Participanților la societatea civilă le revine obligația de confidențialitate.

Articolul 1351. Răspunderea solidară

Asociații răspund pentru obligațiile societății civile în mod solidar. În raporturile interne, întinderea răspunderii se stabilește după cotele-părți din patrimoniul social dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Articolul 1352. Rezilierea contractului de societate civilă

(1) Dacă în contract nu este prevăzută o durată determinată a societății civile, fiecare asociat poate rezilia contractul cu un preaviz de 3 luni. Rezilierea nu poate avea loc în momentul sau în împrejurările în care s-ar produce un prejudiciu societății civile.

(2) Dacă în contract este stabilit un termen, rezilierea înainte de termen este admisibilă doar pentru un motiv întemeiat.

(3) Retragera unui asociat are drept consecință dizolvarea societății. Contractul poate prevedea ca retragerea să nu ducă la dizolvarea societății, ci doar la eliminarea celui care a reziliat contractul. În acest caz, cota-parte în capitalul social a celui care a reziliat majorează corespunzător cotele asociaților rămași.

(4) Asociatul care a reziliat contractul are dreptul la valoarea în bani a cotei sale părți. Pentru aceasta se iau în considerare și actele în curs de executare la momentul retragerii.

(5) Dacă, la momentul retragerii, valoarea patrimoniului societății civile este insuficientă pentru acoperirea datoriilor comune, cel care se retrage este obligat să plătească celorlalți asociați o sumă proporțională cotei sale părți din patrimoniu pentru acoperirea deficitului.

(6) Clauza care limitează sau elimină dreptul de retragere este nulă.

Articolul 1353. Temeiurile dizolvării societății civile

(1) Temeiurile dizolvării societății civile sînt:

- a) expirarea termenului pentru care a fost constituită;
- b) decizia asociaților;
- c) declanșarea procedurii lichidării judiciare asupra patrimoniului societății civile;
- d) imposibilitatea urmăririi în continuare a scopului.

(2) Dacă contractul nu prevede altfel, sînt de asemenea temeiuri de dizolvare a societății civile:

- a) moartea unuia dintre asociați;
- b) declanșarea lichidării judiciare a patrimoniului unuia dintre asociați;
- c) lipsirea unui asociat de capacitatea de exercițiu;
- d) rezilierea.

Articolul 1354. Efectele dizolvării societății civile

(1) Odată cu dizolvarea, societatea civilă trebuie lichidată. Actele în curs de executare trebuie finalizate. Se întocmește un inventar și partenerii dezbat în privința patrimoniului.

(2) În cursul dezbaterii în privința patrimoniului, trebuie achitate datoriile societății civile. Dacă patrimoniul nu ajunge, asociații au obligația de a acoperi deficitul proporțional cotelor-părți ce le revin din patrimoniu. Eventualele excedente se împart între parteneri proporțional acestor cote-părți.

Capitolul XXIX DREPTURILE COMUNE

Articolul 1355. Reglementările aplicabile drepturilor comune

Dacă un drept aparține în comun mai multor persoane (copărtași), se aplică dispozițiile prezentului capitol dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 1356. Presumția egalității copărtașilor

Dacă nu s-a stabilit expres altfel, fiecărui copărtăș îi revine o cotă-parte egală.

Articolul 1357. Repartizarea fructelor

(1) Fiecărui copărtăș i se cuvine o parte din fructe proporțional cotei sale.

(2) Fiecare copărtăș este în drept să folosească bunul comun astfel, încât să nu prejudicieze folosirea acestuia de ceilalți copărtăș.

Articolul 1358. Dreptul de dispoziție asupra bunului comun

(1) Copărtășii dispun împreună asupra bunului comun.

(2) Fiecare copărtăș are dreptul să ia, fără încuviințarea celorlalți copărtăș, măsurile necesare pentru conservarea bunului.

Articolul 1359. Stabilirea modului de administrare și folosință

(1) Prin majoritate de voturi, se poate dispune asupra administrării și folosinței bunului comun în dependență de caracteristicile acestuia. Majoritatea de voturi se determină în funcție de mărimea cotelor-părți.

(2) Fiecare copărtăș poate cere, în măsura în care administrarea și folosirea nu au fost stabilite prin convenție sau prin votul majorității, administrarea și folosința bunului comun corespunzătoare unei aprecieri echitabile a intereselor tuturor copărtășilor.

(3) Dreptul unui copărtăș asupra unei fracțiuni din fructe corespunzând cotei sale părți nu poate fi atins fără consimțământul lui.

Articolul 1360. Opozabilitatea modului de administrare și folosință față de succesorii copărtășilor

Dacă modul de administrare și folosință a fost reglementat de copărtăș, regulile convenite au efect și față de succesorii lor în drepturi.

Articolul 1361. Dreptul de dispoziție asupra unei cote-părți

Fiecare copărtăș poate dispune de cota sa.

Articolul 1362. Suportarea sarcinilor

Fiecare copărtăș este obligat față de ceilalți copărtăș să suporte sarcinile bunului comun, precum și cheltuielile de conservare, de administrare și de folosință comună, în funcție de cota sa parte.

Articolul 1363. Dreptul de a cere desființarea comunității

(1) Fiecare copărtăș poate cere oricând desființarea comunității.

(2) Dacă dreptul de a cere desființarea comunității este exclus printr-un acord, se poate totuși cere desființarea dacă există un motiv întemeiat.

(3) Acordul în al cărui temei, contrar dispozițiilor alin.(2), se exclude ori se limitează dreptul de a cere desființarea comunității este nul.

Articolul 1364. Împărțirea în natură

Desființarea comunității se face prin împărțirea în natură, dacă se poate realiza partajarea bunului comun, corespunzând cotelor-părți ale copărtășilor, fără a se diminua valoarea bunului. Părțile egale se împart între copărtăș prin tragere la sorți.

Articolul 1365. Vânzarea bunului comun

(1) Dacă împărțirea în natură este exclusă, desființarea comunității se face prin vânzarea bunului comun conform regulilor de vânzare a bunurilor gajate, iar în cazul terenurilor, prin

licitație și prin împărțirea mijloacelor încasate. Dacă vânzarea către un terț este interzisă, bunul va fi licitat între copărtași.

(2) Dacă încercarea de a vinde bunul nu are succes, orice copărtaș poate cere reluarea încercării. El trebuie însă să suporte cheltuielile în cazul în care încercarea eșuează.

Articolul 1366. Vânzarea creanțelor comune

Creanța comună poate fi vândută până în momentul în care s-a cerut executarea. În cazul în care creanța poate fi valorificată, fiecare copărtaș are dreptul să o valorifice în numele tuturor celorlalți copărtași.

Articolul 1367. Acoperirea datoriilor din contul bunului comun

(1) În cazul în care copărtașii răspund solidar pentru o obligație pe care, conform art.1362, trebuie să o execute în raport cu cotele-părți ce le revin sau în cazul în care au consimțit la executarea unei asemenea obligații, fiecare parte poate cere, la desființarea comunității, ca datoria să fie acoperită din bunurile comune.

(2) În măsura în care acoperirea datoriilor reclamă vânzarea bunului comun, vânzarea se va face conform art.1365.

Articolul 1368. Acoperirea datoriilor unei părți din contul bunurilor comune

Dacă un copărtaș are față de un alt copărtaș o pretenție întemeiată pe raporturile de comunitate, poate cere, la desființarea comunității, acoperirea pretenției sale din partea ce revine debitorului din bunul comun.

Articolul 1369. Garanția în cazul transmiterii bunului unui copărtaș

Dacă, la desființarea comunității, bunul comun este atribuit unuia din copărtași, fiecare din ceilalți copărtași răspunde față de acesta pentru viciile bunului ce ține de cota sa parte conform regulilor privind răspunderea vânzătorului.

Articolul 1370. Imprescriptibilitatea cererii de desființare a comunității

Cererea de desființare a comunității nu este supusă prescripției.

Capitolul XXX

PROMISIUNEA PUBLICĂ DE RECOMPENSĂ

Articolul 1371. Obligația de a acorda recompensă

(1) Persoana care a făcut promisiune publică de acordare a unei recompense pentru săvârșirea într-un anumit termen a unei acțiuni licite, indicate în anunț, este obligată să acorde recompensa oricărei persoane care a săvârșit acțiunea în condițiile stipulate, chiar dacă această persoană a acționat fără a ține cont de promisiunea publică de recompensă.

(2) Obligația de a acorda recompensă apare în cazul în care persoana care a făcut promisiunea de recompensă poate fi stabilită în mod cert. Persoana care dorește să săvârșească acțiunea în schimbul recompensei promise este în drept să ceară confirmarea în scris a promisiunii, în caz contrar suportând riscul constatării faptului că autorul promisiunii nu este persoana indicată în anunț.

(3) În cazul în care în promisiunea publică de recompensă nu este indicată mărimea recompensei, aceasta se stabilește de comun acord cu promitentul, iar în caz de litigiu, de instanța de judecată.

(4) În cazul în care anunțul de recompensă nu stabilește sau din caracterul acțiunii indicate nu reiese altfel, corespunderea acțiunii săvârșite condițiilor expuse în anunț se stabilește de persoana care a promis recompensa, iar în caz de litigiu, de instanța de judecată.

Articolul 1372. Distribuirea recompensei

(1) În cazul în care acțiunea indicată în anunț este săvârșită de mai multe persoane, dreptul la recompensă îl are persoana care a săvârșit prima acțiunea.

(2) În cazul în care acțiunea indicată în anunț este săvârșită de mai multe persoane și este imposibil să se determine care dintre ele a săvârșit prima acțiunea, precum și în cazul în care acțiunea este săvârșită concomitent de mai multe persoane, recompensa se împarte între aceste persoane în părți egale sau în modul stabilit de comunul lor acord. Dacă recompensa este indivizibilă sau dacă, în conformitate cu condițiile anunțului, ea trebuie plătită unei singure persoane, aceasta se alege prin tragere la sorți.

(3) În cazul contribuției mai multor persoane la săvârșirea acțiunii pentru care este promisă recompensa, aceasta se împarte lor de către promitent în funcție de gradul de participare a fiecăreia la atingerea scopului, iar în caz de litigiu, recompensa se împarte de către instanța de judecată.

Articolul 1373. Concursul

(1) Anunțul public de acordare a recompensei sub formă de premiu pentru cea mai bună executare a unei lucrări este valabil numai în cazul în care stabilește termenul de executare a lucrării.

(2) Modificarea condițiilor concursului în defavoarea concurenților este inadmisibilă.

(3) Dreptul de a decide asupra corespunderii concursului desfășurat în termenul stabilit promisiunii publice de recompensă (condițiilor concursului) sau asupra stabilirii lucrării câștigătoare aparține persoanei indicate în anunț, iar în cazul în care aceasta nu este indicată, persoanei care a anunțat recompensa. Decizia este obligatorie pentru toți participanții la concurs.

(4) În cazul în care lucrările prezentate sînt de aceeași valoare, privitor la acordarea premiului se aplică prevederile art.1372 alin.(2).

(5) Promitentul recompensei poate cere să i se remită dreptul de proprietate asupra lucrărilor executate în condițiile concursului doar în cazul în care o atare clauză a figurat în anunțul public. Dreptul de autor aparține în orice caz autorului lucrării.

(6) Persoana care a anunțat concursul este obligată să restituie participanților la concurs lucrările dacă anunțul privitor la concurs nu prevede altfel.

Articolul 1374. Revocarea promisiunii publice de recompensă

(1) Persoana care a anunțat public acordarea unei recompense este în drept să revoce în același mod promisiunea făcută, cu excepția cazului în care:

a) anunțul conține sau din el rezultă cu certitudine inadmisibilitatea revocării;
b) este indicat un anumit termen pentru săvârșirea acțiunii pentru care se promite recompensa;

c) la momentul revocării promisiunii, acțiunea indicată în anunț este deja săvârșită și autorul ei pretinde recompensa promisă.

(2) Revocarea promisiunii publice de recompensă nu privează persoanele care au răspuns la anunț de dreptul de a cere compensarea, în limita recompensei anunțate, a cheltuielilor pe care le-a suportat la săvârșirea acțiunii respective.

Capitolul XXXI JOCURI ȘI PARIURI

Articolul 1375. Valabilitatea contractului privind jocul și pariul

(1) Contractul privind jocul și pariul este valabil doar în cazurile expres prevăzute de lege.

(2) Contractul este valabil dacă se referă la exercițiile și jocurile licite care cer îndemînări sau exerciții fizice numai din partea participanților, cu excepția cazurilor cînd sumele în joc sînt excesive în raport cu circumstanțele, precum și cu starea și facultățile părților.

Articolul 1376. Contractul de loterie și alte contracte similare

(1) Contractul de loterie și alte contracte de joc similare produc efecte juridice numai dacă loteria sau jocul sînt autorizate de stat.

(2) Relațiile dintre organizatorii de loterii totalizatoare (pariuri mutuale) și alte jocuri de risc ce au obținut licență în modul stabilit de legislație și participanții la jocuri se stabilesc în contractul respectiv.

(3) În cazurile prevăzute în regulile de organizare a jocurilor, contractul dintre organizatorul jocului și participantul la joc se încheie prin transmiterea de către organizator către participant a biletului de loterie, a chitanței sau a unui alt document.

(4) Propunerea de încheiere a contractului prevăzut la alin.(1) trebuie să conțină clauze privind termenul de desfășurare a jocurilor, modul de determinare a cîștigului și a mărimii acestuia.

(5) Dacă organizatorul refuză să desfășoare jocul în termenul stabilit, participanții la joc sînt în drept să-i ceară recuperarea prejudiciului real cauzat de contramandarea sau anularea jocului.

(6) Cîștigul obținut de persoana care, potrivit condițiilor de desfășurare a jocului, este recunoscută drept cîștigătoare trebuie să-i fie acordat de organizatorul jocului în mărimea, în forma și în termenele prevăzute în condițiile jocului, iar dacă nu este prevăzut un termen de plată a cîștigului, nu mai tîrziu de 12 zile de la anunțarea rezultatelor jocului.

Articolul 1377. Convenția pe diferență

Dacă un contract avînd ca obiect livrarea de bunuri sau transmiterea unor valori mobiliare se încheie cu condiția ca diferența dintre prețul stabilit în contract și prețul de bursă sau de piață din momentul livrării să fie plătită părții cîștigătoare de partea care a pierdut, acest contract se apreciază ca un joc. Aceeași regulă se aplică și în cazul în care intenția de a plăti diferența o avea doar o singură parte iar cealaltă știa sau trebuia să știe despre o astfel de intenție.

Capitolul XXXII GESTIUNEA DE AFACERI

Articolul 1378. Obligațiile persoanei care gestionează fără mandat afaceri străine

(1) Persoana care, fără a avea mandat sau fără a fi obligată în alt fel (gerant), gestionează afacerile altuia (gerat), fără știrea acestuia, trebuie să dea dovadă de diligența unui bun proprietar și să acționeze în conformitate cu interesele geratului, luînd în considerare voința reală sau prezumtivă a acestuia.

(2) Gerantul, în cazul în care știa sau trebuia să știe că acționează contrar voinței reale sau prezumtive a geratului, este obligat să repare prejudiciul cauzat prin gestiunea afacerii chiar dacă nu are o altă vină. Această regulă nu se aplică în cazul în care, contrar voinței geratului, se execută obligația acestuia privind întreținerea persoanelor pe care geratul este obligat să le întrețină conform legii.

Articolul 1379. Obligația de a informa geratul

(1) Gerantul este obligat să-l informeze, de îndată ce este posibil, pe gerat despre preluarea gestiunii și să continue actele începute, atît timp cît este necesar geratului pentru a le prelua.

(2) Dacă nu-l poate informa pe gerat despre preluarea gestiunii, gerantul este obligat să ducă la capăt actele începute.

Articolul 1380. Consecințele acceptării actelor săvârșite de gerant

Dacă geratul aprobă, tacit sau expres, gestiunea de afaceri, se aplică în modul corespunzător dispozițiile cu privire la mandat.

Articolul 1381. Consecințele neacceptării actelor săvârșite de gerant

(1) Actele săvârșite de gerant, după ce a fost înștiințat despre neacceptarea acestora de către gerat, nu generează pentru gerat obligații nici față de gerant, nici față de terți.

(2) În scopul înlăturării unui pericol ce amenință viața unei persoane, actele pot fi săvârșite și fără consimțământul acesteia, iar executarea obligațiilor de întreținere poate fi efectuată împotriva voinței celui care are o asemenea obligație.

Articolul 1382. Compensarea cheltuielilor suportate de gerant

(1) Gerantul poate cere geratului compensarea cheltuielilor aferente realizării gestiunii în măsura în care pot fi considerate, în raport de împrejurări, ca necesare și utile.

(2) Gerantul are dreptul la compensarea cheltuielilor chiar dacă nu a reușit să păstreze bunurile și să apere interesele geratului deși actele întreprinse au fost utile și a lipsit vinovăția.

(3) Cheltuielile compensabile nu pot depăși în nici un caz valoarea bunurilor pentru a căror păstrare sînt întreprinse actele respective.

(4) Cheltuielile suportate de gerant în legătură cu actele săvârșite după acceptare se restituie conform regulilor cu privire la mandat.

Articolul 1383. Refuzul de a compensa cheltuielile gerantului

Gerantul nu poate cere compensarea cheltuielilor dacă actele de gestiune sînt făcute contra voinței geratului ori dacă nu corespund intereselor acestuia, cu excepția cazurilor în care voința geratului este contrară legii.

Articolul 1384. Repararea prejudiciului cauzat gerantului

Dacă a suferit un prejudiciu în urma acțiunii de înlăturare a unui pericol pentru patrimoniul geratului, gerantul poate cere despăgubiri geratului sau celui care a generat pericolul.

Articolul 1385. Răspunderea gerantului

Gerantul răspunde față de gerat doar pentru prejudiciul cauzat din intenție sau din culpă gravă.

Articolul 1386. Obligația de restituire a celor primite ca rezultat al gestiunii

Gerantul este obligat să prezinte geratului o dare de seamă despre actele sale, precum și să predea tot ceea ce a primit ca rezultat al gestiunii.

Articolul 1387. Drepturile și obligațiile izvorîte din actele fără mandat

Drepturile și obligațiile ce izvorăsc din actele necesare și utile săvârșite în interesul unei alte persoane fără mandatul ei iau naștere pentru persoana în al cărei interes au fost săvârșite aceste acte.

Articolul 1388. Neaplicarea dispozițiilor privind gestiunea de afaceri

Dispozițiile prezentului capitol nu se aplică acțiunilor săvârșite în interesul unor alte persoane de cel care a acționat cu convingerea că gestionează propriile afaceri și nici acțiunilor săvârșite de autoritățile publice pentru care astfel de acte țin de domeniul lor de activitate.

Capitolul XXXIII **ÎMBOGĂȚIREA FĂRĂ JUSTĂ CAUZĂ**

Articolul 1389. Dreptul de a cere restituirea prestației

(1) Persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

(2) Persoana care, întru executarea unei obligații prezente sau viitoare, a prestat ceva altuia poate cere restituirea prestației dacă:

- a) temeiul raportului obligațional a decăzut ulterior;
- b) obligația este blocată de o excepție care exclude pe termen lung posibilitatea executării ei.

(3) Pretenția de restituire este exclusă dacă:

- a) prestația a corespuns unei obligații morale;
- b) acceptantul va dovedi că prestatorul știa despre inexistența obligației, dar a executat totuși prestația sau că acesta a prestat în scopuri filantropice și de binefacere;
- c) pretenția de restituire a celor prestate întru executarea unui contract nul ar contraveni scopului protector al normei care a instituit nulitatea.

Articolul 1390. Restituirea prestației condiționate

(1) Cel care prestează ceva altuia nu pentru executarea unei obligații, ci cu intenția, recunoscută de acceptant, de a-l determina pe acesta la o anumită conduită poate cere restituirea prestației dacă acceptantul nu a avut conduita urmărită de cel care a prestat.

(2) Pretenția de restituire a prestației condiționate este exclusă când:

- a) atingerea scopului era imposibilă de la bun început și prestatorul cunoștea aceasta;
- b) prestatorul, contrar principiilor bunei-credințe, a împiedicat atingerea scopului.

Articolul 1391. Restituirea prestației făcute în urma constrîngerii sau amenințării

Cel care prestează nu în scopul executării unei obligații, ci în urma constrîngerii sau amenințării poate pretinde restituirea prestației, cu excepția cazului în care acceptantul dovedește că avea un drept asupra prestației.

Articolul 1392. Restituirea în natură a bunurilor obținute fără justă cauză

(1) Bunul dobândit fără justă cauză trebuie să fie restituit în natură.

(2) Acceptantul poartă răspundere față de prestator pentru toate lipsurile sau deteriorările bunurilor obținute fără justă cauză, inclusiv pentru cele accidentale, care au survenit după ce acceptantul a aflat sau trebuia să afle despre lipsa justei cauze pentru prestația acceptată. Pînă la acest moment, el răspunde doar pentru intenție sau culpă gravă.

Articolul 1393. Restituirea valorii bunurilor obținute fără justă cauză

(1) În cazul imposibilității de a restitui în natură bunul obținut fără justă cauză, acceptantul urmează să restituie prestatorului bunul la prețul din momentul dobîndirii,

precum și să-i repare prejudiciile cauzate prin diminuarea ulterioară a prețului bunului, dacă nu a restituit prețul imediat după ce a aflat lipsa justei cauze pentru prestația acceptată.

(2) Persoana care s-a folosit temporar și fără justă cauză de bunul altuia fără intenția de a-l procura sau de servicii străine, trebuie să remită prestatorului ceea ce a economisit în urma acestei utilizări, la prețul existent în momentul și în locul încheierii utilizării.

Articolul 1394. Efectele cesiunii fără justă cauză a unui drept

Persoana care a transmis unei alte persoane, prin cesiune de creanță sau în alt mod, dreptul său în temeiul unei creanțe neexistente sau nevalabile este în drept să ceară restabilirea situației anterioare, precum și restituirea documentelor care certifică dreptul transmis.

Articolul 1395. Fructele prestației

(1) Persoana care a dobândit un patrimoniu fără justă cauză este obligată să transmită sau să compenseze persoanei îndreptățite toate fructele pe care le-a obținut sau trebuia să le obțină din momentul în care a aflat sau trebuia să afle despre lipsa temeiului prestației acceptate.

(2) Pentru suma datorată conform alin.(1) se calculează dobânda în condițiile art.619.

Articolul 1396. Compensarea cheltuielilor aferente bunurilor susceptibile de restituire

Odată cu restituirea bunurilor obținute fără justă cauză sau cu recuperarea valorii lor, acceptantul este în drept să ceară prestatorului compensarea cheltuielilor utile și necesare de întreținere și păstrare a bunurilor, suportate din momentul când era obligat să restituie veniturile, luând în calcul beneficiile pe care le-a obținut. Dreptul la compensarea cheltuielilor se pierde în cazul în care acceptantul reține intenționat patrimoniul susceptibil întoarcerii.

Articolul 1397. Dispozițiile persoanei neautorizate

(1) Dacă a dispus de un bun, iar actul de dispoziție este opozabil persoanei îndreptățite, persoana neîndreptățită este obligată să restituie persoanei îndreptățite tot ceea ce a primit în urma actului de dispoziție. Dacă actul de dispoziție are un caracter gratuit, obligația se pune în sarcina persoanei care a obținut nemijlocit profit în temeiul acestui act.

(2) În cazul în care o prestație valabilă față de cel îndreptățit este efectuată față de o persoană neîndreptățită, aceasta este obligată față de îndreptățit să restituie prestația.

Capitolul XXXIV

OBLIGAȚIILE CARE NASC DIN CAUZAREA DE DAUNE

Secțiunea 1

Dispoziții generale cu privire la obligațiile care nasc din cauzarea de daune

Articolul 1398. Temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale

(1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

(2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

(3) O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

(4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală.

Articolul 1399. Răspunderea între părțile contractante

Prevederile prezentului capitol se aplică și în cazul prejudiciului cauzat în raporturile contractuale, cu excepția situațiilor în care se aplică prevederi referitoare la răspunderea debitorului pentru neexecutarea contractului și reglementări speciale pentru anumite raporturi contractuale.

Articolul 1400. Prevenirea prejudiciului

(1) Pericolul cauzării în viitor a unui prejudiciu dă temei interzicerii faptelor care pot genera un astfel de pericol.

(2) Dacă prejudiciul este o consecință a exploatării întreprinderii, instalației sau a unei activități de producție ce continuă să cauzeze daune sau să amenințe cu producerea unui nou prejudiciu, instanța de judecată poate să oblige pârîtul, pe lângă repararea prejudiciului, să-și înceteze activitatea dacă încetarea nu contravine interesului public.

Articolul 1401. Prejudiciul cauzat în stare de legitimă apărare

(1) Nu este pasibil de reparație prejudiciul cauzat de o persoană în stare de legitimă apărare dacă nu a depășit limitele ei.

(2) Dacă în timpul apărării împotriva unui atac injust s-a cauzat prejudiciu unui terț, prejudiciul urmează să fie reparat de atacator.

Articolul 1402. Prejudiciul cauzat în caz de extremă necesitate

(1) Prejudiciul cauzat de o persoană în caz de extremă necesitate urmează a fi reparat de ea.

(2) Luînd în considerare împrejurările în care a fost cauzat prejudiciul, instanța de judecată poate obliga la repararea lui terțul în al cărui interes a acționat autorul prejudiciului sau poate exonera de obligația de reparare, integral sau parțial, atît autorul prejudiciului, cît și terța persoană.

(3) Prejudiciul produs în urma stingerii sau localizării unui incendiu va fi reparat de autorul incendiului.

Articolul 1403. Răspunderea comitentului pentru fapta prepusului

(1) Comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

(2) Comitentul conservă dreptul de regres contra prepusului. Prepusul se poate exonera dacă va dovedi că s-a conformat întocmai instrucțiunilor comitentului.

Articolul 1404. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o persoană cu funcție de răspundere

(1) Prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.

(2) Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin.(1).

(3) Obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

(4) În cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației.

(5) Autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta, sau prin omisiunea de a pune în aplicare o lege.

Articolul 1405. Răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată

(1) Prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

(2) Statul se exonerează de răspundere în cazul cînd persoana vătămată a contribuit intenționat și benevol la producerea prejudiciului prin autodenunț.

[Art.1405 modificat prin [Legea nr.206-XV din 29.05.2003](#), în vigoare 18.07.2003]

Articolul 1406. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un minor care nu a împlinit 14 ani

(1) Prejudiciul cauzat de un minor care nu a împlinit 14 ani se repară de părinți (adoptatori) sau de tutorii lui dacă nu demonstrează lipsa vinovăției lor în supravegherea sau educarea minorului.

(2) Dacă minorul care nu a împlinit 14 ani a cauzat prejudiciul cînd se afla sub supravegherea unei instituții de învățămînt, de educație sau instituții curative ori a unei persoane obligate să-l supravegheze în bază de contract, acestea răspund pentru prejudiciul cauzat dacă nu demonstrează că el s-a produs nu din vina lor.

(3) Obligația părinților (adoptatorilor), tutorilor, a instituțiilor de învățămînt, de educație, a instituțiilor curative de a repara prejudiciul cauzat de un minor nu încetează odată cu atingerea majoratului acestuia sau odată cu dobîndirea unor bunuri suficiente pentru repararea prejudiciului.

Articolul 1407. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un minor între 14 și 18 ani

(1) Minorul între 14 și 18 ani răspunde personal pentru prejudiciul cauzat, potrivit regulilor generale.

(2) În cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că prejudiciul s-a produs nu din vina lor.

(3) Obligația părinților (adoptatorilor) sau curatorului de a repara prejudiciul cauzat de un minor între 14 și 18 ani încetează în cazul în care autorul prejudiciului a atins majoratul, precum și în cazul cînd, înainte de a fi atins majoratul, acesta dobîndește bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului.

Articolul 1408. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o persoană lipsită de capacitate de exercițiu

(1) Pentru prejudiciul cauzat de o persoană lipsită de capacitate de exercițiu răspunde tutorele sau instituția obligată să o supravegheze dacă nu demonstrează că prejudiciul s-a produs nu din vina lor.

(2) Obligația tutorelui sau a instituției de a repara prejudiciul cauzat de o persoană declarată incapacabilă nu încetează în cazul când această persoană și-a redobândit capacitatea de exercițiu.

(3) Dacă tutorele, chemat la răspundere în conformitate cu alin.(1) pentru prejudiciul cauzat vieții și sănătății, a decedat sau nu dispune de mijloace suficiente pentru repararea lui, iar autorul prejudiciului dispune de asemenea mijloace, instanța de judecată, ținând cont de starea materială a persoanei vătămate și a autorului prejudiciului, precum și de alte circumstanțe, are dreptul să hotărască repararea integrală sau parțială a prejudiciului din contul autorului.

Articolul 1409. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o persoană aflată în imposibilitatea de a conștientiza acțiunile sale ori de a le dirija

(1) Persoana cu capacitate de exercițiu care a cauzat un prejudiciu aflându-se în imposibilitatea de a conștientiza sau dirija acțiunile sale nu răspunde pentru prejudiciu.

(2) Dacă prejudiciul este cauzat vieții sau sănătății, instanța de judecată are dreptul, ținând cont de starea materială a persoanei vătămate și a autorului prejudiciului, precum și de alte circumstanțe, să-l oblige pe acesta la reparația integrală sau parțială a prejudiciului.

(3) Autorul prejudiciului nu este exonerat de răspundere dacă el însuși este vinovat de faptul că a ajuns într-o astfel de stare în urma consumului de alcool, de droguri, de alte substanțe psihotrope sau din altă cauză.

Articolul 1410. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sporit

(1) Persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

(2) Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

(3) Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea lui ca urmare a acțiunilor ilicite ale unor terți. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobândit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieșit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobândit în posesiune în mod ilicit.

(4) Posesorii izvoarelor de pericol sporit răspund solidar pentru prejudiciul cauzat unui terț prin interacțiunea acestor izvoare (coliziunea mijloacelor de transport etc.).

(5) Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art.1398.

Articolul 1411. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale

(1) Proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru

întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă dauna s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji.

(2) Persoana care, în baza contractului încheiat cu posesorul animalului, și-a asumat obligația de a supraveghea animalul răspunde pentru prejudiciul cauzat de acesta dacă nu demonstrează nevinovăția sa.

Articolul 1412. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin surparea construcției

(1) Proprietarul este obligat să repare prejudiciul cauzat prin surparea, în întregime sau a unei părți, a construcției când surparea este rezultatul lipsei de întreținere corespunzătoare sau al unui viciu de construcție.

(2) Persoana care s-a obligat prin contract față de proprietar să întrețină construcția sau care este obligată să o întrețină în stare corespunzătoare în temeiul dreptului de folosință ce i s-a acordat răspunde solidar cu proprietarul pentru prejudiciul cauzat în urma surpării construcției sau a unei părți a ei.

Articolul 1413. Răspunderea în cazul căderii sau scurgerii din construcție

Dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Articolul 1414. Răspunderea pentru dauna cauzată în comun

(1) Dacă dauna a fost cauzată în comun de mai multe persoane, acestea poartă răspundere solidară.

(2) Poartă răspundere pentru daună nu doar autorul faptei cauzatoare de prejudicii, ci și cel care l-a instigat sau l-a susținut, precum și cel care a beneficiat în mod conștient de un folos în urma daunei cauzate altuia.

(3) Dacă este imposibil să se determine cotele despăgubirilor datorate de debitorii solidari conform alin.(1) și (2), ei vor fi răspunzători în cote egale.

Articolul 1415. Dreptul de regres față de persoana care a cauzat prejudiciul

(1) Persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Statul, în cazul reparării prejudiciului în temeiul art.1405, are drept de regres față de persoana cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, procuratură sau instanță judecătorească dacă vinovăția lor este constatată prin sentință judecătorească.

(3) Părinții (adoptatorii), tutorii sau curatorii, precum și organizațiile prevăzute la art.1406–1408 care au reparat prejudiciul cauzat de un minor sau de o persoană lipsită de capacitate de exercițiu, nu au drept de regres împotriva acestora.

[Art.1415 modificat prin [Legea nr.206-XV din 29.05.2003](#), în vigoare 18.07.2003]

Articolul 1416. Modul de reparare a prejudiciului

(1) Instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărâre diferită de cererea păgubitului numai din motive întemeiate.

(2) Instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

(3) Instanța de judecată stabilește cuantumul reparației prin echivalent bănesc în funcție de întinderea prejudiciului de la data pronunțării hotărârii. Persoana vătămată poate cere despăgubiri suplimentare pentru prejudiciul care a apărut după pronunțarea acestei hotărâri.

(4) Repararea prejudiciului prin echivalent bănesc se face prin încasarea unei sume globale în folosul persoanei vătămate sau prin stabilirea unei redevențe. În cazul în care se stabilește o redevență, debitorul poate fi obligat la depunerea unei garanții.

Articolul 1417. Luarea în considerare, la determinarea cuantumului despăgubirii, a vinovăției persoanei vătămate

(1) Prejudiciul cauzat din intenția persoanei vătămate nu se repară.

(2) Dacă culpa gravă a persoanei vătămate a contribuit la producerea prejudiciului sau la agravarea lui, despăgubirea se reduce potrivit gradului de vinovăție a persoanei vătămate.

(3) Culpa gravă a persoanei vătămate nu constituie temei de reducere a despăgubirii în cazurile prevăzute la art.1405 și nici în cazurile în care prejudiciul a fost cauzat unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani sau unei persoane lipsite de capacitate de exercițiu.

Articolul 1418. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății

(1) În caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

(2) Determinarea salariului (venitului) nerealizat din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății se efectuează conform legii.

(3) La determinarea salariului nerealizat (venitului ratat) nu se iau în considerare pensia de dizabilitate, stabilită persoanei vătămate în legătură cu vătămarea integrității corporale sau cu o altă vătămare a sănătății și nici alte indemnizații sau sume, plătite pe linia asigurărilor sociale de stat.

(4) Volumul despăgubirilor ce se cuvin, în conformitate cu prezentul articol, persoanei vătămate poate fi mărit prin lege sau contract.

[Art.1418 modificat prin [Legea nr.201 din 28.07.2016](#), în vigoare 09.09.2016]

Articolul 1419. Răspunderea în caz de deces al persoanei vătămate

(1) În cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății, dreptul la despăgubire îl au:

a) persoanele inapte de muncă, care erau întreținute de defunct sau care, la data decesului acestuia, aveau dreptul la întreținere;

b) copilul persoanei născut după decesul ei;

c) unul dintre părinții, soțul sau un alt membru al familiei defunctului, indiferent dacă este apt pentru muncă sau nu, care nu lucrează și îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct și care nu au împlinit vârsta de 14 ani sau care, deși au împlinit o astfel de vârstă, au nevoie de îngrijire din cauza sănătății, conform avizului organelor medicale abilitate;

d) persoanele care erau întreținute de defunct și care au devenit inapte pentru muncă pe parcursul a 5 ani de la decesul lui.

(2) Dreptul la despăgubire se recunoaște:

a) minorilor, pînă la împlinirea vârstei de 18 ani;

b) elevilor și studenților care au împlinit 18 ani, pînă la finalizarea studiilor (cu excepția studiilor efectuate la secția fără frecvență) în instituții de învățămînt, dar cel mult pînă la împlinirea vârstei de 23 de ani;

c) femeilor care au împlinit vîrsta de 55 de ani și bărbaților care au împlinit vîrsta de 60 ani – pe viață;

d) persoanelor cu dizabilități;

e) unuia dintre părinți, soțului sau unui alt membru al familiei defunctului, ce îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct, pînă la împlinirea vârstei de 14 ani sau pînă la îmbunătățirea stării sănătății, confirmată prin aviz de organele medicale abilitate.

(3) Determinarea cuantumului despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului se efectuează conform legii.

(4) Persoanele obligate să repare prejudiciul cauzat prin deces vor fi ținute să compenseze și cheltuielile de înmormîntare necesare, ținînd cont de statutul social al defunctului și de obiceiurile locale, persoanei care le-a suportat.

[Art.1419 modificat prin [Legea nr.201 din 28.07.2016](#), în vigoare 09.09.2016]

Articolul 1420. Reparația prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces

(1) Plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se efectuează în rate lunare.

(2) Compensarea cheltuielilor ce vor fi suportate din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății poate fi stabilită cu anticipație, în baza avizului organului medical abilitat, inclusiv pentru achitarea prealabilă a serviciilor și bunurilor necesare, ca foaie la sanatoriu, bilete de călătorie, mijloace speciale de transport etc.

(3) La cererea persoanei îndreptățite de a primi despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, instanța de judecată poate stabili, dacă există motive întemeiate, ținînd cont de posibilitățile persoanei responsabile, achitarea despăgubirilor în formă de plată unică pentru o perioadă de cel mult 3 ani.

(4) În caz de lichidare a persoanei juridice răspunzătoare pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, sumele respective sînt capitalizate potrivit legii.

Articolul 1421. Schimbarea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății sau prin deces

(1) Dacă, din cauza vătămării integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății, capacitatea de muncă a scăzut ulterior față de capacitatea pe care persoana vătămată a avut-o în momentul cînd i s-a atribuit despăgubirea, ea are dreptul să ceară un spor corespunzător al cuantumului despăgubirii.

(2) Persoana obligată să plătească despăgubirea prevăzută la alin.(1) are dreptul să ceară reducerea ei corespunzătoare în cazul în care capacitatea de muncă a persoanei vătămate a crescut față de capacitatea din momentul atribuirii despăgubirii.

(3) Sumele datorate pentru repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces vor fi indexate conform legii.

Articolul 1422. Reparația prejudiciului moral

(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

(3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

[Art.1422 modificat prin [Legea nr.206-XV din 29.05.2003](#), în vigoare 18.07.2003]

Articolul 1423. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral

(1) Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Articolul 1424. Termenul de prescripție

(1) Acțiunea în reparare a prejudiciului se prescrie în termen de 3 ani începând cu momentul în care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască existența prejudiciului și persoana obligată să-l repare.

(2) În cazul în care persoana obligată să repare prejudiciul și persoana prejudiciată negociază asupra prejudiciului care urmează să fie reparat, cursul prescripției se suspendă pînă cînd una din părți nu va renunța la negociere.

(3) În cazul în care persoana obligată să repare prejudiciul a dobîndit ceva, în urma faptei ilicite, din contul persoanei prejudiciate, prima este obligată, chiar și după expirarea termenului de prescripție, să restituie, în conformitate cu normele privind îmbogățirea fără justă cauză, ceea ce a dobîndit.

Secțiunea a 2-a

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de produse cu viciu

[Denumirea secțiunii a 2-a modificată prin [Legea nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

Articolul 1425. Temeiurile reparării prejudiciului cauzat de produse cu viciu

(1) Producătorul răspunde pentru prejudiciul cauzat de un produs cu viciu, chiar și în lipsa vinovăției, cu excepția cazurilor în care:

- a) nu a pus produsul respectiv în circulație;
- b) se poate considera, în funcție de împrejurări, că produsul nu avea viciul cauzator de pagube în momentul în care producătorul l-a pus în circulație;
- c) produsul nu este realizat nici pentru vânzare, nici pentru o altă formă de valorificare economică și nu este vîndut în cadrul activității profesionale exercitate de producător;
- d) viciul constă în faptul că produsul, în momentul în care producătorul l-a pus în circulație, corespundea unor dispoziții legale obligatorii;
- e) viciul nu putea fi identificat din cauza nivelului științei și tehnicii de la momentul în care producătorul l-a pus în circulație.

(2) Obligația de reparare a prejudiciului de către producătorul unei părți componente a produsului este exclusă în cazul în care viciile se datorează modului de asamblare (construcție) a produsului în care este încorporată partea componentă ori adăugirilor și

conexiunilor făcute de realizatorul produsului final. Această prevedere se aplică în modul corespunzător și producătorului de materie primă.

(3) Obligația producătorului de a repara prejudiciul este diminuată sau înlăturată dacă la producerea prejudiciului a concurat vina celui prejudiciat ori a persoanei pentru care răspunde cel prejudiciat.

(4) Răspunderea producătorului nu este diminuată în cazul în care prejudiciul este produs concomitent de un viciu al produsului și de acțiunea unui terț.

[Art.1425 modificat prin [Legea nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

Articolul 1426. Produsul, producătorul și prejudiciul cauzat

(1) În sensul prezentei secțiuni, produs este orice bun mobil, chiar și în cazul în care acesta este încorporat în alte bunuri mobile sau într-un bun imobil. De asemenea, sînt considerate produse energia electrică, gazele naturale și apa livrate pentru consum individual.

(2) În sensul prezentei secțiuni, producător este cel care a realizat un produs finit, o materie primă ori o parte componentă a unui produs. Producător este considerat și cel care se prezintă ca producător prin adăugarea numelui său, a semnelor sale de comerț sau a altor semne distinctive.

(3) Producător este de asemenea cel care, în cadrul activității sale comerciale și în limitele domeniului de reglementare al prezentei secțiuni, importă sau cumpără un produs în scop de vânzare, de locațiune, de leasing sau de distribuire în o altă formă.

(4) Dacă producătorul nu poate fi stabilit, orice persoană care a livrat produsul poate fi considerată producător dacă, în termen de o lună din momentul în care a luat cunoștință de pretențiile ce decurg din viciile produsului, nu indică producătorul ori persoana care i-a livrat produsul. Această dispoziție se aplică și în cazul unui produs importat în raport cu care nu pot fi identificate persoanele menționate la alin.(3), chiar dacă numele producătorului este cunoscut.

(5) În sensul prezentei secțiuni, prejudiciu se consideră:

a) prejudiciul cauzat prin deces sau prin leziuni corporale;
b) prejudiciul cauzat sau distrugerea oricărui bun, altul decît produsul cu viciu, cu condiția cumulativă ca bunul viciat:

- să fie, în mod normal, destinat utilizării sau consumului privat; și
- să fie utilizat de persoana prejudiciată în special pentru uz propriu sau pentru consum privat.

Prezentul alineat nu aduce atingere dispozițiilor de drept privind repararea prejudiciului moral.

[Art.1426 modificat prin [Legea nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

Articolul 1427. Produsul cu viciu

(1) Un produs este cu viciu dacă nu garantează siguranța scontată, luîndu-se în considerare toate împrejurările, cum ar fi de exemplu:

a) prezentarea produsului;
b) folosința care putea fi preconizată în mod rezonabil;
c) momentul punerii în circulație a produsului.

(2) Un produs nu are viciu doar prin faptul că, ulterior, un alt produs, îmbunătățit, este pus în circulație.

[Art.1427 modificat prin [Legea nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

Articolul 1428. Sarcina probațiunii

Cel prejudiciat trebuie să aducă proba viciului, prejudiciului și a legăturii cauzale dintre ele.

Articolul 1429. Răspunderea solidară

Dacă pentru același prejudiciu sînt răspunzătoare mai multe persoane, ele răspund solidar.

Articolul 1430. Termenele de reparare a prejudiciului

(1) În cazul în care pentru repararea prejudiciului nu este stabilit niciun termen, prejudiciul se repară dacă a apărut pe parcursul a 10 ani de la data la care producătorul a pus în circulație produsul ce a provocat prejudicii, cu excepția cazurilor cînd persoana prejudiciată a inițiat, în această perioadă, o procedură judiciară împotriva producătorului.

(2) Pretențiile conform art.1425 se prescriu în 3 ani din momentul în care cel prejudiciat a luat cunoștință sau trebuia să ia cunoștință de prejudiciu, de viciul produsului și de identitatea producătorului.

[Art.1430 modificat prin [Legea nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

Articolul 1431. Interdicția de a exclude sau de a limita cu anticipație răspunderea

(1) Răspunderea producătorului pentru produsele cu viciu nu poate fi exclusă ori limitată printr-o clauză contractuală. Convențiile contrare nu produc efect.

(2) Aplicarea dispozițiilor prezentei secțiuni nu exclude posibilitatea persoanei prejudiciate de a pretinde despăgubiri în temeiul răspunderii contractuale sau delictuale ori în conformitate cu actele legislative și normative speciale din domeniu.

[Art.1431 în redacția [Legii nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

Articolele 1432 - 1575. [CARTEA A PATRA – Dreptul succesorial](#)

Articolele 1576 - 1624. [CARTEA A CINCEA – Dreptul internațional privat](#)